
GAUDEO

FORTIA RUPUNT
PULSARA SONABUNT
CANDIDE et VIGILANTER
SEMPER TIBI PENDEAT HAMUS
FORTUNA REVERENTER HABE
DUM ORITUR, MORITUR
CHRISTIANI FRANCISCI
PAULLINI
IALAPA
CURIOSA
A. 1700
Joh: Stridbeck fecit.

CHRISTIANI FRANCISCI PAULLINI

De

JALAPA

LIBER SINGULARIS,

Secundùm Leges & Methodum
Imperialis Academiæ Leopoldinæ
Naturæ Curios.
ſcriptus,

Variiſque obſervationibus & memorabilibus conſperſus,

Cum Gratia & Privilegio CÆS. perpetuo.

FRANCOFURTI AD MOENUM,
Impenſis FRIDERICI KNOCHII, Bibliop.
ANNO M DCC.

SINCERO ET PRUDENTI LECTORI
Vitam & Salutem!

HActenus fortunatos inter agricolas Maronianos (a) publicè me professus sum, sua qui bona nôrunt simplicia & dominata. Ideò *canem*, *leporem*, *bufonem*, *talpam*, *anguillam*, *asinum*, *lupum*, animalia passim obvia, & *salviam*, vulgarem, sed nobilem, herbam, imò (quid frontem corrugas?) secretiora mysteria & miracula *stercoris* Eruditiorum censuræ *nunquàm otiosus* exhibui, non nesciens, naturam nusquàm magis quàm in minimis totam esse. (b) Ergò in contemplatione ejus nil potest videri supervacuum. Ipsa Providentia divina tàm ad minutissimas, sordidissimas & vilissimas, (ùt vulgus vocat) quàm ad arduas & magnas res se extendit. Absurdum, imò divinâ Majestate indignum censebat *Hierònymus* (c) referente *Petro Lombardo*, (d) subjicere divinæ Providentiæ pulices, muscas, ranas &c. *Non simus*, ait, *tàm fatui adulatores Dei, ut, dum Providentiam ejus ad ima*

(a) L. II. Georg. ℣. 482. (b) Plin. L. XI. c. 2. (c) in explic. c. 1. Habac. (d) L. 1. dist. 39.

retrudimus, in nos ipſos injurioſi ſimus, eandem irrationabilium & rationabilium Providentiam eſſe dicentes. Alius allegabit iſtud Apoſtoli: (e) num *boves* Deo curæ ſunt? itemque illud *Iobi*: (f) *an cogitas, quòd Deus excelſior ſit cœlo, & ſuper ſtellarum verticem exaltatus, quòd nubes latibulum ejus: neq; noſtra curat, ſed in ſphæra cœleſti ambulat.* Annon verò David (g) ſub complexum Providentiæ Dei omnia, non ſolùm cœlum, terram, angelos, & id genus creaturas alias nobiliores refert, ſed & volucres, paſſeres, ciconias, earumque nidos & domunculas, cuniculos, item erinaceos, tenebras, reptilia, animalia puſilla, & hujus generis abjectiores res, de quibus ſingulis ſic ait: *omnia in ſapientia iſthæc feciſti: omnia ex te pedent, expectanta que, ut des illis eſcam in tempore, Teque dante colligunt, & Te manum aperiente ſatiantur bonis.* (h) Cùm igitur, ſecundùm memorabilem ſententiam *Auguſtini*, (i) minima non contemnit Deus, nam ſi contemneret, non crearet, eccur ſcrutinio & contemplatione mea indigna ea judicem? quin potius cum Solone γηράσκω ἀεὶ πολλὰ διδασκόμενος, *aſſiduè addiſcens ad ſenium propero.* Ne quis tamen putet, me omnia exotica odiſſe aut deteſtari, *Ialapam* quoque examinavi, quô ſucceſſu, tute judicabis. Promiſerat eandem D. *Georg. Balthaſ. Metzger*, Suinfurto-Francus, Profeſſor Tubingenſis, Curioſorum *Americus*, ſub ortum Imperialis Academiæ *Leopoldinæ* AC. MDCLIV. at neſcio, utrum viribus fractus, aliisve negotiis diſtractus

(e) I. Cor. IX. 9. (f) c. XXII. 12. (g) Ps. CIV. 3. ſeqq. (h) conf. Ps. CXLVIII. 10. Luc. XII. 6. Matth. X. 29. ſeqq. (i) ſerm. VI. in Matth.

tractus fidem servâsse nequiverit? vel num schedæ ejus in occulto hactenus latuerint, quod fatum *Ambrologia* illius habuit, ab *Oribasio* nostro D. D. *Lentilio*, Archiatro Oëtingensi Diversorumque S. R. I. Statuum, nuper in lucem protracta.(k) Calcavit Optimi Viri vestigia D. D. *Georg. Wolfgang. Wedelius*, Sprembergâ-Lusatus, (non Grünbergâ Silesius, (l)) Hæreditarius in Schvvarza, Com. Pal. Cæs. & Archiat. Ducal. Saxonic. ac Theoretices P. P. in Illustri Saxonum Nostrorum Salana, Curiosorum quondam *Hercules*, qui anno Salutis MDCLXXVIII. disputationem, octo capitibus circumseptam, de *Gialapa* publicè edidit, quam verò abs Amico Hasso ægrè mutuò obtentam semel tantùm mihi perlustrare licuit. Omnia siquidem exemplaria dudum distracta & divendita sunt. Spem mihi fecerat Vir Celeberrimus ante quinquennium, se auctiorem & politiorem in forma justi Commentarii eandem Curiosis & Eruditis exhibiturum. Quo audito, codicillum meum, *Wolfenbytteli* antea cœptum, & tantùm non ad calcem perductum, ultrò abjeci, non nesciens, facilem nugarum mearum jacturam fore. Sed cùm hactenus non conspexerim opus *Wedelianum*, suspicor, concatenata Optimi Viri negotia, studia & lucubrationes assiduas, itinera, & sexcenta alia omnes ejus circulos disturbâsse, ut rem hanc vel in alium distulerit diem, mentemvé mutaverit suam. Monentibus igitur Amicis & Collegis, quorum jussa capessere fas erat, schedas meas è tenebris nuper

(k) vid. oper. ej. Med. pract. P. II. p. 255. seqq. (l) Lucæ in chron. Silesiaco pag. 611.

protractas denuò excussi, & hâc, quâ cernis, facie in publicum prodire jussi, utinam feliciter! Tuum, Venerande Lector, erit censere, num amore seu odio dignior sim? Invidos nec spero, nec metuo. Αἰεὶ τὰ σεμνὰ πάντα κέκτηται φθόνον. *Omnia præcellentia semper comitem habent invidiam*, dicente Dionysio apud *Stobæum*. (m) At *præcellentia* inter hanc meam *radiculam* quis reponet? Tam sublimem haud meretur loculum. Eccur malevolos reformidem? annon miserorum est, ut malevolentes sint atque invideant bonis? (n) pessimè cum eo agitur, cui nemo invidet, nemo obloquitur obtrectatvè. Crede mihi, omnes isti invidiæ calumniæque contextus *telæ aranearum* sunt; pusilla animalcula inhærent, *FORTIA RUMPUNT* & calcant. Hujusmodi telis *Anacharsis leges* comparabat. Uti enim illæ infirmiora tantùm animalia retinent: ita his humiles & pauperes constringi, divites & præpotentes non alligari videmus. (o) At impius struit sibi domum instar aranei. (p) Der Gottlose bauet sein Hauß wie eine Spinne. Haud moror ergò scæva morosaque calumniantium judicia. *Taurum* color rubicundus excitat, ad umbram *aspis* exsurgit. *Ursos leonesque* mappa proritat. Omnia, quæ naturâ fera ac rabida sunt, consternantur ad vana. Idem inquietis & stolidis ingeniis evenit, rerum suspicione feriuntur. (q) Frivolis ergò istis & inanibus nequicquàm turbabor. Tympana potiùs mea *PULSATA* fortiùs *SONABUNT*, modò

(m) serm. 36. (n) Plaut. Capt. a. III. Sc. 4. ℣. 5. (o) Val. Max. L. VII. c. 2. ext. num. 11. (p) Job. XXVII. 18. (q) Senec. L. III. de ira, c. 30.

dò SEMPER MIHI PENDEAT HAMUS, ut CANDIDE ET VIGILANTER porrò agam, quod agendum erit. Si qui tamen Boni & Eruditi (ceteris saniorem precabimur mentem,) radicem hancce meam contubernio & amore suo dignam judicent, iis gratias persoluturus *Fortunam* istam *reverenter habebo.* Nihil enim cõstantius quotidianâ vicissitudine. Omnis sortis nostræ, vitæ actionumque splendor DUM ORITUR, MORITUR. Rectè Patritius Romanus, qui in historia *valet maximè.*(r) *Caduca nimirum hæc.* infit, & *fragilia pueribusque consentanea crepundiis sunt, quæ vires atque opes humanæ vocantur. Affluunt subitò, repente dilabuntur, nullo in loco, nulla in persona stabilibus nixa radicibus consistunt, sed incertissimo flatu fortunæ huc atque illuc acta, quos in sublime extulerunt, improviso cursu destitutos, profundo cladium miserabiliter immergunt.* Equidem omnes conatus *Polycratis*, Samiorum tyranni, placido excipiebantur itinere, vota nuncupabantur simul & solvebantur: velle ac posse in æquo positum erat. Ipse sponte *annulum* admodum sibi gratum de industria in mare abjecit, ne omnis incommodi expers foret. Quem tamen continuò recuperavit, capto *pisce*, qui eum devoraverat. Sed respice finem ejus. Annon comprênsum *Orontes*, Darii Præfectus, in excelsissimo *Micalensis* montis vertice cruci affixit? annon lævam illam, cui Neptunus *annulum* piscatoris restituerat, situ marcidam, *Samos*, amarâ servitute pressa, liberis lætisque oculis adspexit? (s) Ergò FORTUNAM REVE-

(r) L. VI. c.9. ext. num. 7. (s) & num. 5.

VERENTER HABE. Is enim vitam sortemque suam æquâ lance pensitat, qui semper. Fragilitatis humanæ memor fuerit, (t) exemplo Gloriosissimi *FRIDERICI III.* Daniæ Norvvagiæque Monarchæ, sub cujus umbra feliciter olim vixi. Hic enim, paucis ante fata sua diebus, hæc verba, aureo asterisco digna, palempsisto inscripsisse legitur: **Ich war in währendem meinem Leben einer Raquete zu vergleichen/ welche/ nachdem sie angezündet wird/ in einem Augenblick in die Lufft fährt/ schön und hell leuchtet. Als ich nun am höchsten war/ und mit meinen Füncklein/ als mit tausend Sternlein/ prangte/ da ließ ich plötzlich ein Krachen/ verschwund vor den Augen derer/ die mir zusahen/ fiel zu Boden/ und bin Staub und Asche worden.** (u) Cùmque nobis negetur *diu* vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixisse testemur. (w) Erunt fortè, queis allegata mea sordent; at dicant mihi, cui bono libri emantur, cur Professores Academici tam solertes sint in condendis iis, si tamen ad partes vocare haud liceat? Sordida ingenia malunt in furto deprêndi, quàm *cuique suum*, ceu par est, reddere, cùm præsertim sors fiat ex usura. Ego potius cum CL. *Deusingio* meo (x) mihi gloriæ duco, quòd *probatos Autores* legerim, eosque citare valeam. Quorsum verò, rogabis, tot *remediorum formulæ*, eæque aliquando prolixiores, ex charta in papyrum trans-

(t) Plin. L. VII. H. N. c. 7. (u) vid. J. Brâmer. Concion. Aulic. serm. funebr. Optimo Regi dict. Hafn. 3. Maj. 1670. & excus. ibid. eod. ann. ap. Georg. Lamprecht. p. 87. seq. (w) Plin. L. III. ep. 53. (x) in vindic. fœtûs extra uter. genit. Sect. 8. p. 152.

transſcriptæ; in gratiam tyronum adjeci, queis res anguſta domi, & curta librorum ſupellex, quêisque bonæ mentis ſoror ingreſſum ad inſtructiores bibliothecas præcludit. (y) Et his inſerviiſſe ac profuiſſe glorioſum gratumque mihi eſt. At quantum eſt, quod de *Ialapa* neſcis intactumque linquis! Rectè mones. Tune verò ſolus ignoras: cati perſpicacisque venatoris quidem eſſe, omnes feras in ſilva indagare, & vitio minimè ei verti, ſi non omnes capiat. Supple tu, quæ deſunt, & agam tibi gratias. Sic non temnendæ animadverſiones & monita *Pechliniana.* (z) Si quæ verò experimenta *plebeja & viliora* tibi videantur, memineris, quæſo, oraculi iſtius Hippocratici: (a) *neque verò pigeat ex plebejis ſciſcitari, ſi quid ad curandi opportunitatem conferre videatur.* Vale, Venerande Lector, & ama magnum iſtum quæſtum, εὐσέβειαν μετὰ αὐταρκείας. (b) Sufficientia enim, ipſo fatente Epicuro, (c) res eſt omnium ditiſſima. Iterum vale, & bene vive. *Omnis autem, qui bene vivit, facit ea, quæ vult Deus, & omnis, qui facit ea, quæ vult Deus, bene vivit. Nec quicquam aliud eſt bene vivere, quàm ea facere, quæ Deo placent.* (d) Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν, (e) propediem dabimus Tibi *Theriacam cœleſtem nucemque moſchatam*, utramque rarioribus obſervationibus & memorabilibus illuſtratam. Scripſi *Ferrariæ* Thuringorum anno exeuntis ſeculi ultimo, primo à feſto *Circumciſionis* die, quo ex Poëta calidè & devotè ſuſpirantes ita ingemiſcimus:

(y) conf. Paulli Botan. quadr. Cl. III. p. 365. (z) L. II. obſ. 65. (a) in præcept. 38 ℣. 20. (b) 1. Tim. VI. 6. (c) apud Clem. Alexandr. L. VI. ſtrom. (p) S. Auguſtin. T. I. p. 352. (e) Jac. IV. 15.

Tu, Tibi, Christe, sacros inter nos assere cœtus,
à laribus nostris arma luemque fuga.
Effice fœcundam terram, rege pace salubri,
& novus hic felix omnibus annus eat!

VOTA ET APPLAUSUS ERUDITORUM.

I.

DUlce sonat cythara, *Illustris* quâ Noster *Arion*
Commovet & *plantas, bruta, homines que* trahit.

Sic *nunquam otiosi* Dn. Collegæ curioso labori adplaudit Augustæ Vindelicorum
Lucas Schröckius, Acad. Cæs. Leop. Nat. Curios. PRÆSES.

II.

OTia sic *nunquam* facies Tibi? fertile sanè
ingenium semper Te *vigilem* esse probat. (a)
Purus es *Uranius*: cuî mens *cœlestis* & ortus;
clara Tibi genitrix *Urania* ipsa fuit. (b)
Sursum penna volat: *sursum* meditatio cuncta,
nonne etenim codex quilibet astra ferit?
Quàm sordet tellus, cœlum dum respicis: amplum
solsequium ingenii symbolon ecce tui. (c)
Naturam, & sacrosancta Dei mysteria pandis;
ô sanctus labor, ac egregium studium!
Præco Dei Physicus, secreta tonatque sonatque,
vox ejus mihi vox est veneranda Dei.
Verùm *Theriacam cœlestem* prome, *nucemque moschatam*, reddent vota precesque Boni.
Vive diu, sub *Christi* vive *favore perenni*,
sic fortunatus, sic mihi gratus eris.

Gratus

(a) der wachsame dicitur in Collegio *Carpophororum*. (b) Mater erat Clara Himmelin. (c) die Sonnenblume in Societate *Florigera* ad Pegnesum.

Gratus eris patriæ, docto gratissimus orbi,
Uranius, *Vigil*, & suavis *Arion* eris.

Veteri suo Amico, cum voto perpetuæ felicitatis f.
Ignatius Knüttel JC. & Consil.

III.

Vir Celeberrime, Amice Integerrime.

NOn sempet arcum intendit Apollo. Quod ipsum interdum ingeniosis, & iis, qui & Deo & erudito orbi vitam suam dedicârunt & proximo, usu venire solet. Ast Te, Vir Celeberrime, Tibi credo quàm maximo vitio vertere, si vel momentancum tempus præteriret, quô non ducta linea supersit. Plus olei, quàm vini Te consumere, monumenta ingenii insignia, & vitæ ratio satis ipsa perhibent. Sic reapse demonstras, hominem non sibi, sed Deo & patriæ esse natum. Verus & fidelis usurarius es boni tui à Deo concessi: Liber ab ingenio tuo satis vegeto & facultati scribendi accommodatissimo librum excipit, & utinam stimulo tuo calcitrarentur alii, ditiorem sine dubio haberemus messem, quanquam non pauci sœpe æstimentur ditissimi, qui tamen pauperrimi sunt, & sibi ipsis impedimento non rarò sunt, quò minus ad ulteriorem & accuratiorem purioremque cognitionem, & abstrusiores scientias perveniant. Tibi, Amice dexterrime, gràtulor de *Jalapa*, cui nunc insudas. Gratulor itidem mihi de Tanti Viri consuetudine. Dies vix præteribit, quo non exoptem opus illud jam typis esse mandatum &c.

J. Mich. Metius, D.

IV.

SCribimus indocti doctique volumina: verùm
crede mihi, res est, *ingeniosa* dare.
Ingenium spirant tua scripta polita, *laborem*

ſpirant, prudenti, quis negat, eſſe ſat hoc?
Vivas *ingenio*, vivas *candore labore*,
hîc & in æternum, ſic mihi *Clarus* eris.
Orbus es, at multâ tamen orbem prole beâſti,
omnia ſi, ſtabunt hæc monumenta, cadant.
Haud poterit, quod cuncta poteſt, Te perdere tempus,
hanc libertatem docta papyrus habet.
En dextram! laudes *Cantabit Fama Perennis*,
Dîs facere æqualem *Candida Fama Poteſt*.

ſcripſit amica manu fidaque mente
Eſaias Dahlborn M. D.

V.

VIderat extremos Medicos excurrere ad Indos
Phœbus, & anne meæ non proſunt amplius artes,
dixit, ut *Antipodum* jam de regione petantur
pharmaca, ad invidiam ſummi repetita *Galeni*?
in dubium miror famam revocaſſe meorum
Germanos, nec jam ſpatioſa volumina *Coi*
expilare Senis, nec per ſua furta ſuperbos
pyxidibus græcas paſſim diſponere nugas.
Priſca recens genitis non tintinnabula mortis
oppoſuiſſe juvat, linguaſque & carmina febri
occinere, aut ægros voce incantare latinâ.
Cùm mala græca fient, cùm ſint Romana, prodeſſet
Grammaticos adhibere leves, morboſque *Donato*
tollere, vel *Logicis* ipſos pepuliſſe *figuris*.
Queîs animi morbos noſti (ſi credere fas eſt)
erroreſque omnes dudum pepulêre Magiſtri.
Fortè Ariadnéo poſthac errantia cœli
ad leges juſtas deducent ſidera filo.
Eſt opus, ut credas morbos abs *Rhetore* abactos
arte ſua, cùm ſit *verbis* magna indita virtus.
In quanto qualique adeò latet abdita rerum

Natura;

Natura: hanc pulcram veteres dixêre figuram.
Erras, Phœbe Pater, non hæc via tuta medendi
visa mihi, morbos nescimus, fictaque rerum
nomina, quæ placuit obscurâ voce notare.
Antiquus valeat sua dum non-entia nobis
vendit, ***Aristoteles***, & quid simul accidit enti.
Corpora corporibus sunt mista, ***trigona rotundis***,
& secum rapiunt ***tornata*** & corpore toto
expellunt, ***uncisque*** trahunt, namque addidit uncos
Natura, atque isthæc velut instrumenta paravit.
Quæ si ***cuspidibus*** pungunt, resecantque, ***veneni***
nomen habent, sed inæquali si corpora radunt
illa superficie, ac dum non nisi noxia demunt,
sunt meliore loco, ac dici ***medicina*** merentur.
Non aliter, quàm si tenuis vehit amnis arenas,
arboreosque simul ramos, tùm fluctibus illos
præcipitat, littusque illis abradit utrumque;
uncinulis sic se purgat Natura minutis,
quos cognôsse juvat & ab his separare venena.
Illaque dum variis abscondidit organa passim
climatibus, demum curvis advecta carinis
orbem Europœum pretioque usuque salutant.
Sic ubi sol radiis lustrat propioribus orbem,
artificique herbas lusu detornat, in ima
sœpius igne suo fecit radice figuram.
Eminet inter eas ***jalappa***, & latiùs usu
dum patet, & minùs humanas abradere partes
assolet, interea veteres deducit harenas.
Sed tu talpa parùm diffide, est virus in illa.
Scilicet hæc nigra est, hanc tu, Romane, caveto.
Dæmonibus color aptus is est, lappæque videtur
esse genus: poteris longè felicius uti
helleboro, nil habet dictâ ratione malignum.
Abstrahe mille modis transcendentaliter omnes

Ven-

Ventriculi sordes,(levis est medicina,)nec Indos,
nec monstra Antipodum temerè peregrinus adibis.
Talparum est certè medicinam dicere qualem.
Quisquiliasque suas nugas,lappasque relinquit
Doctus *Aristoteli*, & purgat virtute *Jalappæ*,
visceribus nostris quicquid modò sordis inhæret.
Hanc,*Paulline*,sagax,dum jam verique bonique
expendis trutinâ,& nebulas dispellis obortas
Doctorum,magnis auges accessibus Artem
Pœoniam,meritisque tuis Gangetica tellus
se celebrem jactat,sed & oscula blanda pagellis
præbet,Apollineas duplo se vendere merces
posse putans pretio: demumque *Academia* Magni
Cæsaris exultat, calamoque & acumine docto
effecisse suo,posthæc ut ditior esset
inventis,summumque volans super æthera,sero
Naturæ Dominum sese præbere nepoti
posse decens isthæc gestans molimina nomen.

Misit Islebiâ

Ambrosius Stegman M. D. Acad. Leopold.
N. C. *Æmilius* & Poliater ibidem.

VI.

ANte diem moriêre: sed ecquid fata juvabit
curis & studiis accelerâsse tua?
Non moriêre tamen, sed eris post fata superstes.
exemtum à letho sedula penna facit.
Fertile pectus habes,multo *Candore* refertum,
ostendunt doctum publica scripta *VIRUM*.
Magmentum celebris famæ *polychresta Jalapa*,
tessera *candoris*,præsque *laboris*,erit,
est candidum vaticinium

Augustin. Schopf. M. D.

VII. *Can-*

VII.

C*Andida Fata Precor* : ſit prudens lector & æquus,
extendant annos candida fata tuos!
Sic plures nobis promet tua dextera chartas,
ingenii plenas, deliciasque meas.
Candidà Fata Precor : feliciter omnia cedant!
purâ mente Tibi *Candida Fata Precor*.
Certiſſimo ſuo Amico miſit
Euſeb. Hieronym. Fellman. M. D.

VIII.

P*Hiloſophum, Medicum, Hiſtoricum* ſimul atque *Poëtam*
Philologumque bonum Te tua ſcripta probant.
A doctis ideo tanquàm *Polyhiſtor* amaris,
ſic *labor* & *candor* fecit in orbe *VIRUM*.
Ne metuas igitur morſus livoris acerbos,
docta *Jalapa* fugat toxica cuncta. Sat eſt!
properante crenâ fudit
Bonifacius Allmer. Ph. D.

IX.

D*Ic* mihi, quid ſibi *pompa* velint, *ceremonia, geſtus*,
quando *Doctorem* pulpita ſumma creant?
Cur *cathedram* conſcendit? habet nunc *jura docendi*,
exponens Artem *voce ſtiloque* ſuam.
Sublimis ſpectatur: nam *ſublimior* ille
præcedit ſocios jam *gravitate* ſuos.
Ecce *Virum*! nunc *Excellentia* dicitur, omnes
monſtrabunt digitis: vox populi omnis; *hic eſt*!
Delicium Patriæ, Doctorum nobile ſidus,
exultent ideò *curia, templa, ſchola*.
At *liber* eſt *clauſus*, modò *apertus*, ſigna quid iſta?
Ars, quam tradit, ei *nota* & *aperta* ſiet.
Secreti claudant quoque ſcrinia pectoris illam,
ſic nota fit bellæ *Mnemoſynes* ſoboles.

NB. Dieſes Blättlein iſt ab zuſchneiden.

Pileolus quorſum (cupio quod ſcire) *rotundus*?
is *libertatem* ſignificare ſolet.
Liber, honoratus, clarus ſit talis, & inſtar
mitra *Sacerdotis* conſpicuum faciet.
Annulus eſt qualis? proh! *aureus* atque *rotundus*
aurea Doctoris *mens animusque* novi.
Propoſitique tenax ſit, *Vir teres atque rotundus*,
à cujus verbis *fucus* abeſtque *dolus*.
Oſcula, quid? cari ſic exponuntur *amores*,
atque creatus ſic ritè receptus erit.
Ergo *faces* afflant lucem: ſplendeſcit honore
lux clara, in *dulci jubila* quisque canit.
Verùm quid *cathedra*, *annulus aureus*, *oſcula* proſunt?
quid *titulus* longus, *carmina* multa juvant?
Expers ſi vivas *ſolidæ Virtutis & Artis*,
quâ ſine *ſomnia* ſunt *omnia*, grande nihil.
Doctrina & *Virtus* faciunt *excellere*, doctè
doctos Doctores nobile par facit hoc.
Nomine *Doctoris* nunquàm mihi dignus habetur,
qui non *vult* alios, ſive docere *poteſt*.
Annon *Doctor*, itemque *didaſcalus* atque *Magiſter*
ſunt ſimiles voces? magnificus titulus!
Tu *ſcribis*, *gloſſas*, *explanas* atque *refutas*,
implens *Doctoris* munia cuncta *boni*.
Nil tibi cum *pompa*, pomposa volumina quamvis
excelſum ingenium *multiſciumque* notent.
Moribus antiquis, *fumi fucique* moderni
neſcius, *eſt non eſt*: nobile lemma tuum.
Totus es, at bonus, *helluo temporis atque librorum*,
his impalleſcens immorière quidem.
Sed nomen ſpondet vivax Tibi fama perenne,
ſplendoremque novum *pulvis* & *umbra* dabunt.
Donec erit *radix*, erit & tua docta *Ialapa*,
in pretio: gemma hæc deliciumque meum.
Inſultet *livor*, fremat *ignorantia*: latrant,
haud mordent timidi degeneresque canes.
Sola eſt invidiæ bardæ *prudentia* victrix,
fulmina quid plebis *bruta* nocere queunt?
Sis porrò felix! quò plura volumina condas,
nominis æterni quæ monumenta Tui.

M. Elias Daxberger.

Συ

Σὺν Θεῷ καὶ νῷ.

LIBER PRIMUS

Physiologico-Pharmaceuticus.

Cujus

CAPUT I.

DE NOMINE JALAPÆ.

§. 1.

Initium rei nomen.

O*νόματα φύσεως νομοτεθήματα*, *nomina Naturæ decreta*.(a) τὸ γὰρ ὄνομα ὡς ὂν ὁμοίωμα τῦ πράγματος: *nomen* enim *nota rei* eſt, & per *ejus cognitionem* in *hujus ſcientiam* provehimur, dicente *Galeno*, (b) cui conſonat *Scaliger*. (c) Fas igitur, ut ἀρχὴν παιδεύσεως (d) ſobriè expendamus. *Jalapa*, ſeu *Gialapa*, vox Indica eſt, à ſolo natali *Xalapo* dicta *Xalapa*. (e) Diſtat autem *Xalapo* ab oppido veræ crucis, & primario novæ Hiſpaniæ portu S. Joann. de Ullua XVI. Leucis, notante *Laëtio*. (f) Incognita prorſus avis atavisque noſtris radix hæc, & octoginta circiter abhinc annis Maſſiliam, quæ nobilis maris mediterranei portus & ampliſſimum Gallorum emporium eſt, primùm delata, nomine isto inclaruit. (g)

Xalapa.

Synonymia.

§. 2. Vocant etiam Maſſilienſes & Alexandrini *Jalapinum* ſeu *Gelapo*; (h) alii *Chelapa*, *Chelopa*, *Celapa*,

(a) Hippocr. L. de Arte. c. p. (b) L. II. M. M. c. 2. (c) exercit. I. ſect. 1. & exercit. 356. S. I. (d) Arrian. L. I. de Epict. diſp. c. 17. (e) Vid. Joh. de Laët L. V. Ind. occident. c. 22. p. 266. Georg. Margraf. L. I. hiſt. plantar. c. 20. p. 1. (f) lib. cit. c. 18. (g) Bauhin. in hiſt. plantar. T. II. Lib. XV. c. 23. p. 151. Rolfinc. de purgantib. S. II. artic. 3. c. 1. p. 94. (h) Bauhin. prodrom. theatr. Botan. L. VIII. c. 2. n. 135.

pa, Celopa, Selapa, Xalapa, Zalapa & *Zalap.* (i) A
κατ' ἀναγρ: *phalajam*, alii aliter. Sua cuique m
pulcherrima. Communiter & propriè dicit
Ialapa, Ialappa, Ialapium, Gialapa, Gialapium, Ga
pa, ob speciem & affinitatem, *Mechoacanna m*
seu *nigricans*: alba enim superiori seculo incl
erat. (k) *Caspar Hofmann* (l) cum sibilo pronun
Chelapam *Tselapam* ùt Chinam *Tsinam*, non *Sc*
lapam. A Germanis dicitur *rhabarbarum nigr*
Tria quippe rhabarbari genera nonnulli prom
(1.) *subflavum*, quod rhabarbarum verum & u
le est, (2.) *album*, quod est mechoacanna, &
nigrum, quô nomine *Ialapa* nostra notatur. *Ba*
no (m) est *bryonia mechoacana nigricans*, eiqu
ordine septima. (n) Practicus quidam D. L.
semper in formulis suis κατ' ἐξοχὴν vocabat *r*
cem polychrestam, alius simpliciter *radicem s*
purgantem, alius per transpositionem litera
apalagi. *Nardus Antonius Rechus* (o) sub nc
ne. *Tacuache*, aut radicis *Migvacanicæ purga*
discribit. Alii, eôdem asserente, *Pusquam*, M
censes *thalant-laquacuit lapilli* vocant. *Villb*
(p) in vernacula nostra vertit schmäckt nicht. N
bene & dextrè, tute censebis. Nos scribimus
pam, vel Jalappam.

§. 3. Amicus in Franconia, Practicus fortun
virtutes *Ialapinas* altiùs secum expendens, epig
ma hoc parieti muséi sui adscripserat.

Laus Ialapa. *Divinam in praxi mihi si demas* Gialapam,
nil nisi vesana fabula plebis ero.

(i) Vid. Piso L. I. de Med. Brasil. c. 1. p. 18. (k) vic
Paulli Botan. quadrip. Class. III. p. 472. (l) L. I. de
c. 5. p. 14. (m) l. c. (n) vid. Pinac. ej. L. VIII. Sect. I
298. (o) L. V. rerum medic. nov. Hispan c. 38. p. 16
tract. de simplicib. p. 115.

Herculis *illa mihi* clava est, *quâ* monstra *domamus*;
plus dicam: dextra *est Numinis illa* manus.
Sufficiat Gialapa *mihi* : *sine quâ nihil actum est*,
in praxi quicquid fecimus egregiè.

Sed properabimus: Ἐν γὰρ τῇ πραγμάτων γνώσει τὸ κατορθοῦν ἐστιν, οὐκ ἐν τοῖς ὀνόμασιν: *in rerum cognitione consistit successus operis, non in nominibus.*

CAPUT II.

DE DEFINITIONE JALAPÆ REALI, EJUSQUE DIFFERENTIIS.

§. I.

Ὁ Ὁρισμὸς ἐστιν οὐσίας τις γνωρισμός. *Definitio est essentiæ quædam notitia*, (q) πάντος ἀποδείξεως ἀρχή. (r) *Est igitur* Jalapa *radix novæ Hispaniæ, tessellatim incisa, rotunda & circularis plerunq;, exteriùs nigricans, interiùs ruffescens, resinosa, flammamque facilè concipiens, nullius ferè odoris, saporis autem acris, omni sexui & ætati variis in morbis saluberrimam opem præstans.* *Definitio.*

§. 2. *Radicem* esse, quivis videt, & quidem *novæ Hispaniæ*, Grajis & Arabibus, omniquè eruditæ Antiquitati planè incognita. Retur *Rolfincius* (s) cum *Frid. Hofmanno* (t) & aliis, *Mechoacannam* Orientalis, & *Ialapam* occidentalis Indiæ progeniem esse. At utraque unam habet patriam, *novam* scilicet *Hispaniam* Americæ. Verùm cujus plantæ soboles sit, seu ad quam speciem certò eam referas, non adeò promtè mihi dixeris. Communiter ad *Mechoacannam* referunt, quam in *albam* propriè sic *Refertur ad Mechoacannam.*

(q) Arist. II. post. anal. 3. (r) L. I. de anima t. 11. (s) S. U. de purgant. art. 3. c. 1. p. 92. (t) L. I. M.M. c. 8. p. 91.

ſic dictam, & *nigram*, quæ noſtra eſt, dividunt, ut audiat hæc *mechoacanna nigra*, ſeu *mas*, quod nomen Maſſilienſes nautæ ei primùm impoſuêre, teſte *Bauhino*. *Obſervent pervelim* (ait D. *Simon Paulli*, (t)) *Artis noſtræ, aut rei herbariæ Tyrones,* mechoacannam nigram *ſeu* marem, *&* gialappam, *vel* Jalapam *eſſe ſynonyma, & hôc potiſſimùm nomin[e] in officinis Europæis venundari.* Hinc Ampliſſim[a] Facultas Medica Lipſienſis anno 1634. ſimpliciter & affirmativè reſpondit: radicem *gialapæ* eſſe *mechoacannam nigram.* (u)

cujus tres ſpecies.

§. 3. Atat, juxta Scriptores rerum Indicarum tres *mechoacannæ* ſpecies, eaque multùm inter ſ[e] diverſæ, reperiuntur, quarum duæ utiles, in ſexum diviſæ, (qua de ineptitudine lege ſis D. *Chriſtian Lang.* (w) & M. *Thom. Sagittar.* Phyſ. Prof. olim Jenenſ. (x)) una autem venenoſa eſt, radice minori à ceteris inter alia diſtincta. Alteram ſpeciem vocant *Matlalitztic*, quæ radix omnium maxima, alteram *mechoacannam*, huic proximam.

Mechoacan.

§. 4. Eſt autem *Mechoacan* Indiæ Occidentalis & quidem totius novæ Hiſpaniæ, fertiliſſima a[c] feliciſſima regio, quæ ter in anno fert *Maiz* illuc etiam argento, auro, margaritis, melle, cerâ, ſal[e] &c. ditiſſima. Ab hac provincia (cujus metropolis *Mechoacan*, etiam *Chincicila* dicta,) radices *mechoacannæ* (indigenis *Chincicila* vocatæ) nome[n] habent. Hiſpani Principem ejusdem regionis graviſſimis quondam ſubjiciebant tormentis, ut ei aurum extorquerent. Fructu quodam arborum i[n]ſtar amygdalorum, *Cacaos* dicto, uruntur incol[æ]

pr

(t) Botan. quadrip. Claſſ. III. p. 472. (u) D. Amma[n] Med. critic. ad caſ. XXXV. reſpons. pag. 51. edit. noſtræ, ſ[e] Stadenſ. anno 1677. (w) Miſcell. curioſ. med. XXVI (x) Exercit. Phyſ. XII, th. 14.

pro nummis. (y) Alii *Rheo* assimilant, unde *rhabarbarum Indicum*, & *Mechoacanum*, nobis *rhabarbarum album* dicitur. *Dodonæus* contrà nec *Rheo* simile censet, aut cum *bryonia* convenire, sed pro *scammonio* quodam Americano venditat. Certè cum *bryonia* magnam affinitatem habet, ut etiam *bryonia mechoacanna nigra* vocitetur. (z) Non nesciunt hoc Pharmacopœi, qui, radicibus *bryoniæ* in taleolas sectis & resiccatis, ad formam *mechoacæ*, dolosè eam adulterant, uti ille in oppido quodam ad Visurgim *Jalapam* pariter & *mechoacannam* ita corruptam caro satis pretio vicis & villis vendebat. Et ne fortè prudentioribus moles, seu dosis, suspecta videretur, scrupulo uni adjiciebat aliquot grana troch. alhand. magno cum plebis plausu. Sed fraudes hæ quotidianæ sunt, de quibus latiùs agit *Joann. Anton. Lodettus*. (a) Dolus tamen facilè deprehenditur teneritudine; *bryoniæ* quippe substantia longe rudior est. Verùm à bonis aliquando Viris usurpatur loco *mechoacæ*. Inter hos refert *Casp. Hofman.* (b) *Felicem Platerum*, uti ab ipsomet audivit. Hic accipiebat radicem, antequam germinabat, & detracto cortice, in taleolas sectam filo trajiciebat, inque moderato calore siccabat, sive is Solis, seu ignis foret. Mox infudit in vino generoso, iterumque exsiccabat, aliquoties repetendo. Sic præparata, ajebat, purgat sine molestia.

§. 5. Meminit industrius Vir *Joannes Bauhinus*, (c) missam esse Duci Würtenbergensi radicem sub titulo *purgativæ Indicæ Matalistæ*: Clarius expli- *Matalista.* care debuisset vocem *Indicæ*. Quis enim divinave-

 rit,

(y) Cluver. Introduct. Geograph. L. VI. c. 13. p. m. 496. edit. quartæ. (z) Vid. cap. I. §. 2. (a) in dialogo de imposturis Pharmacopœorum (b) L. I. M. O. c. 5. p. 15. (c) Hist. plantar. L. XV, c. 26.

rit, an ex India ſpecialiter & propriè ſic dicta, ſeu ex America allata ſit? probabiliùs tamen dixeris ex hac. Dubium verò, an illa radix *mataliſta* eadem ſit cum radice *Quimbaya* Hiſpanis dicta, quà de *Petrus Cieſa*, (d) & ſuccinctiùs *Fragoſus*, (e) qui *Bexucos de Quimbaya* nominat. *Caſp. Bauhinus* (f) ita: *in provincia* Quimbaya, *cujus metropolis* Carthago, *radices tenues, digiti craſſitudine, inter arbores naſcuntur, quarum fragmentum per noctem in aqua maceratum, aquæ partem majorem abſumit, ex reſidua unciæ tres ſumtæ benignè inſtar* rhabarbari *purgant*. At non quadrat in eam deſcriptio, ex *Cieſa* prolata à *Carolo Cluſio*, (g) & ex ipſo abs Autore *hiſt. omnium plantar. Lugdunenſ.* (g) & *Bauhin.* (h) qui tamen *Bexugo del Peru* alio, & diſtincto abs hoc capite, recenſet. In Pinace Theatri Botanici (i) *Clematitis Peruviana* ei eſt, cortice cinereo, guſtus lenti, dein acris, denique fauces urentis, cujus drachma una purgat, & mechoacanæ præfertur. Aſt cùm tenues radices illi aſſignent Autores, digiti craſſitudine, facilè vides, quanto intervallo diſtet à *mataliſta*. Suſpicatur tamen ſagaciſſimus *Wedelius*, (k) ipſam hanc *mataliſtam* priorem eſſe illam mechoacannæ ſpeciem, quod ex nominis ſimilitudine *matlalitztic*, (unde lingua corrupta facilè formaverit *mataliſtam*,) nec non radicis magnitudine, ad *mechoacannam* relata, viribus denique & ſapore etiam probabile reddit. Si ergò *Jalapam* ad mechoacannæ claſſem referas, utique alia ſit, quàm diximus, ſpecies. Hæ enim planta

Quimbaya.

Clematitis Peruviana.

(d) Hiſt. Peruv. Part. I. (e) fin. cap. de rhabarb. (f) in Pinace Th. Botan. L. VIII. S. I. p. 298. (g) Comment. in Nic. Monard. ſimpl. medic. hiſt. c. 51. p. 340. (g) L. XVIII. c. 31. p. 1903. (h) L. XV. hiſt. univerſ. c. 24. p. 151 (i) L. VIII. S. 2. p. 300. (k) diſp. de Gialap. c. 2. p. 8.

lantæ foliis, floribus, (quos alii rubros, alii cœru-
eos faciunt,) & fructibus non nisi ratione soli diffe-
unt.

§. 6. Verùm cùm juxta *Dodonæum*, *Recchum*, *Bauhinum*, & alios, inter volubiles & scandentes
lantas *Mechoacanna* emineat, tùm ipsa *Jalapa* no-
tra, tùm *mechoacanna*, ceu species, à multis refer-
ur ad *bryoniam*, ut audiat *bryonia mechoacanna* *nigricans*, seu *bryonia Indica purgans*. Utræque
cones illæ, quæ cùm apud *Guilielmum Pisonem*, (l) tùm apud Georg. Margrafium (m) exstant, cum
lla pictura conveniunt, quam secundo loco, seu
Miguacanica femina nomine, *Recchus* inscripsit,
quæ ipsissima autem *mechoacanna alba* est. Prior
verò apud *Margrafium* dicitur quoque *Xalapa*, à
oco, ubi primùm in nova Hispania reperiebatur.
Confer *Joann. de Laët*, (n) qui in quibusdam ab
Hernandez & *Franc. Ximenes* dissentire videtur.
Huic tamen sententiæ opponi potest (ut de diffe-
entia formæ, florum, foliorum, fructuumque nihil
licam) sapor radicis, qui non amaricans est in *me-
choacanna*, uti in *bryonia*, sed ἄποιος. (o) D. *Petrus Andreas Matthiolus* (p) ita: Es sind etliche der
Meinung gewesen / daß die fremde Wurtzel/
Mechoaca genandt / sey eine Art der Stick-
Wurtzel. Aber denen es auffgangen ist vom
Saamen/ welcher etwas schwärtzlicht / fast wie
an den wilden Kurcken / cucumere asinino ge-
nandt/ haben bald erkennet / daß ein grosser Un-
terscheid sey. Etliche nennen es scammonium

Bryonia mechoacanna nigricans.

 Ame-

(l) L. IV. hist. natur. Brasil. c. 53. p. 94. (m) L. I. hist.
plantar. Brasil. c. 20. (n) L. V. Ind. occident. c. 23. p. 266.
(o) Vid. Dodon. Pempt. 3. Lib. 3. c. 8. p. 393. (p) in her-
bar. german. auct. & edit. à D. Joach. Camerario, Med.
Norinberg. Francof. 1600. p. 443. B.

Americanum, purgiret offt bey einem Quentle genommen/ohne Beschwerniß/offtermal aber gar nicht. Ist die Ursache/daß sie zu alt/oder sonst gefälscht ist mit der bryonia.

Jalapa ad scammonium. §. 7. Ab aliis ergo, cui coronæ ipse interest *Dodonaus*, (q) ad *scammonii* species reducitur, ut sit *scamonii Americani* radix. *Bryonia mechoacanna Sylvestris*, Bauhino (r) octava, priore (*bryonia mechoacanna nigricante*) per omnia minor est, ejusque radix gravia symptomata excitat, quare *scammoneâ* à *Monarde* nuncupatur. Equidem radix *mechoacannæ* istius (licèt minùs resinosæ) lacteum stillare fertur liquorem, uti radix *scammonii*: cujus genuini succi bonitatis notas dabit ex Mesve & Dioscoride *Sim. Paulli.* (s) (2.) scammonium quoque inter scandentes reperitur plantas. (3.) resina utriusque (scammonii & *Jalapæ*) sibi invicem omninò similis, ceu ovum ovo, (4.) effectus utrique communis & unus idemque, (5.) carboni, seu igni, admota utraque radix flammam facilè concipit, ut similitudinem ex hisce colligere quis posset. Verùm inspicias velim solas qualitates radicis scammonii, (t) expendas regionem, seu patriam scammonii, aliaque, & cuncta habebis diversa. Dicebam antea de *genuino* scammonii succo. Istud enim scammonium, quod ex celeberrimo Syriæ emporio, Antiochia, & ex Asia usque petitur, plerunque, teste *Dioscoride*, (u) tithymalli succo adulteratum est. Unde non mirum, enormissimè aliquando, nonnun-

(q) l. c. (r) in pinace L. VIII, S. I. p. 298. (s) Botan. quadrip. Class. III. p. 470. Conf. Frid. Hofmann. l. a. p. 96. (t) vid. Bod. à Stapelen comm. in Theophr. Eres. L. IX. c. 10. p. 1054. & Lobel. stirp. advers. nov. p. 292. (u) L. IV. c. 171. p. 249.

nunquam etiam facili ductu, sine cruciatu, bilem & pituitam evacuare. (w)

§. 8. *Samuel Clossæus*, Medicus Metensis, Vir eruditè doctus, apud *Gregor. Horstium* (x) rens, nesciri adhuc, quid sit *jalapa*, quibusve in locis crescat illa, ex relatione Angli, rerum exoticarum curiosi & periti inquisitoris, eam pro radice *mirabilis Peruviana nigra cum flore rubro* habet, quam Bauhinus (y) *solanum mexiocanum*, Lobelius *magna admirationis herbam Peruvianam*, alii *admirabilem Peruvianam, mirabilia Peruviana, Gelseminum*, seu *Jasminum Indicum* &c. vocant, cujus radix inodora diebus canicularibus effossa tessellatim inciditur, inque umbra siccatur. Sed audiemus ipsum *Clossæum: Ceterùm pro communicatione Jalapa magisterii habeo gratias; rectè ex ea radice per spiritum vini cremor elicitur, ob copiosam gummositatem, quâ abundat, unde carbonibus seu igni admota flammam concipit; quâ conjecturâ decepti quidam, scammonii radicem esse contendunt. Nondum enim innotuit, quid sit, & quibus in locis radix hæc crescat. Est autem nihil aliud, (ut nobis referebat Anglus quidam, exoticarum plantarum expertissimus,) quàm* mirabilis Peruvianæ flore rubro, *cujus radix inodora diebus canicularibus effoditur, tessulatim inciditur, inq; loco umbroso siccatur. Color radicis recenter effossæ albus est, gustus insipidus, sed qui tractu temporis, evaporatâ scilicet parte aqueâ, ruffescat, & vinosas lineas repræsentet, atque incisoriam suam linguæ prodat facultatem, viribusque ab invicem non discrepant. Itaque jam Mussiponti copiosè seritur, & ad educendam* hypochondriacorum *tùm* atram

An sit mirabilis Peruviana.

(w) vid. Bodæum l. c. (x) L. VII. obs. med. 35. p. 388. edit. Norinberg. in fol. (y) in Pinace L. V. S. I. p. 168.

atram bilem, tùm serosos ichores, tùm corporis flatus, quibus vexari illi quàm maximè solent, fructuosè usurpatur. Sic ille. Speciem veritatis ferè faciunt (1.) *forma externa*, seu magnitudinem, vel rotunditatem rapiformem, aut corticem respicias. (2.) *color*, qui albus quidem est, brevî tamen rubescens, vinosasque lineas repræsentans. (3.) *sapor*, qui recentis est insipidus, incisoriâ facultate autem in lingua satis conspicuus. (4.) *vires*. Duæ quippe drachmæ aquas potenter educunt. Verùm si intimiùs contempleris, magnam ubique offendes discrepantiam, ut de lactescentia & aliis nihil addam. Etenim (1.) nec plantæ *forma* eadem est, neque ad convolvulos spectat, (2.) nec *color* exactè convenit, seu *exterior*, cortice longè asperiori, quàm *Jalapæ*, seu *interior*, si cum textura particularum eum jungas. Certè roscidæ illæ atomi in radice *floris mirabilis* resinositatem *jalapinam* minimè æquant; (3.) nec *sapor* respondet, acrior longè & ferè *ariformis*, qualis in *jalapa* non deprehenditur, (4.) nec *odor*, qui virosior est, (5.) nec *inflammabilitas*, præcipuè si destilles, (6.) nec *vires* deniqué. Siquidem sub nostro cœlo crescens vix purgabit, & si id faceret, ob id tamen non dixeris, esse eandem. Posito, radicem *Jasmini* biennem crassam fuisse & tuberosam, ac radici *mechoacannæ nigræ* simillimam, (z) multa tamen, exque dictis hactenus liquida, quæ dissensum suadent.

Videtur.

at non est.

Num ad Apios Americanum?

§. 9. Nec ad *apios Americanum* commodè retuleris *Jalapam*. Quamvis enim radix tuberosa sit, & similiter ut herba lactescens, ipsaque planta inter scandentes, facies tamen externa longè alia erit, si in taleolas secetur, & quis vim purgatricem ei unquàm

(z) vid. Horst. l. c.

quàm adſcripſit? ut etiam hæc opinatio in fumum abeat. Rectiùs igitur ad *Mechoacannæ* genera referes, ita ut *peculiaris* hujus *ſpecies* ſit, aliis haud facilè ex toto aſſimilanda, quod maximè probabile videtur, ſtantibus ſcilicet iis, quæ Autores de analogia, quoad herbam & alia, adducunt. Ex uno demum eodemque loco ac climate utraque tranſportatur, nova nimirùm Hiſpania.

Eſt peculiaris mechoacannæ ſpecies.

§. 10. Dixi ſuprà: (a) *teſſellatim inciſa*, in longum quoque, ut cordis planam figuram quodammodo repræſentârit. (b) Taleolæ majores magis albicant, minores magis nigricant. Rotundæ quædam pilulæ nigræ, quaſi rotæ, non parent piſtillo, nec comminuuntur facilè in pollinem, verùm ſine jactura lucri. *Rotunda & circularis*, magnitudine & figurâ calculum aleatorium referens: *exteriùs nigricans*, (c) *interiùs ruffeſcens*, ob copioſum gummi, & ideò etiam *reſinoſa*, & carboni, ſeu igni admota, *flammam facilè concipiens*, inſtar ligni guajaci, ſeu aloës: (d) *nullius ferè odoris*, (e) *ſaporis autem acris*, gummoſi, nec ingrati, (f) quod contra *Blaſium* (g) & *Schonborn.* (h) notandum eſt, qui inſipidam prorſus faciunt eam. *Omni ſexui & ætati* grata. Singulare exemplum apud *Birling.* (i) de quodam, qui tantopere eam reformidabat, ut, ſi fortè ex inſcitia medicamentis admixta eſſet, peſſima ei excitârit Symptomata. In *variis morbis*, producendis libro ſecundo, *ſaluberrimam opem præſtans.* Rogatus *Aſclepiades*, quodnam boni medentis officium foret, dixit, ut *tutò*, *celeriter* & *jucundè* curet. (k) Hanc metam vix faciliùs aut feliciùs aſſeque-

Brevis expoſitio definitionis.

(a) §. 1. (b) c. IV. §. 2. (c) l. c. (d) c. V. §. 1. (e) c. IV. §. 2. (f) Bauhin. Theatr. Botan. L. VIII. c. 2. p. 135. B. (g) de mat. med. Morell. de form. remed. annex. p 405. (h) c. I. §. 2. (i) C. I. adverſ. curioſ. num. 14. (k) Celſ. L. III. c. 4.

Laus Ialapæ. sequeris, quàm dextro *Jalapæ* usu. Utilis quippe hydropicis, asthmaticis, tussientibus, arthriticis, catarrhosis, paralyticis, febricitantibus, & multis aliis. (l) *Quotidianâ experientiâ testari possumus, nihil esse magis commodum purgationi hâc radice*, ait *Rol-finc.* (m) Symbolum ejus: ὠφελέειν καὶ μὴ βλάπτειν: *juvare, nec lædere.*

§. II. Nec est, quòd vomitiones, tormina, hypercatharses, alvumque ad dies aliquot adstrictiorem metuas, modò individua probè discernas, modumque adhibendi rectè calleas, i.e. methodum medendi, omnium arcanorum secretissimum. Nec, more paganorum, τὰ χωρέοντα metiri oportet à copia, seu numero, ἀλλ' ὡς ἂν χωρέη οἷα δεῖ, καὶ φέρει εὐφόρως. (n) Duo enim sunt justæ purgationis signa, ægri alacritas, & humoris peccantis excretio. (o)

CAPUT III.

DE LOCO NATALI, TEMPORE MODOQVE COLLECTIONIS.

§. I.

Patria. Omnium Scriptorum suffragiis natale *Jalapæ* solum generale *America meridionalis*, seu *Peruviana*, à provincia Peru, omnium præstantissima ita dicta: speciale *nova Hispania*, regio omnium amplissima longèque cultissima. Specialius verò *Xalapa*, quæ & nomen radici adspersit, & ubi primùm vel reperta, seu agnita potius, aut publicata fuit. Hîc, uti mechoacanna, passim in sylvis, agrisque copiosissimè nascitur, & inde singulis annis incre-

(l) Vid. Sebiz. T.I. specul. Med. pract. P.I.S.I. c.4 p. 107. (m) de purgantibus S.II. art 3. c.1. p.94. (n) I. aph.23. (o) Heurn. ad h. l.

redibili quantitate à Belgis, Hiſpanis, Britannis, Gallis, & aliis in Europam deportatur, ut in omni ppidulo pro tolerabili admodum pretio habere ueas. Libra ſiquidem pro floreno, ſeu imperiali liquando venit. *Fragoſus* etiam in *Aquacathan* ovæ Galliciæ naſci ſcribit.

§. 2. Bellè *Rolfinc.* (p) In *primis ejus natalibus*, it, *ſidera & elementa, in conſilium adhibitis* ſale, ulfure, Mercurio, aqua & terra, *videntur fœdus a- nicabile iniiſſe producendi* arcanum quoddam Na- uræ, in *ſalutem humani generis proficuum, noxiis equeſtratis atomis.* Floret maximè menſe Majo, *quando floreat.* cèt facies ejus integra nondum, quod ſciam, ſpe- iatim expreſſa ſit. Nec planta recens, ùt mechoa- anna, facilè in noſtris colitur hortis, utùt omnis eneris aliæ eos exornent, & indigenæ jam factæ int. Doctiſſimus *Edtmüller* (q) ita: Jalapæ *ra- lix eſt ex India occidentali allata, quamvis etiam a- ud nos in hortis creſcat, & communiter dicitur flos nirabilis de Peru, & Jelſeminum Peruvianum.* (r) *Atq; radix hæc apud nos creſcens eundem uſum ha- Ialapa no- et, ac exotica. ſolùm hæc ad ſcrupulum unum, noſtras ſtra. verò ad drachm. dimid.* ſeu *ſcrupulos duos propina- ur. Illa enim ſemper reſinoſior eſt. Nam vis laxan- li* hujus *ſimpliciter conſiſtit in reſina ejus.* Verùm xperientiâ teſte, ſub noſtro climate nata vi pur- andi non admodum turget.

§. 3. Scripſit mihi nuper D. D. *Ambroſius Steg- Et Hartzi- mann*, Poliater Iſlebienſis, Amicus & Collega Cu- *ca.* ioſus, etiam in jugis montium Hartzicorum radi- em hanc naſci, quam ante biennium radiciſeca uidam Ilſenburgenſis primùm detexit: continere au-

(p) lib. cit. p. 95. (q) in collegio M.S. Therapeut, in- ept, 9. Nov. 1674. Lipſ. lect. 28. (r) vid. c. 2. §. 8.

autem hujus *jalapæ* libram unam vix drachmas se[...]
resinæ.

Tempus. §. 4. Circa tempus collectionis Autores in di[...]
versas scinduntur opiniones. Alii Lunam decre[...]
scentem eligunt, alii tempus, Sole vel Luna cert[...]
signa pervagantibus, alii quolibet anni tempore in[...]
discriminatim malunt, solâ exceptâ hyeme; alii au[...]
tumnum præferunt, si folia jam deciderint, viribu[...]
in radices remeantibus: alii initio veris, priusquam
in caulem & folia erumpant, radices effodi jubent
Aptissimum collectionis tempus erit, quô vigor[...]
suo maximè gaudent plantæ, id verò pro perenni[...]
tatis diversaque cujusque natura exactè definir[...]
nequit. Mihi tamen principium vernale magis ar[...]
ridet, antequam caulis & folia cum flore prorum[...]
pant. *Vere enim,* (fabimur ore *Willisiano* (s)) *cùm
à Solis vicinia parùm intepescunt terræ viscera, sta[...]
tim mirâ fæcunditate impregnantur,* & πανσπερμία
*suæ effectus produnt. Nec solùm terræ superficies
quin etiam aqua & aër particulis spirituosis ubiq;
turgescunt, quæ velut emortua salis & sulfuris cor[...]
puscula resuscitant inq; motum vindicant.*

Modusque collectionis. §. 5. Effossa radix loco sicco servatur, (cùm in
humidiori situs cariesque facilè contrahatur,) &
quidem tessellatim plerunque incisa. Pulverisat[...]
vix unum alterumve mensem perdurabit veget[...]
& integra: talcoli verò annos ferunt, at probè sicca-
ti, concidentibus poris exactiùs, ipsâque resinosita-
te balsamicâ, putredini verminosæ infensâ, intu[...]
cohibitâ. Alii panno cerato, aliove artificio, ab-
scondi & defendi posse autumant ab injuria aëris
& temporis.

CAPUT

(s) de fermentat. c. IV. p. 22.

CAPUT IV.

DE ELECTIONE ET NOTIS JALAPÆ.

§. 1.

ELigatur ergò ponderosa, solida, exterius nigricans, interiùs verò, ob copiosam resinam, striis orbicularibus ceparum in morem hinc inde discurrentem, magis ruffescens, &, si igni admoveas, flammas facilè promtèque concipiens. *Electio.*

§. 2. Notas bonitatis ejus dabit (1.) *Patria*, quæ nova Hispania Americana est. *Rolfincius*, ὁ Πάνυ, *de purgant. vegetabilibus* regionem *Mechoacan* Indiæ *orientali* adjungit, (t) radicis *mechoacannæ* natalitia, virtutis famæque præconio illustrata, ex *Monardo* fideliter repetens. *Jüngkenius* verò noster (u) *Mechoacan* Indiæ *occidentalis* provinciam facit. Novæ Hispaniæ præcipuam regionem esse, suprà (w) ex *Cluvero* diximus. (2.) *ætas*, recentior sit, nec cariosa. (3.) *color*. Tota nigra haud est, ut ex pulvere ejus magis griseo vides: sed nigredo potius in extimo cortice & superficie spectatur, confracta interiùs pallorem exhibet, interstinctum venis ex fusco, vel nigro ferè rubentibus. Aliquot taleoli magis albicant, alii striis circulisvé subnigricantibus distincti, extrinsecâ facie micant coruscantque. Sunt autem taleoli duplicis figuræ, alii circulosi, per transversum in orbiculos, scissâ radice, facti, & alii oblongi. Aliquando integræ, minores tamen, radices immistæ sunt, extremis ùtplurimùm, præcipuè circa finem, in acutum tendentibus, corpore medio grossiori: nonnunquam minimæ, *Nota bonitatis (1.) à patria.* *(2.) Ætate.* *(3.) Colore.*

(t) S. II. art, 2, c. 1. p. 89. (u) de simpl, delectu p. 44. (W) c, 2, §. 4.

mæ, ut avellanæ, quandoque & radicum producti ones intersunt: quêis singulis color & resinositas aliaque pretium ponunt. Vidit D. *D. Wedel.*, Or dinis nostri decus & gloria, (x) medias divisione in longum factas quasi cordis figuram planam re præsentâsse. (4.) *substantia.* Quò magis resinosior & (5.) *ponderosior*, eò præstantior. Hæc resina i superficie resplendet, circellis, monticulisque, & circa corticis præsertim confinia, imò roscidis mi culis, si frangas, tota resperſa videtur. Sit ergò sub stantia compacta & solida, quæ accensa ardet, vel uti ligna resinosa, ut ex pondere & inflamabiliata te certum resinositatis signum colligere possis. (6.) *odorem* vix deprêndes in ea: quædam tamen par tes acidiusculum quid spirant naribus admotæ, u vasa vini fecum odore imbuta. Si verò tundas haud rarò atomi ejus subtiliores, eæque sulfureo salinæ, cum aëre ad nares delatæ, eas anterioremque cerebri partem ad excretionem stimulabunt Ideo, ad præcautionem hujus incommodi, non nulli modicum aquæ aspergunt. (7.) *gustata* le nem acrimoniam faciet, majorem tamen, quàm mechoacanna. *Samuel Schonborn* (y) & *Gerard. Blasius* (z) ita uno ore fantur: *Mechoacanna nigra priori similis, sed cortice nigricante vestita, interius rubescens, quæ tessulatim incisa, rotunda, magnitudine & figurâ calculum aleatorium repræsentat; gustu est non ingrato, &, ob copiosam gummositatem, igni admota flammam concipit.*

(4.) *Substantia.* (5.) *Pondere.* (6.) *Odore.* (7.) *Gustu.*

§. 3. De confusione *Jalapæ* cum radice *floris mirabilis* suprà dictum est. (a) Verùm anntia saltem hæc sat magna est, ut (si rectè eam depingunt *Dodonæus, Clusius, Lobelius*, & alii,) magis ad *mechoa-*

can-

(x) disp. cit. c. 3. (y) de purgant. simplic. p. m. 304. (z) in syst. mat. med. edit. Amstelodam. 1680. p. 404. (a) c. 2. § 8.

annam referri videatur, imò ne quidem ad hanc, rout ad nos Europæos fertur. Nec est, quòd alii redant, inter species *Mechoacannæ* radicem *Jalapæ* mnium maximam esse, quàmvis circulosiorem & ongiorem.

CAPUT V.
DE TEMPERAMENTO JALAPÆ.

§. 1.

Temperies calida & sicca.

TEmperamentum *Jalapæ* calidum & siccum est,(b) quod (1.) *ex colore*,(2.) *sapore*,(3.) *odo*-*e*,(4.) *resinositate*,(5.) *inflammabilitate*,& (6.) *pur*-*andi facultate* facilè probaveris. Et quamvis Me-ici cultiores ex coloribus nunquam temperaturæ rgumentum sumant, cùm quilibet color cum qua-bet qualitate consistere possit. Annon *albedo* enim iest in *summè calidis*, ùt *in calce*, in *summè frigidis*, : in *marmore*, in *summè humidis*, ùt in *lacte*, & in mmè *siccis*, ùt in *capillis* & *lana*? annon calor uædam denigrat, ùt *cutim* & *carbones*; aliqua de-bat, ùt *calcem* & contra: frigus cutim reddit *livi-um*, nivem & grandinem *albam*: quædam *alba* int & *calida*, ùt sal, saccharum, calx: alia *frigida*, : lac, marmor, nix: quædam *nigra* & *calida*, ùt pi-er, alia *frigida*, ùt opium, veluti ex *Galeno* (c) ad-ucit Doctissimus *Plempius*, (d) color tamen *Jala-nus* de igneis & sulfureis probabile nobis perhi-ebit testimonium; calorem ex sapore acri, lin-uamque feriente, salivamque in faucibus ciente, ianifestiùs colliges. Omnia quippe acria calida

B sunt.

(b) Rolfinc. Med. spec. comment. L. V. S. 4. c. 7. p. 506. de purgant. S. 2. a. 3. c. 3. (c) L. IV. de simpl. med. fac. c. t. (d) L. II. ophthalmograph. c. 2. p. 87.

ſunt. Adde exhalationes à tenuitate partium ori-
undas, cumprimis in pulvere, calido effectu prædi-
tas; ideoque ſternutationem crebrò excitantes.
Omnia reſinoſa calida quis negabit? Sal enim in
iis, unà cum ſulfure, acriuſculum, ſtimulans, hu-
mores commovens, motoſque ad extra protrude-
valens. Itaque ex reſinoſitate & inflammabilitat-
Jalapina ὀφθαλμοφανερῶς calorem deprehende-
Annon manifeſtè ardet reſina; (quæ etiam in ole-
um liquatur) unde hoc, niſi à *ſulfure?* partes ex-
halantes volatiles de *Mercurio* participant, ſapida-
ſtimulantes, & acriuſculæ de *ſale*, ut Chemicis tri-
num ſuum omninò reddere queas: ne dicam, in i-
pſos ſenſus hæc principia incurrere. Inde retort-
vitreæ libram dimidiam radicis *jalapæ* reſinoſa-
deſtillabunt ſpiritûs ſeu liquoris acidi, mannæ ſpi-
ritûs æmuli, unciæ duæ, ſeu tres, olei drachma un-
cum dimidia, vel amplius etiam, ſalis volatilis ex-
pliciti nihil, caput mortuum in fundo hærens, &
nigricans penè, combuſtisque ſulfuris particuli-
reſplendens, promtè ardebit, quod ulteriori calci-
natione & elixiviatione ſalis alcalici partem fun-
det. (e) Demum ex ipſa purgandi facultate cal-
ditas *Jalapina* pateſcit. Omnia enim purganti-
calida ſunt. Ideo ſiccioribus minùs conveniun-
Vitio vertitur radici noſtræ, quòd ſicca ſit, & po-
operationem alvum adſtrictiorem linquat, ùt ali-
cathartica. Ita: ſicca eſt actû καὶ δυνάμει. Dum
enim ſeroſa potenter educuntur, feces tàm citò co-
ligi nequeunt. At quid inde? Nullus ergò Medi-
corum calidum ſiccumque *Jalapæ* temperamen-
tum in dubium facilè vocabit.

In quo gradu? §. 2. Rixæ tantùm naſcuntur circa gradum
Schon

(e) D. Wedel. l. c. c. 4.

Schonborn (f) & *Blasius* (g) calidam in primo, & siccam in secundo gradu asserunt. *Macasius* (h) cum *Rolfincio*, *Wedelio*, (i) aliisque probatissimis Practicis, in secundo gradu calidam siccamque statuit. *Bernh. Christin.* (k) *Schonbornium Blasiumque* sequitur. D. *J. Theod. Schenck*, celebris olim Prof. in alma Salana, (l) calidam & siccam in tertio gradu. *Ego* (sunt verba Venerandi Senis D. *Sim. Paulli* (m) *magis magisque confirmor in hac sententia, nempe satius esse statuere*, gialapam & scammonium *ejusdem esse indolis, ejusdemque* temperiei *cum scammonio, quod Mesves quidem calidum & siccum in ordine tertio, sed Tabernamontanus post Dodonæum* (n) *iis, quæ moderatè calida & sicca sunt, annumerandum docet. Minimè igitur illis subscribendum, qui* gialapam *in quarto gradu calidam & siccam esse scribunt, uti faciunt rerum Indicarum Commentatores, specialiter Joann. de Laet*, (o) *qui omnes Mechoacannæ species, præter* Matlalitztic, (*quæ moderatè calet, & lenissimè purgat, ideoque tutiùs adhibetur,*) *calidas siccasque in quarto gradu esse volunt.*

§. 3. Haud inficiabimur, succum *Jalapæ* resinosum, recentem, expressum, & nondum ullâ arte inspissatum, longè calidiorem acrioremque radicibus esse, in taleolas sectis & exsiccatis, uti ὁ θαυμασιώτατος *Casp. Hofmann.* (p) *recentem* iridem ad *quartum* caliditatis & siccitatis gradum reducit, *siccam* verò in *primo* subsistere, aut ultra *secundùm* *Succus calidior radice.*

(f) tr. de purgant. simpl. manual. ej. pract. affix. p. 304. (g) in syst. mat. med. cit. p. 404. (h) Prompt. mat. med. lib. post. S. I. c. 2. p. 106. (i) l. c. p. 16. (k) inst. med. p. 174. (l) Medicin. general. P. II. p. 177. (m) Cl. III. Botan. p. 473. (n) L. II. S. XII. c. 4. p. 1267. (o) L. V. Indiæ occident. c. 23. p. 266. (p) L. I. M. ☉. c. 20. §. 7.

non aſcendere docet,licèt alii aliter ſentiant. Quic quid ergo Autores de *quarto* caloris ſiccitatiſqu *gradu Jalapa* differunt,de recenti,ſucculenta,inqu ſolo natali deguſtata radice , non ſicca autem, ù ad nos transportatur , intelligenda autumat lau datiſſimus *Paulli*, (q) idque declarat raphano no ſtro ruſticano,qui calidus in tertio, & ſiccus in ſe cundo,quibuſdam etiam tertio gradu perhibetur cujus radices exſiccatæ longè temperantiores ſuc coſis & recentibus, ſale & ſulfure volatilibus ma ximam partem exutæ. Opponi poteſt iſtud Ga lenicum: (r) *omne,quod ſiccum, viridi eſt valentius* Verùm id examinandum eſt ſecundùm volatilita tem,diffuſionem, aliaſque circumſtantias. Mane igitur, omnium rectè ſentientium judicio, *grad ſecundo* calida & ſicca. Cùmque id *Wedelius* no ſter, ἰατρὸς κατὰ φύσιν, principiis & rationibu ſolidè probârit, ipſum adeas velim, ſi plura for ſan cupias.

Ialapa ſcammonio ſimillima.

§. 4. Eò res redit, & hæc veluti ſumma eſt, (s) *ſcammonio* ſimillimam haberi *jalapam*, ceu eam æ què ac id valde eſſe reſinoſam, adeò ut illæ cautelæ quas obſervandas eſſe in uſu *ſcammonii* retuli, mi nimè negligendæ ſint novellis Practicis commen daturis ægris *jalapam* , aut illius *reſinam*. Incom parabilis *Hofmannus*, (t) poſt quàm ultrò citroque de differentia *ſcammonii* genuini & adulterati no tis e ruditiſſimè diſſeruit, cùm nulla providentia ſatis ſit in utendo *ſcammonio*,poſtremò ſincerè mo net:

Cautela circa uſum illius.

(1.) Ne *ſcammoniata* dentur illis , quibus ven triculus (comprehendo inteſtina) eſt debilis , quales ferè ſunt *hypochondriaci*.

(2.) Ne

(q) Botan.cit.p. 474. (r) lib.de atten.vict.ration. c. 2. (s) Paulli l.c.p.473. (t) L. I. de M.O. c. 34. p. 87. & 24.

(2.) Ne *calidioribus*, & qui ad *febres* proni sunt.
alde enim turbant corpora.

(3.) Nec in specie iis, qui faciles sunt ad *lipothy-*
iam, fortassis ratione oris ventriculi.

(4.) Perhibent etiam, ne in *substantia* detur in
sculo. Ego vidi, qui dabat ita, & quidem pueris
l grana XX. Quod cùm mirarer, Ho! inquit ille,
t Monspeliacum. Quod an satis sit, videant bo-
. Ast cùm ipse *Paulli* (u) *jalapa* usum tutiorem
onunciet, quàm *scammonii*, ultimum sanè moni-
m nihil ad nos. Siquidem *Schonborn* (w) &
lasius (x) *jalapam* in substantia cum jusculis præ-
nt, idque quotidie tutissimè fit.

CAPUT VI.

E VIRIBUS JALAPÆ IN GENERE.

§. 1.

Purgantium apud nos origo.

N*Ullis purgantibus opus esse*, ait Summus *Bar-
tholinus* (y) *si sobriè vivamus, & spreto ex-
no luxû, secundùm Naturæ leges, patrio alimento
vivendi genere contenti simus. Ingluvies enim
, quâ multi fatigantur, onerat stomachum, & co-
m excrementorum cumulat, quæ per purgantia
nde educi debent. Deinde peregrinus luxus, pe-
rina fercula, peregrina aromata, majoribus no-
is, felici illo seculo ignota, accendunt in corpore no-
 ignes, naturamque nostram invertunt, ut, quia
egrino victui inhiamus, etiam peregrina medica-
nta debeamus advocare. At si nostris patriæ bo-
, agricolarum more, sapienter & moderatè frue-
nur, etiamcum agricolis integrâ essemus valetu-*

 dine,

(u) loco cit. (W) l. a. (x) l. d. (y) diss. III. de Medicin.
nor. domest. p. 75. seq.

dine, nec alienis medicamentis & valdè purganti-bus alienam in corpore colluviem expurgare cogeri-mur. Pœnæ loco nobis alienarum medicinarum im-ponitur necessitas, quia vivendi mos, quô canos m-ruerunt Majores nostri, nescio quô morum domest-corum fastidio, exolevit. Cùm igitur omnia apu Nos corrupta & perdita sint, utique sterquiliniu crebriùs repurgandum erit.

§. 2. De *extracto panchymagogo Crollii* (qu vide sis apud ipsum Autorem, (z) *Schröderum*, (& *Begvinum*,)(b) omnes publicè affirmant, non d ri melius catharticum, quod minori molestia mnes humores noxios expurget. Ita omni lau dignum, cunprimis secundæ descriptionis. (c)

Laudes jalapinæ. sanè eosdem effectus à *Jalapa* nostra certo præst labere, quam ideò, ceu *catholicum*, & *panchyma-gum*, seu *reginam omnium purgantium*, in toto gno vegetabili, sivè sub nostro, seu alio Sole quær meritò commendamus. Omni enim voto & tentioni tuæ semper faciet satis, seu lenius fortiu exoptes catharticum, vel *bilem*, seu *pituitam*, *melancholiam*, *serumve*, seu omnes istos humo conjunctim exturbare cupias, ut nec simpliciter ter cholagoga, vel phlegmagoga, seu hydrago aut melanagoga eam reposueris. Ad omnia qu pe utilis & idonea est. Si tamen specialiùs rog quem ex hisce humoribus (si prisca adhuc sta doctrina de electivè purgantibus) præ reliq magis expellat, *phlegma*, ajo, *serumq;*, teste exp entiâ, fidissimâ rei teste. Nec te turbet vel *Gal* (d) seu *Felicis Plateri*, (e) aliorumque, quos i

eti

(z) Basil. Chym. p.m. 137. seq. (a) pharm. Med. Ch L. II. c. 57. p. m. 221. (b) tyrocin. Chym. c. IX. p. 196 Croll. l. c. p. 139. (d) L. II. acut. 12. (e) quæst. therap 86. p. 214.

tiam *Bartholinus* noster, (f) opinatio, dicentium; ua cathartica vi nobis adversa semperque inimica ualitate esse. Rectè potius Elegantissimus *Ti- naeus à Güldenklee* (g) pulveri suo panchymagogo, quod infrà (h) transscripsimus) & Cl. *Zwelfer* i) pilulis suis panchymagogis (k) immiscuit *Ja- lapam.*

§. 3. Gaudet *Jalapa* viribus suis communibus & propriis, & his quidem vel per se & essentialiter, seu per accidens & secundariò. Visis principiis & temperamento ejus, facilè cognosces, illam generaliter facultatibus *aperiendi*, *attenuandi*, *incidendi*, *discutiendi*, *resolvendi* & *abstergendi* præditam esse. Ibicumque ergo hujusmodi indicatio fuerit, tutò ad partes vocabis, nec spes te confundet unquam, nisi remora interveniat. Tantas patrat virtutes stimulo suo sulfureo-salino, & prudenti misturæ modo, ob particularum tenuitatem & activitatem eximiam. Quæ vires adjuvant & sequuntur ipsam purgandi ἐνέργειαν. Hinc quò major stimulus iste gliscit in mixtis purgantibus, eò fortiùs & largiùs quoque purgabere. Quò magis autem hæc spicula fracta, seu obtusa fuerint, eò segniùs parciùsque secedes. Legenda omninò tyronibus limatissima disputatio *Wedeliana* de purgantibus ritè adhibendis, (l) vel discursus *Hofmannianus*, (m) ut alios hîc prætercam. *Vires jalapæ communes & propria.*

§. 4. Hæc purgandi vis fluit ex acrimonia, ùt diximus, salino-sulfurea, fixiori licèt, & quidem illa ipsa mistura seminali, quam mortalium ingenia vix scrutabuntur. Acrimoniam dat gustus, resi- *Unde vis purgandi Ialapina.*

 nosi-

(f) diss. cit. p. 70. (g) in descript. medicam. cas. ej. annex. p. 422. (h) c. 9. §. 1. (i) pharmacop. Reg. Cl. VI. p. 845. seq. (k) vid. c. 22. §. 10. (l) Jen. 1675. (m) L. I. M. M. c. 7.

nositatem visus, eamque demonstrat inflammabi litas. Viden' igitur irritationem, & consequente vim incidendi, aperiendi, liquandi, fundendiqu humores viscidos & congrumatos, sanguinemqu crassiorem & coagulatum impurumque, nec ad pe riodum suam satis amplius idoneum. Quam li quationem, seu fusionem, Naturæque irritationer sequitur excretio. Sunt equidem particulæ vola tiles in *Jalapa*, sed ligatæ magis acido vinculc Hinc frustrà elicies sal volatile ex ea in destillatic ne, ideoque etiam ordinariè vim suam catharticar κάτω tantùm peragit, cùm ea contra, quæ sal volati le, ùt vegetabilia, vel mercuriale, ùt metallica, ha bent volatilius, ἄνω potiùs operentur. Ob gumm copiosum etiam fortiùs humores serosos educi quàm Mechoacanna. Scribit *Höfer* (n) radicer *violæ Peruvianæ* (die Schweitzerhose / oder de Spanische Anstrich/) in dupla dosi eundem ede re effectum, quem *Jalapa*.

An realis sit diversitas inter purgantia, &c.?

§. 5. Communiter & ordinariè κάτω purgat, vc mitum tamen exinde aliquando, licèt rariùs, exc tatum notavimus. Quæstio est: *an realis & ve ra detur diversitas inter purgantia*, ita, ut hoc tar tùm vomitum cieat, istud alvum? an verò potiu totum hoc discrimen aut in limitatione major minorisve doseos aut in additione debiti corriger tis consistat? nullum datur vomitorium, quod no etiam per inferiora purget. Nullum datur purgar per secessum, quod non etiam vomitum excitai valeat. Cùm itaque nulla nova vis purgantibu accedat, sed unum idemque medicamentum nur superiùs, nunc inferiùs purget, quid, quæso, aliu discriminis hîc reperitur, quam limitatio quant tati

(n) H. M. p. 341.

itis,& additio corrigentis,ita,ut vomitus tantùm
ideatur majoris purgationis & operationis, eva-
uatio autem per alvum minoris. Quia autem ma-
is & minus non variant speciem, etiam inter pur-
antia hîc non datur specialis differentia. Interea
n nonnullis videmus, ea in minima dosi peculiari
ualitate & suapte natura ἄνω, non verò κάτω pro-
ensionem habere: alia tamen manifestè agunt.
i pharmacum fortius (porrò differit *Hofman* (o))
entriculum ingressum est, tunc statim operationes
xerit, & humores, quos invenit, fermentat. Hi
ermentati suâ ebullitione & acredine ventriculum
timulant, ut per superius orificium eos extrudat:
i in hac excretione simul omne medicamentum
ssumtum expellitur, tunc peracto vomitu purgatio
essat. Si verò pharmaci quædam reliquiæ in sto-
nacho remanserint, tunc illæ postmodum intestina
ngrediuntur, & innatâ suâ acredine, & fermentali
aliditate ea pariter ad excretionem humorum per
ntestinum rectum irritant. Eodem modô medi-
amentum minori quantitate & levius assumtum
ion statim in ventriculo agere incipit, sed tamdiu
nterdum moratur, donec per pylorum exclusum,
& tunc per intestina tantùm evacuat, nullusque
conjungitur vomitus. Vietor iste, (p) & plures
lii, à *tartari emetici* granis tribus seu quatuor ne
emel quidem vomuêre, κάτω verò purgati sunt
argissimè; quod idem accidit Viro Consultissimo
D. *Petro Scavenio*, studiorum meorum Fautori in
Inclyta Academia Hafniensi, (q) ab usu *sirupi eme-
tici* Salæ. Sic *antimonium diaphoreticum*, loco su- ♁ *Diaph.*
doris, alvum vomitumque, cum fructu recuperatæ *purgans.*
B 5 sani-

(o) l. c. p. 48. (p) L. II. (q) Vol. II. Act. Med. Hafniens. obs. 27.

ſanitatis, movit. Scilicet femina XXV. circite
annorum in febrem continuam, haud omnis mal.
gnitatis expertem, inciderat, hanc autem cùm pr
mò neglexiſſet, calore ſemper aucto, viribuſqu
non parùm attritis, & maculis hinc inde in corpc
re, præſertim facie, comparentibus perterrita, au
xilium expetiit D. D. *Riedlini* junioris, (r) qui d
coctum pro potu conveniens & theriacæ cæleſt
grana quatuor præſcripſit, noctem tamen inſ
mnem ducebat, & ſymptomata altero die omn
adhuc eadem erant. Ergo pulverem parari juſſit p
duabus doſibus ex antimonio diaphoretico, corr
cervi phil. calcin., lap. cancr. &c. Hujus altera
doſin cùm ſumſiſſet, loco ſudoris vicies & ſœpiu
alvum dejecit, aliquoties etiam vomuit, omnibu
tamen ſymptomatibus nunc multò mitioribu
Dabat Medicus aliud diaphoreticum, quod ſud
rem & menſes etiam præter ſpem provocaba
Quorum fluxû finito, ſine ullo alio remedio integ
convaluit. Ut verò certò reſciret *Riedlinus*, utru
ex antimonio minùs ritè forſan parato hic effect
deducendus foret, reſiduam pulveris doſin juver
eâdem febri decumbenti, exhibuit, ſed ille præt
Laudan. opiat. purg. ſudorem nil aliud ſenſit ab illo. Ita *laudanum*
piatum multis extitit *purgans*; (s) eruditas huj
rei rationes dabit D. *D. Wedel* (t) & D. Edtmü
ler. (u)

§. 6. Commodè etiam uſum *jalapæ* inter ἀπο
φλεγματίζοντα retuleris, ſeu per ſe maſticata, v
cum aliis in aliam formam redacta. Fundit ſiquid
humores, liquat pituitam, irritatque narium men
branulam, ut ſint, qui, ne inter pulveriſandum ſte
nut

(r) Cent. obſ. ſingular. num. 91. (s) Dec. II. Eph. cur. an
VI. obſ. 202. & ann. VIII. obſ. 44. (t) Opiolog. L. II, S. I. c
(u) diſp. de virtute opii diaphoret. c. 3. §. 4.

utatio negotium facessat, modicum aquæ aspergi
:bent. Ideò haud ineptè *errhinum*, seu *ptarmi-* **Errhinum è jalapa.**
um ex ea paraveris, helleboro mitius. Ego cum
ɔla majorana & floribus lavendulæ commiscui,
: pituitam mihi, citra manifestam cerebri agitati-
ɔnem, fortiùs eduxit, meatusque narium bellè re-
èravit. Et si quis omninò curiosiora experimenta
entare velit, agè, quid inter *rubefacientia*, *attra-*
entia & *dissipantia* valeat, expiscetur, licèt usus e-
us externus nostris scholis hactenus ignotus sit.
Ego Pl. Rev. & Nob. Dn. *Adelhardo à Bruch*, Im- **Observ.**
ɔerialis Abbatiæ Corbeiensis Capitulari, Amico
ıostro, dedi quondam *Mag. Jalap. gr.* XV scam-
mon. sulfurat. gr. VI. in sirupi viol. uncia una. Sen-
sit ille quidem magnos in ventre motus, at semel
tantùm excrevit κάτω, sputo verò copiosiùs per bi-
duum cum insigni allevatione ejecto. Sœpius e-
tiam unius ejusdemque dosis in eodem subjecto
diversa planè operatio fuit. Femina per aliquot
menses dolore ventriculi gravativo vexabatur, cui
talem præscripsit pulverem laudatus *Riedlinus*,
Amicus pl. colendus. (w)

℞. Crem. Tartar. drachm. dimid.
Magist. Jalap. gr. VII.
gumm. gott. gr. IV.
ol. dest. anis. gutt. I. M. pro dosi.

Septies κάτω, semel ἄνω vim suam exseruit,
hincque, dolore sublato, alia medicamenta non
postulabat. Eôdem verò affectû post aliquot se-
ptimanas recurrente, annon hunc pulverem repete-
re liceret, rogavit? Quô concessô, eôdemque iterum
sumto, sine vomitu plus quàm tricies alvum deje-
cit,

(w) cent. cit. obs. 96.

cit, citra notabilem molestiam viriumque jacturam, & postea ab omni dolore immunis vixit.

Carminativum est. §. 7. Cùmque humores, ceu pondera inutilia, calorem nativum obruentia, glutinositate & viscositate eorum priùs liquatâ, commodè exturbet, sicque materiam flatuum removeat, ut, viis apertis, cuncta eant liberiùs & sine mora, explosô etiam dolore, utique *carminativa* inter locum merebitur facilè primarium. Ceterùm quicquid *Frid. Hofmannus* (x) de *Mechoacanna* affirmat, id omne justiùs & efficaciùs de radice nostra polychresta dixeris, cùm, nullo dissentiente, easdem obtineat virtutes cum singulari prærogativa. Audiamus verò Optimum Virum:

Vires Jalapinæ. *Qui purgantur*, infit, *hâc radice, non solùm non sentiunt debilitatem, sed & fortiores evadunt post purgationem; ejus excellens prærogativa est ad epar, illud mundificando, obstructiones ejus demendo, ac validissimè corroborando. Unde &* icterum *&* hydropem *curat, membraque omnia naturalia ita roborat, ut facillimè malas qualitates, temporis longitudine contractas, emendet.* Febres chronicas *&* erraticas, *similesque rebelles exstirpat, dummodo sæpè repetatur ejus usus per epicrasin evacuando, mundificando & corroborando.* Inflationibus uterinis *mirificè auxiliatur, humores crassos evacuando, ac flatus rugitusque dissipando. Ad quamcunque* dyspnœam *valde efficax est:* doloribus colicis *adjumentum validissimum.* Dolores stomachi *potenter sedat; ad* ardorem & difficultatem urinæ, ex *tartareis ortam humoribus, salutare remedium:* Hemicraniam *sedat, & quoscunque antiquos capitis morbos, ut est* cephalæa, vertigo, epilepsia; & *prohibet* quam-

(x) l. c. p. 92.

ıamcunque destillationem *etiam antiquam. Ad* em veneream, *teste Monardo*, podagram, ceterosıe articulorum dolores *sanandos (dummodò aruli debilitatem non contraxerint irreparabilem,) mmum est adjumentum. In hac radice* omnia *è effulgent* pharmaci laudabilis requisita, *quæ elmontius in veris requirit purgantibus.* Gialapa *omina* est, mechoacanna *ancilla. Auream* merer stolam gialapa, *laneam* mechoacanna. *ὄγκῳ, ole* tumet mechoacanna, *δυνάμει, virtute* turget *ılapa.* Infelicia secula retrorsiora, quòd caruent *gialapâ*, exultent nostra, quòd eâ abundent. ıjuscunque magistra est *cacochymiæ* gialapa, nulıon parata succurrere morbo. (y)

§. 8. Et quamvis *acidum* liquorem stillet *jalapa*, :o tamen non dixeris statim, eam agere quoque *acidum.* In hoc statu immutatæ sunt particu- & inversæ, empyrevmaticâ illâ combustione rtim sub alcali fixi velo recubant, partim sub iıus olei momento. Non valet ergo consequentia, *:idum* spiritum fundit *gialapa*, ergo agit etiam ob *dum.* Sed potius ipsum hoc *acidum* in ipsius xturæ harmonia eximiè concurrit ad fermenıdos humores, eosque incidendos & attenuans, ad acuenda & modificanda spicula, interim n prædominatur, ut ei agendi principatus adibi debeat. (z) Tutissimum ergo, usitatissimum, datissimum, omnique sexui & ætati utiimum gratissimumque purgans *Jalapa* est, & è panchymagogum, lene simul & forte, pro luu tuo. *An ob acidum agat?*

§. 9. Nec ineptè junxeris *diaphoretica* & *diure-* *ı* aliquando. Una eademque *principia* sunt sa- lino- *Diaphoretica & diuretica cum ea juncta.*

(y) Rolfinc l.c.p.89. (z) Wedel l.a.p.18.

lino-sulfurea, unum idemque *objectum*, humor putâ serosi: cunctaque ad unum collimant *scopu* & unum intendunt *effectum*. Notaveris ab u *jalapino* sudorem roscidum in ægrotis, urinâ larg ùs iis fluente, ipsâ hoc necessitudine sphincteru vesicæ anique evincente. Qvid? quod si purga interdum non ex voto succedat, per sudores & di resin Natura se repurgabit, vel hôc modô opem bi latura ἀδιδακτος καὶ ἐ μαθῦσα. (a) Purgantia, cèt per accidens, vim habent *diureticam*, & lotiu certissimè expellendi efficaciam, ob consensum testini recti & vesicæ. Illius enim sphinctere luto, & hic portam pandit, testante id rarioribus storiis Exc. *Langio*, Prof. Lipsiensi. (b) Ridic la, at notabilis, relatio istius, quam ex itinera *Olearii* Persico decerpsit, in gratiam lectoris tra scribenda. Rex Persarum mulierculis quibusd cinædicis demandârat, ut ad Procerum suor Primatem citò se conferrent, & coram ipso in c clavi singulæ alvum dejicerent. Quid illæ? par nempe & Magnatem adeunt. Jamjam verò accincturis ad exhauriendum mandatum d Dynastes: *bene est, agite, & peragite, quod vob Domino meo impositum, sed ita, ut ne latum quia unguem à præcepto deflectatis, verùm strictissim lud expediatis: quacunque enim vestrûm juxta tices fundet, & cum alvi fecibus vesicam unà sol illa indubitatò jugulabitur.* Persentientes turpi læ istæ impossibilitatem servandæ conditionis, v trem scilicet haud reddi posse, nisi insimul ves libertas accedat, statim discesserunt, & Regi c

Purgantium vis diuretica.

Hist. ridicula.

(a) Hipp. L. περὶ τροφ. & VI. epid. S. 5. (b) Mis curios. VI. p. m. 15. seq. Add. D. Wedel. disp. de diure Jen. 1667. c. VI.

m intimi sui instantiam non celârunt, qui huic iam clementissimum dedit applausum. Specias *Jalapæ vires* dicentur infrà. (c)

§. 10. *Thomas Bartholinus, Naturæ Bibliotheca-us,* (d) *magnum Anatomes labascentis statumen, & ecipitantis veritatis Atlas*, elogiô *Rolfinccianô*, (e) oscriptis omnibus exoticis, (f) pro *rhabarbaro* git vel *rhabarbarum monachorum*, vel *lapathum* tum, seu *jus brassicæ*: pro *jalapa* succum *iridis* ratis, (quo de ridiculam ferè narrationem, se-e tamen curationi inservientem, habet *Wolfius* ster, (g) hydragogum excellens, vel semen *ebuli*, *sambuci*; pro *scammonio tithymallum*, pro *tur-h* radices *esulæ*, maceratas in aceto & siccatas: o *foliis senæ* Alexandrinæ *polygonati* semen, vel ra-cem *bryoniæ*, seu *epithymum*, vel surculos novel-s *sambuci*, aut ejusdem *medium corticem*. *Bryo-a* sanè, ritè præparata, commodè vices *Jalapæ* sup-et. (h) Annon succum illius quidam pro arcano bent, sequenti modo collectum? Lunâ decre-ente, tempore inprimis vernô, radicem *bryoniæ*, rræ adhuc commissam, excava, desuper iterum pone operculum, ex superioris radicis parte ab-issa paratum, & singulis mane invenies duo, vel a cochlearia plena isti⁹ succi, quem exhibe singu-matutinis horis *hydropico* à cochleari uno usque l duo. Quô solô vili medicamine multos curatos erunt. (i)

Domestica exoticis substituta.

Arcanum antihydropicum ex bryonia.

CAPUT

(c) Libr. II. per tot. (d) Rolfinc. L. VI. Chym. I. A. F. R. 5 p. 426. (e) C. III. epist. Bartholin. 26. (f) diss. III. de edicin. Danor. domest. p. 77. (g) Dec. II. Eph. cur. ann. II. obs. 63. (h) vid. C. Hofman. L. I. de M. O. c. 5. p. 15. (i) ec. & ann. cit. obs. 4. in schol. p. 23.

CAPUT VII.
DE DOSI JALAPÆ.

§. 1.

O. in pondere, &c. FEcit Deus omnia in pondere, numero & me‑sura, i.e. in *sapientia* sua. (k) Et Medicus nil sine iis unquàm agit agetvè feliciter. Tene igit mensuram, & respice finem, (quod symbolum er *Maximiliani* I.) si boni medentis munere dext fungi cupias. Non satis enim remedium inv nisse, nisi etiam, *quâ ratione uti debeas*, cognoveri aliàs enim *instar gladii* erit *in manu furiosi.* (l)

Dosis cautè varianda. §. 2. Varianda utique dosis pro loci morbiq natura, & temperamentis planè diversis, humoru etiam, viarumque, per quas transit medicame tum, dispositione. Aliud quoque est, si absolu & in substantia, aliud si cum pluribus purgantib mixtam, adulto, vel minorenni, seu mediæ æta homini, dederis. Specialissima igitur & individu lis dosis dimetienda erit ex cujusvis subjecti co stitutione tàm generali, quàm speciali. Alii siqu dem ab integra drachma haud moventur, alii co trà ab uno alterovè grano, veluti pusiones, maxi turbantur. (m) Cumprimis in hac re simplicio & incautos Medicos fallunt *hypochondriaci* & *sc butici*, vel ad excessum, seu defectum creberri declinantes. Næ, si intestina sicca sint, & ventric lus validus, humoresque copiosi, aut alvus stric or, majori opus erit stimulo, licèt rectiùs hun ctantia, quàm δραστικώτερα usurpentur. Si ve villi ventriculi teneri, humores acres & salino-s furei, etiam personæ facilè mobilis, & rarioris te

tu

(k) Ps. CIV. 14. (l) Galen. de V. S. c. 1. & L. XIV. M. cil. (m) vid. c. X. §. 4. seq.

ræ ſint,cautiùs progredere, cùm his aliquot gra-
ı ſufficiant. Præſtat ſemper bis tutò,quàm ſemel
ıalè. Videatur memorabilis hiſtoria Grubiana.
ı) Sed tales curioſo Practico tantùm non quoti-
ie occurrunt, omniaque hîc repetenda & notan-
ı, quæ prolixiùs dudum conſignârunt *Jul. Cæſar*
laudinus,(o) *Frid.Hofmann.* (p) & D.*Wedel.* in
diciosa diſputatione *de purgantibus ritè adhiben-*
s, (q) ad quos lectorem amando. Noſtra intentio
t,doſin *jalapinam* pro una vice tantùm hîc deter-
inâſſe,& habito quidem reſpectu ad adultos, ad
ıam de reliqnis mediæ minorisve ætatis doſibus
ſemet prudenter judicaveris, addens & ſubtra-
ens.

§.3. Copulavit D.D. *Sim. Paulli* in compendio
oſium ſimplicium compoſitorumque medica-
entorum,tàm vomitoriorum quàm purgantium,
) variorum Practicorum pondera,quæ tyronibus
fficiunt. *Doſes Variorum.*

Caſp. Hofman fatetur, (s) ſe hactenus in granis
bſtitiſſe, & infra ſcrupulum unum, nec ullum
avius ſymptoma ſuperveniſſe.

lorellus Jalapam in ſubſtantia dat à ſcrupulo uno
l quatuor.

nnertus - - - - - ad ſcrupulos duos.

orſtius - - - - - ad ſcrupulos tres.

Bauhinus à drachma dimidia ad integram. (t)
uare drachmæ unius pondere, ait, *tutò exhibetur*,
ſine faſtidio opus ſuum exequitur. Sunt, qui ea
doſi cum aqua cichorii aut ſimili ſtillatitia, ſeu ju-

C re,

(n) libr. de ſimpl. cognoſcend. p. 122. ſeq. (o) de ingreſ-
ad infirm. L. II. c. 8. & 9. (p) L. I. M. M. c. 7. p. 43. ſeqq.
) c. 5. (r) Botan. ej. quadrip. edit. Argent. annex. p m.
ı. (s) de M. O. L. I. c. 6. p. 18. (t) vid. L. VIII. Th. Botan.
2. p. 135.

re, actu frigidis, tribus horis ante prandium propi *nent.* Testatur tamen *Segerus*, (u) ipsum drach mam dimidiam non excessisse.

Sebizius senior. (w) - - - ad drachm. dimi aut scrupulos duo

Willisius - - - à scrupulis duobus ad inte gram drachmam. (x

Fr. Hofman (y) & *Schröder.* (z) - - à scrup. d mid. ad integr. & dr. dimi

Th. Bartholinus (a) raro, etiam robustissimi drachmam mediam concedit.

Schonborn tamen ait, (b) unà cùm *Blasio*, (c) a drachm. unam tutò exhiberi posse. Ita: sumi drachmam integram mendica illa, expulso vivo ser pente, per biennium in ventre gestato. (d) Aud vit *Hofmannus*, (e) drachmam integram dari sol hydropicis, quos unâ ferè purgatione restitui ajun Credo, si vitio renum sit malum. At lege, quid co piarum Præfecto acciderit ab ista dosi apud lauda tissimum *Bartholinum.* (f) Ultra septuagies il alvus soluta & vehementer commota fuit, ut ex tremum spiritum videretur per inferius guttu redditurus, nisi adstringentibus & roborantibu maturè ipsi fuisset consultum. Annon hyperca tharsi extinctus est mercator Lipsiensis, qui etiar drachmam unam *gialapæ* assumserat, quam dosi *nimiam* vocat D. *Ammann.* (g) Dederas carn

Dosis nimia.

fe

(u) C. III. epist. Bartholin. 35. p. 130. (w) T. I. Spe Med. pr. P. I. S. I. c. 4. p. 107. (x) vid. Dolæi Encyclop. me L. III. c. 9. p 575. a. (y) l. c. p. 93. (z) Pharm. Med. Chym. I IV. Cl. III. p 242. (a) C. III. epist. 36. p. 133. (b) libell. d purgant manual. ej. med. pract. annex. p. m. 304. (c) i syst. mat. med. reviso, aucto & illustrato, ac Morell. fo mul. remed. annex. p. 405. (d) Dec. III. Eph. ann. I. ob 135. (e) L. I. M. O. c. 6. p 18 (f) C. V. hist. 69. (g) in discur super cas. XXXV. in Med. Crit. p. m. 249.

ex viro in febre continua XLV. grana *Jalapæ*, ro-
bustis saltem, censurâ Reiselianâ, ad X. X. conce-
denda. Morte subsequente corpus exangue ferè
repertum. (h) Execranda temeritas, & stigmate *Hist.*
digna istius scelestissimi circumforanei, qui civi
Coslinensi in hydrope ascite sequentem pulverem
semel simulque dabat:

℞. Tartar. vitriolat. drachm. dimid.
Gumm. gott. drachm. dimid.
R. *Jalap. elect.* scrup. duos cum dimid.
sal. Vitriol. alb. scrup. dimid.
F. auri num. III. F. pulv.

Per biduum plus quàm centum dejectionibus
ingentem serosi humoris copiam excrevit, & ta-
men intra paucos dies sanitati restitutus est. (i) E-
jusdem furfuris nebulo iste, qui in pharmacopoli-
um Hüxariense hanc formulam aliquando mise-
rat:

℞. *Raths Gabre lappen*
pribarert dragme bis,
Anton monsium scropel sems,
sahl de datter, cran. 8.

Mistxe vit bolvis. S. uf enmohl. id est:

℞. *rad. Jalap.* præp. drachm. duas,
antimon. diaphoret. scrup. sem.
sal. Tartari gran. VIII.
M. f. pulv. pro una dosi.

Sic alius hydropico, sine successu tamen, dabat
scrupulos duos gummi gutt. (k) Imò alius alii in-
tegram drachmam gummi istius haud correcti. (l)
*Ego verò rogo te, quisquis es, bonæ mentis vel medi-
cus, vel pharmaceuta, vel chirurgus, confide post De-*

(h) Dec. II. Eph. ann. VII. obs. 14. (i) Timæus L. III.
obs. 25. (k) Dec. I. Eph. cur. ann. V. obs. 166. p. 210. (l) Dec.
ann. VII. obs. 82.

um conscientia tua quæ per Hippocratem præcipit tib
morbis non obesse, si prodesse non possis. (m) *Thone*
(n) militi cuidam in quartana dedit pro una do
scrup. quatuor, juveni in anasarca scrup. duos cum
demidio, (o) feminis asciticis Idem (p) & phthis
co, (q) nec non puero octenni (r) scrupulos duo
semper cum aliis purgantibus remistos.

Timæus à Güldenklee (s) mulieri in fluxu men
sium nimio, & quartanario (t) drachmam med
am. D. *Blumentrost* unà cum aliis catharticis ean
dem dedit dosin apud *Bierlingium*. (u)

Riedlinus senior (w) puellis XV. & XVI. an
norum, imò puero duodecenni, (x) drachman
mediam cum aliis: quinquenni (y) grana XVII
etiam cum aliis remista. Alii duodecim annorum
scrup. unum cum aliis, (z) bienni grana XV. (a)

Fonseca sibi ipsi dabat drachmam unam cum
media. (b)

D. *Georg. Seger*, Poliater tunc Thorunensis, (c
Amicus dilectissimus, sibi drachmam integram ra
dicis recentis & gummosæ cum cremor. tartar. &
cinamom. an. scrup. un., dejecitque octies εὐφόρω
ut ipse fatetur. At quid *Bartholinus* noster respon
dit? (d) Forsan radix tua, in qua sumenda adeò l
beralis fuisti, tam *recens* non fuit aut *gummos*
quàm Pharmacopœus persvasit. *Hoc enim homi*
num genus sæpe nos fallit, & vetustis medicament
nov

(m) C. Hofman. in præfat. in mat. officin. medic. (n
L. I. obs. p. 79. (o) L. III. obs. p. 153. (p) l. c. (q) lib. cit.
131. (r) l. c. p. 137. (s) L. IV. cas. 11. (t) L. VIII. cas. 19. (u
C. I. advers. curios. cas. 57. in schol. p. III. (w) C. II. ob
69. & C. III. obs. 25. (x) C. III. obs. 85. (y) eâd. cent. ob
21. (z) C. II. obs. 55. & C. III. obs 42. (a) C. II. obs. 71. (b
T. I. consult. 57. (c) C. III. epist. Bartholin. 35. p. 130. (d) e
pist. seq. p. 133.

ıvitatem dare ſcit. Tanta pulveris copia faſtidium arere ſolet.

§. 4. Ego cum *Rolfincio*, (e) Mœbio, (f) Jungenio, (g) aliisque probatis Practicis ſuprà laudatis, ultra drachmam mediam nunquam aſcendi. ı infuſo *Schröder, Hofmann.* & alii à drachma una ım media ad drachmas duas præſcribunt. Sed uidnî altiùs ire liceat ſine ullo periculo? Reſina *lapina* communem habere poterit doſin cum reſina ſcammonii, in pilulis ad ſcrup. ſem. (h) Lipſinſes (i) cum *Schrödero* (k) & *Sebizio* (l) grana VIII. extracti verò à ſcrup. dimid. ad integrum abunt. *Riedlin.* (m) puero XV. annorum in quodiana intermittente grana XII. & viro catarrho- ɔ ac- iſchiatico alii eandem doſin cum quatuor ranis magiſt. ſcammon. porrexit, (n) ſexagenaiæ grana XVII. (o) Sedini *magiſter. Jalapin.* ad ran. IV. exhibitum *κάτω* ſatis commodè eduxit ıateriam ſeroſam, aliàs in ſubſtantia excitavit aliuoties hypercatharſin, ait Medicus Sedinenſis aud *Ammannum* (p) *Gregor. Horſt.* (q) à granis VIII. ad XXIV. dedit. Quòusque ego progreſus ſim, ſuprà dixi, & dicetur infrà longiùs, cum reenſione triſtium caſuum de hypercatharſi atrociſima à gran. XV. hujus reſinæ, tùm tamen ruſticus, âdem voratâ doſi, nihil omninò commotus ſit. (r) Tutiſſimè aliàs datur etiam aliquot dierum in- *Doſis reſinæ.*

 fan-

(e) Med. ſpecial comment. L. V. S. 4. c. 7. p. 506. Tr. de purgant. S. II. a. 3. c. 5 p. 97. (f) inſt. med. L. V. P. II. S. II. c. 23. p. 652. (g) de ſimplic. delectu p. 40. (h) Moeb. l. c. p. 652. (i) Med. crit. Ammann. in reſponſo ad caſ. 35. (k) l. c. (l) T. I. ſpec. med. pract. P. I. S. I. c. 4. p. 107. (m) C. III. obſ. 57. (n) C. II obſ. 64. & 75. (o) C. II. obſ. 66. (p) med. crit. p. 248. edit. noviſſ. (q) L. VII. p. m. 388. edit. Norimb. (r) Dec. II. Eph. cur. ann. VII, obſ. 112.

fantibus, (s) cùm antimonio diaphoretico, (pra sertim non edulcato) sociata. Magná enim vi po let istud crassos viscidosque humores incidendi: resolvendi cum purgante junctum, dosinque eju minorem majori compensat virtute, sine ullis to minibus. Ego sanè quotidie utor radice salube rima, vel ideò, quòd in minori dosi efficaciter & s ne violentia, etiam absque correctoriis, (quæ fru strà arrodit *Helmontius*, (t)) in omni sexu & æt te, citò, tutò & jucundè rem suam agat feliciter.

CAPUT VIII.

DE PRÆPARATIS EX JALAPA.

§. I.

Jalapæ commoditas.

VIx commodius repereris medicamentum quod faciliùs assumere, variare & miscer queas, quàm *Jalapam*, seu vel simpliciori, vel accu ratiori modo, vel solidâ, seu liquidâ, mediâve cu pias formâ. Duæ autem bases sunt omnium ex e vel parandorum, seu variandorum medicamento rum, *pulvis* & *resina*. Plerunque datur in substan tia, inque subtilissimum pulverem redacta, qua ideò resinosior eligi debet: & prout grossior, se tenuior ille fuerit, sic quoque variabit operatic Ad fraudes quippe, vel ignorantiam Pharmacopœ orum retuleris, si in annuos usus in pyxide proste omni (seu meliori tamen) virtute suâ spoliatus Tempus edax rerum ut omnia, sic pulveres etian corrumpit, exspirantibus paulatim immutatisque particulis activis, seu aëreis, i.e. atomis resinosis sul fureis

(s) D. Wedel disp. de purgantib. c. 2. (t) in pharmaco pol. ac dispensat. modern. §. 50.

ıreis. Sufficit igitur menſtruus uſus. Datur
ımpliciter & ſolitariè à ſcrupulo uno ad duos in
lultis, cum liquore idoneo, e.g. vino, juſculo, aut
:revisia calida. Si admiſcueris dirigentia, com-
:ndioſa ea ſint, & puſillæ molis, magnæ tamen vir-
ıtis. Fatentur Lipſienſes, (u) ſe raro per ſe uti *ja-
pâ*, ſed ſtimuli potiſſimùm loco, & felicem ſatis
:periri effectum.

§. 2. Quoniam verò cum *tartaro* amicè conſpi- *Conſpiratio jalapæ cum tartaro.*
ıt, elegantiores Medici communiter admiſcent
ım, ceu ſocium optatiſſimum. Tartarus blandè
ɔſtergendo & acrimoniam demulcendo, vim e-
ıs laxantem ſuaviter ſuſcitat, adjuvat & expandit.
ræterea cum omnibus, reſolutionem & activita-
:m ejus in ſtomacho facilitantibus, vel promo-
entibus, nec non aperientibus, aptè commiſcetur,
:u robur caloris, vel fermenti acumen, aut reſino-
tatis explicationem & correctionem, vel fuſio-
em & liquationem humorum intendas. Et licèt
on egeat *correctorio*, ſeu *ſtimulo*, ut tamen citiùs,
ıtiùs, & jucundiùs, ſicque ex voto tuo agat, juſta
: ſalutaris erit mixtura vel *ſalinorum*, ſeu *oleorum*
ıllatitiorum.

§. 3. Illa ſunt omnia *tartarea* & *nitroſa*, ùt cre- *Mixtura ſalinorum.*
nor, cryſtalli tartari, tartar, vitriolat. & ſal tartari,
mò etiam adæquatè terra foliata tartari, queis ad-
limus ſalia alcalia alia, pro intentione præſcriben-
is variè & fideliter famulantia, e.g. *artemiſ.*, *junip.*,
najoran., *abſinth.*, *menth. cr.*, *veron.*, *chamædr.*,
uphraſiæ etc. Nitroſa inter eminet nitrum anti-
moniatum, arcanum duplicatum Mynſichti, & a-
lia, pro lubitu & neceſſitate ſtimuli vice adjicienda.

(u) in reſpons. ad caſ. XXXV. in Med. Critic. Ammanni
p. m. 251.

Commodiſſimè etiam additur antimonii diapho-
retici (inprimis non edulcati) unum alterumv
granum, nec non diagridium correctum, ſeu eſſen-
tia, vel reſina ſcammonii. At cùm reſina *jalapæ*
correctior ſit ſcammonio, inque minori doſi ope-
rationes ſuas perficiat, utique aptiùs eam addideri
radici *jalapæ*. Et ſic nobiliorem mirabere effectu
Nec ſaccharum actionem ejus turbat, ſeu imped
ſed eximiè ſtimulat. Hinc in ſirupis, morſuliſq
feliciùs aliquando faciliùsque virtutem ejus not
veris. Magis etiam polychreſtum & benigni
medicamentum eſt reſina ſcammonii, quàm di
gridium ſulfuratum, cùm in hoc ſordes terræ, ar
noſæ, &c. contineantur, quæ in reſina ſeparan
tur.

Et oleorum. §. 4. Hæc ſunt *ſtomachica, carminativa*, ſeu
lia, eg. olea deſtillata *aniſi, menth., fœnic.*, *aurant*
carvi, cumini, juniper., *cinamom.*, *caryophyll.*, *r*
riſmar &c. pro vario medentis ſcopo, præſerti
in frigidioribus, cachecticis, & aliis. Eadem rat
erit *elæoſaccharorum*, majoranæ, cinamom., fœnic
aniſ., citr. &c. vel aromatum adjectorum, ad d
rectionem pariter atque ſaporem. Legi inprim
meretur aureola diſſertatio prima de *pharmac*
moderno ſeculo applicanda Dn. *Danielis Ludovic*
Archiatri Saxo-Gothani, Fautoris, dum vivere
noſtri honoratiſſimi. (w) Cùmque triplici for
mâ in uſum veniat *Jalapa*, ſiccâ, liquidâ, & ſpiſſ
agè contemplabimur ſingulas κατὰ τάξιν.

CAPU

(w) p. 165. edit. prim.

CAPUT IX.

DE PULVERIBUS JALAPINIS.

§. 1.

'N acie ergò ſtabunt *pulveres*. Nec ingratus e- (1.) *Pulveres.*
.ro tyronibus,ſi,in gratiam eorum,ſelectiores Ex-
·llentium Medicorum formulas bonâ fide ſub-
:ctam. Species *diajalapæ* D. *Jacobi Fabricii*,ſeu *Spec.diajalap.Hafn.*
ficinarum Hafnienſium,hæ ſunt: (x)

℞. Pulv. *rad. Jalap. reſinoſ.* drachm. decem,
cremor. tartari
tartar. vitriolat. an. dr. III.
reſin. jalap. & ſcammon. an. dr. I.
ol. aniſ. ſcrup. un. M. F. P.

Doſis à ſcrup. ſem. ad drachm. dimid. ſeu ſcrup.
.ios, imò integram drachmam, teſte Sim. *Paulli.*
y) Palato gratus blandè & ex voto ſurſum ſubin-
: deorſumque ſeroſos bilioſosque humores ex-
ırbat. *Mynſichtus* ita præſcribit: (z)

℞. *Rad. jalap.* opt. & reſinoſ. Unc. duas cum di- *Mynſichti.*
iid.
acidi tartari unc. dimid.
ol. cinam. ſcrup. un. M. F. P.

Doſ. à drachm. dimid. ad ſcrup. duos & drachm.
nam in robuſtioribus. Purgat καλῶ citra moleſti-
n phlegma, utramque bilem, flatus, reliquaſque
npuritates, ſublatis obſtructionibus, ideo dolori-
us articulorum & hypochondriorum valde utilis.
Pulvis *laxativus vegetabilis* D. G. R. hic eſt: (a)

C 5 ℞. Pulv.

(x) vid. diſpenſat. Hafnienſ. S. X. p. 97. & Barthol. C.
'. hiſt 69. (y) de doſ. medicament. Botanic. ej. annex. p.
)2. (z) S. V. armam. Med. Chym. p. 125. (a) vid. Fr. Hof-
ıan. theſ. pharmacevt. S. XXIV. p. 99.

Pulv. laxat. vegetabil. D. G. R.

℞. Pulv. *rad. jalap.* resinos. drachm. III.
polychrest. drachm. dimid.
lap. bez. orient. scrup. un. M.
Dos. à scrup. uno ad drachm. dimid. *Rolfin-cius* ita præscribit: (b)
℞. Pulv. *laxat. vegetabil.* gr. XXIV.
elæosacch. majoran.
anth. an. gr. ßj. M.
Plures formulas Idem habet. (c) Notus etia[m] officinis pulvis *sirius vegetabilis gialapinus Mind-reri.*
℞. hujus *pulv. sirii* scrup. un.
olei rorismar.
lign. rhod. an. gutt. III. M. (d)

Pulv. panchymag. Rolfinc.

Pulvis *panchymagogus Rolfinc.* talis: (e)
℞. fol. sen. alex. s. st. unc. dimid.
rad. galang.
caryoph. an. drachm. dimid.
zingib. scrup. sem.
elæosacch. cinamom.
anis. an. drachm. I.
scammon. sulfurat. drachm. I.
jalap. resinos. scrup. duos
cryst. tartar. drachm. III.
Magist. tart. vitriolat. drachm. dimid.
pulv. fol. sen.
Dos. à scrupulo uno ad drachm. dimid.

Timæi.

Pulvis *panchymagogus Timæanus* hic: (f)
℞. fol. senæ s. st. unc. I.
mechoacann. alb. drachm. VI.
hermodact. elect.
turpeth. gummos. an drachm. dimid.

Ra-

(b) de purgant. S. II. a. 3. c. 6. (c) l. c. (d) ibid. (e) Me[th.] special. comment. L. V. Sect. 5. c. 1. p. 515. (f) in descri[p.] medicament. p. 422. casib. ej. med. annex.

Rad. jalap. drachm. III.
rhabarb. unc. dimid.
agaric. trochisc. drachm. V.
resin. scammon. drachm. un. cum dimid.
Tartar. vitriolat. scrup. duos
ol. cinam.
citr. an. gutt. IX. M. F. P.

Ejusdem *pulvis solutivus* hic est: (g) *Ejusd. pulv. solutiv.*

℞. *resin. jalap.* drachm. II.
sem. melon. excort. scrup. IV.
M. exactiss. in mortar. lapid., adde
crem. tartar. unc. dimid.
conf. alcherm. drachm. I.
M. denuo F. P.

Pulvis *polychrestus*, seu *rubinus vegetabilis*, con- *Rubin. vegetabil.*
t ex resin. scammon. (vel *jalap.*) tincta cum san-
. rubr. *Jüngkeniani* pulv. *polychresti* talis descri-
o: (h)

℞. *resin. Jalap.* gr. XVI. *Pulv. polychrest. Jüngken.*
tartar. purificat. scrup. dimid.
ol. cinam. gutt. III. M. F. P. pro dosi.

l: ℞. *Resin. Jalap.* scrup. dimid.
scammon. gr. V.
Antimon. diaph. cum nitro adhuc mixt. gr. XII.
sacch. cand. scrup. un.
olei cinamom. gutt. III. M. pro una vice.

De pulvere *polychresto* laxativo D. *Michaël.* è *Et D. Michaël.*
apa, mechoacanna, scammonio sulfurato, & tar-
o, peculiari modo præparato, composito, additis
is fœnic., anis., cinam. caryophyll., vide in
urent. Blumentrostes pharmacopœa domestica
portatili plura. (i) Basis *Jalapa* est, ceterorum
rgántium facilè primâs.

Pul-

(g) l. c. (h) Med. secul. præsent. accommodand. P. II. S.
.1. p. 463. (i) c. 61.

Ejusd. pulv. catholic.

Pulvis *catholicus Michaëlis* talis:

℞. rad. *jalap.*
mechoacann. alb. an. libr. I:
diagrid. sulfurat. unc. VIII.
olei anis. drachm. un, cum dimid.
cinamon scrup. I. M. Dos. scrup. un.

Pulv. solut. tartarisat. Zvvelfer.

Pulvis *solutiv. tartarisatus Zvvelferi* (k) hic

℞ *Jalap.* unc. un. cum dimid.
mechoacann. unc. I.
crem. tartar. drachm. VI.
ol. macis dr. dimid. M.

Vel: ℞. Pulv. *Jalap.* unc. II.
crem. tartar. unc. semis,
ol. macis scrup. unc. M. F. P.

Pulv. solut. de tribus Polon.

Pulvis *solutivus de tribus* officinæ regiæ in Po-
nia hic:

℞. *Rad. gialap.* pulverisat. unc. I.
resin. scammon. scrup. IV.
tartari vitriolat. gr. VI.
ess. cinamom. saccharat. scrup. II.
M. F. P. Dos. scrup. un. cum dimid. in jusc

Ad omnes ferè humores excrementitios eva-
andos catharticum præstans, quod recenter p-
tum multò efficaciùs in operatione, quàm si diu
asservetur. Quod si quis unicam tantum des-
ret dosin, sequens esse potest:

℞. *rad. gialap.* scrup. I.
resin. scammon. gr. III.
tartar. vitriolat. gr. IV.
essent. cinamom. saccharat. g. II.

Cui D. *Cnöfelius* aliquando adjicebat acidi
tari scrup. sem.

M

(k) Pharm. Reg. Class. IX. p. m. 853.

M.F.P. (l)

Ne nefcias etiam, Mi Lector, *Tilingium* no-
:um (m) alios pulveres *Zvvelferianos*, præter e-
quos adduxi, promere, *Jalapâ* infignes, quos ta-
:n in mea editione non reperio. Sic autem pro-
nit *Rolfinc.* (n) *acidum tartari:* *Acidum* ♀ *panchymag.*

℞. *Refin. gialap.*
fcammon.
magift. gumm. gott. an. dr. III.
acid. tartar. pulverifat. unc. femis.

M. fenfim partem poft partem in mortar.
rmor., vel vitreo, fub finem addendo elæo-
facch, cinamom.
caryophyll.
citr.
ros.
anif.
fœnic. an gr. VI. S. in vitr. Laxier Pul-
(ver.

Subducit pituitofam, biliofam, ferofamq, tar-
eam etiam & melancholicam illuviem, epatis,
nis, glandularum mefenterii lactearum, pancre-
fque infarctus & obftructiones referat. Dofis
rup. fem. ad integrum & ultrà, pro ratione æta-
& virium. Datur in cochleari firupi cinamomi
ntioris, vel juris pulli, aut cerevifiæ coctæ cum
ne.

Pulvis *laxativ. completus* D.V.S. apud *Fr. Hof-*
nn. (o) hujus defcriptionis: *Pulv. laxativ. complet. D.V.S.*

℞. crem. tartar. drachm. X.

pulv.

(l) vid. fafcic. alter. D. Mart. Bernh. à Bernitz medica-
nt fingular. Dec. I. eph. noftr. ann. VII. annex. tit. II.
. 16. (m) in rhabarbarolog. curiof. P. III. c. 1. p. 203.
diff. chym. I. de tartaro c. 14. (o) in thef. pharma-
t. I. c.

pulv. *rad. jalap.* unc. ſem.
reſin. ſcammon.
fecul. aaron. an drachm. un. cum dimid.
ſpirit. vitriol. coagulat. drachm. ſem.
ol. citr. gutt. XXI. M. Doſ. ſcrup. I.
drachm. ſem. & ſcrup. II.

D. Victorini. Pulvis *laxativus antiſcorbuticus* D. *Victori*
Phyſici Brunſvicenſis, apud *Grülingium* ita deſc
bitur: (p)

℞. pulv. *gialap.* drachm. V.
rhabarb. dr. II.
crem. tartar. dr. VI.
fol. ſen. elect. unc. un. cum dimid.
cinamom. acerr. drachm. III.
ſem. fœnic.
aniſ.
naſturt. an. drachm. ſem.
diagrid. præparat.
caryoph. an. drach. I.
Zingib.
galang. an. drach. ſem.
M. F. P. Doſ. à drachm. ſem. ad integram.

Phil. Grülingii. Laudati *Philippi Grülingii*, Medici Stollberg
ſis, pulvis *uſualis purgans* erat hic:

℞. cryſtall. tartar.
pulv. jalap.
diagrid. ſulfurat. an. unc. I.
ſpec. arom. roſ. Gabr.
diarrh. Abb. an. drachm. ſem. M. (c

Thoneri. *Auguſtini Thoneri*, Colleg. Med. in Imper.
Ulma Direct. ac Senior., tales: (r)

℞. Rhabarb. elect. à drachm. ſem. ad ſcrup.
R.

(p) in florileg. chym. P. V. c. 8. (q) C. I. obſ. med
105. (r) append. ad obſ. med. p. m. 364.

R.jalap. à ſcrup. I. ad drachm. ſem. vel ſcrup. II.
crem. tartar. ſcrup. ſem. F. P.
quem plebejis dabat in juſculo piſor., ſeu vino,
hydromel. Pro nauſeabundis dedit:
℞. *R. jalap.* ſcrup. II.
crem. tartar. ſcrup. ſem. D. cum hydromel.
Gerardus Blaſius (s) dabit hunc: *Blaſii.*
℞. *Rad. jalap.* ſcrup. ſem.
crem. tartari ſcrup. duos c. dimid.
diagrid. gr. VI.
macis g. IV.
(aut loco hujus ol. aniſ. gutt. II.) M. F. P. pro
una doſi.
: ℞. Spec. diacarth. drachm. ſem.
pulv. rad. jalap. gr. XXV.
ol. aniſ. (aut ſimilis) gutt. II. M. F. P. (t)
: ℞. Rhabarb. elect.
jalap. an. gr. XV.
diagrid. gr. V.
ol. aniſ. gutt. II. M. F. P. (u)
Edtmülleri hi ſunt: (vv) *Edtmülleri*
℞. *Rad. jalap.* gr. XV.
nitri puriſſ. gr. VIII. (vel ſcrup. ſem.)
ſcammon. præp. gr. II.
ol. deſtill. aniſ. gutt. I. M.
eniter, & ſubinde ſatis copioſè laxat. Vel:
℞. Cremor. Tartar.
Rad. Jalap. an. gr. XV.
olei macis gutt. I. M.
Capiatur in juſculo carnis fervido. Purgat co-
piùs priori, ſed ſuaviter. Infanti ſexenni den-

Tar-

(s) ad c. 7. L. I. S. 3. Petr. Morell. meth. præſcrib. form. p. 106. (t) Id. l. c. p. 418 (u) Idem l. a. p. 423. (vv) in col. therapevt.

Pro infante. Tartari & *rad. jalap.* an. gr. VI. seu VIII. S sufficienter purgabitur.

Bolmanni. *Georg. Bolmann.*, Medicus Hamelensis, (x) t lem dat:

℞. acidi Tartari
jalap. an. scrup. I.
scammon. sulfurat. gr. V.
ol. citr. opt. gutt. I. M. F. P.

Joann. Georg. Schmidius, Med. Lic., Phys. R giomont. in Franconia, plerunque tingebat pul res suos *Jalapinos*, modo tamen vulgari, sed qu sum iste fucus?

§. 2. Si permiseris, Amice Lector, ut anser rumper strepat olores inter, & nostros censuræ t modestè subjiciemus. Snmper mihi fecêre s in *adultis* & *robustioribus* sequentes, nec unqu (quod bonâ fide dico) ὑπερκάθαρσιν notavi.

Pulver. Autor. pro adultis. ℞. Pulv. *rad. Jalap.* scrupul. I.
crem. tartari scrup. II.
scammon. sulfurat.
resin. Jalap. an. gr. III.
ol. anis. gutt. II. M. F. P.

℞. Pulv. *rad. jalap.* resinos. scrup. I.
resin. scammon. gr. IV.
antimon. diaphoret. gr. III.
ol. succin. gutt. I. M. F. P.

℞. Tart. vitriolat. scrup. unum.
spec. diaturbit c. rhab. gr. XV.
Rad. jalap. gr. V.
spirit. salis gutt. III. M. F. P.

℞. *Rad. Jalap.* gr. XXIV.
diagrid. corr. gr. VIII.
ol. anis. gutt. I. M. F. P.

℞. R

(x) in fin. tract. de acidul. Pyrmontan.

℞. *Rad.jalap.* ſcrup. I. (gr. XXIV.)
cryſt. tartar. gr. VI. (VII. VIII.)
tart. vitriolat. gr. III. (IV.)
troch. alhandal. gr. I. (II. ſeu III.)
magiſt. jalap. gr. I. (II. vel III.)
ol. ſtill. cinamom. (menth. fœnic. carv.) gutt.
I. vel II. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* ſcrup. I.
rhabarb. elect. gr. XVI.
magiſt. jalap. gr. III.
eſſent. ſcammon. gr. II.
ol. ſtill. menth. gutt. I. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* ſcrup. I.
Gumm. gutt. corr. gr. VII.
ſal. armoniac. ſublim. gr. IV.
ol. diſtill. junip. gutt. I. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* drachm. ſemis
Tartar. vitriolat. ſcrup. ſemis
reſin. ſcammon. gr. III.
ol. cinamom. gutt. II. M. F. P.

℞. *Rad. Jalap.* ſcrup. I.
cryſtall. tartar.
tartar. vitriolat. an. gr. IV.
magiſt. Jalap. gr. II. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* ſcrup. I.
cremor. tartar. gr. XXIV.
magiſt. Jalap. gr. IV.
diagrid. corr. gr. II. M. F. P.

℞. *Rad. Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tartar.
magiſt. Jalap. an. gr. IV. (ſeu III.)
troch. alhandal. gr. I. (vel II.)
ol. aniſ. gutt. I. M. F. P.

℞. *rad. jalap.* ſcrup. I.

cryst. tartar. gr. VII.
tart. vitriolat.
magist. jalap. an. gr. III.
ol. cinam. gutt. I. M. F. P.

℞. *Rad. Jalap.* pulv.
magist. Jalap. an. scrup. sem.
diagrid. corr. gr. II. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* scrup. I.
cryst. tart. gr. V.
magist. jalap. gr. IV.
diagrid. corr. gr. I. M. F. P.

Pro mediocri ætate. *Mediocri ætati*, adolescentibus putâ, juvenib & viribus viro maturis, sequentes dedi feliciter.

℞. *Pulv. rad. jalap.* scrup. I.
cryståll. tart.
mag. Jalap. an. gr. III. (IV.)
trach. alhand. gr. I. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* scrup. I.
tart. vitriolat.
cryst. tart. an gr. II.
mag. Jalap. gr. un. cum dimid. M. F. P.

℞. *Rad. jalap.* scrup. I.
crem. tartar. scrup. I.
diagrid. corr.
mag. jalap. an. gr. II. M. F. P.

℞. *Rad. Jalap.* scrup. I.
cryst. tartar. gr. V.
magist. jalap. gr. III. (IV.)
ol. fœnic. gr. I. M. F. P.

Pro pueris. Pueris decennibus dedi:

℞. *Rad. jalap.* resinos. gr. X. (XII.)
cremor. tartar. gr. XV. (XVI.)
Magist. Jalap. gr. II. M. F. P.

Oct

Octennibus:

℞. *R. Jalap* gr. VIII. (IX. vel X.)
cremor. tartar. gr. XII.
magist. jalap. gr. II. M. F. P.

Septennibus:

℞. *R. jalap.* gr. VII. (VIII.)
crem. tartari gr. VII.
magist. jalap. gr. II. M. F. P.

Rectè monet *Jüngkenius* (y) tot grana pulv. *lap.* cum tot corn. cerv. sine igne præp. gran. nda, quot nimirum annos infans habet. Quæ rad igmata, fretus candore & modestiâ æqui leoris, adjungere volui. *Proprium viri boni & rtute præditi est*, censore C. *Plinio*, (z) *nihil ad* tentationem, *omnia ad* conscientiam *referre, reque facti non ex* populi sermone *mercedem, sed* facto ipso *petere*.

CAPUT X.

E FECULIS ET TROCHISCIS JALAPINIS.

§. I.

Quoniam Brasilienses ex radice *Jeticucu* parant sibi feculam, *Tapiora* dictam, qua de re, vacat & lubet, evolvas *Georg. Margraf.* (a) cus dosis drachmæ duæ, in pueris una, putabat *hmidius* Regiomontanus, simili modo ex *Jala-* confici posse *feculas*. At cui usui? habemus felam *bryoniæ* apud *Ang. Salam*, (plures hîc non emorabo,) quæ vice *jalapinâ* commodè fungi ssset. (b) Verùm semper mihi placuit candidis- *Fecula Brasiliensium.*

D 2 sima

(y) in fundam. Medicin. elect. p. 538. (z) L. I. epist. 22.
) L. I. hist. rer. nat. Brasil. c. 20. p. 41. (b) Sect. II. Esat. vegetabil. c. 17. p. m. 15.

ſima animadverſio *Zvvelferi* (c) dicentis: qui
enim iſtæ *fecula*, niſi pulveres ſubtiles farinace
ſucco ſuo nativo orbati, conſequenter etiam omni
virtutis & efficaciæ expertes, quibus ego proind
radicum ipſarum ſiccatarum, ceu ſucco ſuo nativ
(inſpiſſato quidem vel concreto) adhuc gaudent
um, pulverem longè præferendum eſſe autum
Idem cenſet Exc. *Mœbius*, Profeſſor olim Jene
ſis. (d)

Trochiſci. §. 2. Poſſet etiam quis *trochiſcos* formare *jal*
pinos, ad imitationem *Plateri* apud *C. Hofmannu*
(e) qui bryoniam correctam (f) in pulverem red
gebat, & vino malvatico, in quo Zingiber madu
rat, irroratam cogebat in paſtillos tenuiſſimos, qu
ſiccatos pulveriſabat, utebaturque in infuſionib
Purgabant enim inſtar agarici trochiſcati.

Impoſtura agyrtæ. §. 3. Reperi olim in officina quadam ad Viſ
gim impudentiſſimi circumforanei ſchedulam,
Pharmacopœo Magiſtratui miſſam, in qua nebu
iſte *aſthmaticæ* mulieri ſequens præſcripſerat:

Rec. droghis alle hanſel
& de *Megha kan* ann. ſcrob. I.
ſkam. halb ſo vehl/
Zaccharis en god Dehl/
Da com goſkolo. Probad es. id eſt:
℞. Troch. alhandal.
de mechoacann. an. ſcrup. I.
ſcammon. ſcrup. ſem.
ſacchar. bon. part.
Da cum juſculo. Probatum eſt.

CAP

(c) in mantiſſa hermet. p. m. 778. (d) Inſt. Med. L
P. III. S. 2. c. 24. p. 712. (e) L. I. de M. O. c. 5. p. 1
vid. c. 2. § 4.

CAPUT XI.
DE MAGISTERIO JALAPÆ.

§. I.

M*Agisteria sulfurea resinosa*, infit D. D. *Wedel*, Fautor noster singularis, (g) solvendo ım spiritu vini & præcipitando, evaporatione rægressâ, cum aqua fiunt. Ambigunt hæc *magisteria* v. g. scammonii, *gialapa*, inter *extracta* & *magisteria*, unde *resinæ, extracti, magisterii* nomine veunt, &, quæ spissiora sunt, ferè citra præcipitatioem solâ evaporatione confiunt, exemplo extracti u *resinæ ladani, ligni aloës, sancti*, &c. Parantur nim ex essentiis, si evaporando redigantur in coaulum. In singulis eligendus est *spiritus vini rectificatus solùm*, quòd phlegmatico pars *resinosa* non ıscultet, & quidem proportione definitâ, *sextuplâ*, el *octuplâ*, indefinitâ ad aliquot digitorum emientiam. Hinc extractione per aliquot dies factâ, d dimidium & ultrà spiritûs vini fit abstractio, & fusâ aquâ præcipitatio resinæ elegantis, idque in opiâ, in *gialapa* ex libra una *quarta circiter* pars, scammonio plus. Dantur vel per se, intentione rimariâ, *resina Jalapæ* & scammonii à scrup. seis ad gran. XII. vel cum aliis loco stimuli, in *bo-, pilulis, emulsionibus, essentia & pulvere* ipso, moò cum aliis didatur, exemplo *Cerberi tricipitis*, ex emore tartari, antimonio & resina scammonii, anc pro basi recipiendo dosi desideratâ, reliqua ro juvantibus. Et sanè cùm vis purgandi scamonii resideat in partibus resinosis, tormina verò ieat potissimùm ob partes terreas impuras, quæ à Magisteria.

 gas

(g) Pharmac. acroamat. L. II. S. IV. c. 2. §. 9. p. 388. eq.

gas acido sulfuris non attinguntur, facilè pate
quid de *scammonio sulfurato* sit sentiendum, i.
fumigatione cum sulfure in charta emporetica
cubus pertusa impraegnato. Sordes scilicet ret
nentur, quae ad oculum patent in capite mortuo r
sinae, terreae, arenosae, lapidosae, & virtus castratu

Cerberus triceps.

Hinc *cerberus* cum resina scammonii paratus e
medicamentum mite, benignum & summè pol
chrestum, cum scammonio verò sulfurato tormi
& anxietates parit, quod quivis damno suo exp
riri potest. Neque hoc modo opus est, ut damn
tur hic pulvis, quod Romae aliquando factum r
fert *Zacchias*, (h) quin omnium nobilissimus
praecipuè est commendandus. Inventor ejus Ill
strissimus Comes *Dudleus à Warvvich.* (i)

§. 2. *Joannes Zvvelferus* (k) praeparatione
Magist. seu resin. *gialapae* ita tradit:

Praeparatio Zvvelferiana.

Recipe *gialapae* (in qua nigrae resinosae orbicul
tae striae) crassiusculè contusae libram unam, cui a
fundantur spiritûs vini rectificati librae tres. Ste
in digestione calore leni uno alterove die, spirit
vini tinctus per filtrum separetur, aliusque reaffu
datur, qui labor tamdiu continuetur, quoad spi
tus vini non amplius coloretur. Tinctos spirit
omnes conjunctos & filtratos in cucurbita vitr
ad remanentiam pauci liquoris (librae unius ci
citer) abstrahe, & affuso aquae frigidae tantillo re
duo liquori (nisi jam tum resina fundum cucurb
tae petierit, aut residuo liquori innatet,) praecipit
tam resinosam substantiam ab aquositate separ
abl

(h) L. I. c. 30. de malo hypochondriaco, (i) Vid. S
gel lib. de semitert. c. 8. & *Marci* Cornachini, Med. Pra
in Gymnas. Pisano PP., method. in pulv. J. Hartma
prax. chymiatr. annex. edit. Genev. 1659. Pharm. Augu
Class. IX. p. m. 274. (k) *Mantiss.* hermet. p. m. 783.

bue & exsicca, exsiccatam denique in pulverem
dige. Tali modo parata *resina* splendidior eva-
t & purior, nec tam graveolens, uti alioquin esse
let, quando spiritus vini non fuit abstractus, quæ
aveolentia etiam nullo modo per abluționes,
ıàm sæpissimè quoque fiant, tolli potest. Vide
s etiam *Rolfincium*, (l) *Jungkenium*, (m) & alios,
ıos jam non vacat excutere. Dosis hujus resinæ
crup. sem. ad gr. XV. XVII. In vehiculis calidis,
u jusculis, dissolvitur, & adhærescit partim co-
leari, partim faucibus ipsis. In vehiculis autem
igidis, ùt aqua, seu sirupo cinamomi non concre-
it. Cum aliis pulveribus ùt *jalapa* ipsa, crystallis
rtari, &c. mixta commodiùs deglutitur; exhibe-
r etiam in conservis. Si quis verò in mixturis
ırgantibus liquidis præscripturus est, (quod se-
el pro semper notes velim,) eam prius amygdalis
ɔnnihil subigat, secus enim vel parùm operabitur,
ventriculo potius ac intestinis tenacitate suâ re-
ıosâ adhærebit, tormina & passiones colicas con-
tatura, quas in *Francisco Renesse*, Monacho Cor-
ɛiensi, notavimus. (n)

§. 3. Memorabilis hypercatharsis à *resinæ jala-* *Hyperca-tharsis.*
næ granis XV., quam debemus Fautori & Colle-
e nostro honorando, D. D. *de Muralto*, Physico
igurino. (o) Scilicet *Franciscus Pilot* profugus
ɛ quadam inflatione circa præcordia, humorum-
ue pleonexia, apud quendam Chirurgum con-
ıestus, bolum obtinet ex XV. granis *resinæ jalapi-*

(l) Chym. L. V. S 2. c. 12. p. 328. & tr. de purgant. vege-
ıbil. S. II. a. 3. c. 9. (m) lex. pharmacevt. p. 128. (n) Add.
ıimadvers. Zwelfer. ad Cl. VII. Pharm. August. p. m.
38. Fr. Hofman L. I. M. M. c. 8. p. 93. D. Wedel. Pharm.
croamat. L. II. S. 2. c. 8 p. 312. (o) Dec. II Eph. cur. ann.
II. obs. 112.

næ cum conserva *cynorrhod.*, quo superpurgatu defectiones animi patiebatur, jactationes cum ma xima inquietudine, doloresque atroces & fixos i imo ventre, cum multis aliis molestiis. Alia XXV annorum, ingesto bolo ex *resinæ jalap.* gran. XI crem. tart. drachm. sem. cum s. q. conserv. *cynor rhod.* plus quàm viginti quinque vicibus dejec cum animi deliquio & exquisitissimis cruciat bus, quasi palus ventri infixus esset. In præpara tione *resinæ jalapæ* (disserit scholium, (p)) parte sulfureæ in mixto prius separatæ simul colliguntu unde in intestinis cum nullius corporis inter m dii interventu disgregentur, facilè aduniuntur coalescunt, & pro sua viscositate fibris intestin rum tenaciùs adhærentes, vasorum ora tùm cont nenter adeò proritant, ut cum dolore atroci nec f cilè dissipabili humores quandoque immaniù profundantur. Itaque hujus *resinæ* viscositas d lores causatur, uti & ipsius sulfur inflammabilit tem in humoribus inducit, quâ in liquamina face sunt, febricula accenditur, hypercatharsis subsequ tur & dolor capitis; cardialgia ex morsu medic minis, orificium ventriculi vellicantis, progignitu quæ quidem symptomata tamen illis, qui fibras i testinorum teneras, sensûque magis exquisito pr ditas obtinent, contingunt, aut forsan quibus n cum satis debita cautela oggeritur. Enimverò n solùm cum aliis pulveribus, qui intermedii vice suppleant, immisceri debet, ne coalescat interiu verùm etiam cum amygdalis excorticatis prius mortario contundi debet; amygdalæ siquide mulcimine & oblinitione, quâ valent, tormina lioquin quandoque excitari solita præcavent, qu

ind

(p) p. 186.

cio eſt,oleum amygdalarum dulcium tormini-
jam factis demulcendis opportunum præſidi-
fore,ſi tempeſtivè oggeratur, quam vim prodit
potis deleteriis medicaminibus.

. 4. Et D. *Gabriel Clauder*, Med. Elect. & Du-
Saxon.,(q) ita: Inter varia gratiora (ait) &
s tuta millenis feliciſſimè dedi pulv. è rad. *jala-*
vel cryſt. tartar. drachm. ſem. *reſin. jalap.* gr.
I. nitri reſinati gr. II. M. pro doſi. Item ap-
nè mihi ſatisfecit pulvis è *reſina gialap.*, vel
nmon., ſemini melonum optimè mixtus, dum
icet reſinoſitas purgantis per ſeminis mucila-
em cicuratur & diſtribuitur: ſiquidem in hac
autiſſimè eſt procedendum, ac reſinæ aliis pul-
ibus accuratè miſcendæ, aliàs enim pars reſino-
riorem ſuam naturam recuperat, ac denuò reſi-
cit. In incautorum gratiam lubet unum alte-
nvè triſte producere exemplum. Delicatum
è pro delicatulis purgans, dum *reſin. gialap.* gr.
vel XII. diſſolvuntur in quint. eſſent. Matthiol.,
elix. citr. drachm. duabus, addito, ſi lubet, modi-
rotular. man. Chriſti, vel ſirupi roſar. Gratiſſi-
potiuncula non ingratiorem apud multos præ-
it operationem. E contra tamen nemini facilè
um hujus ſuadeo, cùm mihi innotuerint plurima
mpla, infelicis eventûs, dum ille hauſtulus, fau-
ſapore ſuavi decipiens, excitavit aut vomitus
gos, aut tormina ſummè lancinantia, aut planè
percatharſin, poſt cruditates intempeſtivè pro-
ſas, lympham quoque utilem, & poſt hanc i-
um animæ domicilium, (ſanguinē innuo) extur-
ns, quibus non potuit ſuccedere periculoſa œco-
miæ microcoſmicæ turbatio ac ſubverſio. Imò
D 5 vidi

(q) Dec. & anno cit. obſ. 162.

vidi generosam feminam, quæ biduo post iden
sumtum, ac toleratos dolores ferè intolerabile
dominis, & copiosissimas excretiones alvi, iti
pati cogebatur convulsiones epilepticas, ali
septimanis durantes, & quidem adeò, ut jam
expectans Charon vix potuerit cogi, ut cym
suam vacuam reduceret. Accidunt autem t
(pergit Vir laudatissimus,) dum *resina* rursu
sinescens aut præcipitata (quod vocant Chyn
potest attingere aliquam primarum viarum t
cam, muco naturali non satis obductam, hæc,
substantiam tendinosam, indebitè stimulata, c
brum, & quæ ejus succedanea nervosa, in con
sum trahit. Idem gratissimum purgans obser
alteri cuidam tormina creare miseranda, & qui
sine ulla excretione fecum purgatoria: tertio
dem die sola per alvum excreta resina in globu
compacta & incrassata. Quod aliquando e
contingere videmus, si purganti pulveri resi
parcior quantitas aliorum pulverum fuerit ad
& liquor affusus, vel vehiculum nimis fervid
tunc sæpe resina in cochleari adhuc existens
liis separatur & coagulatur. Contra simile
faustos casus à nimiùm securis excitatos feli
exhibui mucilaginosa è semine althææ & cydo
rum, è radice althææ & symphyti, non omissis
fortantibus, lenientibus, anodynis, alibi jam c
mendatis.

☉ *Fulminans commodè additur,* §. 5. Si *resinæ jalapinæ* præcipitantia & r
ventia addas, jucundiùs tutiùsque evacuatio
cedit, inprimis ubi fluida acriora movenda
Omnibus autem aliis præcipitantibus, huic fin
stinatis, palmam præripit *aurum fulminans*, q
resinosas *Jalapæ* partes corrigit, vim earum au

lit,attenuat,&,ut in minima doſi purget,opti-
acit. Hinc mediante *reſin. jalap.* gran.V. &
fulminantis gr. I. difficilimos, ſine omni tor-
e,crebriùs purgavit Amicus noſter venerandus
tegmann, qui aliàs à ſcrupulo moveri non po-
it.

. 6. Notanda porrò monita *Wedeliana*: (r) **Monita Wedeliana.**
I.) Quòd nec acida, nec alcalia extractionem
facilitent, ſeu, quod neque ſpiritus vitrioli,
ſalis tartari deliquati additio pro magiſterio
ndo ſit conveniens. Neque enim à priori,
acidum obtundat ſulfur, expectari poteſt pro-
is compendium, nec, ſi cum altero fiat extra-
,præcipitatio hinc feliciter peragitur.

II.) Neque præcipitatio inſtituatur ante ſuffi-
tem evaporationem,neque enim perfectè con-
it, ſed emulſionis inſtar lacteſcit mixtura, at
tegmine ſpiritûs vini detinetur,& remanet reſi-
tas.

III.) Curioſum eſt,decantatam illam aquam, à
a jam præcipitatione, ſi evaporetur, exhibere
uc reſinam impuriorem, ſeu magma reſinoſo-
eum, dubio procul ob conſociatas aliquas reſi-
s particulas,ſeu ſpiritûs vini rectificati, ſeu par-
n alcalinarum, quod tamen minùs reſpectivè
gans eſt. Qui reſinam hanc cum *Borello* (s)
mi vocaverit, minùs propriè & laxiùs fatur.
inis itaque vis purgatrix *jalapæ* potiſſimùm in
na conſiſtit, quæ pulveriſata albeſcens datur ad
n. XVI. in ſirupo cinamomi, cum duabus gut-
incturæ tartari bene permiſta. (t) Si ergò uti
ueris,da vel in *ſubſtantia*,ſeu extracto, aut *ma-
erio*.

§.7.Va-

r) diſp. cit. c. 7. p. 37. (s) C. II. obſ. 23. (t) Rolfinc.
l. ſpecial. L. V. Sect. 4. c. 7. p. 506.

§. 7. Varia medicamenta *magisterio*, seu r nobilitata, pro adultis & juvenculis in diversa ma propinabit *August. Thonerus*, veteranus noſtræ Doctor, (u) quem tutò ſequi potes. A tis dedit:

Formulæ.

℞. *Magiſt. jalap.* gr. XV.
eſſ. ſcammon. gr. IV.
ſir. acetoſ. citr. drachm. VI. M.

Quod laudibus ad aſtra extulit Mercator ob ſuavitatem largamque operationem.

℞. *Mag. Jalap.* gr. XII.
eſſent. ſcammon. gr. VI.
ſir. acetoſ. citr. drachm. VI. (vel ſir. vio xat.)

Alia averſans Generoſus Baro hoc libens pit, ſat copiosè evacuatus.

Boli.

Si mavelis *bolos*, eoſdem dabit:

℞. Elect. de tamarind. cum fol. ſen. Horſt. ſem.
Magiſt. jalap. gr. XII.
eſſ. ſcammon. g. VII. M. F. B.

Laudavit Baro ob lenem & ſufficientem op tionem.

Elect.

℞. Elect. de tamarind. cum fol. ſen. drachn (VI.)
Magiſt. jalap. gr. VII. (XII.) M.

Puero octenni dedit:

℞. *Magiſt. jalap.* ſcrup. ſem.
eſſ. ſcammon. gr. VI.
ſirup. acetoſit. citr. dr. V. M.

qui alia reſpuens totus antè tumidus ab ill ſtitutus eſt.

Se

(u) in append. ad obſerv. med. p. 362. ſeq.

xenni :
El. de tamarind. cum fol. sen. dr. III.
Mag. Jalap. gr. VI.
eff. scammon. gr. III. M.
drienni : ℞. El. de tamar. c. f. sen. drachm. duas cum dimid.
Magist. jalap. gr. XII. M.
enti animo accepit, & operationem bene tulit.
ienni ægrè solubili :
Mag. Jalap. gr. VII. *Pulv.*
eff. scamm. gr. VI.
D. cum vitello ovi cocti.
fanti dedit
. *Mag. Jalap.* scrup. sem.
eff. scammon. gr. III.
D. cum pomo assato.
it copiosa inde evacuatio. Aliis, verùm adul-
dedi
. *resin. jalap.* gr. XVI.
cryst. tartari scrup. sem.
ol. cinam. gutt. II. M. F. P. (w)
irgini XXVIII. annorum à febri malignissi- *Observ.*
nper, Dei gratia, feliciter redemta, misi
Magist. jalap. gr. XIII.
diagrid. bene correct. gr. III. M.
umsit cum pomo assato, & excrevit decies cum
mine. Dedi eundem pulverem, cum augmen-
anorum duorum diagrid., adolescenti XXII.
rum. At nulla inde purgatio, nulla etiam tor-
a, & molestia planè nulla. *Timæus* (x) hunc
et :
℞. Crem. tartar. drachm. sem. *Pulv.*
resin. jalap. gr. VII. M.

Vel :

(w) Conf. Rolfinc. de purgantib. S. II. art. 3. c. 9. (x) epist. med. 9. p. 365.

Vel: ℞. Crem. tartar. drachm. sem.
resin. jalap. gr. IV.
diagrid. gr. I. M. pro una dosi. (y)

Aut da gr. VI. VIII. X. *resinæ* hujus in di
ma una spiritûs vini soluta, vel per se; vel cum
charo, sirupo cinamomi limpidiori, rosar. &c.
cata.

CAPUT XII.
DE MORSULIS JALAPINIS.

§. I.

Morsuli. Morsuli, seu *morselli*, ex omnibus me
mentorum generibus fiunt, modò cum
charo soluto misceri non renuant, inque plac
formari. *Berlingius* (z) tales dabit:

℞. *Mechoacann. nigr.* scrup. duos
resin. jalap.
scammon. an. scrup. sem.
cremor. tartari scrup. unum
sacch. in aqua rosar. dissol. unc. tres,
M. F. conf. in morsul. num. X.

℞. Pulv. *rad. jalap.* drachm. tres,
crem. tartari scrup. duos,
diagrid.
gumm. gott. præp. an. drachm. sem.
spec. arom. ros.
diarrh. Abbat. an. scrup. duos.
pulv. croc. gr. VI.
Sacch. albiss. in aqu. cich. & cinam. parum
sol. unc. IV.
F. s. a. morsul.

℞

(y) Möllenbroc. de arthrit. vaga scorb. c. 8. p. 10
in append. varior. medicament. c. XVII. p. 85. seq.

. *Jalap.* recent. pulverif. unc. fem.
fp. diacartham. drachm. duas,
refin. fcammon. fcrup. un.
fp. rof. novell. drachm. un.
conferv. ros. alb. unc. I.
facch. in aq. cichor. fol. unc. VI.
add. ol. anif. & fœnic. an. gutt. VII.
l. f. morful. pond. unc. fem., unus in validio-
dimidius in lenioris naturæ hominibus, cùm
ntur acidulæ, fufficit. (a)
2. *Blafius* (b) offert hofce:
. *refin.* fcammon. gr. XII.
jalap. gr. VI.
ol. anif. gutt. II.
facch. q. s. f tabellæ duæ purgantes.
℞. facch. alb. libr. I.
coq. cum anif. ad. confift. tabulat., cui, ubi
parumper refrixerit, adde
Pulv. fem. anif. unc. I.
nuc. mofch. drachm. II.
fcammon. fulfurat. unc. I.
jalap. drachm. VI.
M. f. conf. in Morfell. vel tabulis.
ft anifum folutivum folidum *Zvvelferi.* (c)
lii bilem flavam & pituitam, ficque vermes
antes & exturbantes, hi funt:
. facch. canar. alb. in aq. cinamom. particul.
folut., ac denuò ad confift. tabulat.
coct. Unc. VI. cui ab igne remoto ad-
de pulv. feqq.
Rhabarb opt. dr. VI.
mechoacann. alb.

jalap.

) Rolfinc. de purgantib. S. II. a. 3. c. 8. p. 101. (b) in
d. Morell. de formul. L. I. S. 3. c. 4. p. 486. (c) Pharm.
Claff. V. p. m. 841.

jalap. an. dr. II.
pulv. ſyrii, ſeu reſin. aut magiſt. *jalap.*,
mygd. prius probè ſuba
drachm. un. cum dimidia.
elæoſacch. cinamom.
eſſent. aurant. ſacch. edulc. an. dr. II.
crem. tart. drach. III.
croc. opt. ſcrup. un.
f. s. a. morſul. purgant. Doſ. à. drachmis
ab. ad unc. ſem.

Vel: ℞. *jalap. reſinos.* drachm. I.
reſin. jalap gr. XII.
cremor. tartar. ſcrup. un.
pulv. cort. aurant. gr. XV.
macis ſcrup. ſem.
ſacch. in aq. cinam. ſolut. unc. duas c
dimid.
f. morſul. purgant. pro duab. doſib. (d)

§. 3. *Grülingius* (e) tales præparat:
℞. *Magiſt. jalap.* gr. XIV.
gummi de Peru gr. VIII.
diagrid. ſulfurat. gr. IV.
Conſerv. citr.
borrag.
condit. cort. citr. an. ſcrup. un.
ol. cinamom. gutt. II.
ſacch. albiſſ. in aq. borrag. & cinam. diſſol
s. f. morſul. num. duo.

Si acidulæ neque per ſeceſſum, aut ſudorem,
namve operantur, ad exantlandam aquam D
Gockel (f) ſequentes morſulos commendat:
℞. Pulv. *rad. Jalap.* drachm. II.

(d) Jüngken, in fund, Med. eclect. p. 823. (e) C. III.
53. (f) conſil, med, VII. & XXX.

ſpec. pro morſul. Imp. comp. drachm. VI.
ſacch. albiſſ. in aq. roſ. & cinamom. diſſol. unc. III.
M. f. l. a. morſul. de quibus dimidius, vel integer, comedatur.

: ℞. Pulv. *rad. gialap.* drachm. II.
ſpec. pro morſul. Imperat. craſſiuſculè inciſ.
flaved. cort. citr. recent. minutiſſ. inciſ. an. drachm. I.
ſacch. albiſſ. cum aq. roſar. ſol. unc. II.
M. F. morſul. num. VIII. æqualis magnitudinis.
Sumatur unus pro doſi.

roſtant apud diligentiſſimum *Jüngkenium* plu-
norſellorum formulæ, (g) queîs tutò uti pote-
Vel, ad exemplum *Knoblochianum*, reforma
ſulos purgantes de Mechoaca, ut fiant ex iis
ſuli *Jalapini.* (h)

CAPUT XIII.
DE ROTULIS JALAPINIS.

§. I.

Otulæ eôdem modo fiunt, quô *morſuli*, niſi **Rotulæ.**
quòd illæ pulveres ſubtiliores, inque minori
quæ formationem earum haud impediant, ex-
it. *Rotulæ* manus Chriſti *Timæanæ* hæ ſunt: (i)
. *reſin. gialap.* ſ. a. ſolut. ſcrup. IV, & gran. XII.
magiſt. perlar. drachm. I.
ſacch. albiſſ. in aq. roſ. ſolut. unc. III.

 M. ex-

) in Medico præſenti ſeculo accomm. P. II. S. I. c. 2.
(h) vid. Greg. Horſt. append. ad L. IV. obſ. p. m.
(i) in medicam. deſcript. p. m. 427.

M. exactiss. f. rotul.

Aliæ laxativæ apud *Tilingium* (k) hæ:

℞. flor. antimon. corr. gr. IV.
extr. rhabarb.
resin. scammon. an. scrup. sem.
mag. rad. jalap. gr. IV.
fecul. pœon. gr. III.
magist. perlar.
corall. an. gr. II.
ol. still. citr.
cinamom. an. gutt. I.
sacch. alb. penid. an. dr. I.
f. l. a. rotul. stellatæ. Dos. scrup. II. vel chma I.

§. 2. Pueris verminantibus dedi:

℞. spec. diaturbit cum rhab. drachm. I.
resin. jalap. gr. XV.
scammon. scrup. sem.
ol. still. cinam. gutt. II.
sacch. in aq. fl. persic. sol. q. s. f. rotul.

℞. Tart. Vitriolat. scrup. I.
resin. scammon. gr. XV.
mag. jalap. scrup. I.
ol. still. aurant. gutt. III.
sacch. in aq. meliss. q. s. dissol. f. rotul.
Dos. VII. aut VIII.

℞. Crem. Tartar. (cryst. tartar.) scrup. I.
mag. Jalap. gr. XV.
troch. alhand. gr. III.
ol. destill. aurant gutt. III.
sacch. alb. in aq. cinam sol. F. rotul.

℞. *Resin. jalap.* s. a. sol. gr. XII.
scammon. gr. VI.

(k) I. [illegible] rhabarb. rol. s. c. X. p. 176.

troch. alhand. gr. II.
sacch. albiss. in aq. cinamom. sol. f. rotul.

CAPUT XIV.
DE AQVA ET SPIRITU JALAPINO.

§. 1.

N forma *liquida* examinanda erit *aqua* & *spiritus jalapinus*. Cùm itaque genuinum pro resi- solvendis & extrahendis menstruum spiritus ni rectificatus sit, πρότροπος, praecedaneus, Der orsprung / nec resinae agant nisi solutae, fixio- quoque in via humida destillari nequeant, vis- e omnis *jalapina* in acrimonia resinosa, i. e. sa- o-sulfurea consistat, quae in liquorem aqueum li possunt dissociata, mediantibus vel particulis reis, aut sale, vel spiritû, facilè judicabis de me- amentis *jalapinis* in forma *liquida* paratis. Ete- n nec *aquam*, aut *spiritum* purgantem elicies vel recenti, seu arida radice, remanentibus utro- que in fundo particulis resinosis, inque iis omni tute & efficacia. Hinc experientiâ constat, de- latum à dimidia libra *jalapa* ♃ i assumtum ne- icquam virtutis purgantis exeruisse, pariter ut opio & hujusmodi similibus in aprico est. Et usui ista aqua? (l) *Aqua & spiritus jalap.*

§. 2. *Spiritus* autem è *jalapa* per retortam siccâ paratus *diaphoreticus* est, spiritus tartari & man- aemulus, à scrupulo uno ad unc. semis dandus. *eum* odontalgicum est. Si itaque humida for- è *jalapa* cupias vim purgantem, ut, praeter mi- *Oleum.*

E 2 sturam

(l) vid. Rolfinc. L. III. Chym. S. I. a. I. c. 16.

ſturam corporalem cum decoctis, ſirupis &c.
in *infuſſo*, ſeu *decocto*, aut *eſſentia* ejus, eandem q
ras, neceſſe eſt.

Purgans pro delicatulis. §. 3. Si quis, præſervandi causâ, corpus evac
re conſtituerit, & ejus natura ab omnibus aliis
dicamentis aliena, poſſet, in gratiam palati, exhi
ri *magiſt. rad. jalap.* à gran. XII. ad XV. diſſol
ſpirit. aniſ. drachma una, vel una cum dimidia;
moderandum illius calorem commiſce drachm
unam *ſirupi viol.*, & habebis jucundum ac effi
corporis mundificativum. Notandum, quòd
giſterium illud in *ſpiritu aniſi*, vel *ceraſorum*, c
modiùs liqueſcat, nec amplius coaguletur, ſed
ſtar aquæ limpidæ permaneat; ſin verò cum
liquoribus mixtum, nî ſtatim aſſumatur, brevî
iterum condenſatur. Medicina haud ſperner
ſed requirit Medicum diſcretum, ne *quid nim*
doſi obſervantem, & ad cujusque ægri natura
accommodantem. Cùm quidam civis Ulme
ſat diu valetudinarius, dirâ inprimis podagrâ
cruciatus, *magiſt. Rad. jalap.* gran. XX. in ſp
aniſ. diſſolut. ſumſiſſet, nec optata operatio ſuc
ſiſſet, alterâ vice grana XXX. ſunt oblata; exin
enormis ὑπερκάθαρσις concitata, ut in cym
Charontis præcipitatus ſit. (m) Proſtat etia
Spirit. aniſ. cum magiſt. jalap. officina noſtra aulica *ſpiritus aniſatus cum mag*
rio jalapino paratus, cujus deſcriptio hæc eſt:

℞. ſem. aniſ. unc. III.
ſpirit. vini menſ. II.

Stent in digeſt. per hor. XXIV. poſtea de
lent. per alembic. Hujus ſpirit. vin. aniſat. ca
poteſt *magiſt. jalap.* grana octo, Doſis drachm

(m) Thoner. append. ad obſ. med. p. 364.

& ultrà. Addimus spiritum salutis *Maxvelli* a-
l *Jüngkenium* nostrum,(n) qui hic est: *Spirit. salut. Maxvelli.*
℞. spirit. vini potentiss. libr. unam,
fol. senn. elect. unc. II.
jalap. resin. unc. I.
helleb. nigr. præp. drachm. VI.
ol. fœnic. & anis. an. gutt. aliquot.
'olia sennæ & helleborus contundantur, *jalapa*
ò minutim incidatur, & macerentur omnia per
/. dies, tunc exprime & adde iterum tantum
arum specierum, quantum prius addidisti, &
rius procede: digestione repetitâ & colat. fa-
si placeat, adhuc semel adde novas species, &
:ede ùt antea; tunc spiritum expressum cola-
pro usu asserva. Dosis ab unc. sem. ad inte-
n.

CAPUT XV.

DE INFUSO JALAPINO.

§. I.

Ifusa sunt, quando medicamenta aliquandiu *Infusum.*
conveniente liquore macerantur, ut vires suas
deponant. Utrum *jalapa* cum infuso solita-
vires suas communicet, à multis dubitatur. I-
Schonborn (o) & *Blasius* (p) rectè ajunt: in in-
one cùm præscribitur, liquor non solus exhi-
dus, sed pulvis infusus. *Scherbius* tamen &
isichtus (q) sæpiùs utebantur mechoacanna in
so. De ceteris, qui nihil in *infuso* agere dicunt,

) Med. præf. secul. accomod. P. II. S. I. c. 2. p. 468. (o)
urgant. simpl. p. 305. (p) in systém. mat. medic. cit. p.
(q) Armam. Med. chym. S. 22.

quærit *Hofmannus*: (r) an *desit ei justa* dosis? S
extrahant isti liquores aliquid, cunprimis acced
te digestione, exiguum tamen id erit, & lang
dum, nunquàm sufficiens, & ex usu debito.
rum quippe & appropriatum menstruum *jal*
solus est *spiritus vini*, non vinum, seu cerevisia.
lud tamen liquores inter aquosos & spirituo
medium tenet. Nuper aliquis pro seipso unciæ
midiæ pulverisatæ *jalapæ* vinum affudit, (cùn
spiritu ejus totus abhorreat,) stetitque in cineri
calidis per noctem, expressum hausit, at nihil om
nò inde percepit, nisi ructus & murmura vent
Rectiùs igitur nonnulli radicem contusam pr
irrorant, & macerant in spiritu vini, ut tinctur
vocata misceatur liquoribus aliis.

Modus Sim. Paulli. §. 2. D. D. *Simon Paulli* (s) solebat à scrupu
semis ad integrum pulverem radicis *jalapæ* ir
num itemque alterum cochlear aquæ cinamom
ptimæ notæ, aut spirituosissimæ, per noctem
fundere, ac reponere hoc infusum loco calido ci
rum, quod citra colaturam ullam diluebat in h
stulo ptisanæ sine lacte paraturæ. Qui pulve
tæ *jalapæ* (non loquitur de illius resina) propin
Matrona Hafniens. di omnium optimus modus est. Honesta Mat
na Hafniensis pro amicis infusum servabat pr
sus grati saporis. Unciam unam rad. *Jalap.*
spiritûs vini quartario per tres dies cum cortic
citri infundebat, postea aliquoties per chartam e
poreticam filtrabat. Ex quo vino unum cochl
exhibebat, nec ad duo adscendit, nisi in athleti
corporibus. Dici non potest, quàm palato h
potiuncula arrideat, saporis amari expers, & feli
ter alvum subducens, præter Medicorum nonn
lor

(r) de M. O. L. I. c. 5. p. 17. (s) Bot. quadrip. Cl. III. p. 4

im opinionem, qui dubitant, an *Jalapa* vino in-
i (quia vis purgatrix potissimùm in resina consi-
.) vires suas pro voto communicet. Ego verò
dati infusi effectum lætum non semel vidi, ait
Th. Bartholinus. (t)

;. 3. Si alia sociaveris purgantia, cephalica, o-
halmica, hepatica, splenetica &c. prout necessi-
postulaverit, utique tàm in decoctis quàm infu-
eliciùs commodiùsque adhibebis. *Rolfinc.* (u)
ic præscribit formulam:

℞. *Gialap.* contus. per noct. in spirit. vini macerat, unc. I. *Vin. medicat.*
agarici albi
hermodactyl. an. Unc. III.
Fol. sen. Alex. s. st. Unc. I.
fibr. elleb. alb. præp. dr. III.
fol. cochlear.
nasturt. aquat.
menth. cr. an. Man. sem.
fl. ros. rubr. & pallid. an. pugill. VI.
caryoph.
cinamom.
macis an. dr. I.

Concis. & cont. D.S. Species zum Säcklein.

Aliud laxativum, præservativum in podagra, &
tepilepticum purgans habet *CL. Birling.* (w) il-
l hoc est;

℞. *rad.* mechoacann.
Jalap. an. Unc. sem.
flaved. cort. citr. rec. drachm. I.

Grosso modo incis. inf. in vini rhenan. Unc.
III. add. sacch. Unc. sem. filtrent. Reliqua duo
E 4 vide

(t) C. III. epist. Med. 36. p. 134. (u) Med. special. Com.
. V. S. IV. c. 7. p. 507. (w) in append. Medicam. c. 3. p. 8.
9.

vide infrà. (x) Aliud in arthritide vaga scorbutica dabit *Mollenbroc.*, (y) aliud *Schrödeus.* (z) Pro delicatulis hoc est:

Pro delicatulis.

℞. vini alb. boni libr. IV.

Collocentur in olla terrea suprà ignem carbonum, ollâ nonnihil tectâ; quamprimùm autem incipit fervefieri, injiciantur sequentia saltem incisa, ùt

Rad. mechoacann. alb.
Jalap. an. Unc. I.
Rhabarb. opt. drachm. VI.
asari Unc. sem.
cinamom. acut. dr. VI.
cardamom. min. dr. I. & sem.
caryoph. dr. sem.
cort. aurant. & citr. an. recent. extim. dr. I, & sem.
crem. Tartar. unc. sem.

His omnibus vino ferventi immersis statim desuper infund. sacch. canar. alb. Unc. V. & album. ovor. num. II. conquassat. scopulâ despumatoriâ, additâ particulâ aquæ cinamomi, atque unica ebullitione factâ statim remove ab igne, & manicæ Hippocr., sacculo scilicet in cuspidem desinenti, infund., & vinum hoc sæpiùs trajic., donec clarificatum & purum defluat ad instar vini Hippocratici boni odoris & saporis. Dosis ejus est ab Unc. II. ad III. Aliud vid. apud *Tilingium.* (a)

§. 4. Dn. *Henricus Börstelmann*, Rector Scholæ Isnacensis optimè meritus, diu asthmaticus, obtinuit ante septennium à me vinum medicatum, quod

(x) L. II. c. 7. & P. V. c. 1. (y) de Varis c. 8. p. 108. (z) Ph. Med. Chym. L. II. c. 63. p. m. 228. (a) in Rhabarbarolog. P. II. c. 15. p. 194.

uod non potuit ſatis prædicare, multoties ab ipſo
epetitum.

℞. *Rad.* irid. fl.
helen.
Jalap. reſinos. an. Unc. ſem.
polyp. querc.
angelic.
helleb. nigr. ritè præp. an. dr. II.
Fol. meliſſ.
ſalv. hort.
tuſſilag.
veronic. an. Man. ſem.
Flor. centaur. min.
ſcabioſ. an. Pugill. II.
Fic. pingu. num. VI.
ſem. anis.
fœnic. an. dr. II.
cort. aurant. Unc. ſem.
Fol. ſen. alex. s. ſt. Unc. I. & ſem.
agaric. albiſſ. dr. III.
Rhabarb. el. Unc. ſem.
ſal. tartari
cinamom. opt. an. dr. I. Inciſ. & cont. D.

Dn. *Joann. Kley*, cos. Iſnacenſis, ſeptuagena-
major, ſequens familiare ſibi fecerat, & nun-
àm non optato cum ſucceſſu uſurpârat.

℞. rad. helen. Unc. ſem.
fœnic.
irid. fl. an. dr. II.
fol. card. Ben.
majoran.
tuſſilag.
ſalv. an. Pug. II.
flor. ſtæch. arab.

beronic.
chamom. Rom. an. Pug. I.
sem. anis. dr. I.
cort. aur. sel. dr. II.
fol. sen. s. st. dr. VI.
agar. troch. scrup. IV.
rhabarb. el.
R. Jalap. resin. an. dr. II. Incis. & cont. D.

Dn. W. L. ab. H. Aulæ Magister, ad eliminandam, quâ subinde scatebat, pituitam, hoc utebatur:

℞. rad. fœnic.
angelic.
jalapp. resinos. an. dr. II.
helen. Unc. sem.
fol. rorismar.
salv.
melissi.
fl. chamom. Rom. an. Pug. II.
betonic.
meliss. an. Pug. I.
sem. anis. dr. II.
cort. aurant. sel. dr. II.
fol. sem. s. st. dr. VI.
Rhab. el. dr. II.
agaric. troch. dr. III.
sal. tartar. dr. I. d. incis. & cont.

Primo die ter, altero quater, sequentibus octies imò aliquando novies purgatus citra molestiam. Cuncta siquidem ad votum & palatum Ejus. *Georgius Ditmar*, senior, Mercator Rulanus, spleneti co-asthmaticus, singulis annis vere & autumno se quens sibi parat, ante sexennium à me obtentum.

℞. rad. cichor.

irid

irid. fl.
helen.
fœnic. an. dr. II.
helleb. nigr. præp. dr. II.
Jalapp. resinos. Unc. ſem.
fol. agrimon.
meliſſ.
cochlear. an. Pug. II.
ſen. alex. ſ. ſt. dr. VI.
fl. chamom. Rom.
borragin. an. Pug. II.
ſem. aniſ.
cort. aurant. el. an. dr. II.
Rhabarb. el. dr. III.
agar. alb. dr. II.
ſal. tart. dr. I. D. inc. & cont.

§. 5. *Cerevisia* medicata *Jalapina* apud *Rolfinc.* (b) talis eſt: *Cerevis. medic.*

℞. rad. ſcorzon.
cichor.
fœnic.
pimpinell. an. dr. II.
cort. tamariſc.
rad. cappar. an. dr. III.
fol. Veronic.
cochlear.
naſturt.
fumar.
agerat.
agrimon.
aſpleni an. M. ß.
Sem. cuſcut.
è lupul.

fœnic.

(b) de Purgant. S. II. a. 3. c. 16. p. 168. Adde LVIII. conſ. p. 733. & LIX. conſ. 3. p. 837.

fœnic.
carv. an. dr. I.
fl. epatic. alb. Man. ſem.
anth. pug. III.
Gialap. inſp. vin. per noct. in leni calore macerat. Unc. I.
agaric. in troch. redact.
ſenæ alex. s. ſt.
helleb. albi
cort. aurant. & citr. an. dr. II.
croc. martis nigri cum madalvon.
ſulf. pap. Unc. I.
ſalis tartari alb. dr. II.
ſp. Vitriol. dr. ſem.

Conciſ. & cont. D. Species zum Kräuter-Bier.

Præparat, evacuat, corroborat. In affectibus hypochondrii, meſenterii, pancreatis, febribus &c. utilis. Superinfund. cereviſ. ad ſupereminent. VI. digitor. in latitudine. Stent in digeſtione leni VIII. horar. ſpatio. Bibat. hauſt. hor. matut. IX. & pomeridianâ IV. Alias formulas cerevi. (ſeu vin. medic.) vid. apud Eund. *Rolfinc.* (c) Idem ſcorbuticæ, humoribus bene præparatis, ordinavit cereviſiam hanc purgantem: (d)

℞. rad. cichor. unc. II.
fœnic. unc. ſem.
ſummit. fumar.
fol. cochlear. an. Man. ſem.
ſenæ alex. s. ſt. Unc. I.
fibr. helleb. nigr. dr. II.
Gialap. dr. I.
Zedoar. dr. I.

croc.

(c) l. c. p. 110. (d) L. VIII. conſult. 8.

croc. martis nigr. Unc. fem.
Concis. & cont. D. Species zum Laxier-Bier.

CAPUT XVI.
DE DECOCTO JALAPINO.

§. 1.

QUoniam verò sine aqua decoquere non va- les,& hæc in partes resinosas aut sulfureas illam vim obtinet, vix ex sola *Jalapa* paraveris ...ζέματα, seu *decocta* internè sumenda, aut pro ...ystere, nisi vel aliquod sal, ceu clavem, addideris, ...l irrorata prius ea ad madorem sufficientem per ...ctem fuerit in spiritu vini. *Timæus* in descripti- ...ibus medicamentorum (e) decocto laxativo & ...urganti, nec non decocto cephalalgico, præparan- ...simul ac purganti, utiliter immiscet, non impro- ...nte Magno *Rolfincio*, (f) utut *Schonborn* & *Bla-* ...s (g) dicant, coctione vim ejus perire & exsol- *Decoctum.*

§. 2. *Tilingius* (h) ex *Grülingii Florileg. chym.* ...nc potum dabit:

℞. Rhabarb. alex.
agaric. troch.
fibr. helleb. nigr. ppt.
Jalapp. resinos. an. dr. II.
fl. borrag.
violar.
buglosf.
rof. alb. an. pug. II.
coq. in s. q. aqu. font. Colat. Unc. III. add.

Sir.

(e) p. m. 407. seqq. (f) l. 2. (g) l. c. (h) Rhabarbarolog. ...ll. c. l. p. 139.

Sir. ros. c. infus. rhabarb. unc. I. M.

§. 3. Ego decoctis lenientibus & purgantibu pulverem, seu magisterium *Jalapæ* nunquam no faustè admiscui, quorum παραδίγματα annectc Generosus Dn. *Wolfgang. Sigismund ab Utterod* Toparcha in minori Lupniz, Mehlborn &c. ob structionibus alvinis in senio sæpiùs obnoxius hoc decoctum maximopere laudabat:

℞. Decoct. prunor. dulc. & passul. min. cal diff. Unc. VI.
inf. incis. fol. sen. s.st. dr. III.
agaric. trochisc. scrup. IV. seu dr. sem.
sem. anis. cont. dr. I. & sem.

stent per noct., vase bene tecto, in loco calid. M ne post lenem ebullition. exprim., Colat. admis Sir. ros. solut.
diaser. Andernac. an. Unc. I.
Pulv. *rad. Jalapp.* scrup. I.
cryst. tartar. scrup. sem.
magist. Jalap. gr. IV. (VI.)

Adde sîs aqu. cinamom. simpl. dr. II. seu q. Propinavi cochlear. IV. seu V. per intervalla su menda, & optimè semper cessit senibus, puerperi febricitantibus, & alia aversantibus. Certè *U terodius* noster à quinque cochlearibus octies s cedebat, ut crebriùs suâ sponte præparari jusseri vocans *Medicinam Salutis.* Reverendus Dn. M

Observ. *Christian. Rebhan*, Pastor Mega-Lupnizensis, t tus cachecticoscorbuticus, quovis vere & autumn per aliquot annos, unà cum multis aliis, usus eode feliciter. *Matthiæ Scheiters* lanionis conjux, a dente febre decumbens, à cochlearibus IV. octie noviesve secessit sine ulla molestia, summa cum ε Φορίᾳ. *Joanni Casp. Hauptio* ita dedi:

℞. D

℞. Decoct. tamarind. unc. III.
sir. diaſer. Andernac.
cichor. cum rhabarb. an. unc. ſem.
Tart. Vitriolat.
Mag. Jalap. an. gr. IV. M. pro 2. doſib.

Largiſſimè ſemper purgatus cum levamine *Pe-us Homan* accepit hoc:

℞. Decoct. tamarind. Unc. II.
ſir. diaſ. Andernac. unc. ſem.
cryſt. tart.
pulv. rad. Jalap. an. gr. VIII.
aqu. cinam. dr. II. M. pro una doſi,

Quater ἄνω & vel decies κάτω, citra moleſtiam men, excrevit. *Joann. Nic.* Schildt / Merca-ri Iſnacenſi, propinavi ſequens:

℞. Decoct. tamarind. unc. II.
Sir. roſ. ſolut. dr. II.
diaſ. And. unc. ſem.
pulv. rad. Jalap. gr. VIII.
Tart. Vitriolat. gr. IV. M. pro una doſi.

Semel ἄνω, ſepties κάτω evacuatus blandè & fficienter, licèt, uti *Homannus*, robuſtioris & mpactioris corporis eſſet.

CAPUT XVII.
DE POTIONIBUS JALAPINIS.

§. I.

I humores excrementitii tenaces & glutinoſi ſint, liquidiora longè efficaciùs operantur quàm ca. Elegans potiuncula *Möllenbrocciana*: (i) *Potiones.*

℞. Aqu. borrag. Unc. I.
beccabung. unc. ſem.

cin-

(i) de Variis c. 8. p. 105.

cinamom. dr. II.
ſpirit. cochlear. rectif. gutt. VI.
Sir. roſ. ſolut. Unc. ſem.
pulv. rad. Jalap. ſcrup. I.
diagrid.
tart. vitriolat. an. gr. IV. M.

Vel *Jungkeniana*: (k)

℞. *Reſin. Jalap.* gr. XVIII.
Aqu. cichor. unc. I. & ſem.
cinamom. dr. VI.
ſir. de cichor. cum rhab. dr. II. M.

℞. Seri lact. caprin. unc. VI.
Tinct. Vitriol. martis Zwelf.
Jalap. an. ſcrup. I. M. pro doſi:

Aut *Blaſiana.*: (l)

℞. Extr. fol. ſen. dr. I.
Reſin. Jalap. gr. V.
ol. aniſ. (aut ſimilis) gutt. II. M. D. in juſcu[lo] ſeu vino.

Vel *Barbettiana*: (m)

℞. Elect. diacathol. dr. I.
diaphœn.
conf. hamech an. dr. I. & ſem.
crem. tart. ſcrup. II.
pulv. Jalap. gr. VI.
ſeri lactis q. s. M. F. tt.

℞. Elect. diacathol.
conf. hamech an. dr. II.
pulv. Jalap. gr. VIII.
crem. tart. ſcrup. II.
aqu. fœnic. q. s. f. tt.

Se[...]

(k) Fund. Med. eclect. p. 538. & 532. (l) ad Morell. for[-]mulas, (m) P. I. chirurg. c. I. p. 9. & 10.

Seu *Deckeriana:* (n)
℞. rhabarb.
f. sen. s. st. an. scrup. un. F. pulv. tenuiss., cui admisce
mann. calabr. dr. VI.
Resin. Jalap. gr. IV.
aqu. fœnic. unc. II. M.F. Potio.
el: ℞. *Magist. Jalap.* gr. IX.
sal. tart. gr. IV (V.)
subig. cum. sir. rof. solut. Unc. sem.
F. potiuncula suavis & sufficienter laxans.
Si enim cum vehiculo liquido miscenda venit, ctius feceris, ut dixi, si subigatur prius cum vitell. or., vel seminibus oleosis, e.g. *cum vitell. ovor.*
℞. *resin. Jalap.* gr. IX.
dissolv. c. s. q. vitell. ovor.
add. aq. menth. ad unc. III.
M. pro dosi. Sic copiosius laxat.
im. *seminibus oleosis* præparetur ita:
℞. Sem. melon. excort. num. VI. seu VIII.
resin. Jalap. gr. IX.
c. s. q. aq. fœnic. f. emuls.
add. aq. cinamom. dr. I.
edulc. pauco sacch. D. pro dosi.
§. 2. Aut: ℞ *Jalap. resin. nigr.* dr. sem.
diagr. corr. gr. VII.
mell. rof. sol. unc. sem.
aq. ceras. n.
beton. an. Unc. I. M. (o)
Potiuncula, quam *Georg. Bolman.*, Med. Hallensis, pilulis suis usualibus præmittere solebat, us descriptionis est:
℞. rad. polyp. querc. dr. I.

(n) Exercit. Pract. circa meth. med. c. 5. (o) Ridlin. C. obs. 99.

Herb. fumar.
fl. prun. sylv. an pug. I.
prun. dulc. Ungaric. exoss. num. VII.
passul. Corinth. incis. unc. sem.
coq. in s. q. aq.
Colat. calid. per noct. infund.
fol. sen. alex. à stipit. mundat. dr. II.
rhabarb. opt. dr. I.
agar. rec. troch. dr. sem.
Mane, factâ leni ebullitione, expr. Unc. II. I
quibus dissolv.
Mannæ tartarisat. Unc. sem.
pulv. gialap. gr. IX. S. gelinder Purgier
Tranck. (p)

§. 3. Dn. *Hermanni Adolfi ab Utterod*, tu
Centurionis, nunc Generalis, conjux puerpera, :
febricitans, sumsit haustulum sequentem, à quo c
mni ex voto evacuata citra molestiam:

℞. Mann. calabrin. puriss. unc. I.
dissolv. in s. q. aq. cich.
col. adm. sir. ros. sol. & cich. c. rhab. an. un
sem.
pulv. rad. Jalap. gr. VII. M.

Aliis, feminis pariter virisque, robustioribus ta
men, dedi optato cum effectu, sequentes:

℞. fol. sen. s. st. dr. III.
rad. elleb. n. præp. scrup. IV. (vel rhab. a
lex. scrup. IV.)
agaric. troch. scrup. II. (IV. & rhabarb. scru
II.)
sem. anis. dr. I.
Incis. & cont. aff. s. q. decoct. passul. min
(tamarind.) calidiss.

Ser

(p) vid. tr. de Acidul. Pyrmont. in append.

ſtent vaſe bene tecto per noct.
Manè lenit. ebull. expr. & Col. unc. III. & ſem. adm.
ſyr. diaſ. Andern. unc. ſem.
cich. c. rhab. dr. VI. (roſ. ſol. unc. ſem.)
Tart. vitriolat. gr. IV.
pulv. rad. jalap. gr. VIII. (gr. X.)
troch. alhand. gr. I. M. D.

℞. fol. ſenn. alex. s. ſt. unc. ſem.
agaric. troch.
rhabarb. el. an. ſcrup. IV.
ſem. aniſ. dr. I.
Inc. & cont. coq. in aq. s. ſtent per noct.
Manè poſt len. ebullition. expr. & Col. unc. III. & ſem. adm.
Sir. cich. c. rhab.
diaſ. Andernac. an. unc. ſem.
cryſt. tart. gr. VI.
pulv. rad. jalap. gr. V. (VII.)
troch. alhand. gr. I.
aq. cinamom. dr. II. M. D.

℞. aqu. cort. aurant.
menth. criſp. an. Unc. I.
cinam. c. cord. dr. II.
In quibus diſſolv.
extr. panchymag. Croll. ſecund. deſcript. ſcrup. I.
rhabarb. gr. IV.
pulv. rad. jalap. gr. VIII.
troch. alhand. gr. I. ſeu II. M.

℞. Aq. meliſſ. unc. II.
cinam. ſimpl. dr. II.
ſir. diaſ. Andern. unc. ſem.
tart. vitriolat. gr. IV.

pulv. rad. Jalap. gr. IX. (X. XII.) M. pr
dosi.

℞. fol. sen. s. st. unc. sem.
spec. decoct. pectoral. (pulp. prun. seu tam
rind.) dr. VI.
Tart. alb. dr. II.
sem. anis. (carv.) dr. I. vel. II.
Incis. & cont. coq. in aq. s. Col. ℞. Unc. II
& sem. adm.
pulv. rad. Jalap. scrup. I.
cryst. tartari IV. (VI. ad X.) M. D.
(Vel admisc. Mell. ros. sol. unc. I. & *pulv. rad. Ja-
lap.* gr. X. aut XII.)

℞. Elect. diaphoen. (diacathol.)
Mell. rof. sol. an. Unc. sem.
crem. Tart. gr. XXIV. (XXVII.)
Mag. Jal. gr. IV. (seu *pulv. R. Jalap.* gr. VII
ad X.)
aq. menth. cr. (chamomill.) q. s.
spirit. vitriol. gutt. VI. M.

CAPUT XVIII.
DE EMULSIONIBUS JALAPINIS.

§. I.

Emulsio. EMulsiones ita dicuntur, quòd lacti sint simi-
les, & quasi *emulgendo* parentur. Emulsio ca-
thartica *Frid. Hofmanni* (q) hæc est:

℞. Sem. melon. excortic. dr. I.
Resin. Jalap. gr. VII. (IX.)
contund. & misc. in mortar. marmor. sensi
aff. aq. ros. opt. unc. I. & cinam. dr. II
Rotul. man. Christ. dr. sem.

spi

(q) thes. pharmaceut. S. XI. p. 72.

spir. rosar. gutt. III. M. pro una dosi.

Ettmülleri in *Collegio Therapevtico* MS. hæc:

℞. sem. melon. excort. num. VI. (VIII.)
resin. Jalap. gr. IX.
c. s. q. aq. fœnic. f. emuls.
add. aq. cinamom. dr. II.
edulc. pauc. sacch. D. pr. dosi.

Jüngkeniana hæc: (r)

℞. *Resin. Jalap.* gr. XV.
cum amygd. III. seu IV. excort. & aq. acac. ac cinam. an. dr. III. F. Emuls.
cui add. sir. papav. errat. dr. M. pro dosi.

§. 2. Dn. *Eliæ Eccarto Schneidero*, Ducalis Cameræ Isnacens. Scribæ, non semel, ad imitationem *Wedelinianam*, (s) sequentem dedi feliciter.

℞. Nucl. pin. q. s.
f. c. aq. meliss. emulsiuncula,
adde Juleb. ros. dr. I.
mag. Jalap. gr. XIII.
scammon. gr. IV. M.

Duodecies dejecit sine notabili molestia. Eandem obtuli Virgini XVIII. annorum cum *Mag. Jalap.* gr. XII. & resin. scammon. gr. III. Et nullus inde questus.

§. 3. Cum autem frater ejus, Juvenis XXIV. annorum, me inscio, eâdem uteretur, & post bihorium, ad sitim levandam, recentia fraga largiùs comederet, in summum se præcipitavit vitæ discrimen. Rectè Augustani: *Ventrem turbandi*, ajunt, *multa sunt artes, attamen* electivè purgantibus non temerè abutendum, *præsertim in delicatulis ac infantibus*. Sed quis læditur nisi à seipso? Novi Pa- *Observ.*

F 3 storem

(r) Vid. Med. præsenti seculo accommod. P. II. S. I. c. 2. p. 165. (s) C. I. obs. 64. 66. & 75. C. III. obs. 57.

storem paganum, qui in emulsione amygdalaru dulcium, à se confecta, puellæ bienni in obstructi ne alvi sex grana *Mag. Jalap.* dederat, subsequen diarrhœâ lethali. Adeò impune occidimus h mines, & nemo est qui vindicat, secundùm an quam lamentationem Ezech. XI. 6.

CAPUT XIX.
DE SIRUPIS JALAPINIS.

§. I.

Sirupi. **S**irupi vel *Serapis*, ab Arabum *Schareba*, i.e. *so bere*, denotant liquorem sorbilem. *Sirup* panchymagogus *Timæi in descript. Medicamen* (t) hic est:

Timæi.

℞. Tart. albiss. unc. I. & sem.
coq. in s.q aqu. simpl. ad perfect. solution.
In colatura adhuc calent. infund.
Fol. sen. s. st. unc. I.
agaric. albiss. dr. VI.
rhabarb. el.
gialap gummos. an. Unc. sem.
fl. borrag.
buglos.
ros. an. Pug. I.
sem. anis. dr. II.
fœnic.
citr. an. dr. I.
cinamom. acutiss. dr. III.
Zingib. albiss. dr. I. & sem.
macer. scrup. II.
caryoph. scrup. I.
stent in infus. loc. calid. per hor. VI. postea e bul

(t) p. 417.

bulliant semel atque iterum, & expr. fortiss.
Col. add. sacch. albiss. q. s.
F. s. a. Sirup. tenuis.
jusdem *sirupus sambucin. laxativus* talis est. (u)
℞. succ. bacc. sambuc. matur. libr. VI.
aqu. fumar. lib. III.
inf. f. sen. s. st. unc. I. & sem.
Rad. Gialap. unc. sem.
agaric. albiss.
mechoacann. el. an. unc. sem.
soldanell. unc. sem.
turpeth elect. dr. VI.
ireos unc. sem.
cinamom. acutiss. dr. II.
Zingib. alb. dr. I.
caryophyll. scrup. I.
coq. & exprim. fortiss. Col. add. sacch. albiss.
q. s.
f. s. a. sirup. tenuis.
irupus chalybeatus purgans Ejusdem (w) hic:
℞. Chalyb. præp. unc. II.
passul. min. unc. I. & sem.
affund. aqu. fumar. & absinth. an. libr. I.
stent bene tecta in loco mediocriter calido
per triduum,
postea add.
Rad. polyp. querc.
oxylapathi
cort. rad. cappar. an. Unc. sem.
ceterach
cuscut. an. Man. sem.
sem. aquileg.
genist. an. dr. I.

(u) l. c. (w) l. a. p. 419.

cinamom. acutiss. Unc. sem.
Fol. sen. s. st. unc. I.
Rad. Gialap. dr. VI.
ebulliant semel atque iterum, Col. add.
Sirup. nostri panchymag. unc. III.
sacch. albiss. q. s. f. sirup.

Mynsichti, §. 2. *Mynsicht* (x) *sirupum* suum Pantagogu
parat ita:

℞. Rad. polyp. querc.
hermodact. alb. an. unc. IV.
turbith alb. & gummos.
mechoacann. an. unc. II.
rhabarb. opt. unc. I. & sem.
helleb. nigr. præp.
Jalap. resinos. an. unc. I.
agaric. troch.
myrobal. omnium an. Unc. sem.
incis. & cont. inf. in vin. albiss. q. s., mac
rent per aliquot dies,
postea s. a. coq. & in colat. libr. IV. iteru
inf. seqq.
fol. sen. elect. unc. III.
passul. min. unc. III.
crem. tart. unc. I.
Herb. capill. Veneris
veronic.
fumar. an. Unc. sem.
sem. fœnic. & anis. an. dr. II.
fl. persicor.
viol.
ros.
acaciæ
epithym. an. dr. I.

Sten

(x) Armam. Med. chym. S. XVI. p. m. 266. seq.

Stent in infusione per noct., postea denuò coq., exprim., colent. & tandem cum sacch. albiss. libr. II. f. justæ consist. sirup., sequentia autem,

℞. Cardamom. min.
caryophyll.
galang. min.
macis
zingib. alb.
cinamom. acut.
spic. Indic. an. drachm. sem.

ulverisata & panno lineo ligata, inter coquenum infricentur, ut bulliant unà cum sirupo, & ei cultatem tradant. Offertur omni ætati tutò, ið etiam, urgente necessitate, prægnantibus per, vel in aquis, locum affectum propriè respicientis, In robustioribus autem cum aliis cathartis fortioribus, pro diversitate morbi, semper acuir. Dosis ab unc. I. ad II. & III.

§. 3. *Sirupus* aperitivus & catharticus *Blasii* hic t: (y) *Blasii.*

℞. Rad. cichor.
borrag.
fœnic. an. unc. I.
Herb. hyssop.
meliss.
betonic. an. M. I.
borrag.
fumar.
absinth. Rom. an. Man. sem.
fl. centaur. min.
chamædr.
chamæpit. an. pug. II.

F 5 fol.

(y) not. ad Morell. form. præscr. meth. L. I. S. I. c. 4. p. 85.

fol. sen. Unc. III.
agaric.
jalap. an. unc. sem.
sem. anis.
foenic. an. dr. III.
spicæ
caryophyll. an dr. sem.
Coq. in aq. comm. libr. I. Col. add.
Succ. pomor. redol. acidor.
rosar.
borrag. an. Unc. II.
In quibus omnibus dissolv. sacch. libr. I. & sen
F. sirup. perfectè coct. & aromatizat. cu
Cinamom. pulv. dr. II.
Serv. in vase vitreo, de quo capiat unc. II. bis i
mense in jusculo.

Sennerti. §. 4. *Sirup. purgans* apud *Sennert.* (z) talis:
℞. rhabarb.
Mechoacann. nigr. an. Unc. sem.
scammon. dr. III.
gumm. gott. dr. II.
helleb. nigr. dr. I. & sem.
cinamom.
squinanth.
zingib. an. dr. I.
extrah. cum sp. vin. q. s. præmittendo digestion per aliquot dies, ut moris est, pro extract. sufficiente. Extracto aliquantulum per menstrui abstraction. inspissato add. Succ. cydon. express. q. s. digere in Balneo, vel in loco calido per dies XIV., postea, quod clarum est, separetur. F. sirup. Dos. cochl. I.

§. 5. *Siru-*

(z) Inst. med. L. V. P. III. S. III.

§. 5. *Sirupus laxativus Joannis Tilemanni* hic *Tilemanni*
: (a)

℞. fol. ſen. ſ. ſt. unc. X.

incis. inf. in aqu. aniſ. vel fœnic. q. ſ. per hor. XXIV.

c. rhabarb. el. dr. III.
agaric troch.
Gialap. an. dr. VI.
coq. leniter, expr. add.
cinamom.
caryophyll. an. ſcrup. IV.
ſacch. canar.
ſir. roſ. ſolut. an. libr. I.
f. ſ. a. ſirup.

§. 6. *Sirup. Gialap.* cum rhab. hic eſt apud *Ti-* *Tilingii,*
gium : (b)

℞. rhabarb. ex carneo colore rubent.
Jalap. reſinos. an. unc. VI.
f. ſen. alex. s. ſt. Italic. german. an. unc. ſem.
fl. perſicor.
viol. Mart. cum calycul. an. Pug. III.
Zingib. de Bengala ſcrup. II.
ſpic. ind.
Rad. chinæ
ſarſaparill.
lign. ſanct. an. dr. I.
Rharbarbarum incidatur, *Jalap.* maceret. pulveriſat. per noct. in ſp. vin. q. s.
in leni calore. Conjunge & affund.
aqu. font. libr. II.
ſtent per noct., mane ebull., exprim.,
Col. admiſc. ſacch. canarienſ. q. s.
M. F. Sirup.

Siru-

(a) in append. de mat. med. p. 222. (b) rhabarbarolog. II. c. XI. p. 183.

Sirupus Jalapinus D. C. in *thes. pharmaceu.* *Hofman. S. XXVII.* hic:

℞. *rad. jalap. cont.* unc. IV.
cichor.
asparag.
petroselin. an. unc. I.
sem. anis. & fœnic. an. dr. VI.
tart. vitriolat. scr. IV.
incis. & cont. inf. in vin. opt. aq. cich. & acetos. an. libr. II.
stent in loco calid. per IV. dies noctesque. Deinde adde
tart. crud. libr. I.
coq. ad dimid. Col. add.
sacchar. lib. II. & unc. VIII.
f. sirup. aromatis. aq. cinamom. unc. IV.

§. 7. *Sirupus Jalapin.* alterans & purgans apud *Rolfinc.* (c) hujus tenoris:

Rolfinc.

℞. Rad. gramin.
glycirrhiz.
sarsaparill. an. dr. III.
sem. anis.
fœnic. an. dr. II.
cort. cappar. dr. III.
fol. aspleni
lingu. cervin.
lonchitidis levis, an Man. sem.
Incis. & cont. inf. in aq. font. q. s. coq. ad medietat. In colat. express. inf. per noct.
bryon. indic. nigricantis, in spiritu vini macerat. Unc. I.
agarici Tridentini,

sem

(c) de Purgant. S. II. a. 3. c. 13. p. 106.

sem. cnici contus.
senæ alexandr. an. unc. sem.
caryoph. Indic.
Zedoar.
cort. citr.
macis flor. & nucis, an dr. I.
fl. epat. aureæ & cæruleæ
borrag.
bugloss. an. pug. II.
Coq. in s. q. aq. font. Col. add. facch. alb. q. s. ad just. sirup. consist. Dat. horâ matut. IX. & vespertinâ IV. ad cochlear. II. III. IV.

Sirupus dilutus extemporaneus *Jalap.* apud E-lem talis: (d) *Sirup. extemporaneus.*
℞. Amygd. dulc. num. III.
[T]erantur pistillo in mortar. æneo, pòst exime & abjice; In illo tere *Jalap. resinos. nigr.* pulveris. gr. XXV. tere hinc & inde movendo, exime, affund. sensim Sirup. fumar. dr. II. aq. cinamom. unc. sem. M. iterum & ex scypho argenteo inaurato propina. Vel:
℞. Amygd. dulc. num II. tere in mort. æneo, exime, abjice. Post in illo tere *resin. Jalap.* scrup. I. affund. sensim sirup. cinamom. dr. II. conf. alcherm. scrup. sem. aqu. scorzon. parùm, M. Ex eleganti scypho propina, spatulâ prius materiam agitando, cùm à cultello punctiones oriri autument alii.

. 8. Commodè etiam ac utiliter cum aliis sirupurgantibus miscetur *Jalapa.* Formula *Gökeli* hæc: (e)
℞. Sir. de cich. c. rhabarb.
diaser. Andernac.

ros.

(d) cap. 14. l. c. (e) consil. 30. p. 351.

rof. solut. an. Unc. I.
pulv. Jalapp. dr. II.
gumm. gamandr. scrup. sem.
spirit. nitr. scrup. I. M. Dos. cochl. I. vel II.

Al. formul. Vel: ℞. *Resin. Jalap.* gr. VIII.
spirit. vin. rectif. dr. I.
Solut. resin. add.
sir. de cich. c. rhab. dr. II.
ol. macis destill. gutt. I. M. (f)

Vel: ℞. *Resin. Jalap.* scrup. I.
sir. rof. solut. unc. sem.
aq. cinamom. dr. VI. d. S. Purgi
Säfftlein. (g)

Vel: ℞. *Resin. Jalap.* gr. XVI.
sir. cinamom. cochl. I. M. & D. frigid.

Vel: ℞. Sir. rof. solut. dr. VI.
aq. rof. dr. II.
cinam. dr. I. & sem.
spirit. cochlear. rectif. gutt. V.
Resin. Jalap. gr. XII.
diagrid. gr. III.
tart. Vitriolat. gr. IV. M. (h)

Vel: ℞. Sir. de spin. cerv. dr. VI.
rof. solut. unc. sem.
Rad. Jalap. scrup. I.
tart. vitriolat. gr. VI.
diagrid. corr. gr. III. M. pro una dosi.

Feminæ nuper dedi:
℞. *pulv. rad. jalap.* dr. sem.
tart. Vitriolat. scrup. sem.
Sir. dias. Andern. unc. I. M. pro 2. dosib. D. i
juscul. prun. dulc.

Eidem

(f) Jüngken Fund. Med. eclect. p. 538. (g) Rolfin. Medic. special. L. V. S. 4. c. 7. p. 507. (h) Möllenbros. l. c. p. 206.

Eidem alio die dederam:
℞. Sir. roſ. ſol. unc. I.
pulv. rad. jalap. ſcrup. I.
tart. Vitriol. gr. IV.
diagrid. gr. I. M. pro doſi una,
s: ℞. Sir. diaſer. And. unc. ſem.
pulv. rad. jalap. ſcrup. ſem.
cryſt. tart. gr. VIII.
tr. alh. gr. I. aut. II. M. pro 1. doſi.
: ℞. Sir. cich. c. rhab.
diaſer. And. an. unc. ſem.
pulv rad. jalap gr. X (XII. XV.)
tart. vitriolat. gr. IV.
troch. alhand. gr. I. M. pro 1. doſi
tico: ℞. Sir. diaſ. And. unc. ſem.
Mag. jalap.
cryſt. tart. an. gr. IV.
diagrid. corr. gr. II. vel III. pro 1. doſi. D. cum juſc. prun.
eceſſit octies.

CAPUT XX.
DE ESSENTIA JALAPINA.

§. 1.

Ella verò *Eſſentia*, (alii *Tincturam* vocant, & mutatis transpoſitisque literis *Jalapæ*, *Phala-*) cum ſpiritu vini rectificato elicitur. Fiat irum infuſio cum ſpiritu vini generoſi (aniſa-trato) atque uni parti *Jalapæ*, groſſo modo con-, ſextupla, imò octupla pars ſpiritûs vini affun-ir. Sic enim (ſi loco tepido poſueris) tingitur & vires cum reſina acquirit, reliquo terreſtri magma- *Eſſentia, Rolfinc.*

magmate (quod tamen species inter purgantes l
um quoque meruerit locum,) in fundo relicto.
addideris cortices citri, jucundiorem acceptiorei
que sperabis. Hæc Essentia pituitæ seroque ed
cendo accommodata est. Datur à dr. I. ad II. cu
sirupo cinamomi liquidiori, seu sirupo rubi ida
imò ad cochlear unum circiter, vel guttatim ad
60. & amplius. Commodum etiam vehiculu
jusculum ervorum erit. (i) Compositam si vel
facilè parabis ex additione rhabarb. scammon.&

Birling. §. 2. D. D *Birling.* ita conficit: (k)

℞. *jalap.* q. v. affund. spirit. ceras. nigr. ad em
nent. trium digitorum, pone per aliquot di
in digestionem, & rubicundum spirit. cer
acquiret colorem, quem decanta & filtra. H
jus spiritûs ceras. rubicund.

℞. pro dosi drachm. I. vel ad summum dr. II.
sem., add. parùm sirup. fl. tunic., citr., vel a
terius cujusdam, infundendo aliquot gutt
las spirit. vel extract. cinamom. ad grati
saporem.

Iüngken. §. 3. *D. Iüngken*, Amicus venerandus, (l) tin
Ialap. P. A. R. ita exhibet:

℞. *Rad. Ialap. resinos.* dr. III.
cort. citr. exter. rec. dr. I.
cinamom. acutiss. dr. sem.
sem. anis. scrup. sem.
spirit. vini rectif. Unc. II.
F. infus. per triduum in loco calido, poste
fortis expressio & filtratio. Dos. drachmá
pr

(i) Rolfinc. L. IV. Chym. S. I. art. I. c. 21. p. 211. & Me
special. L. V. S. IV. c. 7. p. 506. (k) in append. var. medic
ment. C. I. obs. annex. c. 11. p. 64. (l) Part. alt. Lex. Pha
macevt. p. 270. Conf. Medic. præsenti seculo accomm
dand. P. I. S. III. c. XI. p. 238.

pro adultis. Si loco *radic. Jalap.* ſumitur ejus *reſinæ* drachma I. gr. IV. ad ſpirit. vini rectif. Unc. I. tùm citiùs habebitur tinctura, & certiùs innoteſcet, quot grana reſinæ drachma I. liquoris contineat. Si etenim ſpiritus reſinam omnem ſolvit, tunc drachma I. ſpiritûs continet reſinæ gr. VIII., quæ ſuffi- ciunt pro adultis.

§. 4. D. D. *Simon. Paulli*, Medicus & Prælatus *Sim. Paulli*, rhuſienſis Regius, Fauter meus, dum viveret, gularis, (m) eſſentiam *Gialapæ* dat roſatam, in ignatum uſus ſic parandam:

℞. ſucc. roſ. inſpiſſat. inſtar rob Unc. IV. & ſem.

reſin. Jalap. in ſpirit. roſ. ſolut. dr. VI.

M. & f. l. a. Eſſentia. Cujus doſis à ſcrup. I. ad drachm. ſem. & ſcrup. II., quæ dein in vino rhenano & aq. cinamomi diluitur, edulcanda elæoſaccharo limon., vel ſirup. roſar. plurium infuſion. Gratum hoc palato usque adeò eſt medicamentum, ut, niſi præmonueris bibiturum, illi offerri poſſit loco alicujus confectionis cordialis, præſertim ſi oram vitri, aut poculi, cortice recentis mali limonii artificiosè ac ſubtiliter à malo excorticato circumleveris.

§. 5. Laudat *Timæus* (n) *Jalapam* cum *eſſentia* *Timæi*, i præparatam. Aſt ſit ſuum ſibi pulcrum. In bſtruendo & purgando utero aliquid opis præit, id tamen ſuccinctiùs paucis guttulis olei aritii, ſi habeas, æquè effeceris. *Petr. J. Faber* quintæ eſſentiæ *Jalapinæ* facit mentionem, eo-

G dem-

m) Bot. quadrip. Cl. IV. p. m. 474. (n) L. III. epiſt. 7. 3. (o) Myrothec. Spag. L. II. c. 29.

demque modo præparat, ùt essentiam quintan Mechoacannæ. Nimirum impprægnatum tinctu râ & per linteum colatum vini spiritum destilla per alembicum ad mellaginem. Dosin statuit ill à dr. I. ad II. injusculis tenuibus, vel aquis stillati tiis, jejuno ventriculo sumendam. Retur enim, be nigniùs operari ac Mechoacannam, quod errone um est. Ambigit hæc essentia inter tincturam & resinæ magisterium.

CAPUT XXI.
DE ELIXIRE JALAPINO.

§. I.

E*Lixiria* nomen habent ab arabica voce *Ele Eschir*, seu *Eliesch ier*, vel *Aleschir* i. e. Essenti

Elix. citr. purg. arte extracta. *Elixir citri purgans* D. *Michäel*, Pro olim Lipsiensis, apud *Birlingium* (p) & *Jüngken um* (q) hoc est:

℞. *Rad. Jalap.* libr. I. & sem.
sem. carthami lib. I.
Gummi de Peru
scammon. rosat. an. Unc. sem.
superfund. spirit. cort. citr. q. s.
add. spirit. cinamom. aliquid, stent in diges
filtr.

Dos. dr. II.

Möllenbroc (r) cum *Jüngkenio* (s) ita: Extral cum elix. citr., add. aliquid aquæ cinamom. & s rup. è succ. citr. Dos. dr. I. ad II. seu III. Essenti am citri potest quis, quocunque modo volueri parar

(p) in append. varior. medicament. c. XIII. p. 74. (q Med. præs. sec. accommod. P. II. S. I. c. 2, p. 467. (r) d Varis c. 8. p. 100. (s) l. c.

arare, optimus tamen videtur D. *Osvvaldi*, Elect.
avar. Medici. Adde sis *Schröderum*, (t) qui sic:
℞. Cort. citr. recent. ab albicante medulla sepa- *El. citr.*
ratór. lib. III.
spirit. vini non rectif. libr. XIII.
Macerent aliquandiu, postea destillent. per
vesic. c. refrigeratorio; donec phlegma
stillare incipiat. Huic spiritui, cum pauxil-
lo croci tincto, adde
succ. citr. purific. libr. I. & sem. Et habebis
elix. citr.

§. 2. Aliud est in *Mantissa Hermetica Pharma-* *Elix. purg.*
p. August. reform. (u) & quidem elix. purgans *panchy-*
nchymagog., idque à *Zvvelfero* ita corre- *mag.*
um: (w) *Zvvelf.*
℞. Cinamom. opt. unc. I.
zingib. scrup. II.
spic. Ind. dr. sem.
santalor. omn. an. dr. I.
cort. aurant.
citr. an. recent. unc. sem.
macis dr. II.
fl. violar.
borragin.
genist. an. pug. I.
Quibus incis. & cont. superaffund.
spirit. Junip. rectif. unc. VI.
fœnic. rectif. unc. III.
anis. rectif. unc. III.
& peractâ brevi digestione, destillentur in M. B.
ad siccitatem usque. Spiritus fragrans destil-
latus studiosè interim asservetur, speciebus,

 quæ

(t) L. II. Pharmacop. c. 52. p. 187. (u) p. m. 753. (w) p.
, edit. Goudan. 1653. in 8.

quæ à destillatione residuæ sunt, abjectis. Postea

℞. Rhabarb. elect. unc. I. & sem.
agaric. elect. unc. I.
Mechoacæ alb. unc. II.
nigr. dr. X.
Turbith. alb. & gummosi Unc. I. & sem.
hermodactyl. Unc. I.
Rad. polyp. quercin.
ari
asari an. dr. III.
elleb. nigr. dr. VII.
cort. rad. esul. præp. dr. VI.
Fol. sen. s. st. unc. I. & sem.
sem. ebul. dr. III.

Ex quibus omnibus incisis & grosso modo contusis F. cum spirit. vini rectif., iteratis affusionib. (donec species totaliter extractæ sint) & abstractione per M. B. liquidioris consistentiæ extractum, cui superior destillatus spiritus superaffundatur, & post unius alteriusve diei digestionem, & extracti solutionem, essentia filtretur. Si quid autem de extracto indissolutum remanserit, perfund. illud de novo spir. Junip. anis. & fœnic. an. rectif. unc. II. vel spirit. vin. simpl. unc. VI., & post brevem digestion., ac totalem extracti tenuior. dissolution, ferè, f. Colat., quæ superiori Ess. commiscetur. Quam, quotiescunque usus postulat, cum sirup. aliquo appropriato (ut plurimùm refrigerante, ad contemperandum spirit. vin., præsertim si in regionibus calidioribus ejus usus sit:) edulcoratam propinare convenit; plus enim ita operabitur, quàm si cum liquoribus aquosis permixta adhibeatur, ratione Turbith, agarici, mechoac. alb. &

nigr.,

nigr., quæ resinosum præbent extract., quod facilè
b aqua præcipitatur & coagulatur: resinæ autem
miles indissolutæ intra corpus sumtæ nil operan-
ur. Nota: Omisi sem. cartham. in hac essent.
el elix., ob unctuositatem suam, ut pote quâ dun-
axat impediret, quò minùs reliqua cathartica ex-
ctè extrahi possent, cuicunque tamen liberum e-
t, illud vel addere, vel omittere.

§. 3. Elix. purgans *Herbipolensium* hoc: *Herbipolens.*

℞. *Rad. Jalap.*
mechoacan.
bryon. an. dr. VI.
helleb. nigr. præp.
alb.
asar. an unc. sem.
ebul. præp. dr. II.
cinamom. unc. sem.
caryophyll. dr. sem.
croc. orient. gr. XV.
spirit. vin. opt. libr. sem.
anis. unc. II.

stent multis diebus in infus., colent. per. chart.
emporetic. Dos. ab unc. sem. ad unc. II.

§. 4. Celeberrimus *Rolfinc.* suppeditabit hoc: (x) *Rolfinc.*

℞. aloës
myrrh. an. unc. II.
rhabarb.
scammon.
fol. sen. alex.
cort. citr. an. unc. I.
Jalap. resinos. unc. I.
sem. ebul. dr. III.
sal. tartari

(x) L. IV. Chym. S. II. c. XI. p. 237.

cort. aurant. an. dr. II.

pulverif. incif. f. a. Mifc. iisque affund. Vin. mal vat. ſpirit. vin. exaltat., & Vitrioli ſpir. modi cè impraegnatum. Per digeſtionem extract tinctura effunditur, novo ſpiritu affuſo. Con juncti ſimul digerantur per dies noctesqu ſex. Poſtea colent. per linteum ſubtile. Leni ter alvum ſubducit, ſeque commendat in actu præſervationis & curationis. Doſ. à dr. ſem ad ſcrup. II. Sumitur in jure carnis vel pulli ſeu cereviſ. cum pane coctæ. Conf. *Poliſi Myrrholog. p.* 85.

Tiling. §. 5. *Elix. vita purgans* apud *Tiling.* tale: (y)

℞. rad. turbith. elect. dr. VI.
  Jalap.
  mechoacann. alb.
  rhabarb. an. dr. V.
hermodactyl. dr. III.
rad. aſari
  bryon. an. dr. I. & ſem.
  polypod. querc.
  ireos an. dr. II.
  acori veri dr. I.
ſem. cartham. dr. X.
  fœnic. dr. II.
  dauci dr. I.
fl. borrag.
  violar.
  roſ. an. Pug. II.
cinamom. unc. I.
cort. citr. unc. ſem.
cardamom dr. II.
caryophyll. dr. I.

galang.

(y) Rhabarb. cit. P. III. c. 14. p. 304.

galang. dr. I. & ſem.
macis dr. I.
ſpic. indic. ſcrup. I.

Inciſ. omnib. affund. ſpirit. vini libr. II., ſtent per octiduum, colent., exprim. & tandem per filtrum trajiciantur. Doſ. à dr. II. ad V. vel VI. Singulis tamen doſibus addi poteſt Julep. roſ. dr. I. & ſem.

§. 6. Si pro una doſi expetas *elix. purgans*, utere *Verzaſchiano*: (z) *Verzaſch.*

℞. *Mag. rad. Jalap.* gr. X.
elix. vit. Matthiol. dr. I.

ſolv. ad ignem, & cum Julep. roſat. edulc. Ex hujus uſu duæ ferè menſuræ humorum ſeroſorum ac bilioſorum eductæ fuerunt in aſcitico.

CAPUT XXII.
DE EXTRACTO JALAPINO.

§. I.

N forma *ſpiſſa* occurit *Extractum Jalap.*, quod, *Extractum,* ceu dixi, cum ſpiritu vini fit, decantatur & abſ-ahitur ad conſiſtentiam. Doſis ejus à ſcrup. ſem. l integrum. Cùmque reſinoſum ſit, in aqueo li-iore diſſolvi neſcit. Simplex extractum infuſo litario debilius, adjecto, ad faciliorem extractio-, ſale tartari cum nitro fixo, vix à coriariorum fœ-re vindicandum. Compoſitum alterius eſt pro-piæ. Reſinoſitas, ſeorſim ſervanda, præ magiſte-o *Jalapii* longè parcior. (a) Datur cremor illius, t veteranus Sebiz., (b) qui nil aliud eſt quàm ex-actum, usque ad ſcrupulum unum & ultra cum

 con-

(z) obſerv. med. 28. p. 71. (a) Ludov. diſſ. II. pharma-vt. p. 112. (b) T. I. Spec. Med. pract. S. I. c. 4. p. 107.

co nserva rosar. & viol. vitriolata, aut conserva acetosit. citri.

Composit. §. 2. *Extract. Jalap. compositum*, idque panchymagogum, pro pilulis & potionibus, vide apu *Zvvelferum*, (c) hydragogum apud eundem, (d catholicum apud *Rolfincium*. (e) *Jüngkenius* (f tyronibus ita monstrat modum conficiendi extractum:

℞. *Jalap. ponderos.* pulv. libr. I.
spirit. vini rectif. libr. VI.

Extractione per aliquot dies factâ, abstrahat spirit. vini ad dimid. & ultrà, tunc affund. remanentiæ aq. font., & præcipitabitur resina, qua colligenda, siccanda & servanda. Ex *Jalap* libri una cadent circiter unciæ quatuor.

Modus compendiosior, Beguini. §. 3. *Begvinus* in *Tyrocinio suo chymico* (g) modum longè compendiosiorem proponit, tincturam omnemque vim catharticam, spatio quadrantis horæ, è medicamentis purgantibus, sine ullo calore externo, & additione ullius rei mineralis, eliciendi, quô extracta longè efficaciora, quàm vulgari modo parentur. Fit autem ille modus, cum oleo tartari, admixtis guttulis IV. aut V. ad singulas drachmas, est nota *Glückradiana*. (h)

Zvvelferi. §. 4. Experientissimus *Zvvelferus* (i) exemplum daturus, quî radix aliqua resinosa, aut alia res resinam continens, extrahenda sit, ut etiam resina extracto permixta maneat, hanc formulam, secundum quam omnes similes extractiones institui possunt, præsertim compositæ, in quibus magna sæpe diversitas ingredientium occurrit, nobis exhibet.

℞. *Rad.*

(c) Cl. VII. Pharmacop. Reg. p. 848. seq. (d) in app. ad Pharm. Reg. p. 128. (e) L. IV. Chym. I. A. F. R. S. IV. c. 12. (f) in lex. pharmacevt. p. 112. (g) c. 9. p. 200. (h) ad h. l. (i) animadv. ad Cl. VII. pharm. August. p. m. 233.

℞. *Rad. Jalap.* vel *Mechoacann. nigr.* ſeu alb.,
bith, lignum ſanct. &c. vel rem aliam quamcun-
e nonnihil reſinoſam, quam inciſam & contu-
n infund. in ſpirit. vini rectific. ſ. q. & cucurbitâ
ne clauſâ fiat extractio, vel digeſtio horis circiter
. VIII., coletur poſtea, vel ſeparetur ſpiritus tin-
s, & eſſentiâ rerum prædictarum impregnatus,
cies in fundo reſtantes exprimantur, aſſervato
ritu tincto. Relictæ ſpecies denuò recenti ſpi-
ı ſuperfundantur, digerantur, colentur & expri-
ntur, idque tertiâ vice ſi lubet, repetendum. Poſt-
colaturæ & expreſſiones omnes, ſeu ſpiritus
cti junctim per chartam emporeticam filtrentur,
in M. B. ultra remanentiam quartæ partis ab-
hantur: refrigeratâ cucurbitâ relictum extra-
m liquidum in vitrum amplum effunde, cui vel
atantem, vel in fundo hærentem invenies reſi-
n, quam exemtam, & aquâ frigidâ aliquoties lo-
ı, ſi libet, in leni calore exſicca, ut pulveriſari
eat. Et hoc modo habebis Magiſterium, vel re-
am ſiccam. Extractum autem liquidum leni
ore ad conſiſtentiam craſſam evaporare ſine, cui,
bet, propriam reſinam pulveriſatam, aliquot
ygdalis contuſam, vel ſubactam junge; aut ſi
ltùm extracti & parùm reſinæ fuerit, diſſolve il-
n, antequam exſiccata & pulveriſata fuerit in re-
ficatiſſimo vini ſpiritu q. s., & extracto jam cra-
& confecto adde.

CAPUT XXIII.
DE PILULIS JALAPINIS.

§. I.

Pilulæ *à parvæ pilæ* ſimilitudine & forma ſolida *Pilulæ.*
Latinis dicuntur, Grajis *καταπότια, à καταπίνειν,*

ſeu degluriendo. In hac forma per ſe minùs pu
gabit *Jalapa*, niſi animam cum corpore jungas,
reſinam cum pulvere præbeas, ſicque cum eſſent
Martis liquida, tinctura Tartari &c. in formam p
lularem redigas. Eſt tamen ludi Magiſter in vic
nia, qui ex ſolo pulvere ad grana XVI. cum ſiru
roſ. ſolut., addit. tribus guttis olei ſtillatitii car
pilulas ſibi parari curat, à quibus egregiè purg
tur.

Roſat. Mynſ. §. 2. *Pilulas roſatas Mynſicht.* ita conficit: (

℞. Scammon. roſat. unc. ſem.
magiſt. Jalap.
turbethi an. dr. II.
tartari vitriolat. dr. I.
ol. ſtillat. roſ. ver. ſcrup. ſem.

M. & cum ſpiritu roſ. f. pilul., ex quolibet ſcr
pulo num. IX.

Valentiſſimè bilem dejiciunt, quam à ſangui
exhauriunt: nec non craſſam lentamque p
tuitam vacuant, atque hanc à Ventriculo, th
race, nervis ac remotioribus artubus educun
Doſ. à ſcrup. I. ad dr. ſem. & ſcrup. II.

Ejusd. familiares, §. 3. *Pilulæ* ejus *familiares* & *melanagogæ*, utra
que autem radic. & extract. *Jalap.* inſignes, vid
antur libro cit. (l) illæ hæ ſunt:

℞. Maſſ. pilul. aloëphang. noſtr. Unc. II.
Rad. Jalap. reſinos. Unc. I.
acidi tartari unc. ſem.
Mag. ſcammon.
extr. rhabarb. an dr. II.
ſp. ſalis rectif. dr. I.

M. & cum vino malvatico f. Maſſa Pilula
Ex qua poſtea cum oleo aniſi, vel alio conve
nien

(k) armam. Med. chym. S. VI. p. 147. (l) p. 140.

niente form Pilul. parvæ in modum aloë-
phang., quæ deaurentur fortiter.
atarrhis exsiccandis, & obstructionibus rese-
dis valde illustres, nec non ad varios capitis sto-
chi, lienis &c. affectus efficaces sunt. Cere-
m, ventriculum, sensoria omnia, viscera, pede-
tim leniterque purgant, & ab humoribus crassis,
ribus, pituitosis, biliosis, & tartareis liberant. In-
er sanguinem & spiritus purificant: concoctio-
n juvant, & appetentiam excitant. Dos. à scrup.
l. drachm. sem. quotidiè continuando, donec
rationes desideratæ feliciter sequantur. Ceteras
à dabimus.

§. 4. *Cnöfeliana* hæ sunt: (m) *Cnöfeliana.*

℞. MP. balsam. scrup. I.
Jalap. subtiliss. pulveris.
tart. vitriolat. an. gr. VI.
c. ol. cort. aurant. seu citr. rec. q. s f. pil. min. deaurandæ.

℞. Ext. helleb. (è fol. ejusd. herbæ in Styria parat.)
MP. de tribus an. gr. XV.
Resin. Jalapp. gr. III.
tart. vitriolat. gr. VII. F. pil. min.

§. 5. *Möllenbrocc.* (n) hasce dabit: *Möllenbrocc.*

℞. Extract. polypod.
fumar. an. gr. II.
chamædr.
chamæpyth. an. gr. I.
Resin. Jalap. gr. IV.
nitr. antimoniat. gr. I.
f. c. elix. P. P. l. a. pilul. num. XIII. obduc. D. S.
Erweich-Pillen / eine Stunde vor dem Abendessen zunehmen.

℞. Ex-

(m) vid. fascic. alt. Medicam. singul. D. à Berniz Dec. I. h. ann. VII. annex. tit. II. p. 20. (n) l. c. p. 103. seq.

℞. Extract. helleb. nigr.
Jalap. an. gr. III.
aloës violat. gr. IX.
diagrid.
troch. alhand. an. gr. I.
c. tinct. tartari f. pil. XVII. D. pro I. dosi S.

Purgier-Pillen.

Has Consiliarius Saxo-Vinariensis maximo cu[m] fructu sœpius usurpabat.

℞. *Magist. Jalap.* resinos.
extr. pilul. tartar. *Zvvelf.* an. scrup. sem.
M. c. mucilag. tragac. f. pilul. D. statim, cù[m] adhuc molles sunt.

Jüngken. §. 6. Pilulæ catholicæ D. *Jüngken.* hæ sunt: (o)

℞. Spec. aromat. ros. unc. II. cum dimid.
rhabarb. elect.
colocynth.
helleb. nigr. an. unc. I.
Jalap. resin.
f. senæ el. an. I. & sem.
mastich.
storac. calam.
aloës succotr.
gumm. ammon. an. dr. VI.
sem. ebul. dr. III.
sal. absinth. dr. VI.
c. spirit. vin. & aqu. cinamom. f. s. a. extract. e[x] quo form. Pilul. Dos. à scrup. sem. ad totu[m]

Aliæ Ejusdem tales: (p)

℞. Gumm. ammon.
aloës cum aq. simpl. extr. an. scrup. sem.

Mer[c.]

(o) Med. præs. sec. accomm. P. II. S. I. c. 2. p. 472. (p) in fund. Med. eclect. p. 532.

Mercur. dulc. gr. VIII.
resin. Jalap gr. V.
ol. macis destill. gutt. I. f. pilul. pro una dosi.
7. *Rolfincciana* sunt: (q) **Rolfinc.**
. *Mag. resin. Gialap.* scrup sem.
extr. panchym. Croll. gr. XIV.
M. f. pilul. pro I. dosi.
o *Mœbianas*: (r) **Mœbii.**
. MP. panchym. Croll. dr. I.
tartar. Schröd. dr. sem.
Mag. Jalap. scrup. I.
Mag. g g. gr. XIV.
resin. scamm. gr. VI.
M. f. pilul. Dos. gr. XV.
8. *Ang. Sala* (s) describit aloëdarium tartaro- **A. Sala.**
atum, cui paria facit sequens massa:
aloës succotr. lucid. unc. IV.
succ. ros. pallid. q. s.
f. solutio aloës in leni calore. Insuccatio & ad Solis radios evaporatio novies reiteretur. Tandem add.
acid. tart pulv. unc. I.
Jalap nigr. resinos. dr. IV.
elæosacch. caryophyll. scrup. sem.
M. ad just. aloëtici balsam. consistent.
F. pilul. vel una major, vel duæ, seu plures.
jusculo quocunque vel cerevisia, aut vino assumantur. Dos. scrup. sem. ad totum. Leniendo prosunt, & efficaciter, ob purgantis *jalapii* accessum, in cacochymia dominantibus tenacibus succis (t)

§. 9. Ce-

) l. c. p. 507. (r) Inst. Med. L. V. P. III. S. I. c. 3. p. 675. rtarolog. S. I. c. 8. p. m. 131. (t) Rolf. diss. chym. l. de . 12.

Sylv. §. 9. Celeberrimus *Sylvius*, Doctor Venerand
(u) ad eductionem humoris acidi temperati co
mendat sequentes:

℞. Gumm. sagapen. aceto solut. & iterum
spissat. dr. sem.
resin. jalap. scrup. I.
mag. gumm. gott. scrup. sem.
ol. bacc. Junip. gutt. III. M. f. pil. XXV.
Inaur. vel pulv. glycirrhiz. consperg.

Sumat æger quinque vel plures, pauciores
prout difficiliùs aut faciliùs ipsi solvi potest alv
Et alibi (w) pilul. dat phlegmagogo-hydrag
gas:

℞. Pil. mastich. dr. I.
Resin. jalap. scrup. I.
ol. succin. gutt. III. M. f. pil. num. XX.

Sumat æger cubitum iturus tres quatuor
pront bis aut ter ad summum inde purgatur.

Zvvelf. §. 10. Aureæ quoque sunt pilulæ panchymag
gæ *Zvvelferi*: (x)

℞. pulv. colocynth. unc. II.
agaric. alb.
rhabarb. an. unc. I.
helleb. nigr. unc. II.
hermodactyl. unc. II. & sem.
fol. sen. unc. III.
cort. median. samb.
sem. ebul. an. unc. I.
herb gratiæ Dei dr. VI.

Incis. & cont. coq. in aq. simpl. s. q. ad totalem d
ctarum rerum virtutum extractionem, bis vel t
aquam recentem affundendo. Decoctiones col

(u) L. I. Prax. c. 34. p. m. 352. (W) c. 51. p. 489. (x)
Pharm. Reg. Cl. VI. p. 845. seq.

& expreſſæ album. ovor. clarificent. & ad li-
m unam circiter evaporent. cui adde
aloës epatic. libr. I.
& leni calore reduc in extracti conſiſt., in fine
ſuperaddendo
Mag. Gialap.
ſcammon. an. Unc. ſem.
maſtich. elect. dr. VI.
ol. nuciſt. deſt. dr. I. F. Maſſ. pilul. Doſ. ſcrup.
I. ad ſummum. dr. ſem.
ni laude etiam dignæ pilulæ Ejus *hydragogæ*,
quas utrique ſexui robuſtiori & adultiori fau-
emper dedimus.
. 11. Pilulæ *polychreſtæ Wedelianæ* hæ ſunt: (z) *Wedel.*
℞. *Reſin Jalap.* (ſeu ſcammon.)
pulv. *rad. Jalap.* an. ſcrup. ſem. (in robuſtio-
ribus ad gr. XII.)
ol. anis. deſtill. gutt. I.
anim. rhabarb. (vel elix. Propr.) q. s. f. pi-
lul.
. 12. Mihi in quotidiano uſu ſunt ſequentes for- *Paullin.*
æ. Pro adultis & robuſtis:
℞. Extr. rhabarb. ſcrup. I.
troch. alhand. gr. II.
mag. Jalap. gr. III.
tart. emet. Myns. gr. I. f. c. aq. carminat. Pi-
lul.
℞. MP. coch. ſcrup. ſem.
extr. jalap. gr. V.
fol. ſen.
tart. vitriol. an. gr. III. f. c. ſir. de ſpin. cerv.
Pil.

℞. Extr.

y) in append. ad animadv. Ph. Aug. p. m. 19. (z) Phar-
. Acroamat. L. II. S. II. c. 8. p. 313.

℞. Extr. panch. Croll. sec. descript. (quod sem
per intelligimus) gr. XV.
resin. scammon.
jalap. an. gr. IV.
ol. dest. anis. gutt. II. f. c. elix. PP. Pilul.

℞. MP. Tart. Quercet. corr. scrup. I.
extr. panchym. Croll. scrup. sem.
resin. jalap. gr. III.
diagrid. corr. gr. I. f. pil. XVIII.

℞. Extr. panch. Croll. gr. XV.
MP. coch. scrup. sem. (gr. V.)
resin. scammon.
jalap. an. gr. II.
olei carminat. Myns. gutt. II. f. pil.

℞. Extr. pilul. coch.
helleb. n. an. gr. VI.
cathol. August.
panch. Croll. an. gr. V.
jalap. gr. III.
diagrid. corr. gr. II. (III. IV. V.)
Elix PP. q. s. f. pil. XXI.

℞. Extr. helleb. n. gr. XII.
magist. jalap. gr. VI.
troch. alhand. gr. II.
f. pil. c. sir. ros. sol. XVII.

℞. Extr. panchym. Croll. scrup. I.
rhabarb.
Magist. Ialap. an. gr. IV.
ol. aurant. gutt. ii.
f. c. tinct. Tart. pil. XVIII.

℞. Extr. panch. Croll. scrup. I.
rhabarb. gr. IV. (helleb. n. gr. III.)
Mag. Ialap. gr. II. (III.)
diagrid. gr. I. (II.) (troch. alhand. gr. I. II.) f. pi

Ado

olescentibus & virginibus dedi;

℞. Extr. panch. Croll. gr. XII. (X.)
MP. tart. Querc. corr.
extr. rhabarb. an. gr. III. (IV.)
mag. Ialap. gr. II.
ol. still. carv. gutt. II. f. pil. XVI.

℞. Extr. panch. Croll. gr. XII.
rhabarb. gr. IV.
Magist. Ialap. gr. III. f. pil. XV.

eris XIV. & XV. annorum:

℞. Extr. panchym. Croll. gr. X. (XI. XII.)
rhabarb. gr. IV. (III.)
mag. Ialap. gr. II. f. pil. XII. (XIV.)

decennibus præscripsi:

℞. Extr. panchym. Croll. gr. VIII. (IX.)
rhabarb.
mag. Ialap. an. gr. II. f. pil. VIII. (IX.)

octennibus:

℞. Extr. panch. Croll. gr. VII.
rhabarb. gr. II.
mag. Ialap. gr. I. (I. & sem.) f. p. (VII. VIII.)

quadriennibus & quinquennibus:

℞. Ext. panch. Croll. gr. IV. (V.)
rhabarb. gr. II. (I.)
mag. Ialap. gr. I. F. P. V.

finis sit.

CAPUT XXIV.
DE BOLO JALAPINO.

§. 1.

VArios bolos hujusmodi habet *Thoner.* (a) quos suprà etiam tetigimus. Idem dabit: **Bolus,**

H ℞. Elect.

a) in append. ad obs. med. p. 362.

℞. Elect. de tamar. c. fol. sen. unc. sem.
magist. R. Jalap. gr. XII.
ess. scammon. gr. VII. M. F. B.
℞. Elect. de tamarind. dr. III.
mag. Jalap. gr. VI. F. B.

Sylvius (b) offert hunc:
℞. Rhabarb. tost.
R. Jalap. an. scrup. I.
cinamom. acut. gr. VI.
c. conserv. ros. pallid. q. s. f. Bol.

§. 2. *Rolfinc.* præparat tales: (c)
℞. *Mag. Jalap.* gr. XV.
scammon. rosat. gr. II.
spir. ros. fragrant. gutt. V.
cons. ros. q. s. M. F. B.
℞. *pulv. Ialap.* scrup. I.
aq. cinam. parcissimâ manu tantum, q. s. p[ro]
incorporatione, f. c. cultro in bolu[m]
oblongum D.
℞. *Pulv. Ialap.* scrup. I.
sir. cinam. q. s. f. bol. Plures vid. apud. [...]
und. (d)

Möllenbroc porrigit hunc: (e)
℞. Conserv. ros. dr. I.
cochlear. dr. sem.
resin. Ialap. gr. XV. usque ad scrup. I.
c. s. q. sacch. cand. & ol. stillat. cinam. F. B. p[ro]
una dosi.

§. 3. Vel: ℞. *Resin. Ialap.* gr. XIV.
conserv. ros. alb. (seu viol.) d[r.]
sem.
spir. ros. gutt. IV. M. f. B.

℞. *Resin.*

(b) L. I. Prax. c. 13. p. 75. (c) de purgant. p. 103. (d) l. c.
p. 104. seq. (e) l. a. c. 8. p. 106.

℞. *Resin. Ialap.* scrup. sem.
elect. lenitiv. dr. II.
Mag. tart. vitriol. gr. V. f. B. (f)

℞. *Resin.* scammon. gr. XV. (*Ialap.*)
cons. viol. dr. sem.
elæosacch. fœn.
melis. an. gr. IV.
sacch. parum. f. B.

℞. Cons. ros. coct. dr. I.
resin. Ialap. gr. VIII. f. B.

℞. flor. cassiæ recent. unc. VI.
pulv. Ialap. unc. I.
resin. Ialap.
extr. fol. sen. an. Unc. sem. M.

Dos. dr. II. vel III. in form. boli cum elæosacch. citri, cinam. vel macis aromatizand.

CAPUT XXV.
DE ELECTUARIO JALAPINO.

§. 1.

E Legans electuarium *Frid. Hofmanni* (g) infrà allegandum, (h) inque arthritide & hydrope ximè utile. In hoc etiam commendat *Sylvius* um. (i) *Elect.* *Sylv.*

℞. Conserv. pallid. ros. unc. I. & sem.
elect. è succ. ros. unc. I.
pulv. rad. Ialap. dr. II.
crem. tart. dr. I.
sir. ros. solut. q. s. f. condit.

(f) V. Rolf. Med. spec. L. c. p. 507. & 473. (g) L. I. M. c. 8. pag. 93. (h) L. II. P. 3. 13. §. 6. (i) L. I. Prax. c. 7. p. & c. 29. p. 243.

Blasii. *Blasianum* hoc: (k)

℞. Elect. lenitiv. unc. I.
cass. rec. extract. unc. sem.
Ialap. dr. I.
diacathol. dr. II.
sir. ros. laxat. q. s. f. opiata.

Insigne quoque *hydragogum* & *panchymagogu*
Zvvelf. *Zvvelferi,*(l) nec non *passulatum* ejus, (m) qu
tale:

℞. Herb. mercurial. recent. unc. VI.
fol. sen elect. s. st. unc. III. & sem.
mechoacan. alb. unc. III.
Incis. & cont. coq. in s. q. aq. f. ad remaner
libr. IV.
Colet. & clarif. decoct., in quo ebull.
Passul. min. mundat. unc. II.,
fiatque ex iis pulpa per setaceum transmi
tenda, cui add. sacch alb. lib
unam & sem.
adque consist. just. electuar. coquendo
dig.,
adjicienda ultimò
Mag. scammon. (vel *Gialap.*) amygd. b
subact. unc. I.
pulv. coriandr.
anis.
macis an. dr. II.
f. elect. justæ consist.

Rolfinc. §. 2. *Rolfinc.* (n) ad imitationem *Beyeriana*
caryocostinum *gialapinum* hôc modô concinnat
℞. caryophyllor.
costi odorati an. dr. II.

Gialap

(k) ad. Morell. formul. L. I. S. II. c. 2. p. 165. (l) Pharm
Reg. Cl. IV. p. 839. seq. vid. infra L. II. P. 3. c. XIII. (m)
append. ad animadv. p. 119. (n) de purgant. p. 103.

Gialap. nigr.
ſcammon. ſulfurat.
ſacch. deſpumat. an. Unc. I. (aut loco ejus
mellis triplum.)
fficium facit in cacochymia pituitoſa & bilioſa;
oſ. dr. II. & ultrà.
:l : ℞. *Mag. Ialap.* gr. XVI.
cryſt. tart. rubr. ſcrup. un.
conſerv. fumar. dr. ſem.
ſirup. viol. q. s. M. f. elect. (o)
em ex ſcrupulo uno *pulv. Ialap.* c. s. q. ſirup. a-
oſit. citr. facit elect. Habeat Medicus ad ma- *Artificium*
m pyxides minutas terreas latas ſex vel ſeptem, *ſingulare.*
nas ſirupis pomorum borsdorfianorum, citri,
ant., ceraſorum, berberum, cinamomi &c. Quæ-
ægrum præſentem, ſi electuarium petat, quem
orem potiſſimùm expetat, & ſecedens in ſuo
nclavi miſceat *gialap.* ſcrup. I. vel plura grana in
pyxide, quæ reſpondent voto & expectationi
ri. Mirabitur ipſum æger, & majori habebit in
imio quàm antea. Hoc artificio crebriùs uſus
laudatiſſimus *Rolfinc.* (p) Add. elect. terebinth.
at. *Timæi in deſcript. medic. Elect. m.*
§. 3. Nos cum CL. *Thonero* adultioribus opta-
dedimus in juſculo:
Elect. de tamarind. c. fol. ſen. Horſt. dr. VI.
mag. Ialap. gr. IV. (V. VII. VIII.)
tart. vitriolat. gr. III. (IV.) M.
doleſcentulis & virgunculis:
℞. elect. de tamarind. cit. unc. ſem.
mag. Ialap. gr. III.
ſir. roſ. ſolut dr. II. M.
℞. Elect. de tamarind. unc. ſem.

(o) Id. l. c. p. 103. (p) l. c. p. 104.

mag. Jalap. gr. II.
sir. viol. solut. unc. sem. M.
Pueris: ℞. Elect. de tamarind. dr. III.
mag. Jalap. gr. II. (III. IV.)
Vide sis autem descriptionem hujus electuar apud *Horst.* (q) & *Thoner.* (r) Datur omni æta tutò & jucundè.

Observ. §. 4. Cùm Matrona quædam nobilis XXXV annorum, grandioris staturæ, valde corpulenta, i sextum mensem gravida, insuper umbilici ruptur laborans, & torminibus ex alvi obstructione infe stata, & à flatibus sursum ad ventriculum conter dentibus molestata, nec quid levaminis ab alii mediis per os exhibitis, nec foris admotis, percipe ret, tandem ut flatibus deorsum per intestina & al vum pateferet transitus & exitus, transmisit *Tho ner d. l.* elect. de tamarind. c. fol. senæ unc. sem Etsi illa primâ fronte dubia, num assumendum, cùm esset prægnans, tamen à suo compari persvasa, n diffideret, cùm diuturnâ experientiâ ipsi sit cogni tum, me cautè ac circumspectè procedere, parui & assumsit. Cùm exactis aliquot septimanis Ul mam venisset, felicem & optatum secessum denar rans, illius medicamenti ἐνέργειαν mirè deprædica vit, quàm leniter & sufficienter, operatione peractâ excretis multis crassis recrementis biliosisque hu moribus, ab omni molestia immunis evaserat. E hoc exemplo clarescit, quàm tutum sit illud ele ctuarium gravidis & puerperis, ad alvum reseran dam non solùm, sed & in morbosa dispositione, si opus evacuatione, benignè citra ullam virium of fensionem, causam morbificam educere, præsertim si bili-

(q) L. IV. obs. med. p. m. 294. (r) in descript. medica ment. in append. ad obs. med. p. 365. seq.

liosi exorbitent humores. Notandum tamen, d electuarium in gravidis per se, sine saccharo, aliorum permistione ab unc. sem. ad dr. VI. exendum, puerperis autem grana VI. vel X. mag. *d. Jalap.* adjungenda. Illud electuarium nei, nisi extremè delicatulo, ingratum esse po-

CAPUT XXVI.
DE ROB JALAPINO.

§. I.

Ob cerasorum purgans *Zvvelferi*, (s) trans- *Rob.* scribente id *Frid. Hofmanno*, (t) hoc est:

℞. rob cerasor. c. s. q. sacch. parat. libr. I. *Cerasor.*
cui adde, dum adhuc calet,
mag. Jalap. (vel scammon.) dr. VI. soluti autem in spirit. vin. rectificatiss. unc. II.
& facta adhuc unicâ ebullitione, f. elect. sive rob, quod nullâ aromatisatione indiget, quia cerasa per se grati saporis sunt, adeoque proprio sapore contenta.

§. 2. Ad eundem modum *Rob ribium* purgans *Ribium.* are poteris, e.g.

℞. Mechoacann. *Gialap.* an. unc. V.
turbit. unc. IV.
f. sen. elect. unc. VI.

Quæ cuncta incis. & cont. extrah. c. s. q. spir. vin. etitis vicibus affusi & colati. Colat. seu exctiones postea omnes filtrentur, & ad remanenti- libræ unius per M.B. leniter abstrahantur. Reliliquori resina innatabit, quæ studiosè separaninque leni calore exsiccanda & pulverisanda est.

(s) append. in Pharmac. Reg. p. m. 121. (t) L. I. M. M. c. 8.

Liquor verò residuus, vel extractum liquid
ad consist. just. extracti in diplomate exhaler. C
extracto adde

Rob ribium simpliciter c. s. q. sacch. pa
libr. II. Item
resinam ab extracto separatam, subtiliss. p
veris. & nonnullis amygdal. subacta
ad saporem verò & odorem gratum conci
andum,
elæosacch. cinamomi & macis an. Un
f. elect. justæ consist. Dos. dr. II. III. ad IV.
quocunque liquore instar extracti
solubile. (u)

Berberum. §. 3. Rob *berberum* purgans hoc:
℞. fol. sen. alex. s.st. unc. I.
rad. turbith. alb. & gummos.
rhabarb.
mechoacann.
Resin. Jalap. an. unc. sem.
sem. fœnic.
zingib. alb. an. dr. I. & sem.
cinamom. acut.
galang. min. an. dr. I.
Incid. & terant. q. p. postea aff. spirit. vini a
eminentiam duorum, vel trium digitorum
Mixta stent in digestione in loco calido, in vi
tro amplo, oblongo, clauso per duos, tres, ve
plures dies, & aliquoties moveatur. Postea
tincturam spirit. fortissime exprim., ut nihi
humidi in ea remaneat, inde spiritum abstrahe,
tincturæ abstractæ residuæ sine igne admisce
Rob berber. libr. III. Dos. à dr. I. ad dr. VI. (w)

§. 4. D.

(u) Vid. Zwelfer. Pharm. Reg. Class. IV. p. m. 840. (w)
Tiling. rhabarbarol. P. III. c. 6. p. 237.

§. 4. D. *Martin. Blochvvitz* (x) rob sambuci- *Sambucin.*
m, *Jalapâ* nostrâ conspicuum idque emeticum, *emetic.*
præparat;

℞. rob sambuc. libr. sem.
mechoacann. & *Jalap.* an. dr. VI.
crem. tartari unc. sem.
aq. cinamom. q. s.
spirit. tartar. dr. II.
sir. rof. laxat. unc. I. & sem.
M. stent in calore leni, seu sole per tres dies & noctes.

turbat serosas, biliosas, phlegmaticas, & omnis
neris impuritates. Dos. à dr. II. ad dr. IV. vel per
vel cum vehiculo dilutum.

CAPUT XXVII.
E PRUNIS JALAPA CONDITIS.

§. 1.

Possunt etiam, ad imitationem *Timaanam*, (y) *Pruna laxantia.*
pruna laxantia præparari, & *Jalapâ* nostrâ con-
i. Certè Dn. *M. Rebhanio*, Pastori Mega-Lub-
censi haud semel bono cum effectu talia præ-
ipsi;

℞. Prun. Damascen. enucleat. unc. II.
coq. in s. q. meliss. & vin. Rhenan. an. q. s.
℞. Colat. ferventiss. unc. IX. & injice incis. & cont.
fol. sen. s. st. unc. sem.
zingib. alb. scrup. sem.
cinamom. acut. dr. sem.
stent in infus. per noct., Mane semel ac iterum

H 5 ebul-

(x) in der Holunder Apotheke P. I. c. 6. p. 41. (y) l. c. p.
7.

ebulliant, expr. & col. dulcor. c. sacc
cand. unc. I., & priorib. prunis affun
insperg. demum cremor. tart. dr. II.
pulv. rad. Jalap. dr. II., (dr. I. & sem.)
Dent. VII. VIII. IX. & plures, superbib. j
scul. in quo cubant, unum alterum
cochlear.

Leniter & sufficienter inde purgatus est ter qu
terue quotidie. Dedi multis aliis, qui virtutes e
rum specialiter commendârunt.

Obs. §. 2. Cunprimis laudabit ea Nobilissima M
trona LXVIII. annorum, quæ undecim diebus pr
terlapsâ hyeme occlusa, præmisso enemate, usa
felicissimè, adeò ut ipsa nunc compendiosiùs ea p
ret, coquendo pulp. prun. dulc. in vin. & aq. ment
crisp., Colat. calidiss. injicit incis. fol. sen. opt.,
colat. demum inspergit pulv. *Rad. Jalap.* q. o. &
Sicque pigra alioquin alvus munere suo fungit
ex voto. Ad eliciendos dissipandosque flatus, cu
libet dosi aliquot guttulas olei carv. addit bon
cum successu.

§. 3. Alia Nobilis Matrona prunis addit pru
nell., & fol. sen. rhabarb., ac colat. demum *Jalap.* &
sir. ros. solut., sicque liberis suis gratissimum para
purgans, quò eos à dysenteria & variolis, longè la
teque Provinciam pervagantibus, præservâsse opi
natur. Licet rarissimè ab ipsa infantia mea medi
cinâ usus sim, ineunte tamen senectute, vita seden
taria & lucubrationes nocturnæ alvum segniorem
subinde mihi creant, à qua variæ molestiæ. Qua
vix commodiùs pellere valeo, quàm prunis istis la-
xantibus. Validiora enim purgantia moram tra-
hunt in corpore, & afflicto semper addunt afflictio-
nem. Egregia etiam *pruna laxativa* apud *Rol-*
finc-

cium depurgant. Vegetabilib. S. XI. art. 3. c 4.
198. quæ Nobilis in vicinia, à D. *Faschio* sibi
mendata, magno cum commodo usurpabat
n.

CAPUT XXVIII.
DE PASSULIS LAXATIVIS JALAPINIS.

§. 1.

Inclytus *Mynsicht.*(z) sequentes dabit: *Passul. laxat. Ialapin. Mynsicht.*

℞. fol. sen. s.st. unc. III.
rad. turbith alb. & gummos.
gialap. an. unc. I.
magist. scammon.
rhabarb. elect.
sem. fœnic.
anis. an. dr. III.
fl. cordial. an. Pug. I.

& inf. in s. q. sp. vin. rectif. stent infusa, quo-
perfectè ting., sapore & virtute ingredientium
e imbuantur. Postea tinctum spiritum aufer
inclinationem, & illum *passul. Corinthiac.* Unc.
suffunde: digerantur, donec passulæ spiritum
icienter imbibant. Et tunc demum passulis
mtis adde:

cinamom. acut.
caryophyllor. an. dr. II.
piperis longi
galang. min.
zingib. alb. dr. I. & sem.
spic. indic.
galliæ moschat. an. scrup. sem.

f. l.

(z) armament. Med. chym. S. XIV. p. 247.

f. l.a.c.s.q. sir.ros. solut. Condit.

Melancholicos & adustos humores purgant, c
serosam aquarum colluviem exhauriant, & pi
tam salsam deturbent. Dos. ab unc. sem. ad
VI. plùs minùsve, pro ratione complexionis
sexûs.

Timai. §. 2. *Timæana* hæ sunt: (a)

℞. passul min. bene mundat. libr. sem.
vin. Rhenan. opt. libr. I.
stent in infus. per noct., Mane add. sacch.
biss. unc. IX.
coq. ad consumt. vini, postea insperge
resin. Jalap. subtiliss. pulveris. scrup. IV. 1
exactissimè.

Rolfinc. §. 3. *Rolfinc.* L. de *Purgantibus* (b) ita paravit

℞. fol. senæ
rad. jalap.
agaric. trochisc. an. p. æq. Unc. II.
sacch. Thom. unc. I.
Decoct. f. in vino, ad consist. & colat. add.
passul. min. bene lotar. libr. I. donec int
mescant.
M. stent in leni evaporatione ad just. con
stent. S. passulæ laxativæ.

Ejusd. §. 4. Si traxeris hûc Ejusdem *rob ribium pu
gans*, per me equidem licebit:

℞. Passul. Corinth. unc. I.
pulp. prunor. Jenens.
pomor. Borsdorf.
conserv. ros. pallid. an. unc. IV.
fol. senæ pulveris.
mag. Jalap. August. an. dr. III.

scam

(a) in descript. medicam. p. 419. (b) S. XV. art. 2. c
unic. p. 454.

ſcammon. ſulfurat. unc. ſem.
cinamom.
ſem. aniſ. an. dr. V.
ſir. roſ. ſolut. q. s. f. conſerv. Doſ. unc ſem. (c)

CAPUT XXIX.
DE DIACYDONIO SOLUTIVO JALAPINO.

§. I.

Elegans compoſitio *diacydon. ſolutivi Zvvelfer.* (d) **Diacydon. ſolut.**

℞. Diacydon. pellucid. ſimpl. adhuc calentis, & ad conſiſt. coct. libr. I. & ſemis;
magiſt. ſcammon.
gialap. an. in ſp. vin. rectificatiſſ. ſolut. dr. VI.
extract. fol. ſen.
rhabarb. an. unc. I.
M. fiatque adhuc una vel alterâ leni ebullitione Diacydon. purgans, ad inſtar elect. craſſior. ſive ſolidioris, add. ſub fin., ubi refrixit, odoris & ſaporis gratiâ,
elæoſacch. macis & cinamom. an. unc. I.

§. 2. Diacydon. pellucidum purgans, etiam *Ja-* conſpicuum, vid. apud Eund. (e) uti diacitrum lum ſolutivum. (f) Simili modo *diacydonia- Jalapinum* parari poteſt, monente etiam *Sebi-* (g) D. *Jüngken* (h) ex Pharmacop. Auguſt. vat. tyronibus modum dilucidè ſic repetit:

℞. *Mag.*

(c) l. c. (d) in pharmacop. Reg. Cl. V. p. 842. (e) l. c. p. (f) append. in pharmacop. Reg. ad Cl. V. p. m. 122. (g) Spec. Med. Pr. P. I. S. I. c. 4. p. 107. (h) in lex. pharcevt. p. 73.

℞. *Mag. Jalap.* unc. IV.
ſolv. in ſp. vin. rectif. q. s. & permiſc. dili
tiſſ. agitando cum gelatin. cydoniat.
perfect. conſiſtent. Coctæ libr. III. &
ſum. & ind. ſcatul.

Eſt purgans delicatulis accommodatum. Doſ.
II. ad unc. ſem. *Joann. Georg. Schmid.*, Med
Regiomontanus in Franconia, diacydon. lu
purg. *cum extr. Jalap.* parabat. (i) Alius, ad i
tationem *Hofmannianam*; (k) locoque magiſ
ſcammon. ſubſtituebat *mag. Jalap.*

Obſerv. §. 3. Ludi Magiſter paganus *diacyd.* hujus
gantis affini ſuo, perito Pharmacopoeo; unc.
furtim abſtulerat, & ebrius devorârat, ſine ullo
ceſſu.

CAPUT XXX.
DE PANE MARTIO JALAPIN

§. I.

Panis martius. PUeris nobilibus haud ſemel ordinavi, veſti
calcans Eruditiſſimi *Hofmanni*, *panem ma*
um ex *pulv. rad. Jalap.* unc. ſem. amygd. dulc.
cort. & ſacch. pur. an. unc. I. & ſem. Alvus i
blandè & ſufficienter ſoluta.

Obſ. §. 2. Audiens naſutula nutrix de hujusm
pane martio, ipſa quoque ſuo Marte parare, &
formare voluit, immixto *ſemine papaveris albi*,
eò ſecurius ronchos duceret noctu. Infans q
dem, curæ ejus commiſſus, plus ſolito dormi
poſtea autem ſtupidus & obtuſioris judicii he
tion

(i) Vid. Horſt. app. ad L. IV. obſerv. p. 295. (k) L. I.
M. c. 8. p. 97.

›risqùe memoriæ puer evaſit,magno cum cordo-
Parentum. Adeò nutrices peccatrices.

§. 3. Vetula,vulgò dicta Die Wyſe Elʒe/ex *ſter-
e anſerculorum* primo vere collecto, amygdalis
lcibus, ſtercore paſſerum & ſaccharo placentu-
formabat, quas paſſim infantibus devorandas
›at, inuncto umbilico mane ſalivâ jejuni homi-
, & prædicârunt mihi nonnullæ matres laudabi-
ı effectum. Alius ex ſolo *ſtercore vaccino* recen-
irca meridiem cœlo ſereno collecto, lentoque
e exſiccato, pulveriſato, & cum melle ſubacto;
m formabat placentulas pro pueris. Maſſæ in-
gebat pulverem *Jalapinum.* Parochus qui-
ı paganus ita in hoc medicamentum:
›tercora *ſi* ſtercus *pellit feliciter* : oho!
res habeat caras Pharmacopola *ſibi.*

CAPUT XXXI.

CAUTIONIBUS ALIQUOT, CIRCA USUM JALAPÆ NOTANDIS.

§. 1.

Uî purgantia ritè adhiberi debeant, *Julius* *Cautiones circa purg.*
Cæſar Claudinus,(l) *Frid. Hofmannus*, (m)
elius noſter, (n) & alii latiùs & accuratè dixe-
. Oportet cumprimis Medicum circumſpe-
n eſſe in purgandis hypochondriacis, dudum
onente *Galeno.* (o) Vidit laudatus *Wedel.*,(p)
granis ſex *Jalapæ* plus movebantur, quàm
alii

) de ingreſſ.ad infirm.L. II.c.9.(m) L.I.M.M. c.7.p.
99. (n) diſp. ſingul. Jen. habit. 1676.(o) L. III. de
ffect.c 7.(p) diſp. cit.c.a.

alii à drachma una. Bene *D. J. Christoph. Zopf.* (
In purgantibus, ait, *gloria Medici & ægroti salus co
sistit. Si igitur in quovis morbo Medicus debet
cautus, ne in purgantibus excessum committat, do
negligendo, vel alias necessarias circumstantias n
attendendo, certè in hoc nostro, cui fortiora non ma
apta sunt, quàm oleum restingvendo incendio.*
*cilè enim exasperantur humores, & malum inde cr
delius affligit.* Blandè *igitur* & leniter *tractà* h
pochondriacos, *purgatione crebriùs repetitâ, & te
perantioribus tantum usurpatis, quæ inter* Jalap
nostram cum resina *sua ponit.*

Observ. §. 2. Sumserat non ita pridem puella XVII.
norum pilulas, etiam *resinâ Jalapinâ* acuatas, a
pastum vespertinum. Sed heu mihi, quantus in
alvi fluxus, cruciatus & lipothymiæ! Error
hunc perstringit *Hofmannus.* (r) Lenientia,
laxantia, ante cœnam permittimus, moti experie
tiâ Doctissimi Mediolanensium Medici *Ludov.
Septalii,* (s) ingenuè fatentis, se millies expertum
se, semunciam, seu drachmas duas *elect. lenitivi* a
te cœnam datas, majori copiâ eduxisse excremen
quàm si uncia, vel etiam sesquiuncia ante pran
um exhibeatur. Fortiora verò purgantia sem
differemus in auroram. Quicquid enim agis, pr
denter agas, μετὰ ἀσφαλείας, cum cautione, &
spice finem.

Cautio circa Jalap. §. 3. Nunquàm danda est *Jalapa*, si humores
motu sint. Sic Inclyta Facultas Medica Lipsien
ad quæstionem: *an Gialapæ usus satis tutus sit?*
no 1634. catè respondit: usum ejus legitimu
satis tutum esse, si scilicet adhibeatur, quando a
hib

(q) in disp. inaug. de Malo hypochondriaco Jen. 167
7. §. 6. (r) libr. citat p. 63. (s) L. III. animadv. & cauti
Med. num. 5. p. m. 64.

eri debet, i.e. quando humores in corpore no-
o non sunt in motu. Alias (addit D. *Amman.*,
nicus olim noster candidissimus, (t)) unico vel
am duobus granis excitabitur hypercatharsis.
iam à scrupulo uno *Jalap.* vel resin. gran. VI. &
. notavit D. *Simon Pauli.* (u) Felicissimo sem-
successu usi sunt Medici Hafnienses speciebus
jalap. Fabricii, (w) inauspicatò tamen cede-
t CL. Viro *Petro Severino*, Eth. PP. in Reg.
fniensi. (x)

. 4. Erat senior, at fastuosus Medicus Belga, *Observ.*
i olim bene notus, qui cautelæ hujus immemor
inæ robustioris staturæ in tertiana tempore non
portuno dabat *Magist. Jalap.* gr. XII. scammon.
urat. gr. III. salis tartari gr. IV. verùm cum le-
i purgatione. In extremis constituta voca-
ad se Sororis filium, juniorem Medicum, ve-
erudite doctum, qui statim improbans teme-
tem Senis, cum inexcusabili ignorantia conne-
,lethi autorem renunciabat eum. Cetera huc
pertinent. Inviolabile Doctoris nostri man-
um: (y) te ad hoc exerceto in morbis, si nihil
ficias, vide saltem, ne noceas. At indelebile
um est *vehemens ignorantia*, præsertim si cum
rbia conjuncta sit. (z) Alterum apud *Eras-*
m Roterod. insaniæ genus, idque vulgatius &
nedicabilius est, *in nulla re sibi displicere posse.*
æstio scholastica est: *an senes Medici junioribus* *An senes*
liciter præferendi sint? quam decisam dabi- *Medici ju-*
verbis Hofmannianis. (a) Distinguimus, *nioribus*
I ait, *præferen-*
di?

t) in dissert. super cas. 35. in Medic. Critic. (u) l. c. p.
& in digress. de febr. malign. §. 72. (w) vid. suprà c.
1. (x) S. Pauli l. c. (y) L. VI. Epid. S. 2. text. 50. (z)
n. L. XIII. M. M. c. 14. (a) L. I. M. M. c. 5. p. 33. seq.

ait, cum Aristotele inter juvenem *mento* & *me*
Quidam Medici, licèt juvenes sint *mento*, tamen
nes sunt *mente*; nam *cani homines sapientia ej*
qui in brevi ætate multa tempora complevit. E
in Medicis præceptis scientissimi, & in praxi
diocriter exercitati, præferendi sunt illis Medi
qui *mento* quidem sunt senes, sed non mente. D
tur enim senes Practici, qui in neutra Medic
parte versati, nil nisi *ætatem* & *experientiam* op
nentes, citra ullam observationem in visitandi
grotis, in Arte Medica verò & scriptis medicis, c
moderno tempore ad Artem medicam excolend
& amplificandam divulgantur, minùs versati c
senescunt: adeoque horum similis putatitia ex
rientia medica potiùs est *ruditatis* & *ignorar*
sœpe palliativum subtegmen. Addo censur
Doctissimi *Bapt. Sylvatici*: (b) *Qui enim*, in
diu noctuque Artis medicæ studiis strenuè operam
derit, quò plùs temporis in his laboribus impende
plus sapere summo consilio existimandus est, & om
ratione sibi juniori anteponendus. Quod si quis,
glectis studiis, solo Medici nomine contentus, us
totum dederit, hunc ego neque seipso juniore doct
rem fecero, neque experientiâ præstare facilè ded
cùm non satis esse semper existimaverim, ad capi
dam ex ægrotorum inspectione utilitatem, multos
disse, sed opus esse doctrinâ & studio, cujus ope q
novi in iis sit, quod antiqui præteriisse credantur,
cum eorundem placitis conveniat, cognoscamus; q
bus instructi, ex multis, quæ nobis se offerunt, me
camentis, quodnam ex usu sit, non ignoremus.
noverca sapientiæ negligentia, & intermissio stud
rum; è contra diligentia & assiduitas mater & ma
st

(b) controv. 43. p. 208.

ra; ubi præsertim usus accesserit cum studio verita-s conjunctus. Clausula tandem hæc est: *Ejuscemo-ego senem usu & doctrinâ præstantem si non pluri-fecero, planè me impudentem judicato.* Usus & perientia διδασκαλεῖον nostrum. (c) Interim *Ja- Damasceni* aphorismus CIII. non absolutè pro gula erit, scribentis: *nulli credendum esse, quan-mvis docto Medico, nisi ætatem habenti & experto.*

§. 5. Non adeò mitem *Jalapam* pronunciat *D. ulli,* (d) ùt complures sibi persvadent. Equidem itè utaris, nihil inde periculi. Vinum parat ani-os & asinos, prout mensuram tenes. Sic à duabus ciis mannæ in jusculo dissolutis mortem notavit *Greisel.*, Prof. Viennensis. (e) Scribit *Bodæus* à *apelen*, (f) se sœpissimè grana XX. vel XXV. mmonii cum sirup. viol. feliciter adhibuisse, eris VIII. X. XII. annor. grana X. XII. XV.; non nori successu quinquennibus grana VI. septem- Parens ejus *Egbertus*, cum *Gerardo Ryckio*, ca-ectico cuidam epileptico XLIII. annorum, dein- maniaco scrupulos duos & sem. scammon. pulv. ne præscripserat; qui cum parum aut nihil mo-ent; vesperi superaddidit drachmam unam mmonii, ex qua liberaliter fuit expurgatus, & ne meliùs habere cœpit. Deinde sequens dedit rgans: *Mors à manna.* *Monstra Artis.*

℞. Rad. helleb. nigr. dr. III.
fol. sen. dr. III.
cinamom.
anis. an. scrup. I.
f. ebullit. in s. q. aq. fumar. express. add.
scammon. pulv. dr. sem.
M. pro haustu.

c) Hipp. L. de flatib. (d) l. c. p. 473. (e) Dec. I. Eph. Cur. . III. obs. 47. (f) Comm. in Theophrast. Hist. plantar. L. . c. 10 p. 1055.

Abs hoc feliciſſimè iterum purgatus, veſperi,
to convenienti ſomnifero, placidè decubuit, m
mens integra conſtabat, nec unquàm poſtea del
vit. Rara hiſtoria, nec niſi ſummâ urgente ne
ſitate imitanda.

Obſerv. §. 6. At quæ neceſſitas coget Medicum ratio
lem, ut illi ægro ſcammon. integram drachm
propinet? Ita *Chius Eudemus* aliquando uno
viginti duas potiones *helleborinas* ſumſiſſe ſe r
lit, cùm in foro apud merces ſederet, nec ſurrex
prius, quàm eſſet meridies. (g) Sic Hiſpanus i
memorante *Rondeletio*, (h) in ſummo æſtu dimi
am unciam opii vorabat, uti *Lipſis* apud *Mœbu*
(i) Imò refert *Monconnys*, (k) Legatum Gallic
ad Angliæ Regem, cùm ægrotaret, & dormire
poſſet, integras opii uncias aſſumſiſſe. (l) De
tulis cicutam innoxiè vorantibus vide *Galen.* (
& *Nic. Fontani reſpons & curat. medicin.* (n) A
ſis *Mœbium.* (o)

Cautio, §. 7. Caveas etiam velim, ne denegata reſolu
ne aut nihil operetur, cunprimis *reſina Jalapæ*,
am liberaliori doſi data, ſeu parietibus ventric
affixa & agglutinata tormina excitet & hyper
tharſin. Quæ mala notavimus olim in Dn. *Fr*
ciſco de Reneſſe, Capitulari Corbeienſi, cui Pharn
copœus pulverem ex *magiſt. Jalap.* etiam con
ctum dederat. Cura igitur, ut bene miſceas, ma
minùsvè reſinam diſſociantia præbeas, omnesq
queſtus & dolores feliciter avertas. (p)

LIB

(g) D. Paulli Botan. cit. p. 7. (h) apud Scholiaſt. Holl
in L. I. de Morb. intern. c. 6. (i) Fund. Med. Phyſiol. c. X
m. 160. (k) Itin. Anglic. T. II. p. 61. (l) Conf. sis Dec. I. E
Germ. Curioſ. ann. II. obſ. 69 & D. Wedel. Opiolog. L. I
II. c. 9. p. 29. (m) L. III. Simpl. c. 17. (n) L. I. p. m. 161. (
l. c. (p) conf. Zvvelf. animadv. ad Claſſ. VII. p. m. 23
Nos ſuprà L. I. c. 5. §. 4.

LIBER SECUNDUS
Qui
Therapevticus,
Cujus
PARS PRIMA
ontinet usum Jalapæ specialem in
AFFECTIBUS CAPITIS,
seu
SUPREMI VENTRIS.

CAPUT I.
DE USU JALAPÆ IN DOLORE CAPITIS.

§. 1.

Ntrandum est in rerum Naturam, & penitus, (1.) *In dolore capitis,*
quid ea postulet, pervidendum, ait *Cicero.* (q) Agè
tur, ponderabimus nunc usum *Jalapæ* therapev-
um in affectibus internis & externis, utinam fe-
iter! Et licèt difficilimum sit, tale reperire reme-
um, quod *citra ullam læsionem & noxam* magni-

(q) L. V. de Fin.

ficè prosit, tradente *Galeno*, (r) *Jalapa* tamen nos
tale est. Cunctis enim partibus auxilium, nu
damnum fert *pretiosum hoc divitis Naturæ donum*
Observ. uti *Rolfinc.* vocat, (s) Næ in cephalalgia pituito
Nobilissimæ Matronæ cum stupore quodã men
omniumque sensuum tarditate, & perpetua in s
mnum propensione, oculorum intumescentia, e
cretione salivæ & pituitæ per os, palatum & nar
præmissis clysteribus, & decocto laxativo, hasce p
lulas dedit Felicissimus *Timæus à Güldenkleé.* (t)

Pilul. ℞. Extract. nostr. solutivi scrup. I.
agaric. scrup. sem.
resin. Gialap. gr. III.
ol. still. nuc. mosch. gutt. II.
M. & c. aqu. cinam. f. dilul. IX. Deaurer
fortiter.

His adhibitis remisit dolor, nec ullum humo
pituitosi relictum vestigium. In auxilium igit
vocavit caput, cerebrum, stomachumque confo
tantia, quæ inter essentiam rorismarini & destill
tum suum ex ligno sassafras & cinamomo utiliss
mum deprendit.

§. 2. In eadem causa pituitosa D. *D. Joan. Chri
stian. Fromman*, Præceptor quondam meus in Au
gusto Gymnasio Casimiriano, hunc offert pulve
rem: (u)

℞. Spec. diaturbit c. rhab. gr. XV.
tart. Vitriolat. scrup. I.
R. Jalap. gr. V.
spirit. salis gutt. II.
Vel: ℞. *Gialap.* scrup. I.
diagrid. sulfurat. gr. VI.

cryst

(r) L. XI. M. M. c. 12. (s) S. II. a. III. c. 15. de purgant. p. 107. (t) L. I. cas. med. 2. (u) in disp. inaug. de dolor. capit. habit. Jen. 1753.

cryſt. tartar. gr. III.
elæoſacch. citr. ſcrup. ſem., D. pro doſi. (w)

Si quid ſit, quod vomitum vetet, tale quoque hiberi poteſt purgans:

℞. Crem. tartar. dr. I.
Reſin. Jalap. gr. X.
ſulf. antimon. gr. III. M.

el: ℞. Crem. tart. ſcrup. I.
reſin. Jalap. gr. IV.
ſulf. antimon. gr. III. M. f. pro doſi.

3. Vel: ℞. Extr. phlegmagog. ſcrup. ſem. ***Pilul.***
Reſin. Jalap. gr. VIII. (vel X.)
tart. Vitriolat gr. VII.
ſal ſuccin. volat. gr. III.
ol. majoran, & ſuccin. an. gutt. I.
M. f. pil. XIII.

el: ℞. *Reſin. Gialap.*
ſcammon. an. gr. VI.
ſal. ſuccin. volat. gr. III.
Gumm. galban.
ammoniac. an. dr. ſem.
ol. myrrh. g. III.
M. f. pil. pro una vice; (x)

Si ex utero dolor profluat, da pilulas *Jüngkenia-us:* (y)

℞. MP. de ſuccin. ſcrup. ſem.
reſin. Jalap. gr. VI.
extr. troch. alhand. gr. II.
caſtor. gr. VI. (IV.)
tart. Vitriol. gr. VI.
f. c. elix. propr. Pil. XV. pro doſi.

(w) Rolfinc. L. II. Conſult. 2. p. 61. (x) Dolæus Ency-op. Med. L. I. c. 1. p. 15. & 18. (y) Vade mecum Prax. p. 5.

Vel: ℞. Gumm. ammoniac. scrup. sem.
resin. Jalap.
scammon. ppt. an. gr. IV.
extr. troch. alhand. gr. II.
sal. succin. volat. gr. V.
ol. succin. gutt. II. M. F. pil. XV. pro d

Et si sanguinis massam vaporibus nimis obno am deprendimus, ac purgatione opus est, cum C *sario* laudat Idem seqq. (z)

℞. MP. de succin. Crat. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. IV. (VII.)
tart. Vitriolat. gr. VII.
castor. opt. gr. IV.
c. elix. propr. f. Pilul. pro dosi.

Observ. §. 4. D. *Vitus Ridlin*, Physicus Augustanus, capitis dolore exquisito, cum metu convulsionur puero XI. annorum obtulit potiunculam ex

pulv. giaiap. resin. nigr. scrup. I.
cholagog. s. gr. III.
gumm. gott. gr. VI.
Mell. ros. solut. unc. sem.
Aqu. ceras. nigr. q. s.

In sequentibus diebus præscripsit diaphoreticur & alia felici cum successu. (a) Femina XXVIII. an norum singulis diebus horâ matutinâ sextâ tàn magno capitis dolore prehendebatur, ut ferend ei vix par foret, trihorium tamen nunquàm excede bat: quô exactô cum dolore omne malum cessa bat. Huic Junior *Ridlinus*, Amicus honorandus, dabat pilulas: (b)

℞. MP. de succin. Crat. scrup. sem.
magist. jalap. gr. VII.

dia-

(z) Med. Pract. p. 196. seq. (a) C. I. obs. med. 55. (b) cent. obs. med. singul. num. 29.

diagrid. sulfurat. gr.III.
f. c. elix, PP. Pil. XXI.
consperg. pulv. liquirit. D. pro una dosi.
didit sudoriferum, omni questu sublato.

§. 5. Virgo XXV. annorum pertinacissimâ ce- *Observ.*
alæâ per quinquennium miserè cruciata, & tan-
n non in rabiem acta, multorumque consiliis
, meum tandem poposcit, dicens: animalculum
quod (musculum vocabat) in capite hinc inde
sitare, & esse morbum à fascino inductum, quod
niter credebat, speciosis probans ratiunculis.
pensis expendendis, uti bonum catumque Vi-
n decet, dedi primò vinum digerens bono cum
cessu. De hoc sumsit quotidie bis unc. IV., in-
lando semper cuilibet dosi sp. sal. armon. gutt.
. Tunc Lunâ decrescente præscripsi purgans
ries repetitum, cui semper stimuli loco *resinam*
pinam immiscui. Adhibita alia, quæ metho-
postulabat, & quinque tandem expuli *vermes*
icundos ac *pilosos*, sicque castam Virginem, ad-
, nî fallor, parcraticè valentem, à suspicione fa-
ii omnique dolore liberavi. (c)

§. 6. *D. Christian. Lang.*, celebratissimi nomi- *O. cephalaa animata.*
Medicus Lipsiensis, in aureola sua *Pathologia*
mata (d) quemvis acutum ac perseverantem
itis dolorem à vermiculari aut serpentiformi,
scorpionum etiam horridas imagines referen-
ac genitura (quæ spiritum nostrum & partes,
bus is inhæret, perpetim rodendo radendoque,
morsicando, purgendo, ac veluti urendo gravis-
è lancinat,) provenire asserit, quod qui nobis-
, ait, sibi persvadebit, curandi scopum ex voto

I 5 eti-

(c) Vid. fasc. I. obs. m. Med. Phys. n. 101. (d) animadv.
.2. §. 3.

etiam consequetur, si hujusmodi remedia tàm
terna, quàm externa, quæ singulari efficaciá ver
nosum hoc seminium enecare valent, sedulò ad
bere studebit. Abstrusioris hujusmodi dolo
exempla verminosa benè multa dedimus alibi,
queîs addi possunt *Zodiac. Med. Gallic.* (f) *S*
part van der Wiel (g) *Blanckard* (h) *Verzasch.*
& alii.

Mirabilis observ. §. 7. De singulari Solis cum *cephalalgia* cons
su vid. *Ephemerid. Curiosor.*, (k) & adde, si plac
observatiunculam nostram. (l) Scilicet Nob
Austriacus ultra biennium in aurora tolerabiles
huc senserat dolores capitis, qui tandem, ob c
svetudinem, circulos haud multùm turbabant. C
ca *meridiem* hilaris, sanus, & ad quævis exerc
promtus erat. Circa *vesperam* recruduit mal
quodque circa XI. & XII. nocturnam in sum
erat gradu, ut, quietis nescius, aliquando per
per ignes, per montes silvasque curreret. Dem
circa *quartam* & *quintam matutinam* sensim
ferbuit, & mitius factum, eratque *æstivo* temp
longè atrocius quàm *hyberno*. Medici causam
tulêre in lympham corruptam, & periodicè r
gis magisque ebullientem, ideo fonticulos suas
in pedibus & brachiis, intus verò dabant pilul
resin. Jalap. De *catharro*, quavis nocturnâ duo
cimâ affligente, vide *Hagedorn.* nostrum. (m)

§. 8. Generoso Dn. *Ludovico ab Utterot* in V
le, nec non Religioso Viro, in dignitate eminent

(e) in cynograph. Sect. ult. c. 7. §. 1. seq. fasc. III. obs
Dec. II. Eph. Cur. ann. VII. annex. obs. 1. P. II. Zeitkürtz
baulich. Lust. th. I. (f) ann. I. M. April, obs. 3. p. 73. (g)
obs. 13. C. I. p. 62. (h) collect. Med. Phys. P. I. obs. 39
obs. med. 6. (k) Dec. I. ann. VII. obs. 8. (l) fascic. II. o
Med. Phys. p. 35. (m) C. I. obs. 53.

ɔnſtituto, & Sculteto Rulano *Wagnero* in perti-
cephalalgia dedi optato cum levamine:
℞. MP. coch. ſcrup. I.
aurear. ſcrup. ſem. (gr. VI. VIII.)
troch. alhand. gr. (II.) I.
mag. Jalap. gr. III. (II.)
f. c. aq. ſalv. pil. XVII.
eni erudito haſce:
℞. MP. coch.
arabic. an. ſcrup. ſem.
troch. alhand. gr. III.
mag. Jalap. gr. II.
c. elix. Propr. f. pil. XVII.
Nobiliſſimæ *Eleonoræ ab Utterod* in cephalal-
phlegmatica alia inter miſi:
℞. pulv. Jalap. ſcr. I.
tart. vitriol. gr. II.
cryſt. tart. gr. III.
mag. Jalap. gr. I.
Excrevit duodecies, &, ſumto adhuc diaphore-
, omnis ceſſavit querela.

CAPUT II.
DE USU JALAPÆ IN VERTIGINE.

§. 1.

Nihil prius aut antiquius eſt, (ſunt verba πολυ-μαθεςάτε *Dolæi* noſtri, (n)) *quàm ut hoſtem* (1.) *In vertigine.*
arcem irruentem, & Regem noſtrum Microcoſ-
orem è ſolio ſuo exturbare conantem arceamus,
n ut ſpiritus jam in circuitum actos iterum in pri-
um redigamus ordinem. Si ergò hoſtis incedat
mu-

(n) l. c. L. I. c. 8. p. 130.

munitus gladiolis, hastis, lanceis, aliisque acul[...]
armis, & aliquando jam se palaverit in ventricul[...]
le expugnandus venit vomitoriis, inprimis ubi
consensum ex ventriculo exoriri videtur verti[...]
opem feret sequens emeticum.

Emetic. ℞. Tart. emet. gr. I. (II.)
pulv. rad. Jalap. gr. V.
sal. absinth. gr. I. M. F. pulv.

§. 2. D. *Michaël* in Collegio MS. Jonstoni
ad cap. de *Vertigine* hasce commendat pilulas:

Pilul. ℞. MP. de succin. Crat. scr. I.
Resin. Jalap.
scammon. sulfurat. an. gr. V. F. pil. num.

D. *Hanneman*, in Illustri Holsatorum Aca[...]
mia, quæ Kiliæ floret, PP., Amicus colendus, Ge[...]
roso Juveni vertiginoso has præscripsit: (o)

℞. MP. de succin. Crat.
extr. panchym. Croll.
fol. senæ
agarici an. scrup. I.
Jalapp. resin.
scammon. an. scrup. sem.
M. f. pilul. ex scrup. I. num. IX. c. elix. [...]
sano & experto.

Si per consensum ex ventriculo oriatur, præm[...]
so emetico ex Tart. emet. gr. II. vel III. has dat
Iul. *Waldschmied.*

℞. Extract. panchymag. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. IV.
f. c. tinct. purgante pil. XI.

Pulv. §. 3. Excellentiss. *Wedelius* dabit pulveres: (p)
℞. pulv. laxat. vegetab. scrup. I.
resin. Jalap. gr. IV.

cinn[...]

(o) Dec. II. Eph. Cur. ann. VIII. obs. 41. (p) disp. de ver-
tigin. habit. Jen. 1682.

cinnab. nat. gr. V, f. pulv.

; ℞. *Rad. Gialap. resinos.* scrup. I.
scammon. sulfurat. gr. V.
antimon. diaph. non edulc. gr. VI. M. f. pulv.

§. 4. Studioso cuidam Artis pharmaceuticæ à
na (rariùs à prandio) *vertiginoso* cum pomo as-
) dedimus.

℞. MP. coch. scrup. sem. *Pilul.*
aurear. gr. V.
mag. Jalap. gr. IV. f. c. tinct. tart. pil.

Dejecit decies & quater. Usus præterea essen-
stomachicâ, & nihil amplius querimoniæ per-
imus.

§. 5. Robusta mulier *Bossebornensis* in Diœcesi *Observ.*
rbeiensi, plerunque circa plenilunium, ad duos
ve dies per intervalla *vertiginosa*, accepto à me
die antè id tempus emetico-cathartico, ex
pulv. rad. Jalap. dr. sem.
antim. diaph. gr. IV.
tart. emet. Myns. gr. II. M.
briùs devorabat pulverem ex semin. aquileg.
erefol. & carv. paratum, omni molestiâ penitus
ante. Famosus Italus *Burrhi* commendabat
l. suum, cujus descriptionem vid. apud *Lentil.* *Elect.*
III. Miscellan. p. 96.

CAPUT III.

DE USU JALAPÆ IN MELAN-CHOLIA.

§. 1.

HAnc faustè expugnabit *Jalapa*, inprimis cum *(3.) In Melancholia.*
lapide lazuli ana ad scrup. unum copulata.
escentem quippe & vappescentem sanguinis
qua-

qualitatem alterat & exantlat. Sirupum &
num medicatum, utrumque *Jalapâ* inclytum, c
signavit D. *Tiling*, quondam in Illustri Acad. F
theliensi Prof., Amicus, dum viveret, candidus,

Vin. medic. cui addas velim *Schröderianum*: (r)

℞. fol. sen. alex. s. st. dr. X.
follic. sem. dr. I. & sem.
epithym. dr. VI.
sem. cartham. conquassat. unc. sem.
Gialap. dr. II.
cort. elleb. nigr. dr. sem.
cinamom. dr. I.
zingib. scrup. sem.
cort. citr. dr. II.
Vini mensur. I. Dos. ab unc. III. ad IV.

Pulv. Timæi. §. 2. Pulvis melanagogus Exc. *Timæi à Güld*
kleé (s) hic est:

℞. *Resin. Gialap.* dr. II.
extr. helleb. nigr. dr. I. & sem.
fol. sen. s. st. unc. I.
crem. tart. unc. sem.
ol. citr. gutt. VII. M. f. pulv.

Extr. diasen. Myns. §. 3. Utilissimum quoque purgans in cum
melancholicis constitutionibus *extractum dias*
Mynsichti: (t)

℞. fol. sen. elect. unc. IV.
agaric. alb.
helleb. nigr. præp.
rhabarb. elect. an. unc. I.
Rad. Jalap.
polypod. an. unc. II.

(q) in Rhabarbarolog. curios. P. IV. c. 1. p. 349.
Pharm. Med. chym. L. II. c. 63. p. m. 228. (s) in desc
medicament. p. 422. (t) Armam. Med. chym. S. III. p.
seq.

sem. fœnicul. unc. sem.
cinamomi
schænanth.
Zingib. alb.
zedoar. an. dr. I.
cerent. in s. q. aq. ad tepidum calorem, extrah.
. & affund. nova, donec tota virtus sit educta.
porentur secundùm artem ad mellis crassiti-
cui misce ol. anis. & caryophyll. an. scrup. I. F.
extractum.

. 4. Traxeris huc pilulas melanagogas *Myn-* *Pilul.*
. (u)

℞. MP. Indar. unc. sem.
lap. lazul. præp.
scammon. rosat. an. dr. II.
extr. troch. alhand.
helleb. nigr.
Ialap. an. dr. I. & sem.
ess. fol. sen. alex.
hyperic. an. dr. I.
croc. or. præp.
epithym. an. dr. sem.
spic. ind.
caryophyll. an. scrup. sem.
M. & c. conf. alkerm. in aq. ros. dissol. f. Mass.
pilul. ex qua postea cum ol. citr. f. pilul.
Dos. à scrup. I. ad dr. semis. Vires ejus ipse
dicet fusiùs.

Melancholiam ad laqueum sistit D. *Lentil. in* *cellan. suis Medico-Practicis*; Liberato & re- to dedit præservationis causâ pilulas per singu- nenses utendas:

℞. Extr.

)I. c. p. 148.

℞. Extr. fumar. & melanag. an. dr. I.
helleb. n. dr. sem.
mag. Jalap.
scammon an. scr. I.
gumm g. gr. XV.
croc. mart. aperit. scr. II.
f. c sir. fumar. pil. pond. gr. I. Dos. XXV.
Add. eund. *P. I. p. 175.*

Observ. §. 5. Honesta Matrona ante triennium sum *melancholica* obtinuit à me decoctum aperiens laxans, hocque *resin. Jalap.* acuatum. De illo in die hausit cochl. VI. De hoc autem V. omni voto & nunquàm non feliciter. Alia in burgo c cis ad Vierram, sumtâ hâc potiuncula ter repeti notabile sensit levamen:

℞. Aqu. aperitiv. Schröder.
melisс. c. vin. an. unc. I. & sem.
extr. panchym. Croll. sec. descr. scrup. I.
helleb. nigr. gr. IV.
mag. Jalap. gr. III.
troch. alhand. gr. I. M.

Decoct. Timæi purg. §. 6. Laudabile etiam decoctum purgans h morem melancholicum *Timæi*: (w)

℞. Decoct. præpar. melanchol. libr. I. & sem.
fol. sen. s. st. dr. V.
gialap. gummos. dr. II.
rad. helleb. n. vino probè ablut. dr. III.
cort. citr. recent. dr. II.
zingib. alb. scrup. II.
cinam. acutiss. scrup. IV.
Stent in infus. per noct. Mane coq. & expr. colat. dissolv.

(w) l. c. p. 408. Conf. L. I. cas. 14.

Sir. de fumar. comp.
polypod. an. unc. II. M.

7. In *melancholia hypochondriaca* à mensibus *Potio Rolfinc.*
essis *Rolfinc.* (x) post pulveres præscribit poti- hanc:

fol. fumar.
matricariæ
menth.
absinth. an. Pug. III.
rad. polypod. unc. I.
fl. chamom. Rom.
sambuc. an. pug. II.
fol. sen. alex. s. st. unc. sem.
cryst. tart. rub.
Gialap. pulv. an. dr. I.
ncis. & cont. coq. in f. q. aq. font.
l. unc. IX. adm.
Sirup. byzant.
oxym. Julian. an. unc. I. D. auch dreimahl.

CAPUT IV.

DE USU JALAPÆ IN APOPLEXIA.

§. 1.

nientia, ἐκκοπρωτικὰ, saluberrima inprimis *(4.) In Apoplexia.*
necessaria sunt iis, qui apoplectico tacti fuê- nine, quòd ordinariè alvum pigriorem habe- inde accumulentur halitus vitiosi. D. *Georg.* *Bachov.*, Medicus Ducalis Saxo-Gotha- micus noster, (y) hasce format pilulas:

K ℞. MP.

L. II. consil. 7. (y) in disp. inaug. de h. m. c. 8. p.

Pilul. ℞. MP. de ſuccin.
aloët. an. ſcrup. ſem.
extr. caſtor.
reſin. gialap. an. gr. VI.
M. f. c. tinctura tartar. pil. S. Lind-Pillen

Pulv. D. *Michaël* in *Colleg. MS.* citato præſcribit pulverem:
℞. *rad. Jalap.* ſcrup. I.
ſcamm. ſulfur. gr. VI.
ol. ſtill. majoran. gutt. II. M.

Pilul. Jüngken. §. 2. Salutares etiam pilulæ *Jüngkenianæ*:
℞. Gumm. ammoniac. dr. I.
myrrh.
reſin. Jalap.
diagrid. per decoct. liquirit. depurat. ſcrup. II.
ſal. volat. ſuccin. dr. ſem.
ol. ſuccin. gutt. X.
f. pilul. LXXX.
Doſ. à VII. IX. ad XI. &c. ſingulis menſibus,
Eaſdem habet *Waldſchmidius*, paucis immutatis.

Gockelianæ. Vel *Gockelianæ*: (a)
℞. Extract. panchym. Croll. ſcrup. I.
pil. aur.
coch. an. ſcrup. ſem.
mag. Jalap. gr. V.
f. c. aq. ceraſ. nigr. pil. XXIII. pro una doſi.

§. 3. Carteſiani primas repurgant vias ab infarctu, dato in eum finem minorativo, deinde ſanguinem craſſum viſcidumque corrigunt, alterant fluxile

(z) Modern. prax. vade mecum p. 34. (a) conſ. med. p. 529.

ilem reddunt per alterantia & incidentia ce-
lica & aromatica, nervoſo generi maximè ami-
Præparatum ita humorem evacuant;
. Extr. panchymag. ſcrup. I. *Alia.*
mag. Jalap. gr. X.
ol. ſuccin. gutt. II. M. f. pil. pro una doſi.
rò quid faciant, vid. apud *D. Dolæum.* (b)
. 4. Ad præſervationem ægri à novo paroxy- *Potiuncu-*
apoplectico *Rolfinc.* (c) dabit potiunculam; *la.*
, aqu. ſalv. unc. I.
cinamom. unc. ſem.
Tinct. Jalap. dr. I.
cryſtall. tart. gr. VIII. (gr. X.)
ol. cinamom. gutt. II. M. pro doſi.
5. Vir quidam ſeptuagenario major, plethori- *Obſerv.*
ſubito prehenſus reſolutione lateris & convul-
e totius, excepto capite, ſumma cum pectoris
nſtia, mente & linguâ vacillantibus, ita ut jam-
exſpirare videretur. Vocatus D. *Ridlin.* (d)
ſanguinem è ſiniſtro brachio liberaliter de-
it, ubi intra horæ quadrantis ſpatium terribile
ſymptoma remiſſius factum, ratio rurſus
nta, manente paralyſi in dicto brachio & pede
is dextri. Medicus apta oppoſuit remedia,
e effecit, ut tertio jam die manu æger rurſus u-
ur pro lubitu, pedique inſiſteret. Palpitatio-
utem vellicationesque in partibus muſculoſis
nde apparentes ſuſtulit pilulis, haud neglectis
n aliis, quæ ratio dictitabat & experientia.
, MP. antipodagric. gr. XII.
extr. cochiar.
caſtor. an. gr. III.
mag. Jalap. gr. VI.

l. c. L. I, c XI, p. 195. (c) L. II. conſil. 17. (d) C. III. obſ. 98.

ol. ſalv. deſtill. gt. II.
c. aq. ceraſ.n. f.pil. XXV. D. pro una doſ

§. 6. Ante biennium *Andreæ Cranichfeldio*,a
co veteri, dedi hauſtulum:

℞. Extr. panchym. Croll. ſec. deſcript. ſcrup.
helleb. nigr. gr. IV.
mag. Jalap. gr. IV.
troch. alhand. gr. I.
Aqu. fl. lil. convall. c. vin. deſt. unc. II.
cinam. ſimpl. unc. ſem.
ol. ſtill. ſuccin. gutt. II. M. F. H.

A quo ſufficienter & ex voto purgatus, ut ſponte reiterari juſſerit. Hoc verò ſpecioſiſſi laudavit.

Vngvent. ℞. ol. laurin.
rut.
junip. an. unc. ſem.
philoſ. dr. II.
lumbric. comp. unc. I.
ſtill. ſuccin. ſcrup. ſem.
ſalv.
majoran. an gutt. VI.
Pingued. caſtor. dr. I.
cer. q. s. f. ungvent.

Quô mane ſeroque brachia pedesque inun fricatis iis priùs pannis calidis.

CAPUT V.
DE USU JALAPÆ IN PARALYS

§. 1.

(5.) In paralyſi. IN paralyſi linguæ & aſthmate ex ira *D. Birlin* Amicus venerandus, (e) hanc ordinabat poti nem:

℞. S

(e) C. I. Adverſ. curioſ. num. 31.

. Sirup. de spin. cerv. dr. VI. **Potio.**
ros. solut. unc. sem.
pulv. rad. Jalap. scrup. I.
diagrid. gr. III.
tart. vitriolat. scrup. sem. M. f. H.
; præscripsit:
Mag. Jalap. scrup. sem.
aqu. cinamom. spirituos. q. s.
solut. add. sir. corall. ad grat. M.
2. In causa serosa & pituitosa *Frid. Kalt-* **Pulv.**
ied (f) dat seq. pulv.
Rad. Jalap. scrup. I.
crem. tart. gr. VIII.
diagrid. gr. IV.
oss. human. calcin. g. II. M.
ytico post apoplexiam dabit *Rolfinc:* (g)
pulv. gialap. scrup. sem. **Bolus.**
mercur. vit. gr. VII.
mag. corall. gr. V.
cons. fumar. q. s.
elix. citr. parùm, M. f. bolus, S. Brech-Zucker/
verem hunc:
Gialap. resin. nigr. scrup. I. **Pulv.**
magist. corall. gr. III. M.
. Puellæ septenni ex subitaneo terrore apho- paralyticæ D. *Eberhard Gokel*, Archiater enberg. & Reip. Ulmens. Phys. ord. Ami- norandus, dedit potiunculam unicâ vice ex- ndam.
Mag. Gialap. gr. VII. **Potiuncula.**
art. emet. Myns. gr. I.

K 3 nucl.

in disp. inaug. de h. m. Jen. 1665. p. 28. (g) L. II. 9.

nucl. pin. num II.
Julap. rosar. unc. sem.
aq. ceras. n. dr. VI. M. f. P.

Et, præter hanc, apozema purgans, *Jalapâ* nc
insigne. At vide sîs ipsum. (h)

§. 4. Nobilis Præfectus LX. annorum apo
ctico-paralyticus obtinuit à *Thonero* (i) dra
mam unam sequentis pulveris, largâ subseque
evacuatione, cum notabili allevatione:

Pulv. ℞. fol. sen. s. st. unc. II.
Rad. Jalap. unc. sem.
diagrid. præp. dr. III. & sem.
crem. tartar. dr. II. & sem.
cinamom.
anis. an. dr. I.
caryoph.
zingib. alb. an. dr. sem. f. pulv.

In affectibus capitis & ventriculi ad phlegma
movendum utilissimus est.

Obs. §. 5. Quomodo adolescens, cum Exercitu Bru
vicensi in Pannoniam abiturus, à paralysi scorb
tica liberatus sit, fusiùs dictum est alibi. (k) Va
inter pulv. ex

Rad. Jalap. scrup. I.
cryst. tartar. gr. VIII.
troch. alhand. gr. III.
tart. vitriol. gr. IV.
ol. still. anis. gutt. I. M.

opem mihi tulit fideliter. Sit nomen Domini b
nedictum!

Pilulæ *Dürrianæ* in stupore brachii hæ:
℞. extr. spagir. coch.
arthritic. an. scr. I.

ma

(h) consil Med. 57. p. 541. seq. (i) epist. med. 14. p. 51. (k
tr. m. de Salvia S. II. membr. 4. c. 7.

mag. Jalap.
scammon.
sal. vol. succin. an. scr. sem.
c. ess. castor. f. pil. num. LX.
tilianæ in paraplegia dextri brachii hæ:
ʀ. MP. de succin. Crat. scr. I.
extr. troch. alhand. gr. IV.
mag. scammon. & *Jalap.* an. gr. VI.
c. aq. beton. f. pil. XXX. pro I. dosi.

CAPUT VI.

E USU JALAPÆ IN INCUBO.

§. 1.

causa mali in mesenterio hæreat, vix promti- (6.) *In incubo.*
ùs expuleris quàm *Jalapâ*. Omnibus quippe
gantibus palmam præripit, censurâ *Wedelianâ*.
Rectè igitur Nicolaus Apffel corpus suum ra-
e hac & trochiscis alhandalinis crebriùs purga-
(m) Ad primarum viarum evacuationem,
inæ impurioris aliorsum diversionem, & caco-
miæ, extra vasa potissimum consistentis, deple-
nem, alius præmisso leniente dedit:
ʀ. cryst. tart. *Pulv.*
tart. vitriolat. martial. an. scrup. sem.
mag. Jalap. gr. II.
ol. macis gutt. I. M. pro dosi.
℞. pulv. laxativ. vegetabil. scrup. I.
magist. lap. lazul. scrup. sem.
resin. Jalap.
scammon. an. gr. III. M. f. pulv.

l) disp. de Incubo Jen. 1678. p. 17. (m) Vid. lycograph.
S. III. c. 1. §. 6. p. 137.

Nodulus. §. 2. Doctissimus *D. Peterman*, Prof. Lipsiens (n) *nodulum* conficit ex

℞. fl. tiliæ
lil. convall. an. pug. II.
rad. cichor.
jalap. an. unc. sem.
fol. sen. alex. s. st. unc. I.
sem. pœon. unc. III.
passul. min. dr. IV.
cryst. tart. dr. II.
f. l. a. nodul. S. Purgirender Kräuter-P
schel zu einer Kannen Wei

Et pilulæ. §. 3. *Pilulæ* ejus sunt:

℞. MP. ex ✱c. Quercet.
succin. Craton. an. dr. sem.
resin. Jalap. gr. XV.
diagrid. gr. VIII.
c. s. q. elix. propr. sine acid.
f. l. a. pilul. no. XC. S.
Präservirende Pillen wöchentlich zweyma
des Abends 15. pro dosi zunehmen

Vel: ℞. MP. de succin. Crat. gr. XI.
resin. Jalap. gr. II.
diagrid. gr. I.
c. ess. castor. gutt. I. f. pil. num. XV. S.
Präservirende Abend-Pillen auff einmahl

Morsuli. §. 4. Si *morsuli* arrideant, cape *Rolfinccia nos.* (o)

℞. *Gialap.* scrup. I.
pulv. polychrest. Rolfinc.
extr. helleb. nigr. an. gr. II.
sacch. in aq. cich. & menth. q. s. sol. unc. I. f. s
a. morsul. S. Purgier-Morsellen.

CAPUT

(n) disp. de Ephialte th. 46. Lips. 1688. (o) L. II. consil. 10.

CAPUT VII.
DE USU JALAPÆ IN EPILEPSIA.

§. I.

Um plerunque in adultis pariter ac juniori- (7.) *In epi-*
bus *vermes* in hoc affectu suspecti sint, pru- *lepsia.*
ter sanè elegantiores Medici talia semper im-
cent, quæ colluviem *animatam* enecant simul
xpellunt. Celeberrimus ergò *Höferus* (p) rusti-
cuidam bono cum effectu porrexit sequentem
verem :

℞. Spec. diaturbit cum rhabarb. scrup. I. *Pulv. Höferi,*
pulv. rad. Jalap. dr. sem.
gumm. gott.
tart. vitriolat. an. gr. VII.
spirit. Vitriol. coagulat. g. V. M.

D. *Michaël* (q) præservationis gratiâ extra pa-
ysmum varia dabit purgantia, interque ea seqq.

℞. *pulv. rad. Ialap.* scrup. I. *D. Mich.*
scammon. sulfurat. gr. VI.
fœcul. pœon. g. III.
cryst. min. Saturn. gr. III. S. Purgier-Pulver auff einmahl.

℞. *Rad. Ialap.* scrup. I.
scammon. sulfurat. gr. VI. M. f. Pulv.

fincii talis est: (r) ℞. Agaric. trochisc. scrup. sem. *Rolfinc.*
gialap. nigr. resinos. scrup. I.
ol. cinamom. gutt. V. F. pulv.

on Zeitler (s) habet hunc : ℞. Tart. Vitriolat. *Zeitleri.*
scrup. I.

 sal.

p) in medicam. familiar. p. 629. (q) in Colleg. MS. Jon-
. ad c. de h. m. (r) L. II. consf. 13. & 14. (s) in ægro suo
leptico Jen. 1673. B. 3.

ſal. fumar.
rad. Gialap. præp. an. ſcr
ſem. M.

Völkeri. *Völkerianus* hic: (t) ℞. Mercur. dulc. ſcrup. I.
reſin. Jalap. ſcrup. ſem.
F. pulv.

Vel: ℞. pulv. mechoacan.
jalap. an. ſcr. I.
diagrid. ſulf. gr. VI.
pulv. caſtor. gr. IV.
ol. aniſ. g. II. M.
F. P. pro doſi.

Puella XI. annorum conquerebatur de abdom nis duritie, eſurie continua, ſomno inquieto, epil pſia tandem, maximè nocturno tempore, ad illu ferè modum, quem deſcribit *Hartmannus* de *ve me cordis* & *Gabelcoverus*, comprenſa; cui D. *Ri lin.* (u) varia inter quoque præſcripſit pulvere ex

Ridlini. *Gialap. reſinos. nigr.* ſcrup. I.
cholag. ſimpl. gr. VII.
caryophyll. gr. III. M.

Obſerv. Ejectoque *verme rubro cum roſtro acuto*, ſpitha mæ longitudine, ab interitu redemta eſt. Typo graphus in novilunio morbo hoc corripi ſolitus tribus antè diebus accipiebat à me ſequentem pul verem:

℞. *pulv. rad. Jalap. reſinos.* gr. XXIV.
crem. tart. ſcrup. I.
lap. cancr. præp. gr. VI.
ſal. volat. ſuccin. gr. IV.
diagrid. corr. gr. III.
ol. deſtill. lavend. gutt. II. M. F. P.

Verè;

(t) diſp. inaug. de h. m. Erfurt. 1688. (u) C. III. obſ. med. 42.

Verè: ex voto & supra istud satis mihi fecit ægro-
e, paroxysmo notabiliter imminuto, quem post-
Dei gratiâ, paucis remediis totum profligavi-
is. E tripode *Wedelius* noster, Medicus λόγῳ
πείρᾳ Excellens, (w) ita differens: *Epilepsiæ*
ducere Gialapam, *facilè persvasum est illis, qui ex*
diori experientia deprehenderunt, herculeum hoc
lum non aliis æquè quàm heroicis remediis, eme-
s, & purgantibus tolli posse præcipuè si exquisita,
adicata fuerit. Hinc experientiâ laudatâ con-
, evacuatione per gialapam *annuo spatio bis, ter,*
iter repetita, vel pro re nata cum emetico interpola-
epilepticos insultus conquievisse, neque facilè repe-
se, etiam illos, qui Lunæ quadris ordinariè observa-
ntur prius, vel saltim mitiores & rariores hinc
sse accessiones. Tantum est scilicet lymphæ illi-
acrimoniæ, bilisque ferocientis, aliorumque simili-
peccantium humorum obtinuisse domitorem.

§. 2. *Vinum antepilepticum* purgans D. M. a- *Vinum.*
d *Birlingium* (x) hoc erat:

℞. Rad. pœon. justo tempore collect. unc. II.
herb. primul ver. Man. I.
fl. pœon.
lil. convall.
tiliæ an. pug. III.
Visc. querc. unc. sem.
rasur. cran. human.
agaric. albiss. an. dr. VI.
rad. helleb. nigr. unc. I.
gialap. unc. sem.
cardamom.
cubebar. an. dr. I. & sem.

sem.

(w) disp. de Jalap. c. VI. p. 24. (x) in app. var. me-
cam. p. 10.

ſem. pœon. dr. I.
aſperg. ſpiritu antepilept. F. l.a. nodulus.

Potio. §. 3. *Potio Völckeriana* hæc: (y)
℞. aqu. fl. pœon. unc. I.
epilept. Lang. dr. ſem.
pulv. rad. Jalap. nigr. reſinos. ſcrup. I.
diagrid. roſat. gr. II.
Sir. roſ. ſol. dr. I. & ſem. M. F. P.

In epilepſia & inſigni pruritu à ſcabie retropulſa utilis hæc:
℞. Merc. dulc. rit. par. gr. VIII.
Jalap. reſinoſ. gr. VI.
ſir. de cich. c. rhab. dr. III.
fumar.
aq. cinam. an. dr. I. M.

Emulſio. §. 4. Ejusdem *emulſio* ita paratur: (z)
℞. aqu. fl. tiliæ unc. I.
reſin. Jalap. gr. XII.
c. pauc. vitell. ovi, vel amygd. III. ſeu IV.
f. l. a. emulſ.
ſacchari momento dulcoranda S. Purgier-Milch.

§. 5. D. *Milhaël* (a) format tales pilulas:

Pilul. D. Mich. ℞. Pil. coch.
aur. an. ſcrup. ſem.
reſin. Jalap.
ſcammon. ſulfurat. an. gr. VIII.
c. ol. rut. f. pilul. aſperg. pulv. March. S.
Pillen auff einmahl.

Jüngken. D. *Jüngken* (b) commendat has:
℞. aloës ſuccotr. dr. VI.
mag. Ialap.

troch.

(y) l.c. (z) l.c. (a) l.a. (b) vid. Med. præſ. ſeculo accommodand. Part. II. S. I. c. 7. p. 545. ſeq.

troch. alhand. an. dr. I.
ſtorac. in gran. elect.
extract. caſtor.
lign. aloës an. dr. ſem.
ſuccin. pulv. dr. II.
doronic. pulv. ſcrup. II.
ol. ſtill. ſuccin. gutt. VI.
c. elix. propr. rhabarbariſato & aq. Anhalt.
f. s. a. Maſſ. pilul.
Doſ. à ſcrup. ſem. ad dr. ſem.
: D. F. H. ℞. ladan. depurat. dr. I.
extr. MP. coch. ſcrup. I.
ſuccin. alb. præp. ſcrup. ſem.
ſal. volat. ſuccin.
ſangv. human. volat. an. gr. XII.
reſin. Ialap. ſcrup. I.
moſchi gr. V.
ambr. gr. VII.
f. c. aq. tiliæ pilul.
Doſ. à ſcrup. ſem. ad ſcrup. I. mane ac veſperi
lecti ingreſſum, in catarrhis abſumendis, &
epſia præcavenda.
i flatus præſentes pituitam viſcidam ad eſſe de-
ent, omiſſis vomitoriis exagitantibus, viſcidum
d liquetur & eliminetur ſequentibus pilulis
mercurio dulci ſemper conjunctis. (c)
. Extr. helleb. nigr. ſcrup. ſem.
troch. alhand. gr. II.
reſin. Ialap. gr. VI.
Mercur. dulc. gr. II.
c. eſſent. myrrh. f. pil. no. XV. pro doſi.

Vel

) ejuſd. vade mecum p. 100.

Barbett. Vel devora *Barbettianas*: (d)

℞. Extract. rhei (e)
resin. Ialap.
aloës lucid. an. gr. VI.
sal. succin. (volat.) gr. III.
ol. lavend. gutt. II. f. pil. num. IV. Deaure
pro una dosi.

Observ. Laboraverat quædam annos circiter XX. n
per integum annum motibus epilepticis, non q
dem vehementibus, sed à septima matutina in h
nonam vespertinam durantibus, cum spuma oris
ne loquela sensuumque manifesto usu. Menstr
nihilominus justo tempore & modo fluebant, n
ctuque comedebat, loquebatur bibebatque, s
parcè. Præscripsit ei *Barbette* (f) pilulas pro u
dosi:

Pilul. ℞. Castor.
sal. artemis. an. gr. IV.
resin. Ialap. gr. VI.
aloës succotr. gr. IX.
ol. majoran. gutt. II.
M. f. pil. num. V. Deaurent.

Pro voto ab his purgata: Usa deinde bis qu
tidie haustulo sequenti;

℞. Saponis Hispan. albiss. dr. sem.
coq. ex lact. vaccin. &
Colat. unc. III. D. usui.

Quô remedio assumtô paroxysmus indies gr
datim, de hora in horam, ita imminutus est, ut tr
gesimo die plenissimè curata exierit & manserit r
Deckeri. stituta. Nec aspernabimur *Deckerianas*. (g)

℞. Gumm

(d) L. I. Prax. med. c. 1. p. 11. (e) quod est mechoacan
Vid. Frid. Hofm. I. . . M. M. c. 8. p. 92. (f) l. a. p. 14. (g) i
not. ad l. c. Barbett. p. 16.

℞. Gumm. ammon. aq. ros. solut. dr. sem.
myrrh. elect.
resin. gialap.
scammon.
vitriol. martis ad albedin. calcin. an. scrup. I.
croci scrup. sem.
ol. succin. gutt. VIII.
M. f. pil. num. XI. Deaurandæ & pulv. cinam. consperg.
℞. extr. helleb. nigr. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. VIII.
acid. tartar.
castor. an. gr. VI.
ol. rorismar. g. II.
M. f. pilul. XIII. D. pro dosi.

6. Gratum quoque *conditum Barbettia*- **Conditum.**
: (h)
℞. Elect. è succo ros. unc. I.
Pulv. rad. Ialap. dr. I.
sp. salis rectif. scrup. I.
ol. rorismar. gutt. VIII.
F. conditum molle.

uo de sumat æger nucis moschatæ magnitudi-
ter quaterve in hebdomade. Vicem spirit.
commodiùs supplebit sp. sal. armon. aliusve
volatilis oleosi.

. *Schuchman* commendat emuls. multoties
successu à se expertam:
resin. Jalap. gr. V.
Subig. c. vitell. ovor. & aq. cham. Rom. dilue,
& da cochleatim successivè.

7. Laudabilis quoque *bolus Dolæanus*, (i) in e- **Bolus.**
pilepsia

) l. c. (i) l. c. L. I. c. 9. p. 155.

pilepsia hypochondriaca extra paroxysmum o
rendus:

℞. Mercur. dulc. gr. XII.
resin. Jalap. gr. VI.
cran. human. præp. philos. scrup. I.
Tinct. succin.
castor. an. gr. V.
conf. fl. pœon. dr. II. M. F. bolus.

Vel: ℞. *Resin. Jalap.* scr. sem.
merc. dulc. gr. XV.
castor. gr. III.
conf. fl. pœon. dr. I.
f. bolus.

Clysma cum *Jalapa* dabit *Grüling P. VI. Flo leg. chym. c. 32.* & Rolfinc. L. II. consi. 15.

CAPUT VIII.
DE USU JALAPÆ IN SPASMO CONVULSIONE ET LETHARGO.

§. I.

(8.) In spasmo, convulsione & lethargo, Potio,

IN tortura oris primò à convulsionibus, poste resolutione orta, quidam apud *Birlingium*, (k) evacuandos superfluos humores pituitosos, ha hausit potionem:

℞. fol. sen. alex. s. st. dr. II.
rad. Ialap.
agaric. albiss. an. dr. I. & sem.
sem. anis. dr. sem.
Inf. in vin. Rhen. opt. unc. IV.

ster

(k) C. I. Advers. curios. num. 77.

stent per noct. Mane colent.

Colat. add. sir. de cinamom. D. pro dosi.

'emina quinquaginta annorum subitò delirare uaque resolvi incipiebat, mox insequente so- e, calore p n. & oblivione ferè omnium, per in- alla tamen adstantes cognoscebat rursus, quan- ue etiam rectè loquebatur, præscripsit ei inter *Ridlin.* Senior (l)

:. *pulv. Gialap.* scrup. I.
croc. metallor. gr. III.
mell. ros. solut. unc. sem.
aq. fœnic. & ceras. n. an. unc. I. & sem. M.

ıtat negligentiâ adstantium, cumprimis mariti, omnem medelam in vino quærebat, ipsa fatis t. Haustulus *Rolfinccianus* hic: (m)

. Decoct. fol. sen. unc. III.
sir. ros. solut. unc. sem.
spec. *diajalap. Myns.*
essent. elater. an scrup. I.
elæosacch. cumin.
fœnic. an. g. III. M.
D. pro dosi

: ℞ sir. Rad. 5. aperient. unc. I.
sir. de 4. fl. cord. unc. sem.
extr. rhab. g. VII.
resin. Jalap. cum
sp. vin. in mort. trit. g. XIV.
elæosacch. fœnic. g. III. F. potio. (n)

2. Promet etiam in spasmo *cerevisiam medi-* *Cerevisia medicata.*
m Idem *Rolfinc.* (o)

:. Rhabarb. alex. unc. I.
gialap. unc. I. & sem.

L agaric.

) C. III. obs. 21. (m) L. III. cons. 5. (n) Id. L. II. cons. 14.
oc. jam cit.

agaric. alb. recenter troch. dr. III.
cinam.
zingib. an. ſcrup. ſem.
D. conciſ. & cont. zum Laxier-Bier.

§. 3. Pro *carotico* ordinat Idem (p) emeticum

Pulv. ℞. Roſ. vit. mineral. g. VIII.
Gialap. pulv. g. V.
elæoſacch. citr. g. III. D. Brech-Pulver
℞. *Pulv. rad. Jalap.* ſcrup. I.
ſcammon. ſulfurat. gr. V.
ol. ſtillat. majoran. gutt. II. M. Haupt-Pulver auf einmahl.

Vel: ℞. cryſt. tart.
Jalap. reſin. an ſcrup. ſem.
elæoſacch. cinamom. g. VII.
M. F. pulv. D. in convulſione. (q)

Vel: ℞. *Reſin. Jalap.* gr. XII.
caſtor. pulv. gr. X.
ſal. volat. ſuccin. gr. IV.
ol. ſuccin. gutt. I. M. F. pulv. pro doſi.

Pilulæ. §. 4. Extra paroxyſmum haud inutiles for *Pilulæ* in *lethargo*, quas Junior *Volckamerus* fert: (r)

℞. MP. tartar. Bontii ſcrup. I.
reſin. Jalap.
ſal. volat. ſuccin. an. gr. IV.
tartari gr. II.
ol. ſtill. majoran. gutt. I.
M. c. tinct. Caſtor. & ſuccin. f. pilul. XV.
D. quinque pro una doſi.

Rolfincciana hæc ſunt: (s)

℞. Extr. panchym. Croll. gr. XV.

reſ

(p) L. II. conſ. 21. (q) L. II. conſ. 14. (r) diſp. inaug. h. m. th. 30. Altdorf. 1684. (s) L. II. conſult. 5. p. 93.

resin. Jalap.
scammon. an. g. VI.
ol. majoran. gutt. I.
M. f. Pil. D. pro dosi.
: ℞. Extr. MP. aurear.
arabic. an. g. VII.
Mag. rad. jalap. g. III.
ol. still. majoran. gutt. II.
F. pil. VI. (t)
n simili affectu CL. *Verzascha* alia inter halece
it: (u)
℞. Extr. pilul. aurear. scrup. I.
mag. rad. Jal. gr. V.
ol. succin. gutt. II. F. pil. deaur.
. 5. Puellus biennis caput ad humerum dex- *Observ.*
n inclinabat, vegetus alias, & licet sponte illud
us erigeret, videbatur tamen id citra dolorem
fieri. Cumque malum in musculis latitare
ret Medicus *D. Ridlin*, (w) bis eum purga-
aliaque roborantia & exsiccantia præscripsit,
non collare ex corio & ossibus sepiæ, quod ca-
erectum servaret, paravit. Purgans erat hoc:
℞. *Mag. Jalap. resin. nigr.* scrup. sem. *Lambile.*
diagrid. corr. gr. II.
sir. viol. laxat. dr. I. & sem. M. f. lambile.
Vin' *bolum?* capias velim hunc: *Bolus.*
℞. Conserv. fl. anth.
primul. ver. an. dr. sem.
resin. Jalap. gr. VIII.
scammon. sulfurat. gr. IV.
spirit. rut. gutt. VI. f. bolus.
Vid sis etiam sirupum *Rolfinccianum* l. c. c. 6. &
serv. ejus L. II. cons. 21.

(t) Id. L. II. cons. 14. (u) obs. med. 42. p. 96. (w) C. III.
91.

CAPUT IX.

DE USU JALAPÆ IN MEMOR LÆSIONE.

§. I.

(9.) *In memoriæ læsione.* HUmoribus ritè præparatis, purgantia ca sobriè adhibeat Medicus, incipiendo sen à mitioribus, queîs si nihil efficiat, fortiora el Abstineat autem, quæso, ab iis, si memoriæ læsi inanitionibus, nimiis studiis, vigiliis &c. prov ant. Næ in exantlanda pituita vitrea arcani ir erunt *Pilulæ Sylvianæ.* (x)

Pilulæ Sylv. ℞. Gumm. galban. acet. scyllit. præp. scrup. vitriol. martis ad albedin. calcin. lentè, mastich. elect. an. scrup. I.
castor. opt.
myrrh. rubr. an. gr. XV.
croc. orient. scrup. sem.
troch. alhand. dr. I.
resin. Jalap.
scammon. an. scrup. I.
ol. citr. gutt. VI.
M. f. pil. num. 50.
Deaurent. seu pulv. glycirrhiz. consperg.

Dos. num. III. V. vel VII. quæ sumantur per liquot dies mane aut pomeridie, seu ante lecti gressum, donec evacuatio sufficiens subsecuta fu rit. Vel:

℞. MP. de hier. c. agaric.
extr. agaric. an. scrup. sem.
troch. alhand. gr. III.
resin. jalap. gr. IV.

(x) L. I. Prax. med. c. 14. §. 50.

ol. lign. saſſafr. gutt. I.
M. f. c. elix. cephal. Pilul. (y)

2. Præſertim initio veris, quod anni tempus negotio aptiſſimum eſt, aſſumenda erit lenis gatio majalis, ſuadente D. *Petro Laurenberg. in emonica Ciceronis*, (z) eaque continuari per trim debet, ut omnis ſaburra humorum ex inferi- orpore eliminetur. Cui intentioni hic pul- ulus inſerviet:

Acid. tartari ſcrup. I. *Pulv.*
gialap. reſinos. ſcrup. ſem.
reſin. gialap. gr. II.
ſcammon. gr. I. M. f. pulv.
D. pro una doſi in decocto prunorum.

℞. *pulv. gialap.* ſcrup. I.
ſcammon. ſulfurat. gr. VIII.
arcan. duplic. Mynſ. gr. VI.
ol. cinamom. gutt. I. M. F. pulv.

3. Præ ceteris tamen laude digni *noduli*, cùm ideliâ duos dealbent parietes, unà cum pur- ibus ſimul præparantia & alterantia comple- tes. Formula *Vogeliana* in elegantiſſima moſynologia hæc eſt: (z)

Rad. acori veri *Nodulus.*
ariſtoloch. rot. an. dr. II.
H. meliſſ.
majoran.
betonic.
hyſſop. an. Man. ſem.
fl. anth.
lil. convall.

 ſtæch.

(y) Vid. Maley ægrum h. m. laborant. Jen. 1696. (z) Vid. t. Med. Septentr. collat. L. I. S. 9. c. 6. p. 92. (z) c. 8. br. 2. art. 1. p. 91. ſeq.

ſtæch. Arab. an. Pug. II.
ſem. fœnic.
coriand. præp.
ſiler. mont.
cinamom. an. dr. I.
zingiber. dr. ſem.
fol. ſen. ſ. ſt. unc. I.
agaric. rec. troch. dr. III.
Gialap. nigr. reſinoſ. unc. ſem.
crem. tart. dr. I.
Conciſ. & cont. groſſo modo includ. ſinc
rubr. D. in chart. S. Alterier- 1
Hirn-purgierende Species.

Quibus infund. libr. II. vini Francici & libi
aqu. betonic., ſtent per noct., bibatur mane &
meridie bonus hauſtus. (a)

Obſerv. §. 4. Pl. Rev. Dn. *Georg. Brabeck*, Decan. Ecc
Collegiat. Hiixar, ad D. Petr., Vir ſimplex &
ctus, Amicus noſter colendus, per fluvium aliqu
do, equitaturus labitur in eundem. Ex quo ter
re & frigore graviſſimam ſibi contraxit febri
cum notabili *memoriæ læſione*, ut munere ſuo a
plius fungi neſciret. Quî verò reſtitutus ſit, di
mus alibi, (b) *Jalapâ* ubivis in auxilium voca
Huic junge memorabilem hiſtoriam de omnin
da *memoriæ abolitione* ex caſu de curru, remanei
tamen intellectu integro. (c)

CAPI

(a) Add. Rolfinc. L. II. conſ. 5. (b) tr. de ſalvia T
membr. I. c. 6. p. 83. (c) Dec. II. Eph. ann. VIII. c
147.

CAPUT X.

DE USU JALAPÆ IN VIGILIIS NIMIIS.

§. 1.

Oepiſſimè obſervavi; (ſunt verba *Wedeliana*, (d)) *vigilias infantum cum clamoribus tormini-que conjunctas, abſque diarrhæa, omnium felicisſimè ſublatas datâ mechoacannâ vel* gialappâ. *Mirum eſt, quàm ſubitò obdormiverint in quietem dati, non aliter, ac ſi opiatum ſumſiſſent. Et, ut hoc obiter addam, notandum eſt, infantes facillimè ferre purgantia, & ipſa etiam correctiora emetica. Dedi ſæpius infantibus duorum vel trium ſaltim dierum lautum modò* gialapium *ad duo, tria & quatuor grana feliciſſimo cum ſucceſſu, hoc modo & ſomnum conciliens inquietis, & humores leniter educens, quod etiam à variis ſymptomatibus eos præſervat. Et quod mirius eſt, certiſſimum, infantes hæc ipſa purgantia reſpectivè & proportionaliter longè commodiùs & majori doſi, quàm adultos, ferre. Neque hæc eatenus ſolùm ſomnum conciliant, quia vapores & humores, à quibus ſpiritus laceſſuntur, expugnant, quæ ratio eſt Th. Eraſti, (e) ſed & aliis de cauſis* &c. (10.) *In vigiliis nimiis.*

§. 2. Memorabilis hiſtoria de vigiliis cum ejuſdem diuturnis puellæ Auguſtanæ, quam D. *Velſchius*, Amicus, dum viveret, candidiſſimus, consignavit, (f) exque eo *Bonetus* repetiit. (g) At meminí, Optimum Virum etiam *Jalapam* in ſubſidium vocâſſe. *Obſerv.*

 §. 3. Puel-

(d) Opiolog. L. I. S. I. c. 11. §. 9. (e) diſp. de ſomno §. 79. (f) Dec. I. Eph. ann. VIII. obſ. 36. (g) Med. Sept. L. I. S. X. c. 9. 93.

§. 3. Puellus *Hollschaminda*, quatuor diēr continuo ejulatu emaciatus, accipiebat sex gr *polychrestæ* nostræ *radicis*, à quibus leniter, at suff enter repurgatus, expulso crassiori lumbrico. Al sto momento quietior factus, matrem bellè em sit. Lanio Isnacensis ultrà octiduum ne tantill quieverat, omnibus remediis frustrà adhibitis. M am cùm posceret opem, sequentem aquam d optato cum successu:

℞. Aqu. viol. unc. I. & sem.
papav. errat. unc. I.
sir. fl. papav. errat. unc. sem.
ess. croc. gutt. IV. M. pro dosi.

Quies inde ex voto. Sequente aurorâ dedi *R Jalap.* dr. sem. cum scrup. sem. tart. vitriol co mixt., expulsisque quinque crassis longisque ve mibus, rem suam denuò egit feliciter.

CAPUT XI.
DE USU JALAPÆ IN MANIA.

§. 1.

(II.) *In mania, Pulv.* LEnientia inter *Joann. Frid. Schröer* (h) h bet:

℞. Crem. tartar. scrup. sem.
tart. vitriolat. gr. VI.
gr. jalap. nigr. resin. gr. VII.
elæosacch. anis. gr. III. M.

Vel: ℞. *Essent. Jalap.* dr. I.
sir. viol. q. s. D.

Fortiora inter verò:

Pilul. ℞. Mercur. dulc. gr. XV.

extr.

(h) disp. de h. m. habit. Erfurt. 1695. th. 50.

extr. helleb. n. ſcrup. ſem.
reſin. Jalap. gr. V. M.
f. c. tinct. tartar. q. s. pil. XIX. F.
: ℞. *Rad. Jalap.* ſcrup. ſem.
ref. ſcammon.
criſt. tartar. an. gr. VIII.
f. c. mucilag. tragac. ſacch. probè ſaturat. Pilul. no. XV.

: ℞. *rad. Jalap. nigr. reſinos.* ſcrup. I. **Pulv.**
ſcammon. ſulfurat. gr. VII.
elæoſacch. citr. gr. IV. D.

. 2. Ad debitam ſanguinis fermentationem re-
ıendam in hoc morbo omnia conducunt *chaly-*
a inprimis *Tinctura Martis Ludoviciana*, in-
oſito cathartico ſequente, aut ſimili :
℞. *Reſin. Gialap.* gr. XV. **Emulſ.**
vitell. ovi tantill. ſolv.
add. aqu. epilept. Lang. dr. I. & ſem.
anagallid. unc. I. M.

. 3. Monacho ab hoc malo redemto, ad inhi- **Pilulæ.**
dam recidivam ſingulis menſibus ſequentes pi-
s dedit *Verzaſcha*: (i)
℞. Extr. pilul. tartar. Quercet. ſcrup. II.
catholic. dr. ſem.
helleb. nigr. ſcrup. I.
Mercurii dulc. ſcrup. II.
mag. rad. Gialap. ſcrup. I.
ol. majoran. gutt. VIII.
M. f. pilul. ex ſcrup. I. num. XIII.
Deaur. & conſperg. pulv. cinamom.

. 4. *Rolfinc.* pro *maniaco* ex amore inſano tale **Vinum.**
ſcribit vinum : (k)
℞. rad. polypod.

(i) obſ. med. 95. (k) L. II. conſ. 9.

cichor. an. unc. sem.
H. fumar.
anagallid. purp. an. Man. I.
sem. anis.
dauci an. dr. I.
cort. rad. cappar. dr. II.
helleb. nigr. dr. sem.
gialap.
turpeth. an. dr. III.
sal. tart. dr. I.
spirit. Vitriol. scrup. sem. S.
Species zum Laxier-Wein.

Potiuncula *Waldschmidiana* hæc:
℞. *Resin. Jalap.* gr. XV.
Vitell. ovi tantillum,
solve exactè & adde
aqu. epil. Lang. dr. I & sem. M.

CAPUT XII.
DE USU JALAPÆ IN CATARRHIS.

§. 1.

(12.) *In Catarrhis.* PRæmissis, seu tamen admixtis simul præpar tibus, cùm viscidiores humores promtè ejici haud patiantur, acidi aut purgantium vim pè eludant, vel saltem non nisi cum gravi ægror molestia, & exquisitis torminibus evacuentur, ter tutissima & benignissima purgantia meritò e net *Jalapa.* Παραδίγματα aliquot nobis dedit lertissimus *Bernhardus Matthæus Franck*, Kilo ensis, (l) in dissertatione sua Inaugurali de *cat rhe.*

℞. Cre

(l) habit. Altdorf. 1698. p. 68.

℞. Crem. tartar. alcoholisat. scrup. I. *Pulv.*
pulv. rad. Jalap. gr. XVI.
diagrid. rosat. gr. III.
tart. Vitriolat. gr. V.
ol. dest. fœnic. gutt. I. M. f. pulv.
: ℞. Crem. ♀
mercur. dulc. an. gr. XV.
pulv. resin. Jalap. gr. III.
troch. alhand.
sal. tart. an. gr. I. M. f. Pulv.
finc. (m) in catarrho ad nares dedit hunc:
℞. pulv. senæ præp. Montagnan. gr. X.
Jalap.
sp. diaturbit c. rhab. an. scrup. sem.
crem. tart. gr. III.
diagrid. gr. II.
Rad. ireos florent. gr. III.
ambr. gr. I. M. f. pulv.
: (n) ℞. cryst all. tartari scrup. sem.
gialap. resinos gr. XII.
ol. anis. gr. I. M. f. pulv.
l: ℞. *Gialap. pulv.* scrup. I.
tart. vitriolat. gr. IV. M. F. P.
l: ℞. fl. sulf. scr. I.
resin. Jalap gr. VI.
scammon. gr. IV.
mag. gumm. g. gr. V. M.
mpham exuberantem diminuit.
Ego ante triennium Advocato valde catarrhoso
di seq.
℞. *rad. Jalap.* scrup. I.
cryst. tart. gr. V.
mag. Jalap. gr. IV.
ol. cinam. gt. II. M.

Septies

(m) L. II. consult. 22. (n) L. III. cons. 1.

Septies dejecit largiter, cum εὐφορίᾳ tamen. Si[...]tis porrò de hac mixtura guttis XXXVI. bene [...]davit, commendans speciosiùs optatam ejus ope[...]tionem.

Mixt. catarrhal. ℞. Ess. succin. scrup. IV.
anod. scrup. I.
sp. sal. armon. anis. gutt. XII.
ol. still. majoran.
succin.
anis. an gutt. I. M.

In catarrho suffocativo *Georg. Frideric. Æp[...]* (o) pulverem præscribit & pilulas *Jalapâ* co[...]spicuas.

Pulv. ℞. *Jalap. nigr. resinos.* scrup. I.
resin. scammon. gr. IV.
antim. diaphoret. gr. III.
ol. succin. gutt. I. f. pulv.

Pilul. ℞. Extr. agaric.
resin. Jalap. an. scrup. sem.
ol. fœnic. gutt. I.
elix. propr. antiscorb. q. s. f. pil. XXI.

Observ. M. *Joan. Sigismund.* Gindekeller / sanguinei [...] phlegmaticam constitutionē declinantis temper[...]menti, corporisque crassi, de tussi sicca continu[...] insigni respirationis difficultate, appetitu prostr[...]to, siti, lassitudine, & calore interno conquerebatu[...] Ideò ad evacuandum humorum sterquilinium, p[...]joraque symptomata præcavenda, obtinuit digest[...]vum & pulverem purgantem.

Pulv. ℞. Tart. vitriolat.
spec. epat. Dresdens. an. scrup. sem.
pulv. rad. Jalap. gr. VI. M.
Digestiv-Pulver ein Stund vorm Abend[...] essen mit kaltem Bier zu nehmen[...]

Hi[...]

(o) in disp. inaug. de h. m. habit. Jen. 1681. c. 9. p. 40.

c verò: ℞. *pulv. rad. Jalap.* scrup. I.
crem. tart.
diagrid. an. gr. V. M. f. Pulv.
Ob cumulatas cruditates aliquot viginti excita-
sedes. (p)

§. 2. *Pilulas* ita formare poteris:
℞. MP. de succin. Craton. gr. XV. *Pilul.*
gummi ammon. in acet. squillit. solut. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. III.
sal. tartar. gr. IV.
c. elix. propr. M. F. pil. XXV.
l: ℞. MP. Bont.
sine quibus, an. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. III.
extr. troch. alhandal. gr. I.
tart. Vitriolat. gr. IV.
ol. still. anis. gutt. II.
M. f. pil. XXV.
leana tales: (q) ℞. Extr. cephalic. gr. VIII.
resin. Jalap. gr. VI.
sal. volat. succin.
gumm. galban.
ammoniac. an. gr. III.
ol. myrrh. gutt. I. M. F. pil.
keliana hæ: ℞. Extr. pilul. aur.
coch.
panchym. Croll. an. scrup. sem.
magist. Jalap. gr. V.
M. f. c. sir. de stæch. Pil. XXV.
obaurandæ pro dosi.

Addo

(p) Birling. C. I. Advers. curios. obs. 83. (q) L. I. Ency- med. c. 14. p. 243.

Addo *Iüngkenianas:* (r)

℞. Extr. agaric. ſcrup. ſem.
troch. alhand. gr. III.
Reſin. Ialap. gr. VIII.
Mercur. dulc. ſcrup. I.
f. pil. XX. pro duab. doſib.

Vel: ℞. MP. de ſuccin. gr. XV.
extract. ladani gr. V.
opii ſ. gr. I.
reſ. Ialap. gr. IV.
ſal. vol. ſuccin. gr. II.
M. f. Pilul. pro doſi noctu ſumendæ.

Vel: ℞. MP. de ſuccin. Crat. ſcrup. ſem.
reſin. Ialap. gr. V.
diagrid. ſulfurat. gr. II.
extr. troch. alhand. gr. III.
caſtor. gr. IV.
ol. ſuccin. q. s. M. f. pil. pro doſi. (s)

Vel: ℞. MP. de ſuccin. Crat. ſcrup. I.
reſin. Ialap.
ſcammon. an. gr. III.
c. Eſſ. ſuccin. F. pil. num. XXX.

Si patiens ſentiat à catarrho acrimoniam do-remque in pectore, haſce dabit laudatus *De-us:* (t)

℞. Extr. catarrh. noſtr. deſcript. ſcrup. ſem.
reſin. Ialap. gr. IV.
c. elix. PP. f. pil. XV. D. cum. pulv. diamb.

§. 3. *Anna Catharina* Vólckerin catarrhis g-vioribus ſubinde obnoxia, ex hoc vino optata ſ-ſit levamina.

℞. R.

(r) Vade mecum p. 83. (s) Prax. med. ejusd. p. 122. (t) l. c. p. 251.

℞. Rad. filic. mar. *Vinum medic.*
bryon.
ariſtoloch. rot.
gramin. an. dr. II.
fol. cochlear.
betonic.
ſalv.
meliſſ. an. Pug. II.
fl. ſambuc.
chamom. an. pug. I.
ſem. carv. dr. II.
f. ſen. ſ. ſt. dr. VI.
agar. trochiſc.
Rad. Ialap.
rhabarb. elect. an. dr. II.
Tart. crud. alb. unc. ſem. M.

.4. In doloribus brachii ex catarrho emulſium dedit *Ridlin.*, (u) à cujus uſu decies quinque tum ſeri bilioſi excrevit æger:

℞. *Mag. Ialap.* gr. XIII. *Emulſio.*
ſcammon gr. IV.
nucl. pin. & aq. cinam. ac cich. an. q. s.
f. Emulſ.

exagenariæ Idem in eodem affectu propinavit c: (w)

℞. *Mag. Ialap.* gr. XVII.
nucl. pin. q. s. cum aq. cer. n. f. emulſ.
Julep. roſ. dr. I. M.

.5. *Dn. Ioann. Kley*, cos. Iſnacenſis, Amicus erus, potiunculæ hujus vires deprædicabat

℞. aqu. veron. *Potio.*
menth. criſp. an. unc. I.
cinam.

(u) C. II. obſ. 64. (w) cit. cent. obſ. 66.

cinam. c. cordial. dr. II.
Sir. diaſ. Andernac. unc. ſem.
Pulv. rad. Jalap. gr. IX.
cryſt. tartari gr. IV.
mag. Jalap gr. II. M. D.

Petro Homanno noſtrati haud ſemel felic dedi:

℞. Decoct. tamarind. calid. unc. II.
ſir. diaſer. Andernac unc. ſem.
cryſt. tart. gr. IV.
pulv. rad. Jalap. gr. X.
aq. cinam. dr. II. M. pro doſi.

Georgii Ditmari conjugi ſequens potiuncul voto ceſſit.

℞. Aq. chamomill.
menth. criſp. an. unc. I.
ſir. diaſ. Andernac. unc. ſem.
pulv. rad. Jalap. ſcrup. I.
tart. Vitriol gr. II. M.

Vetuſtatem ſpirabunt formulæ noſtræ, & fo lis non ſatis pompoſæ erunt. At nôſſe debet q libet Medicus, quòd omnes antiqui, [in his en ceteris tamen paribus, ſapientia eſt, (x)] in eo c ſentiant, medicamentum illud, quod plures exp ſunt & naturæ eſt familiarius, illi eſſe longo in vallo præferendum, quod non eſt experientiâ co probatum. Ideò prudentia remedia, i. e. *ſeneſc tia*, ſive ſint Galenica, ſive Paracelſica, quæ æta temporisque injuriam ac ignem ſuſtinere potuê imò, quæ inde, unde alia cecidêre, gloriam retulê amplectamur, monente *Frid. Hofmanno*, (y)

CAPI

(x) Job. XII, 12. (y) L. I. M. M. c. 5. p. 33.

CAPUT XIII.

E USU JALAPÆ IN OCULO-RUM RUBEDINE ET CONTUSIONE.

§. 1.

diuturna ad oculos defluxione, eorundemque (13.) *In oculorum rubedine & contusione.*
bedine, & imbecilliori visione, humores κάτω
uat Experientissimus *Timæus à Güldenklée* (z)
en. *Jalap.* rhabarb. &c. sæpius repetendo, ne
us nimium turbetur & incalescat. Quod
itum si notâsset barbitonsor iste, *morsulis* suis
ntibus, ineptè præparatis, haud procurâsset vi-
ebilitatem, uti alter apud *Sennertum* (a) gut-
erenam.

2. Egregiè quoque prosunt *pilulæ* ejus *cepha-*
(b) nec non *Verzaschianæ* hujus descriptio-
(c)

Pilulæ.

. Extr. pilul. lucis maj. scrup. I.
aurear.
sine quibus an. scrup. sem.
mag. rad. Jalap. scrup. sem.
ol. fœnic. gutt. VI.
M. form. pilul. ex scrup. I. num. XVIII.
Deaur. & D.

ngkeniana : (d)
Extr. pilul. coch. (seu MP. de succin.) scrup.
sem.
diagrid. corr.
resin. Jalap. an. gr. IV.
M extr.

L. I. epist. med. 22. (a) Med. Pr. L. I. P. II. S. 3. c. 37.
(b) in descript. medicament. (c) obs. med. 12. p. 30.
ade mecum p. 216.

extr. troch. alhandal. gr. II.
mercur. dulc. gr. XII.
M. F. pilul. pro dosi.
Vel; ℞. Extr. panch. Cr.
M. P. de succ. Cr. an. gr. XII.
resin. scammon.
Jalap. an. gr. VI.
f. pil. XXX. pro dosi.

§. 3. In *ophthalmia humida*

Potio. ℞. fl. capital. an. pug. II.
rhabarb.
jalap. an. dr. I.
spicæ
cinamom. an. dr. sem.
sal. tart. scrup. sem.
Inf. in s. q. aq. cich. in colat. unc. II. solv.
Sir. rosf. solut. unc. I. M. f. potio. S. Li
Tränckflein. (e)

Pulv. ℞. Spec. diaturbit. c. rhab.
Jalap. an. scrup. I.
resin. scammon. gr. VI.
elæosacch. fœnic. g. VII. M. f. pulv. (f)

§. 4. In *oculi contusione* Eidem *Rolfinccio* l
placent: (g)

Potio, ℞. rad. fœnic.
hierac. an. unc. I.
fol. fumar.
euphras. an. Man. I.
fl. borragin.
potentill. an. pug. II.
rhabarb. elect. dr. II.
Jalapp. dr. I. & sem.

ci

(e) Rolfinc. L. III. consf. 31. (f) Id. ibid. (g) L. III. co
sult. 5.

cinamom. dr. sem.
Concis. & cont. in aq. panis & oculor. Hartmanni. p. æqu. coq.
℞. unc. III. add.
Sirup. de cich. c. rhabarb. unc. I.
salis euphras. scrup. I.
scammon. sulfurat. gr. VI. M.
rad valerian.
chelidon. an. dr. sem.
elect. lenit. unc. sem.
pulv. Jalap. g. VI.
sal. euphras. g. IV.
sir. pœon. q. s. f. bolus.
Pulv. Jalap. scrup. I.
rad. chelidon. maj. gr. VI.
diagrid. sulfurat. g. III.
ol. fœnic. gutt. II. M. F. pulv.

Bolus.

Pulv.

CAPUT XIV.
E USU JALAPÆ IN SUFFUSIONE ET PTERYGIO.

§. 1.

æmissis purgantibus, *Rolfinccius cerevisiam* arat: (h)

(14.) In suffusione & pterygio. Cerevis. medicat.

fol. euphras.
majoran.
lil. convall.
rorismar. an. Man. sem.
fl. calendul.
consolid. regal.
bellid. flore pleno

eod. libr. cons. 4.

rosar. an. pug. II.
sem. anis.
fœnic.
rorismar.
ocimi
caryophyll. an. dr. I.
fol. sen. alex. s. st. unc. sem.
Jalap. nigr. dr. III.
rhabarb. unc. sem.
agaric. dr. II.
cinamom.
caryophyll. an. unc. I.
sal tartari
euphras. an. dr. sem.
Concis. & cont. D. S. Species zum Kräu
Bier.

§. 2. D. D. *Justus Cortnummius*, Reg. Prof. S
nus, utebatur in hujusmodi affectu seq. pulv.

Pulv. ℞. *rad. Jalap.*
turbit. alb. gummos. an. scrup. sem.
diagrid. fumigat. gr. III.
troch. alhand. gr. II.
ol. succin. q. s. f. pulv.

Theodor. Martinus Sälingstadt (i) habet hun
. *Gialap.*
mechoacann. alb. an. scrup. s.
mag. Jalap. gr. IV.
tart. Vitriolat. gr. VIII.
ol. anis. gutt. III. M. f. pulv.
D. c. aqu. cinam. borraginat.

Pilul. § 3. Pilulæ *Cortnummianæ* erant;
℞. MP. aloëph.

c

☞ (i) in disp. inaug. de visionis statu nat. & p. n. §. 45.
1696.

coch. an.scrup. sem.
resin. Ialap. gr. VI.
extr. cathol. gr. V.
ol. still. carv. gutt. II.
f. l. a. pil. XVII. pro una dosi.
eliana hæ: (k)
: Extr. panchym. Croll.
pil. aurear.
sine quib. (vel lucis) an.scrup. sem.
mag. Ialap gr. V.
M. f. c. aq. beton. (fœnic.) pil. num XIX. pro dosi.
gstadianæ tales: (l)
: Extr. panchym. Croll. gr. X.
resin. Ialap. gr. V.
troch. alhand. gr. III.
ol. succin. q. s. f. pil. mediocres pro una dosi.
4. In *ungue oculi*, quem Graji πτερύγιον vocant,
nshoc vinum Patricio Ulmensi salutare fuisse,
sto refert *D. Franck.* (m)
. Herb. veronic. *Vinum laxans.*
card. bened. an. Man. sem.
euphras. pug. II.
Rad. fœnic.
cichor. an. dr. I. & sem.
f. sen. alex. s. st. dr. VI.
rhabarb. elect. dr. II. & sem.
agaric. troch.
gialap an. dr. II.
sem. fœnic. dr. I. & sem.
cass. lign. scrup. I. & sem.
passul. min. dr. III.
macis scrup. I. D. incis.
M 3 CAPUT

) consil. med. 41. p. 441. (l) l. c. (m) de Veronic. p. 71.

CAPUT XV.

DE USU JALAPÆ IN TINNIT ET DOLORE AURIUM, GRAVIQVE AUDITU.

§. 1.

(15.) *In tinnitu & dolore aurium, gravique auditu, Pulv.* M. *Martinus* Hartman/Lipsiensis, præscr. *pulverem* in tinnitu: (n)

℞. *Gialap. nigr. resinos* gr. XV.
resin. scammon.
sal. absinth. an. gr. III. M. F. pulv.

Si *infusum* expetas, hoc satis tibi faciet: (o)

Nodulus. ℞. fol. sen. alex. s. st. unc. I. & sem.
rhabarb. elect.
Ialap. resinos an. dr. II.
Rad. doronic. dr. III.
pœon. dr. I.
fl. rorismar.
stæchad. arab. an. pug. II.
caryophyll. aromat. scrup. II.
cinam. acut. scrup. I.
tartar. albiss. lot. dr. II.

Crassiusculè contus. & concis. includ. seric. pro nodulo, S. Kräuter-Säck auff 1½. Nösel Wein zur Re gung des Geblüts.

§. 2. Rusticus *Vörtensis* à lapsu sibi restitutus debatur, paulò tamen post continuo *aurium tin tu* & *difficili auditu* mœstas cantillans querelas, cipit pilulas:

Pilul. ℞. Extr. panch. Croll. sec. descript. scrup. I.
MP. Tart. Quercet. correct. gr. IV.

(n) disp. inaug. de h. m. c. 11. p. 19. (o) ibid. p. 20.

mag. Jalap. gr. III.
troch. alhand. gr. II.
ol. ſtill. fœnic. gutt. IV.
f. c. tinctur. tart. pil. XVIII.
epties purgatus ille cum aliquali tinnitûs re-
ione. Dedi porro cum emendatione gravio-
uditûs, ſibilo verò remanente:
℞. MP. coch. ſcrup. I.
aurear. gr. VII. (VIII.).
mag. Ialap.
troch. alhand. an. gr. II.
f. c. aq. majoran. pil. XVII.
Seceſſit duodecies. Tandem uſu remediorum
tinuato, tinnitus quoque exploſus, ipſeque Dei
tiâ in integrum reſtitutus.
. 3. Dn. *Ioannes Reinhart*, Paſtor Ebenheimen-
n *βαρυκοΐα* ſua conſilium meum flagitans, eas-
n obtinuit *pilulas*, ipſeque promtiùs & acutiùs
liebat poſtea quàm antè, Deo agens gratias pro
tifera ope medicamentis inſtillata.
. 4. In *dolore aurium* adhibe pilulas *Iüngkenia-*
. (p)
℞. Extract. helleb. nigr. ſcrup. ſem.
mercur. dulc. ſcrup. I.
reſin. Ialap. gr. VIII.
troch. alhand. gr. IV.
f. pilul. pro aliquot doſibus.
Lentiliana in tinnitu aurium & obſurdeſcentia
:
℞. MP. de ſuccin. Crat. ſcr. I.
mag. Ialap. & ſcammon. an. gr. VI.
gumm. g. gr. IV.
c. elix. propr. f. pil. XXX. pro I. doſi.

(p) Vade mecum p. 60.

CAPUT XVI.

DE USU JALAPÆ IN HÆMO[RR]HAGIA NARIUM.

§. 1.

(16.) *In hæmorrhagia narium.* PORrigit inter alia *Rolfinc.* (q) decoctum [
laxativum:
℞. fl. cichor,
hepat. nobil,
hyperic. an. pug. II,
rhabarb. alex. dr. II,
Jalap. resinos. dr. III,
ebull. in seri lact. caprin. q. s. ollâ clausâ,
Colat. unc. VI, add. sir. de cich. c. rhab, unc.
M. pro 2. dos.

Observ. §. 2. Pedissequa Nobilis cujusdam viduæ, qu
ties juscula carnesve aromatibus e. g. *pipere, zin*
bere croco &c. conditas gustat, aut saltem prop
quiùs odoratur, toties *nares* ejus stillant *sanguine*
quod hisce meis oculis vidi. Tusâ venâ in brach
sumtâque potiunculâ *Jalapinâ*, & vitatis aroma
bus, ultra novem menses nunc nihil ampliùs que
læ seu molestiæ audivimus.

§. 3. Lepidus puer novem annorum honesti
vis plerumque ante novi- & plenilunium *hæmo*
rhagiam narium patiebatur, dedit Medicus eido
biduo ante id tempus emulsiunculam *Jalapinam*
qua sexies purgatus, simulque julebum, ex refrig
rantibus cum sirupo corallorum compositum,
nihil ulterius, dum hæc scribo, sensit perpetuu
alioquin mobile. Rusticæ in periculosa *hæmo*
rhagia duo cochlearia *stercoris suilli* exsiccati, cu
aqu

(q) L. III. consult. 2.

,in qua candens ferrum aliquoties extinctum,
na dederat, Fluxus narium quidem cohibe-
r,sed quanta inde alvi obstructio,quam tamen
na nostra sustulit,

CAPUT XVII.

E USU JALAPÆ IN CORRO-SIONE ET DOLORE DENTIUM,

§. 1.

D educendos humores acriores, *Ialapa* uti- (17.) *In corrosione & dolore dentium.*
que suam spondet operam, ideoque CL.
denklee hanc præparat *potiunculam* valde uti-
: (r)

Potio.

z. rhabarb.opt. dr. II,
cinam. acut dr. sem.
nf, per noct. in aq. cichor. unc. I, & sem,
endiv. unc. I,
nane colent. add. sir. cich. c. rhab. dr. VI,
pulv. Jalap. gr. IX. M.F.P.

. 2. Studiosus exquisitissimo dentium dolore, *Observ.*
mo cum ejulatu & cruciatu, afflictus, variis
interne quam externe adhibitis, sequente pul-
e,in aqua acetosæ sumto,sibi medebatur:

℞. Jalap. resinos gr. XXV,
mag. Jalap. gr. IV,
antim, diaph. gr. III,
sal. absinth. gr. I, M.

§. 3. Novi Pastorem, cui Medicus Mülhusinus
orrosione dentium specialissime commendâ-

(r) L. I. cas. 41.

rat *Jalapam*, nec sine successu. Coqua Nob
cujusdam tribus plerunque, ante pleniluniu
diebus odontalgiâ torquetur. Dedi eodem te
pore pulverem & pilulas, *Ialapâ* auctas, mensib
que nunc rursus manantibus, nihil doloris
sensit. Scribæ Generosissimi Domini W. acrin
nia *salivæ* linguam adeò inflammârat, ut prop
ulcuscula in ea enata, nec bibere, nec edere co
modè posset. Frustrà adhibitis cucurbitulis,
tiesque incassum repetitâ sectione venæ, s
Ialapâ, cum sirupo fumariæ composito in
qua cichorii datâ, terque repetitâ, interpo
semper sudorifero, optimè nunc valet,
mox sibi, Dei auxiliô,
restitutus.

PAR

ARS SECUNDA

Continet usum Jalapæ specialem
in
AFFECTIBUS THORACIS,
seu
MEDII VENTRIS.

CAPUT I.
USU JALAPÆ IN ASTHMATE ET DYSPNÆA.

§. I.

asthmate scorbutico humores in hypochon- (1.) *In*
iis collectos sic præparat expellitque laudatus *asthmate*
ans: (s) *& dispnæa.*

: rad. enul. *Decoct.*
foenic. *præparans.*
cichor.
irid.
liquirid. an. unc. sem.
calam. aromat. dr. III.
H. prass.
hyssop.
veronic.
agrimon.

fumar.

) L. II. epist. med. 13. Add. Rolfinc. L. V. consl. 8. p. 614.

fumar.
scolopendr. an. Man. sem.
Comar. absinth. pug. II.
ꝶ. borrag.
buglosſ.
genist. an. pug. I.
sem. nasturt.
citr.
urtic.
asparag.
anis.
fœnic. an. dr. II.
Cort. rad. cappar.
fraxin. an. dr. VI.
cicer. rubr. unc. I.
passul. min. unc. II. & sem.
Incis. & conquass. aff. aceti squillit. unc. IV. a
font. puriss. q. s.
stent in infus. loc. calid. per noct.,
mane coq. in olla vitreata optimè clausa ad r
manent. libr. III. & sem.
De Colat: ℞. libr. II. add. succ. cochlear. depura
unc. II.
nasturt. unc. I. & se
beccabung. & citr.
an. unc. I.
sacch. albiss. unc. V
croc. integr. scru
II.

Mixta digerantur in M. B. tepido per diem no ctemque, donec feces crassæ in fundo subsideant, quibus postea liquor clarus separetur, & diligente colet. D. in fictil.

Laxans. ℞. Decoct. superior. residui libr. I. & sem.
in hoc infund.

fol

fol. sen. s.st. dr. VI.
agaric, albiss.
mechoacann. alb.
medull sem. cartham.
rhabarb. elect. an. dr. III.
Jalap. dr II.
tartar. albiss. dr. III.
zingib.
cinamom.
galang. an. dr. sem.
Mixta stent in loc. calid. per hor. VII., postea
coq. leniter & expr.
Colat. add. Sir. sambucin. laxat. unc. IV.
aq. cinamom. dr. II.
S. Laxirender Sirup.
Si *nodulum* cupias, confice hunc;
℞. fol. meliss. **Nodulus.**
scolopendr.
veron.,
card. bened.
fumar. an. pug. I.
fol. sen. s. st. dr. VI.
mechoacan. alb.
agaric. troch. an. dr. II.
rhabarb. el.
Jalap. an. dr. I. & sem.
sem. fœnic. dr. II.
cort. aurant.
cinam. acutiss. an. dr. I. & sem.
rad. enul.
zedoar. an. dr. I.
Zingib. alb. scrup. II. M. ad saccul.

Vel

Vel iſtum apud D. *Joann. Franc.*, Med. Ulm
ſem. (t)

℞. Comar. abſinth. Man. ſem.
H. veronic.
tuſſilag.
helen. an. pug. I.
rad. cichor.
petroſel. an. dr. II.
fol. ſen. ſ. ſt. unc. I.
Rhabarb. dr. III.
rad. eſul. præp.
ebul. an dr. II.
agaric. troch.
mechoacan. nigr. an. dr. III.
cort. citr. ſcrup. II.
ſaſſafras dr. I.
ſem. anis.
fœnic.
galang.
N. moſch. an. ſcrup. II.
ſem. cartham.
paſſul. min. inciſ. an. unc. ſem.
crem. tart. dr. II.
Ex inciſ. & cont. f. Nodulus.

Vide ſîs alium D. *Sculteti* Senioris apud E
dem. (u) Viro cuidam aſthmatico & tympanit
Höfer. (w) hunc ordinabat:

℞. fol. ſenæ el. unc. I.
rhabarb. opt. dr. II.
agaric. troch.
Jalap. an. dr. I. & ſem.
rad. helleb. n. præp.

hel

(t) tr. de Veronic. S. II. membr. 3. c. 6. p. 108. (u) l. c
112. (w) medicat. familiar. p. 617.

helen. an. dr. II.
Mann. unc. II. & ſem.
fl. 4. cordial.
calendul. an. pug. I.
ſem. cartham. cont. dr. III.
aniſ.
cort. aurant. an. dr. II.
chalyb. c. aceto præp.
tart. præp. an. dr. ſem.
rad. gramin. & ononid. an. dr. II.
cinamom. dr. I. & ſem.
macis dr. I.
M. inciſ. & cont. & f. ſaccul. ex ſeric. alb. oblong., ſatis capax menſ. I. vini & aqu. ſeri lact. libr. ſem.

Quid effecerim in aſthmatico *Borſtelmanno*, ſu- indicatum eſt. (x)

. 3. Matronæ cuidam gibboſæ, anhelitûs diffi- ate & capitis dolore, ex materia catarrhoſa la- nti *Hôferus* (y) dedit potionem:

. Mann. elect. unc. I. *Potio.*
ſir. roſ. ſolut. cum fol. ſen. unc. ſem.
pulv. rhabarb.
jalap. an. ſcrup. I.
cryſt. tart. ſcrup. ſem.
galang. gr. VIII.
Aq. è cort. citr. q. s. M. f. potio.

a etiam *Rolfincciana* (z)

. Rhabarb. alex. dr. II.
Jalap. nigr. reſinos. dr. III.
fl. viol.
borrag.
bugloſſ.

rosar.

) L. I. c. 15. §. 4. (y) l. a. p. 178. (z) L. III. conſult. 6.

rosar. an. pug. I.
coq. in s. q. aq. font.
Colat. unc. V. add.
Sir. de cich. c. rhab. unc. I.
M. F. potio pro 2. dosib.
Vel: ℞. pulv. mechoacan. alb. scrup. I.
scammon. sulfurat. gr. II.
resin. Jalap. gr. IV.
fecul. ari gr. VI.
ol. still. anis. gutt. II.
M. f. c. sirup. de marrub. & aq. asthmat. I
Rudolf. potiuncul. D. pro dosi,
wohl vorher umgerühret.
Pastori vicino misi nuper haustulum ex
Mell. ros. solut. unc. I.
aq. scabios. unc. II.
pulv. rad. Jalap. dr. sem.
tart. variol. gr. VI. M.
& septies dejecit cum faciliori respiratione. P
decennis diu jam scabie detentus, illâ ex situ f
sanescente, vehementi spiritûs difficultate preh
debatur cum tussi, cui ad materiæ peccantis, c
ad organa spiritalia ferebatur, evacuationem p
scripsit CL. *Ridlin.* (a)
℞. *pulv. gialap. res.* n. gr. XV.
gumm. gott. corr. gr. VI.
ol. fœnic. destill. gutt. III.
sir. viol. sol. unc. sem.
aq. fl. acac. q. s. f. potiunc.
Ex qua dejecit duodecies, & aliquot vomi
habuit, levatusque videbatur. At cum nondu
omnis materia morbifica exhausta videretur, c

(a) C. II. obs. 90.

ydromel purgans, ex cujus diligenti usu post-
lum abs omni malo planè liberatus fuit.

4. Asthmaticæ & vertiginosæ Idem *Hofer.*
r pulverem: (b)
. rhabarb. opt. & pulveris. *Pulv.*
cort. exter. Jalap. an. scrup. I.
sal. absinth. & fœnic.
centaur. & bryon.
aronis an. gr. IV.
resin. scammon. scrup. sem. M. pro 3. dosib.
dolescenti XXII. annor. in inflatione capitis &
cum læsa respiratione *Gockel* (c) hunc dedit:
Pulv. rad. Jalap.
sp. diat. c. rhab. an. scrup. II.
crem. tart. scrup. sem.
diagrid. corr. gr. V. M. f. pulv. pro una dosi.

5. In *asthmate seroso* Nobilissimo cuidam mi- *Pilula.*
ildenklee (d) *pilul.* suas hydragogas, quarum
est descriptio:
Magist. gumm. gamandr. gr. V.
resin. Jalap. gr. VII.
extr. enul. gr. VI.
ol. still. mac. gutt. II.
M. f. pil. num. IX. ex aq. cinam. sumendæ.
nerosus Dn. *Gedeon Wangenhemius* sæpius
tur hisce:
MP. Tart. Quercet. corr. scr. I.
extr. f. sen. alex. g. VI (rhab. alex. gr. VI.)
troch. alhand. gr. II.
mag. Jalap. gr. IV.
c. sir. hyssop. pil. XX.

N D. *Mi-*

l. a. p. 194. (c) consil. 40. p. 437. (d) L. II. cons.
I.

D. *Michaël.* (e) ex

℞. MP. de ammoniac. ſcrup. I.
reſin. Jalap. gr. VI.
format pilul. dict. Lufft-Pillen.

Vel: ℞. Extr. diacartham. ſcrup. I.
reſin. Jalap. gr. II.
c. Eſſ. helen. f. pil. pro doſi. (f)

Morſuli. §. 6. Efficaces etiam Morſuli *Rolfincciani*: (g)

℞. Conſerv. roſ.
abſinth. an. dr. ſem.
cond. zingib. ind. unc. ſem.
reſin. Ialap. gr. VIII.
ſcammon. ſulfurat. gr. VI.
ſacch. in aq. menth. ſol. unc. I.
f. l. a. Morſul. Num. V.
illinant. oleo acori, ſeu N. moſch. S.
Purgir-Morſellen auff einmahl.

Bolus. §. 7. Aſthmatico ſeroſo citatus *Güldenklee* dedit etiam *bolum*:

℞. Rob ſambuc. dr. II.
reſin. Gialap. gr. IX.
ol. citr. gutt. II. M. f. bolus ſacch. conſ[...]
gendus.

Vel: ℞. *Jalap.* gr. XVIII.
Mag. gumm. g. gr. II.
Caſſ. rec. extr. unc. ſem.
f. bolus conſp. ſacch.
in aſthmate & raucedine utilis.

CAP

(e) in Colleg. MS. ſuper. Id. M. Pr. Jonſton. (f) Rol[...]
L. V. conſ. 8. (g) l. c. (h) l. c.

CAPUT II.
USU JALAPÆ IN RAUCEDINE ET TUSSI.

§. 1.

raucedo oriatur à catarrho, (2.) *In raucedine & tussi. Pilul.*

℞. MP. de succin. Craton. scrup. I.
resin. Jalap. gr. VI.
c. ol. succin. seu majoran. f. pilul. S.
Haupt- und Fluß-Pillen.

℞. MP. coch.
aurear.
resin. Jalap. an. gr. VI.
mag. gummi de Peru gr. IV.
c. ol. succin. f. pilul. XIX. (i)

ssi pituitosa: ℞. Pilul. hier. c. agaric. scrup. I.
resin. Jalap. gr. VII. f. pil. XX. (k)

℞. Extr. pil. aurear. scrup. I.
coch. scrup. sem.
mag. rad. Jalap. scrup. I.
diagrid., sive pulv. syrii, scrup. sem.
ol. anis. gutt. III. M.
form. pilul. ex scrup. I. num. XVIII.
Deaurent. Dos. pilul. IX. singul. mensib. usurpandæ. (l)

. *Marcus* Herford / nunc Med. Reg. Aulæ iens., Amicus nôster integerrimus, (m) has mendat:

. MP. de succin. Crat. scrup. I.
aloëtic. scrup. sem.

D. Mich. in Colleg. cit (k) Id. l. c. (l) Verzascha obs. 77. (m) disp. inaug. de h. m. c. 9. Jen. 1678.

Resin. scammon. (*Jalap.*) gr. IV.
M. c. elix. propr. q. s. f. pilul. minor.

Pulvis. §. 2. *Wolfgang. Höfer.* (n) cuidam hunc *pu*-*rem* præscripsit:

℞. rhabarb.
Gialap. an. scrup. I.
diagrid. gr. VIII.
ol. still. macis gutt. V. M. f. pulv.

Herfordius (o) istum: ℞. *Gialap. nigr. resin.* sc I.
resin. scammon. gr. I
cryst. tart. gr. VIII.
ol. anis. gutt. I M. F.

Nobilissimæ Matronæ, tussi chronica labor sequens pulvis, in vere & autumno sumtus, r tùm semper attulit levaminis, quem ideo singu ter æstimabat:

℞. *Pulv. rad. Jalap.* scrup. I.
cryst. tart. gr. VIII.
tart. Vitriol. gr. IV.
troch. alhand. gr. I. & sem.
ol. dest. anis. gutt. II. M.

Observ. Generosus Dn. *ab Harstall*, Toparcha Mihla à molestissima tussi, cum acutissima cephalal inappetentia & magna inquietudine discrucia omni bihorio de sequente aqua duo seu tria su cochlearia;

℞. Aqu. hyssop.
chærefol. an. unc. I. & sem.
asthmat. Rab. unc. II.
Elix. Pectoral. Rolfinc. dr. I. & sem.
Oxym. scyll. unc. sem.
Sir. hyssopo unc. I.

(n) medic. familiar. p. 259. (o) l. a.

cap. vener. unc. sem. M.
nde tenax & viscida pituita in pectore fusa
modè expellebatur seq.
. Tart. vitriolat. scrup. II. *Pulv.*
mag. Jalap.
troch. alhand an. scrup. sem.
ess. scamm. g. V. M. pro 2. dosib.
audavit utrumque summopere.
Rolfinc. (p) propinabit hanc potionem:
. Rad. cichor. dr. III. *Potio*
fol. agerat. pug. VI.
Jalap. dr. III.
fol. sen. dr. II.
fl. viol. pug. II.
oq. in aq. font. Colat. ℥ unc. VIII. add.
Sir. de cich. c. rhab. unc. I.
ros. solut. unc. I. & sem. M. pro 2. dosib.
Jobilis Matrona LXVI. annorum, robustioris
en corporis, præmisso clysmate, usa est:
. Aq. veronic.
scabios an. unc. II.
mell. ros. solut. unc. I.
pulv. rad. Jalap. scrup. II.
tart. vitriol. dr. sem.
mag. Ialap. gr. X. M. pro 2. dosib.
ropter optatum effectum aliis in vicinia com-
ndavit crebriùs. Primâ vice decies, alterâ
nquies purgata, citra omnem molestiam.
ruditus Amicus, sumtâ hâc, ἄνω καὶ κάτω purga-
ir, notabili cum levamine:
. *pulv. rad. Ialap.* scrup. I.
tart. vitriolat.
mag. Ialap. an. gr. IV.

(p) L. V. cons. 1.

tart. emet. Mynſ. gr. I.
ſir. viol. ſimpl. unc. ſem.
aq. fœnic. unc. II. M. pro doſi.

Alia de hac mane cochl. IV. & à meridie III bebat omni ex voto ſuo:

℞. Aqu. marrub.
veron. an. unc. I. & ſem.
ſcabios.
fœnic. an. unc. I.
Sir. diaſ. Andern.
cich. c. rhab. an. unc. ſem.
tart. Vitriolat. ſcrup. II.
mag. Ialap. gr. VIII.
pulv. R. jalap dr. ſem. M.

Sculteto cuidam pagano hanc ſummè prof am ordinavimus:

℞. Rad. cich.
helen. an. unc. ſem.
polyp. q.
liquirit. an. dr. III.
fol. tuſſilag.
ſalv. hort.
hyſſop. an. Man. ſem.
fl. ſcabios.
bugloſſ.
ſambuc. an. pug. I.
bacc. Junip. unc. ſem.
fic. num. V.
ſem. aniſ. dr. II.

Inciſ. & cont. coq. in aq. ad tertias, Expr. & admiſc.

Sirup. de eryſimo Lobel.
viol. laxat. an. unc. I. & ſem.
diaſ. Andern.

Oxymel. scyllit. an.dr.VI.
Tart. Vitriol.
pulv.rad.Jalap. an. dr. sem. M.
Lösender Brust-Tranck.
istoph. Kühne laudabat suam:
℞. Aq. veronic. unc. II.
sir.dias. Andern. unc. sem.
pulv.rad. Jalap. gr. X.
tart. vitriol. gr IV. M. pro dosi.
Sebastian Tuchschärer/rusticus Scherbdamus,
s erat hâc:
℞. Aq. hed. terrestr.
chærefol.
card. Mar.
portulac.
hyssop. an. unc. I.
Oxym. scyllit. dr. III.
pulv. rad. Jalap. scrup. II.
troch. alhand. scrup. sem.
crem. tart. dr. II. D. cochl. III.
4. Infantibus crebriùs dedi: *Sirup.*
℞. Sirup. viol. laxat.
de farfar. an. unc. I.
veronic. unc. sem.
pulv. R. ireos fl. scrup. I.
mag. Jalap.
tart. vitriol. an. scrup. sem. M. D. cochl. parv. & plur.
l: ℞. Sir. jujubin.
ros. solut. an. unc. I.
tart. vitriol.
mag. Jalap. an. gr. XII.
resin. scammon. g. III. M.
ssi & gravedine ociùs cessante; Materia scilicet
ccans *κάτω* bellè expulsa est.

§. 5. In contumaci tussi cum orthopnæa I
ctissimus *Verzascha* (q) Mercatori quadragena
dedit cum allevatione hoc elixir purgans:

Elixir. ℞. Elix. vit. Mathiol. dr. I. & sem.
mag. rad. Ialap. gr. XII.
solv. ad ignem & D. ad usum. (r)

§. 6. Puella nondum biennis ex dentitione p
fluvio alvi cum vigiliis, tussique validâ & fer
correpta, ut jamjam suffocari videretur, à *Rid*
obtinuit: (s)

Elect. ℞. *pulv. Jalap. resinos.* gr. XII.
cholag. simpl. gr. II.
ol. cinam. gutt. I.
sir. jujub. dr. III. M. (dr. II.)
Tegat. fol. auri. S. Säfftlein auff einmahl

Bolus. §. 7. Vel: ℞. Conserv. pulmonar. dr. I.
mechoacan. alb. scrup. I.
resin. Ialap. gr. III.
ol. still. anis. gutt. II.
c. sir. de tussilag. q. s. f. bolus.

CAPUT III.

DE USU JALAPÆ IN PLEURI-TIDE.

§. I.

(3.) *In Pleuritide. Potio.* Hoefer (t) *pleuritico* & phthisico hanc pot
nem dedit:

℞. Mann. elect. unc. I.
pulv. rhabarb. scrup. II.
gialap. scrup. I.

(q) obs. med. 46. (r) Id. obs. 77. (s) C. III. obs. 40. (t)
p. 190.

aq. cinamom. dr. I. & sem.
spirit. Vitriol. gutt. IV. M.
& cum decoct. pectoral. q. s. f. potio.
Pleuritidem spuriam, sine venæsectione, solâ hac
ulit Junior *Ridlin.* (u)
℞. Antim. diaphoret.
mag. Jalap. an. gr. VII.
sir. ros. sol. unc. sem.
c. q. s. aq. hyssop. f. potio pro una dosi.
. 2. In sinistri lateris dolore flatulento *Grülin-*
(w) *Michaëli Haccio*, Rectori Scholæ Stol-
gensis, hunc dedit pulverem:
℞. *Jalap. gr.* XV. *Pulv.*
rhabarb. scrup. sem.
diagrid. sulfurat. gr. III.
tart. Vitriol. gr. VIII. M.
. 3. Superiori anno multis *pleuriticis* feliciter *Observ.*
, post diaphoreticum, seq.
℞. Aq. cord. Mar. unc. II.
theriac. Androm. dr. sem. (scrup. II.)
spirit. ther. camph. gutt. IV. (VI. VIII.)
ess. anodyn. gutt. III. (IV. V.)
sir. papav. rhæad. dr. II. (ad IV.). f. H.
℞. *rad. Jalap. resinos.* gr. XXVI. (XXX.)
crem. tart. gr. X. (XII.)
diagrid. corr. gr. I. (II. III.) f. pulv.
mnibus bene cessit.
. 4. Agyrta nuper *pleuritica* feminæ pro sex
ssis vendidit talem:
℞. *Ghalabii* (substituit tamen nebulo bryon.
nostr.) dragm. s.
ras. dent. homan. scrub s.

(u) in Cent. observ. med. num. 16. (w) C. II. obs. 60.

ſal. vipper. (erat purum ſal culinare) g
D. cum lacte molier. ruff. pilor.

CAPUT IV.

DE USU JALAPÆ IN PHTHI

§. 1.

(4.) *In phthiſi.* REctè *V..delius* noſter: (x) *in Phthiſicis*, ai *deſperatis, ſi cautè propinetur Jalapa, ſæpe que purulentam materiam κάτω expulit.* Italo dam complexionis à prædominio melancholi tra biennium pectoris anguſtia cum difficili r ratione laboranti, tuſſi inſuper moleſtato, exc materiâ viridi, ardorem etiam circa anteriorem ctoris regionem percipienti, ut de pulmone affecto & phthiſi obſeſſo certa omninò ſigna a ſent, *Auguſtus Thonerus*, (y) ad educendos i ctore hoſpitantes humores pituitoſos & bili primò ordinavit:

Potio.
℞. Rhabarb. el.
rad. Jalap. an. ſcrup. II.
crem. tart gr. XII.
decoct. pectoral. cum dr. II. fol. ſen. unc
f. P.

Exin aliquot ſeceſſus habuit, ſuccedente m liberiore reſpiratione. Porrò ad reliquas tolle præſcripſit hydromel laxativum:

Hydromel laxat.
℞. Rad. enul.
ireos fl.
polyp. q. rec. an. dr. II.
H. hyſſop.

V

(x) diſp. de Gialap. c. 6. p. 26. (y) L. III. obſ. m 131.

veronic.
absinth. Rom.
card. ben.
adiant. utr. an. pug.
fol. sen. elect. s. st. dr. X.
agaric. rec. trochiscat.
Rad. Jalap. an. dr. III.
rhabarb. el. dr. II. & sem.
crem. tart. dr. I. & sem.
Jujub.
sebest. an. dr. sem.
cinam.
gal. an. dr. sem.
c. sidon. alb. f. saccul. pro mens. hydromell.
De quo libr. sem. calidè jejuno stomacho horâ unâ ante prandium hausit, benigna & sufficienti operatione peractâ, anhelitus expeditior successit, & ardor pectoris remisit.
nnullis ita dedi:
℞. *Rad. Jalap.* scrup. I. *Potio.*
rhabarb. el. gr. XVI.
sir. cich. c. rhab. dr. VI.
aq. tussilag. q. s. F. H.
§. 2. In collegio MS. D. *Michaël* suprà laudato ce reperio pilulas:
℞. Extract. phlegmagog. scrup. I. *Pilul.*
agaric.
resin. Jalap. an. gr. IV.
c. ess. Veronic. f. pilul.
hthisis omninò sit à fluxionibus capitis,
℞. MP. de succin. Craton. scrup. I.
resin. Ialap. gr. V.
Mag. gummi de Peru gr. III.
c. elix. pectoral. f. pilul.

Vel;

Vel: ℞. Extr. pil. coch.
aurear.
resin. Ialap.
scammon. rosat. an. gr. VI.
c. ol. still. succin. f. pilul.

Phthisico post sputum cruentum dabit *Rolfinc.*(z)
℞. MP. coch. cum diagrid. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. III.
ol. cinamom. gutt. III.
f. c. aq. endiv. pilul. num. V. pro dosi.

Observ. §. 3. Puella rustica decimo ætatis anno, sine e[...] ius medicamenti ope, à febre maligna, quâ sat pe[...] culosè decubuerat, redemta à sero in hoc mor[...] admodum vitiato subitò in scabiem, & hinc in[...] bem totius corporis incidebat, quæ inprimis id[...] molesta erat, quod nunquàm sine maximis dol[...] ribus lecto incumbere quiret, durantibus istis [...] annum. Ducta demum ad D. D. *Ridlinum*, ([...] cùm jam cutis & ossa, prætereaque nihil esset,

- - *ut salientia viscera posses*
& pellucentes numerare in corpore fibras, (b)

opem tamen poscenti dedit pulverem:

Pulv. ℞. Crem. tartari scrup. sem.
pulv. rad. Jalap. resinos. gr. VIII.
diagrid. sulfurat. gr. II.
ol. dest. anis. gutt. I. M. pro dosi.

Dato adhuc uno pulvere & unguento, bellè r[...] stituta ipsa, ut Ulmam Imperialem, à pago suo t[...] bus milliaribus distantem, pedes iverit, Medico s[...] prolixas agens gratias. Ego Nobili militi de[...] hunc:

℞. *Rad. Jalap.* scrup. I.

cry[...]

(z) L. V. consil. 6. (a) Cent. observ. singul. num. 9. ([...] Ovid. L. VI. Metamorph.

cryst tart.
tart. vitriol. an.gr. IV.
Mag. Jalap. gr. I.
ol. Junip. gutt. I. f. pulv.

CAPUT V.
USU JALAPÆ IN ABSCESSIBUS.

§. 1.

[Ec ipsi *abscessus* interni usum *Jalapinum* re- (s.) *In abscessibus.*
ormidant. Erat cachecticus subtumidus,
quadragenarius, cum respiratione difficili do-
que hypochondrii dextri antiquo. Datis re-
entibus & aperientibus malum haud cessit.
inatur ergò è *gialapa* pulvis laxativus, & inde
iot mensuras purulentæ materiæ εὐφόρως, cum
entissimo levamine, excrevit, sanitati restitutus
gerrimè . Imò in aliis quoque ob intestinali-
bscessuum ruptionem, vel ne id suspicantibus
em, non rarò à purgante hoc pulvere purulen-
edere observantur. (c)

2. Puer XII. annorum intolerabilis dorsi do- *Observ.*
sustinens, sopitis iis benè valere videbatur,
unc agens hilariter, usque dum novus ingrue-
aroxysmus. Postea in inguine dextro tumor
ascebatur doloribus istis evanescentibus, qui
es ad eam magnitudinem excrevit, ut caput re-
nati infantis adæquaret, mox suppuratus
nem puris, seu potiùs saniei copiam effudit, &
iot diebus pòst muscas quasdam vivas, quales
n antea ultrà centum folliculo cuidam inclusas

ayn,

) Wedel. disp. cit, c, 6, p. 25. seq.

ἄνω, etiam κάτω rejecerat, redeuntibus dolori
pristinis, pueroque ad extremam maciem consi
to, dedit *Ridlin.* (d)

Potio, ℞. Aq. card. bened. unc. II.
pulv. rad. Jalap. dr. sem.
cholag. s. gr. IV.
mell. ros. solut. unc. sem.
sp. vitriol. gutt. VII. M.

Observ. §. 3. De memorabili *abscessu thoracis* ex re
gradis variolis oborto, per apertionem thoracis
rò feliciter curato, in puero novenni, ad mater
coctam blandè educendam Exc. *D. Grübel.* (e)
am hoc adhibuit:

℞. Sir. ros. solut. unc. I. & sem.
hepat. rubr. Dresd.
tart. vitriolat. an. scrup. sem.
pulv. R. Jalap. gr. XII. M. pro 3. dosib.

Porrò ad materiæ excrementitiæ affluxum in
bendum, pectorale laxans non sine comm
dedit:

℞. pulv. mechoacann. albiss. dr. sem.
Jalap. scrup. sem.
sp. dianis.
diapenid. an. dr. sem.
crem. tart. scrup. I.
sir. ros. solut.
loch de passul. an. unc. sem. M. pro 2. do

Observ. §. 4. Pastor in vicinia pro sputo cruento me
camina petens, obtinet aquam:

℞. Aqu. veronic.
hed. terrestr. an. unc. II.
salv.

(d) C. III. obs. 85. (e) Dec. II. Ephem. Germ. ann. V.
obs. 39.

tussilag. an. unc. I.
Sirup. de symphit. unc. I.
scabios. dr. III.
papav. err. dr. II.
lap. cancr. crud. pulv. dr. II. M.
umat de ea omni bihorio cochlearia III. Vix
lterâve dosi hausta, ἄνω καὶ κάτω feliciter pur-
r, apostemate ex voto rupto, at non sine diffi-
te expulso. Restitutus purgante usus est ex
ad. Jalap. & tart. vitriolat. Πάντα καλῶς!

CAPUT VI.

USU JALAPÆ IN SYNCOPE T PALPITATIONE CORDIS.

§. I.

D humores pituitosos, lentos viscidosque exantlandos, cruditatemque acidam in ven- lo contentam & restagnantem ejiciendam, pi- convenuint. (6.) *In syncope & palpitatione cordis.*

. *Mag. Jalap.* *Pilula.*
scammon. an. gr. VIII.
MP. aloët. g. V.
ol. anis. gutt. II.
c. elix. propr. q. s. f. pilul. (f)
℞. MP. aloët. scrup. sem.
extr. *Jalap.* gr. IV.
croc. mart. sacch. gr. III.
c. elix. propr. antiscorb. s. q. f. l. a. pilul.
verò malum ex acido humore propullulet, hy-
ogum sequens ad humorem hunc tempera-
tum

). Wedel. disp. de syncope, p. 17. Jenæ 1682.

tum corrigendum & educendum commendat
vius, Medicus omnium seculorum memoriá
gnus: (g)

℞. Gumm. sagapen. aceto solut. & iterum
spissat. dr. sem.
resin. Jalap. scrup. I.
mag. gumm. gott. scrup. sem.
ol. baec. Junip. g. III. M. f. pil. XV.
Inaurent., seu pulv. glycirrhiz. consperg.

Si *palpitatio cordis* nascatur ex viscoso acri
humore, Idem *Sylvius* maximè commendat
pilulas suas, cùm & ipsæ glutinosos mucosos
humores solvant, & ad faciliorem sui eductio
disponant. (h)

℞. Gumm. galban. acet. scyllit. solut. & ite
inspissat. dr. sem.
Vitriol. mart. ad albedin. calcin. scrup. I.
troch. alhand. dr. sem.
diagrid. gr. XV.
ol. carv. gutt. VI. M. f. pil. num. XXV. In

Sumantur V. aut VII. matutino tempore, ac v
triculo vacuo, superbibendo post sesquihoram
sculum, seu cerevisiam, cum pauco pane coctan
macere aromatisatam. (i)

Obs. §. 2. Nobilis Virgo XVIII. annorum tam ve
menti cordis palpitatione molestata, ut motu
pectore non contactu tantùm comprênsus, se
visui obvius, à serosa & vaporosa materia, cap
lam cordis, seu pericardium obsidente, cum insi
faciei pallore; labiorum livore, conjunctus
morbus virgineus, à crassis lentisque humori
phlegmaticis cum bile mixtis ortus, & obstruct

(g) L. I. Prax. Med. c. 34. p. m. 352. (h) lib. cit. c. 25. p.
(i) Conf. Dolæi Encyclop. med. L. II. c. 6. p. 389.

n venis mesaraicis concitantibus. Ad totius
u corporis depurationem, obstructionumque
ationem, vinum ordinavit *Thonerus*; (k) exhi-
lo interdum pulverem cum jusculo dandum
. rhabarb. el. scrup. II. & sem. *Pulv.*
R. Jalap.
crem. tartar. an. scrup. sem.
i cum successu. Virgo ex mensibus suppres-
lpitatione laborans accipit à *Rolfincio* (l) alia
hunc:
. sp. diat. c. rhab.
Jalap. an. scrup. sem.
ol. anis.
foenic. an. gutt. II. M. f. pulv.
Idem eidem dat *decoctum*: (m) *Decoct.*
. fol. sen. s. st.
gialap. n. resinos. an. dr. III.
agar. troch. dr. II.
fl. viol. & ros. an. pug. III.
cinamom. dr. I.
spic. scrup. I.
coq. in s. q. aq. font.
ol. ℞. unc. VI. add.
Sir. ros. solut. unc. I.
de polypod. unc. III.
M. D. pro 3. dosibus.
. 4. Idem Virgini ex mensium obstructione
open patienti præscripsit *electuarium* leniti-
de manna ad unc. sem. add.
Jalap. resinos. *Elect.*
hermodactyl. Patavin. an. unc. sem.
O f. c.

k) L. III. obs. p. m. 154. (l) L. IV. cons. 3. (m) l. c.

f.c.s.q.sirup.artemis. Elect. obduc.f. au
Lind-Lattwerg auff einmahl. (n)

Bolus. §. 5. Idem priori offert *bolum:* (o)
℞. *Jalap. resin.* scrup. I.
magist. chrysops g. V.
conserv. meliss. liquid. q.s. f. bolus.

CAPUT VII.

DE USU JALAPÆ IN HÆMOPTOE.

§. I.

(7.) In hæmoptoë. Stabulario cuidam in sputo sanguineo & to corporis œdemate, cum metu phthisis & hy pis, *Höfer* (p) dedit potionem ex

Potio. ℞. *pulv.* rhabarb. dr. sem.
Jalap. scrup. sem.
Mann. elect. unc. I. & sem.
crem. tartari scrup. I.
decoct. pectoral. q. s. f. potio.

Uxor mercatoris post mediam noctem *moptysi* correpta erat, cui D. *Bernhard Verza* (q) julebum dedit pro 2. dosibus, &, præmissâ V sectione, humores serosos & biliosos, sanguin fluidiorem facientes, seq. potiunculâ eduxit.

℞. rhabarb. el. pulv. dr. sem.
rad. Jalap. pulv. scrup. I.
sir. fl. persicor. unc. sem.
aq. plantag. q.s. F. potio, cum regimin. di sum.

§. 2. Notabilis historia de vomitu sangu en

(n) L. IV. cons. 2. (o) l. c. (p) l. c. p. 443. (q) obs. m 37.

rmi ancillæ cujuſdam, recenſente eam D. *Go-
r. Chriſtian. Wincklero*, Amico honorando, (r)
tandem dedit ei purgans ex
℞. Sirup. de tribus.
cich. c. rhabarb. an. unc. ſem.
crem. tartari ſcrup. I.
pulv. Jalap. ſcrup. ſem.
ſp. Vitriol. martis gutt. II.
aq. cinamom. dr. ſem. D.
Dejecit aliquoties aduſtam materiam ſangui-
permiſtam, vomitu ociùs remittente. Præſcri-
deinde *nodulum*, quo in vino infuſo quotidie
batur. Iniens poſtea matrimonium bellè vixit.
. 3. Civis Stolbergicus ex curru lapſus, duabus
is fractis & compreſſis, cum ſputo cruento
gnaque tuſſi ad *Grülingium* deferebatur. Qui
im, ſectâ baſilicâ, alia inter poſtremò dabat pur-
onem ex
℞. cryſt. tart. ſcrup. I. *Pulv.*
Jalap. gr. XVIII.
rhabarb. gr. XV.
adſperſ. ol. fœnic. & aniſ. an. gutt. II. M. (s)
Rolfinc. (t) Viro birioſo & XXX. annorum de-
hunc:
℞. R. *Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tart. ſcrup. ſem.
ol. cinam. gutt. I. M. f. pulv.
§. 4. Quàm ſalutaris fuerit hæmoptoico Theo- *Obſ.*
o è S. J. vomitus à *Jalapa* concitatus, dixi olim
bſerv. meis *Medico-Phyſicis*, (u) & nuper in
rmacop. Stercorar. (w) Si vacat & lubet, lege
enſe.

O 2 CAPUT

(r) Dec. I. Eph. ann. VII obſ. 113. (s) C. VI. obſ. 55. (t)
. conſ. 2. (u) faſc. I. num. 6. (w) S. II. c. 4. §. 3.

CAPUT VIII.

DE USU JALAPÆ IN CANCR[O] MAMMARUM.

§. 1.

(s.) In cancro mammarum. Bolus.

SI in primis viis lateat amurca tenax & visc[ida,] eam commodè repurgaveris seq. lenitivo:
℞. pulp. prunor. dr. I.
resin. Jalap. gr. III.
mercur. dulc. gr. XV. M. f. bolus.

Mercurialia optimum crebriùs præstant [effe]ctum, uti in omnibus tumoribus, sic specialite[r] cancrosis. Aliàs abstine à purgantibus. Ma[lum] quippe latet ùt plurimùm in partibus solidis, & [li]cèt centies purges, cancrum tamen haut expu[gna]bis. (x)

Cerevisia laxat.

§. 2. In *occulto mammarum cancro* rusticæ c[ere]*visiam* laxativam præscripsit *Timaeus*: (y)
℞. Geranii Robert. Man. III.
fumar.
meliss.
scabios.
persicar.
agrimon.
scolopendr. an. Man. I.
cort. virid. int. fraxin. unc. II.
rad. oxylapath. acut.
polyp. querc.
pimpinell.
enul. an. dr. VI.
helleb. n. unc. & sem.

(x) Dolæus Encyclop. chirurg. L. V. c. 8. p. 1167. (y) ... IV. cas. med. 39.

Florum hyperici Man. I.
borrag.
ſambuc.
calendul.
roriſmar. an. pug. II.
Fol. ſen. s. ſt, unc. II. & ſem.
rad. Gialap. unc. I.
turpeth. gummoſ. dr. VI.
cinamom. acutiſſ. unc. I.
Inciſ. & conquaſſat. includ. ſaccul. lint. alb. & ſuſpendant. in doliolo librar. XLVIII. cerevif. recent., poſt perfectam fermentationem aſſumatur, quantum ad ſubducendam alvum ſufficit.

3. Mulier LXIII. annorum ultra duodecenni- *Obſerv.* *cancroſi* quid aluit in cervice; Chirurgus, qui ...s nôrat, remediis ſuis ita demulcere & compe...e ſtuduit, ut illa familiam ſuam commodè ſatis ...uc gubernârit. Ante biennium verò in im...ſum creſcens, pejora quæque minitabatur. ...ectâ excreſcentiâ carnosâ putridâ ſummeque ...idâ, alia inter hoc *vinum* à Medico præſcri...m aſtra ſuper extulit, faciens adhuc bellè, quod ...trem familias oportet.

℞. Rad. oxylapath. acut. *Vinum.*
helen. an. dr. III.
cichor. alb.
helleb. n. præp. an. dr. II.
Fol. card. bened.
agrimon.
fl. ſcabios.
fumar. an. pug. II.
centaur. min.
ſamb. an. pug. I.

Cort. tamarisc. unc. sem.
sem. anis. dr. II.
fol. sen. s.st. unc. I.
agaric. albiss. dr. III.
Rad. Jalap. resinos. unc. sem.
sal. tartari dr. I. & sem.
D. incis. & cont. ad chart. S.
Species zum Blutreinigenden Wein.

Sumsit de eo ter in die ad unc. IV. & V., inf
lando cuilibet dosi de mist. seq. XL. ad L. gutt

℞. Tinctur. antimon. dr. III.
ess. fumar.
trifol. fibr. an. dr. II. M.

PA

ARS TERTIA

mprêndit usum Jalapæ specialem
in
AFFECTIBUS ABDOMINIS,
seu
INFIMI VENTRIS.

CAPUT I.

E USU JALAPÆ IN DOLORE ET IMBECILLITATE VENTRICULI, AC PICA.

§. 1.

ſvencula XVI. annorum subitò conquerebatur (1.) *In dolore & imbecillitate ventriculi ac pica.*
e *dolore* circa regionem *ventriculi* vehementis-
o cum nausea & inani vomendi desiderio, acce-
ant mox convulsiones in manibus pedibusque,
mentis læsione tamen, non equidem diu du-
tes, ociùs verò recurrentes. *Ridlinus* senior,
oprius diaphoretico, hâc unicâ potiunculâ o-
e malum sustulit. (z)

℞. Mell. ros. solut. unc. sem. *Potio.*
pulv. gialap. resin. n. dr. sem.

 cho-

(z) C. III. obs. 25.

cholag. simpl. gr. III.
aq. card. ben. q. s. M.

Observ. §. 2. Patricia quædam delicatioris naturæ, & viculâ occasione hystericis symptomatibus ob xia, cum magna querela de *gravamine, in ventri lo* & abdomine hærente, lumborumque dol præsertim instante fluxu menstruo, infestata, symptomata ortum trahebant à pituitosis bilio que humoribus. Ordinavit igitur *Thoner.* fe auspicio *vinum medicatum :* (a)

Vinum. ℞. Rad. cichor.
enul.
fœnic. an. dr. II.
H. absinth. rom.
card. ben.
meliss.
anth.
hyssop. an. pug. I.
fol. sen. el. s. st. dr. X.
agar. rec. troch.
rhabarb. el. an. dr. III.
Rad. Jalap.
crem. tart. an. scrup. IV.
jujub.
dactyl. an. dr. III.
gal. min. dr. I.
c. sind. alb. f. saccul. inf. libr. III. vin. &
menth. lib. I.

De quo quart. dimidiam horâ unâ ante pr dium accepit, per aliquot matutinas continuan & cum εὐφορίᾳ operatione peracta, ipsa ab om molestia liberata est. *Höferus* (b) cuidam, p ve

(a) in app. ad obs. med. p. 361. (b) medicat. famil. p. 329.

: sectionem & purgationem, *dolorem ventricu-*
ıtienti ex biliosis flatibus residuis, vicinarum-
partium obstructionibus, ordinabat vinum
:
:. Comar. absinth. Man. sem.
card. ben.
fl. centaur. min.
rorismar.
cordial. an. pug. I.
sem. 4. fr. maj.
fœnic.
coriandr. præp. an. dr. I.
rad. polypod. unc. I.
cichor.
gramin. an. unc. sem.
cort. aurant.
citr. an. dr. I. & sem.
tamarisc. pug. II.
Fol. sen. elect. unc. II.
rhabarb.
agaric. troch.
Jalap.
Mechoacann. an. unc. sem.
troch. alhand. in petiam seorsim ligat. dr. sem.
cinamom. dr. II.
macis,
caryophyll. an. dr. I.
Incis. & cont. D.
ud in *cardialgia* dabit *Gockel.* (c)
§. 3. Puer octennis circa *ventriculi regionem*, &
utroque hypochondrio, dolore quotidie rede-
te, perque aliquot horas durante, infestatus, &
ıtiens interius actuale frigus, exhibito oleo stil-
O 5 lat.

(c) *conf. med.* 20. p. 235.

lat. carvi cum jusculo calido, sumsit ex hyd
melle:

Pulv. ℞. Rhabarb. scrup. I.
Rad. jalap. scrup. II.
crem. tart. scrup. sem. M. f. pulv. (d)

Pusiunculis *Jüngkenius* dat: (e)
℞. *Ialap. pulv.* gr. III.
resin. Jalap. gr. sem.
crem. tart. gr. III. M.

Vel: ℞. *Resin. Ialap.* gr. I. & sem.
sulf. m. antimon. gr. sem.
antimon. diaph. indulc. gr. III.
CC. philos. calc. gr. II. M. pro dosi. (f)

Infanti quinque septimanarum, summis tor
nibus cruciato, ita ut convulsiones instarent, da
sequentem. Rejecit ἄνω καὶ κάτω magnam m
quantitatem cum præsentaneo levamine:

℞. Antimon. diaph. non edulc. gr. III.
Resin. Ialap. gr. I.
sulf. antimon. gr. sem.
oc. cancr. gr. IV. M.

Alius quadriennii curriculo Mense Aprili c
ripiebatur *dolore* circa regionem *ventriculi* cum
more leniter extra vergente. Cataplasmatibus
unguentis maturantibus adhibitis restituebat
per os excreto pure. Quinto anno fides data, n
hil mali metuendum, modò consentiret in unu
medicamentum. Propinavit *Rolfinc.* (g) in ce
visia cocta cum pane *pulv. gialap* selectiss. resin
dr. sem. Post multas dejectiones immunis fact
& liber ab omnibus ærumnis suis.

Ide

(d) Thoner. L. III. obs. p. 137. (e) Vad. mecum p. 3
(f) in fund. Med. eclect. p. 539. (g) de Purgant. S. II. a.
c. 5.

em *Höferus* militi cuidam, dolores circa *um-*
um quâvis nocte patienti, redeuntibus iis cre-
,dabat: (h)
, ſp. diaturb. c. rhab.
pulv. R. Jalap. an. ſcrup. I.
gumm. gott. gr. XIII.
ol. ſtill. macis gutt. IV. M. pro 3. doſib.
enator *acutos ventriculi* ſui *dolores* cum ſingul-
rè continuo prolixiùs mihi exponens, paucis
convaluit:
. Theriac. Androm. dr. ſem.
conſ. roſ. rubr. dr. I.
laud. opiat. corr. gr. II. M.
. *pulv. R. Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tart. gr. V.
mag. Jalap. gr. III.
troch. alhand. gr. I. & ſem. M.

uellus quinque dierum quiritando dies no- *Obſ.*
que traducebat inſomnis. Tentârunt muli-
læ varia, licèt fruſtrà. Vocatus obſervavi, in-
em manibus crebrò contrectare *ventriculi re-*
em, quaſi demulcere vellet locum dolentem.
li IV. gr. *R. Jalap.* cum unico grano antim.
horet. purgatus ſufficienter conquievit poſt-
omni dolore ſublato. Notes velim, quæ ſu-
(i) diximus ex *Wedelio*, qui etiam alibi ſic: (k)
ſervavimus in praxi, quòd infantes etiam 2. 3.
um *commodiſſimè ferant purgantia* mitiora, v.
nechoacannam & *gialapium*. (1.) Expurgatur
e meconium, pituita item conglobata & viſcida,
actis caſeatione v. g. reſultans, tormina ipſis
pè exhibens immania. (2.) quòd infantes, *pro-*
portione

(h) l. c. p. 174. (i) L. II. Part. I. c. 10. § 1. (k) diſp. de
gant. ritè adhibend. c. 2. § 3.

portione ad alios habitâ & *respectivè fortiori eg. dosi*, quia calidum ipsorum est robustius, & hu ditate copiosâ & eâ quidem miti ac blandâ, pollent, purgandi & irritandi vis ferè obtund & diluitur. (3.) vidimus cum miraculo qs., q assumto purgante tali, resinoso v.g. *conquievi iidem & obdormiverint sæpe non aliter, quàm si atum sumsissent*, etiam prius, quàm ipsum op tum fuerit per sedes, quod ipsum quoque quar que à cinnabarinis notavimus. Hinc adeò lul tius exhibemus purgans, sed proportionatum, infanti, quàm nutrici, sæpè enim non nisi refr operatur. Si in pica ab emetico non sentia vamen æger, reliquiæ morbi tolluntur medican tis ἐκκοπρωτικοῖς, eg.

Pulv. ℞. *Gialap. n. resin.* gr. XV.
tart. vitriolat. scr. sem.
gumm. gott. gr. III.
sal. menth. g. V. M.

§. 4. Nec fastidiendæ sunt *pilulæ Jüngken na*: (l)

Pilulæ. ℞. Extr. absinth. scrup. sem.
colocynth. c. aq. s. sale tartari acu fact. gr. III.
diagrid. sulfurat. gr. IV.
resin. Jalap. gr. III.
castor. pulv. gr. VI.
laud. opiat. gr. I. & sem.
M. f. pil. pro dosi.

Vel *Richteriana*: (m)
℞. MP. aur. & coch. an. gr. V.
extr. panchymag. gr. VI.

res

(l) Prax. med. p. 206. (m) disp. inaug. de cardialgi 9. Jen. 1671.

resin. Jalap. gr. III.
scammon. gr. III.
c. s.q. ol. fœnic. f. pil. no. XXV.
D. pro dosi.

, 5. *Höferus* mulieri cuidam proceræ, & aliàs *Obs.*
pelati obnoxiæ, de stomachi imbecillitate &
ili præludio lamentanti dedit: (n)
. Elect. de succo rof. unc. sem.
pulv. rhabarb. scr. I.
Jalap.
tart. Vitriol. an. gr. XV.
Dissolv. c. seri lact. unc. II. D.

D. *Sam. Ledel.* (o) bolum exhibet: *Bolus.*
Conserv. menth. dr. I.
pulv. Jalap. gr. XV.
diagrid. gr. VI.
fecul. ari gr. III.
M. f. c. sir. ros. bolus, asperg. pulv. trag.
stomach. Quercet.
D. S.
Magenreinigender Zucker.

CAPUT II.

USU JALAPÆ IN NIMIA SITI, VOMITU, ET ARDORE STOMACHI.

§. 1.

πλυελισμῷ, cui, sat diu duranti, hydrops succes- (2.) *In nimia siti,*
t, inque hujus inappetentia *sitisque* molestia *vomitu, &*
oner. (p) cum duabus unciis hydromell. simpl. *ardore sto-*
ibuit sequentem pulverem. *machi.*

℞. Rad.

n) l. c. p. 341. (o) disp. inaug. de Pica c. VII. art. 2. habit. 1668. (p) L. III. obs. p. 147.

Pulv. ℞. *Rad. Jalap.* dr. sem.
rhab. el. scrup. I.
crem. tart. scrup. sem. M.

Etsi vix quadrantis horæ intervallo post as-
tionem vomitu redditus, non minùs semil
spatio pòst operari cœpit sursum deorsumque
piosâ biliosorum serosorumque humorum ex
tione subsequente, non tam vi medicamenti, q
redundantia humorum corruptorum irritatâ
turâ. Exin tumor ventris quidem subsedit
nullam constantiam præstitit.

§. 2. Servo, cuncta *evomenti*, propter ve
compressionem & contusionem, ab equo fact
hunc bolum dedit *Hôfer.* (q)

Bolus, ℞. Cassiæ rec. extr. dr. II. & sem.
pulv. rhabarb. scrup. I.
mag. Jalap. gr. XV.
tart. Vitriol. gr. VII.
M. f. c. sacch. bolus.

§. 3. Generosissimus Juvenis Holsatus in s
mo *ardore stomachi* alia inter à D. D. *Hanneman*
Amico pl. colendo, accepit quoque pilulas.

Pilul. ℞. Merc. dulc. gr. VII.
extr. rhabarb. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. V.
f. pil. cum succo liquirit. & aq. nymph.
num. IX.
involvant. pulv. oc. cancr. (r)

§. 4. Coriarius quidam è nostratibus, sur
prius pulv. purgante,

Pulv. ℞. *pulv. rad. Jalap.* scr. I.
tart. vitriol. gr. V.
mag. Jal. gr. IV.

ti

(q) l. c. p. 437. (r) Dec. II. Eph. ann. VIII. obs. 40.

tart. emet. M. gr. I.
ol. still. carv. gutt. I. M.
o decies κάτω & ter ἄνω faustè purgatus, adhi-
postea vile remedium domesticum, & abs o-
ardore immunis nunc vivit hilariter.

CAPUT III.

USU JALAPÆ IN VERMIBUS.

§. I.

Erissimè dixit, quisquis dixit: ἄνθρωπον εἶναι ψυχάριον βαστάζον νεκρόν. Probavimus id ex-o Nobilis *Asthulsii*, Dynastæ *Ilfeldensis*, ele-ssimi *Nosologiæ animatæ* compendii, (s) la-ue deduximus alibi. (t) Stabant mihi comæ, x hærebat faucibus, cùm *Lüchtringæ* ad Vi-m olim honesta puerpera, varia & insolita us symptomata perpessa, tandem, sumto eme-vel mille *erucas* & *vermes* diversi coloris & itudinis, ἄνω καὶ κάτω rejectos prolixiùs mihi ret. (u) At non minùs curiosa & rara histo-nam recenset *D. Fasch*, Prof. quondam Je-s. (w) Matrona scilicet honestissima marito oem faciens prolis certissimam, quam confir-nt mulierculæ omnes, expectantes filiolum, um Parentis gaudium. Verùm enim verò vis ex variis signis, præcipuè nisu imminen-erperii, spes fuerit facta ab adstantibus, o-mnia-

(s.) *In Vermibus.*

Obs.

fasc. III. obs. m. Med. Phys. Dec. II. Eph. ann. (t) graph. curios. S. IV. c. 3. 6. & 8. Zeitkürtz. Erbaul. Lust hem. 1. (u) Dec. I. Eph. cur. ann. VII. obs. 234. (W) gramm. invitat. ad disp. inaug. de lumbric. J. G. i annô 1688.

mniaque parata steterint, nihilo tamen minù
cecidêre sua omnes. Siquidem ad sextum i
permansit status mensem. Tandem verò po
sum pharmacorum, propulsis veræ ingravid
nis signis, exclusa succedentibus diebus est
plissima fætura *lumbricorum* per secessum pa
liberorum, partim membranaceis involucris, a
vi gallinacei magnitudinem, inclusorum, ut ju
ipse *Faschius*, aliquot millia rejecta fuisse per
verminosæ sobolis agmina. Alia post fœtum
vumque sanumque adhuc ejecit *vermem* i
lacerta. (x) Nihil verius quàm oraculum istu
bæum: (y) Adam *putredo*, & filius hominis
mis, i.e. interprete *Athanasio Kirchero*: (z) o
homo, tàm vivus quàm mortuus, inumeris, licèt i
sibilibus, scatet vermiculis, omnesque morbi tà
terni quàm externi vermibus obnoxii sunt.
tamen, quod colluviei hujus animatæ pestis
tissima *Jalapa* nostra fiet.

§. 2. Licèt enim omnia purgantia *anthelm*
ca sint, specioso tamen hoc titulo præ ceteris
dot saluberrima radix hæc. Occidit & ex
vermes, serpentes, bufones, ranas, & ejusmodi
malcula, faeturamque eorum futuram impedit
quî enim resistere audebunt pusilli isti tortor
crimoniæ *Jalapinæ salino-sulfureæ*, ejusque vi
incidendi, abstergendi, liquandi? Laudat *Str*
berger. (a) sp. diaturbit c. rhabarb., nec no
præconio suo privabimus, copulentur tamen i
lutem hominum cum radice nostra. Hanc
cum Illustri *Febrio*, Imperialis Academiæ l
Cu

(x) Dec. II. Eph. ann. VIII. obs. 24 (y) c. XXV. v.
de peste S. 2. c. 4. p. 240. & L. XII. Mund. subterr. S. 2
(a) de morb. pueror. c. 16.

os. Præside secundo, Fautore nostro, dum vi-
;, Candidissimo, (b) magnifaciendam existi-
ius plurimis experimentis sœpissimè nobilita-
Lumbricum utique latum præter ceteros
c expulsum meminit Vir optimus, aliquot
rum frustillatim prodeuntem, cum collo sen-
ngustiore & rotundiore in minutissimum ca-
um atrum & verrucosum, trium papaveris
num aptè conjunctorum formam exprimens,
ientem, cujus iconem raritatis ergò subjecit.
lem bestiolam à larga purgatione ex ano civis
furtensis propendentem extractumque nota-
). *Schmidt*, Phys. ibid. ordinar., Curiosorum
ithon. Quantum *Jalapa* valeat in eliminandis
is, CL. *Dravviz*. (c) lamentabili probavit hi-
â. Datâ hac radice, semper frusta verminosa
ias ulnas longa excrevit æger, quod à ceteris
antibus minimè sperare licuit.

3. Puer XI. annorum alvum depositurus in-
gerendum sensit aliquid ex podice flaccidi pen-
, quod manibus attrectans laceransque ad di-
iæ ulnæ longitudinem, cum fletu & metu por-
is intestinalis abruptæ matri monstravit. Hæc
nita D. *Sim. Schulzio*, Physico Thorunensi, A-
) venerando, (d) qui vanum hominum ter-
m erroremque deridens, præscripsit inter
:

:. *pulv. R. Jalap.* gr. XVI. *Pulv.*
resin. scammon. gr. II.
crem. tartari gr. VI. M.

quo lumbrici duarum ferè ulnarum rejecti
. Puella XV. annorum duplici tertiana, cum
P insigni

) in hier. pier. p. 125. (c) de scorbut. tit. 2, p. 127. (d)
l. Eph. ann. III. obs. 229.

insigni virium jactura, miserè divexata, à D. G
fredo Christiano Winclero, Collega & Amico c
ctissimo, (e) accepit:

℞. Sp. diaturbit. c. rhab. dr. sem.
cryst. tart. gr. VII.
pulv Ialap. scrup. sem. M. f. pulv.

Obs. Dejecit sæpius, & cum fecibus tandem lum
cos latos ad novem ulnas cohærentes. Illustr
mus Comes *Wolfgang. Barbo* fidissimè retulit
D. *Gerbezio*, Practico Labacensi, Comiti
Schrotenbaccensem mendicæ cuidam, quæ jam
biennium serpentem in corpore aluerat, casu in
cubitu sub arbore ingressum, & qui nullis ante
neque alexipharmacis, neque lacte, quod cal
suspensâ à pedibus ægra, supponebatur, exp
poterat, drachmam unam *rad Ialap.* præbuisse
paulò post expulsum fuisse *anguem*, eumque
huc vivum. (f) De cive *Syncoptico* cum magna
mendi cupidine, nausea, & copioso sudore fr
do, verùm à semin. santonic. cum pulv. *Ialap.*
dr. sem., vermibus ejectis, curato, vid *Phil. M*
obs. apud *Bonet.* (g) Uxor. XL. annorum, à pl
bus annis *ardorem* in interioribus pedum pla
& manuum volis sentiebat, vertiginosa, & ep
pticis impetita motibus concidens, tandem d
rad. Ialap. pulverisatæ in vino infusæ circa no
lunium sumsit, & deturbatis plurimis lumbr
sanitatem diutissimè perditam brevissimè & fa
limè recuperavit. (h) *pulvisculum* hunc infantil
laudatus *Dolæus* (i) dabit:

℞. C

(e) Dec. I. Eph. ann. VII. obs. 104. (f) Dec. III. E
ann. I. obs. 135. (g) Med. Sept. L. III. S. XVI. c. 4. p. 6
(h) Binniger. C. IV. obs. 28. (i) l. c. p. 421.

. Cinnab. nativ.

resin. Ialap. an. gr. III. usque ad VI. M.

ulvis anthelminticus laxativus D. *Christiani ri*, Prof. Wittenberg., citante eum *Henrico sto Muscovvio*,(k) hic est :

pulv. gialap. resinos.
rhabarb. an. scrup. I.
mercurii dulcis dr. sem.
diagrid. sulfurat. gr. VI. M.
Adde sîs
Sir. fl. persicor., seu de cich. c. rhab. unc. I.
aq. citr. & cinamom. an. dr. I; M. D. pro II. seu III. dosib.

℞. Ras. CC. scr. IV.
corallin. scr. V.
gran. myrrh. rubr.
Mercur. dulc. an. gr. XXIV.
sp. diat. c. rh. dr. II.
resin. Ialap. gr. XIII.
M. f. 8. pulver. D.

e ac vesperi una pars ex jure calido.
cholari Isnacensi, de dolore hypochondrii si- i maximè conquerenti, cum rosione circa um- um, hoc pulvere unico omnes pepuli mole- .

. *pulv. rad. Ialap.* scrup. I.
sp. diat. c. rhabarb. gr. XVI.
crem. tart. gr. XV.
mag. Ialap. gr. IV. f. pulv. divid. in 2. p. æqu.

rimâ vice duodecies decessit, alterâ novies, LX. bricis oblongis, crassisque citra molestiam re- s. Puello trienni dedi :

 ℞. Sp.

:) in disp. de vermib. intest. Sect. Pract. th. 21. Witteb.

℞. Sp. diaturb. c. rhab. gr. XXV.
Rad. Ialap. gr. XV.
tart. Vitriolat. gr. V.
mag. Ialap. gr. IV. M.

Puellæ sexenni eundem, sic tamen, ut ille s[...] ret de eo, quantum duo cultri suspides cap[...] hæc verò quantum tres: & ipsa simul à caduc[...] liciter liberata est. Dedi eundem multis [...] bono semper cum successu. *Ioannis* Franc[...] rustici Herleshusani, filio novenni misi:

℞. *pulv. rad. Ialap.*
c c. ust. præp. an. scrup. I.
tart. vitriolat.
mag. Ialap. an. gr. IV.
troch. alhand. gr. II. D. S.
Hievon 3. Messer-Spitzen voll mit wa[...]
Milch.

Purgatus est ἄνω καὶ κάτω, multis rejectis ve[...] bus. Puellæ septenni *Höfer.* (l) dedit seq.

℞. rhab. el. scrup. IV.
Rad. Ialap.
tart. præp. an. scrup. sem. M. Div. in 2. p.

Vel: ℞ *pulv. Ialap.* scr. sem.
c c. ph. præp. gr. IV.
cinnab. nativ. gr. I.
f. P. D. c. lacte vel mulso pro dosi.

§. 4. Pistoris uxor dolorem circa umbili[...] semper sentiens, hanc potionem à D. *Franco*[...] pit, expulso *lumbrico* duorum ulnarum Ulm[...] um, cum remissione doloris:

Potio. ℞. Vini seu decoct. veronic. unc. III.
pulv. gialap. resin. scrup. I.
crem. tartari scrup. sem.

sc[...]

(l) l. c. p. 179.

scammon. sulfurat. gr. VII.
antim. diaph. gr. IV.
sir. de cichor. c. rhab. dr. III. M. (m).
rus rustico dabat hanc: (n)
Sp. diaturbit. c. rhab. scrup. II. & sem.
cryst. tart.
pulv. fol. sen. an. scrup. I.
mercur. dulc. gr. XVII.
Ialap. resin. gr. XV.
Sir. ros. sol. c. fol. sen. dr. VI.
vini parùm,
sp vitrioli gutt. IV. M.

5. Memorabilis, at lugubris, historia *Schadia-* *Observ.*
referente D. *Dolae*, (o) de puella duodecenni.
cùm à morbillis epidemicè grassantibus re-
ta esset, sibique restituta videretur, de tremo-
tius corporis subitaneo, sed interpolato, con-
itur, quem sequenti die tam vehemens uni-
i excepit motus, omnes in medio & infimo
tre contentas partes quasi divulsurus, singulis
ous ter vel quater affligens, sed sine notabili
ore, ratione etiam salvâ & illæsâ semper ma-
te. Durante paroxysmo, ad duas aliquando
as cum adstantium commiseratione se exten-
te, decumbebat cum horrenda hinc illincque
atione, nec ad interrogata responsum dabat,
ù tamen capitis vel negans seu affirmans omnia.
ssante verò paroxysmo surgebat, bene comede-
, & bibebat. Rogata à CL. *Schadio*, Physico
mbergensi, ubi motum primariò perciperet,
bdomine, dixit, & quidem cum frigore. Subor-
suspicio de *vermibus*, mox tamen, mutata sen-

(m) tr. de Veronic. §. II. membr. III. c. 4. p. 167. (n) l. c.
283. (o) L. VI. Encyclop. Med. c. X. p. 416. seq.

tentia, pro spasmo scorbutico morbum hunc ha it Medicus. Præmissis ergò universalibus, a scorbutica cum nervinis permiscuit. At nih efficientibus, antiqua remansit suspicio de *mibus*. Solâ igitur theriacâ Androm. aliquot bus præmissâ, sequens infusum purgans mane j no ventriculo assumsit:

Infusum. ℞. Rad. allii
gentian. an. dr. I.
gramin. dr. II.
rhabarb. dr. I. & sem.
fol. sen. dr. I.
Zedoar.
Zingiber. an. scrup. I.
Sal. absinth.
scord.
tanacet. an. gr. V.
Stent per noct. infusa, mane coq. lento ign
Colat.
unc. II. & sem. add.
Sp. diat. cum rhabarb.
pulv. Jalap. an. gr. X.
sir. fl. persicor. dr. VI. M.

Primò lumbricos, deinde ascarides vivos m tuosque magnâ excrevit copiâ, citraque omn spem, ab hoc horrendo symptomate liberata est

§. 6. *D. Michaël in Colleg. MS.* citato ordi seq.

Siruß. ℞. Sir. fl. persicor. dr. III.
pulv. rad. Ialap. scrup. I.
mercur. dulc. gr. XII. S. Purgir-Säfftl

Bolus. & *bolum*: ℞. Conserv. fl. persicor. dr. III.
pulv. rad. Jalap. scrup. I.
mercur. dulc. gr. XII. (gr. X)

f. c. sir. fl. persicor. bolus. S.

Purgirender Wurm-Zucker.

7. Pepererat puella *ranas* in ventre suo (qua-
coaxationes ipse audivit *Grülingius* (p)) ex po-
quæ palustris infausto seminio prægnantis. Va-
rustra adhibitis, Senior iste Cheruscus dedit
las:

℞. Extr. panchymag. scrup. I. *Pilulæ.*
pulv. Jalap. gr. VII.
serpentum scrup. sem.
M. f. pilul. XIX. c. pauco sir. de succ. citr.

Femina aliàs sanissima ingentem *dorsi pruritum*
iens, tandem multos ex cute *vermiculos* prode-
es notavit *parvos, latiusculos* & *albicantes*. Da-
ei junior *Ridlinus* pilulas (q) malo valde immi-
o:

℞. Extr. myrrhæ
aloës opt. lot. an. scrup. I.
mercur. dulc.
magist. Jalap. an. gr. XVI.
diagrid. sulfurat. gr. IV.
c. elix. PP. f. pil. num. LXXXIV.
consperg. pulv. cinamom.

Jüngken (r) describit tales:

℞. Aloës violat.
myrrh. elect. an. scrup. I.
mercur. dulc. dr. sem.
rad. Jalap. scrup. sem.
ol. absinth. destill. gutt. III.
c. Elix. propr. f. pil. num. XL.
pro 4. dosib.

P 4 Vel:

(p) C. VII. obs. 14. (q) Cent. obs. singul. num. XII.
) Vad. mecum p. 304.

Vel: ℞. aloës elect. dr. I.
myrrh. puriss. scrup. II.
sp. diat. c. rhabarb. scrup. IV.
resin. Jalap. gr. XII.
troch. alhand. gr. VI.
c. s. q. succ. absinth. inspiss. f pil. LX.
D. pro una dosi IX. X. ad XII.

Puellæ XVI. mensium, ad imitationem *Bo*
(s) misi has:

℞. aloës rosat. scrup. I.
mercur. dulc. scrup. sem.
mag. Jalap. gr. IV.
c. aq. cinam. f. pil. pro 3. dosib.
D. c. pomo assato.

Alia XV. annorum obtinuit has:

℞. Extr. panch. Croll. sec. descript. scrup. s
rhabarb.
MP. Querc. corr. an. gr. III.
mag. Jalap. gr. un. & sem.
f. c. sir. absinth. pil. XV. D.

Obs. §. 8 Puer temperamenti calidi & humidi, p
guiore corporis habitu præditus, sex annor
victu liberatiore consveto, puerorum more, p
miscuè utens, lacticiniis aliisque cibis & fructil
ὡραίοις se delectans, sensim de die in diem ex
bescit. Quamvis quoad cetera omnia optimè
lere satisque comedere videretur, attamen par
aut nihil nutriebatur, & quotidie in deterius f
bat, ac malum cum ipso decrescente accrescere
debatur. Intolerabilem pruritum in dorso, brach
ac cruribus, non sine ingenti dolore, persentir
conquerebatur. In causam hujus maciei lim
ùs inquirentes Parentes, posthabitâ, cùm nulla
esse

(s) Med. Sept. collat. L. III. S. XVI. c. 7. p. 628.

ıt indicia, lumbricorum ſuſpicione, advertunt
ctula quædam nigricantia in cute, quæ ungui-
vellicata extrahebantur, ſequenti die rurſum
ırentia. Emaciatum & omnibus fermè viri-
deſtitutum corpuſculum, ſvaſu quorundam,
ılneum aquæ calentis collo tenùs demergunt,
culoſas dorſi, brachiorum, & crurum partes
nento ex farina & melle, eas ſimul molliter
ındo, illinunt. Hôc per vices iteratô, ſubtiliſ-
ı quædam & exigua animalculorum, *vermicu-*
ım figuram repræſentantium, capita cinericii
ɔris è cute erumpere copioſiſſimè vident. Hæc
ˈaculâ per Chirurgum abradi jubent. Tan-
ı linimento per unius ac alterius diei interval-
ı adhibito minuuntur. *Rolfinc.* (t) præpara-
ıumoribus, pulv. dat ex *Jalap.* gr. X. & elæo-
ch. cinam. gr. IV. Retur CL. *Mœbius* (u) cum
heod. Schenckio (vv) & *Frid. Hofmanno*, (x)
ı vermes, ſed recrementa viſcoſa eſſe, inque po-
cutaneis condenſata. At vide tu de *vermibus*
s, quos Miteſſer & Zehr-Würme vocant,
ınertum, (y) *Joëlem*, (z) *Foreſtum*, (a) *Borellum*
) *Sebizium* (c) &c. Næ cives oppidi Laâr in Per-
e, ob aquæ potum & aërem minùs ſalubrem,
rmibus ſubcutaneis multùm vexari, αὐτόπτης refert
ɔbiliſſ. *Mandelſloh* (d)

§. 9. Grati etiam *Morſuli* :

(t) L. XIII. conſ. 3. (u) L. II. Inſt. Med. P. II. c. 14. p. 138.
vv) Exercit. Anatom. L. I. S. II. c. 3. p. 213. (x) L. I. M. M.
19. p. 344. (y) L. II. Prax. P. II. c. 24. & L. II. Inſt. Med.
II. c. 9. p. 256. (z) L. X Prax. S. III. art. 2. p. 559. (a)
VI. I. obſ. 15. in ſchol. (b) C. I. obſ. 80. (c) T. II. Spec.
P. P. VI. c. 34. p. 1839. Add. Rolfinc. L. XIII. conſ. 3. p.
77. Cynogr. m. curioſ. S. IV. c. 6. §. 4. (d) in Itiner. ori-
ıt.

Morsuli. ℞. *pulv. rad. Ialap.* dr. III.
sem. portulac.
sant an. dr. II.
corallin.
caryophyll.
rhabarb. an. dr. I.
diagrid. scrup. I. (dr. sem.)
sacch. in aq. gramin. solut. q. s.
f. s. a. Morsul.

Est *Rotula*:

Rotulæ. ℞. sem. sanct. unc. sem.
turpet. elect. dr. II.
rhabarb. opt. dr. III.
resin. Ialap. s. a. solut. scrup. I.
corallin. dr. I.
ol. citr. gutt. VII.
sacch. albiss. in aq. fl. persic. solut. libr. sem.
f. s. a. rotul. (e)

Vel: ℞. Sp. diaturb. c. rhab. gr. XVI.
mercur. dulc. gr. XV.
resin. Jalap. gr. VI.
troch. alhand. gr. II.
sacch. alb. in aq. fl. persic. sol.
f. rotul.

CAPUT IV.

DE USU JALAPÆ IN HERNIA

§. 1.

(4.) In hernia. IN *hernia carnosa Rolfinc.* (f) hos dabit pulveres:

Pulv. ℞. *pulv. Jalap. resinos.*

(e) Timæus in descript. medic. p. 428. (f) L. XII. con

ſp. diaturb. c. rhab. an. ſcrup. ſem.
ol. ſtillat. aniſ.
citr. an. g. IV. M. f. pulv.
umatur mane hor. VI. in juſculo carnis, &
learia X. deſuper c. pane abſorbeantur. Vel:
. cryſt. tart.
Jalap. an. ſcrup. ſem.
elæoſacch. citr. gr. III. F. pulv.

. 2. In *hernia varicoſa* Junior *Ridlin*, (g) offe-
lium:
. crem. tart.
pulv. f. ſen. ſel. an. ſcrup. I.
mag. Ialap. gr. V.
ol. ſtill. aniſ. gutt. I. D. pro una doſi.

. 3. Ruſticus *hernioſus* ſubinde alvum habet *Obſerv.*
niorem, quæ multùm negotii ei faceſſit. Juſſu
bitonſoris ſolâ utitur *Jalapâ* cum ſale abſinth.
ta, in decocto ſem. carvi, aut herb. fœnic., ſeu
momillæ, quæ hactenus certam tulit opem. Fla-
diſcutiunt petroſelinum & baccæ juniperinæ.
vus ex eſu piſorum viridium nimio in ſummum
præcipitârat exitium. Præmiſſô ſuppoſitoriô,
yſteres enim id genus hominum cane pejus &
gue deteſtatur) præſcripſi potionem, pro aliquot
ibus ſumendam, *Jalapâ* conſpicuam, quæ ſuffi-
nter & largiter purgavit eum, ut triduo poſt
aratrum ſuum redierit, & *piſcator* ictus ſapere
nc didicerit. Adeò nocumenta documenta fi-
t.

CAPUT

(g) cent. obſ. ſingul. num. 10.

CAPUT V.

DE USU JALAPÆ IN PASSION[E] ILIACA.

§. 1.

(5.) *In passione Illiaca.* PRæmisſâ venæſectione in brachio dextro uncias IX., aliquot poſt horas exhibet D. *Jün[c]ken* (h) pulverem:

Pulv. ℞. *Reſin.* ſcammon. (vel *Jalap*) gr. XII.
calomelan. Turq. ſcrup. I. M.
Cape è cochleari uno lact. vaccin., ſuperbib[en]do ejusd. lactis cochlear unum vel al[te]rum.

Obſerv. §. 2. Puer quinquennis, per dies aliquot obſt[ru]ctione alvinâ laborans, uſurpavit:

℞. *pulv. gialap. reſinos.* gr. XVIII.
cholagog. ſ. gr. VIII.
ſir. Violar. dr. I. & ſem. M.

& ſuppoſitoria ſatis valida, cùm clyſteres non a[d]mitterent parentes. Verùm nihil actum: dolo[res] aucti, & *iliaca* ſecuta. Mors tandem ultima lin[ea] rerum. (i) Fauſtiùs verò ceſſit Juveni iſti, quo[d] Curioſi noſtri. (k)

§. 3. Superiori hyeme *Ditericus* Möller / m[i]les gregarius, à febri maligna redemtus, ex eſu c[o]ctorum pyrorum ſylveſtrium in omnimodam a[lvi] ſuppreſſionem incidit, quam mox excepit *Miſe[]re mei.* Reſpectû virium valde attritarum pro[po]navi hauſtulum:

Potio. ℞. *pulv. rad. Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tart. gr. IV.

magi

(h) Vade mecum p. 426. ſeq. (i) Ridlin, C. III, obſ.
(k) Dec. I. Eph. curioſ, ann. II. obſ. 838.

magist. scammon. gr. III.
aqu. menth. cr. unc. II.
syr. rof. solut. dr. II. M.

Alvus soluta, & ileos mitiùs cum eodem egit.
somnum conciliandum vesperi sumsit:

℞. Aqu. papav. errat.
verben. jan. unc. I. & sem.
sir. papav. rhæad. unc. sem.
pulv. bez. Senn. gr. XVI.
laud. opiat. corr. gr. I.
sp. vitrioli gutt. V. M.

Optimè dormivit, etiam abs hoc malo, Dei mi-
cordiâ, liberatus. Adeò in *purgantibus & o-*
tis unica *Iliacorum* cura & salus versatur, uti è
ode ait Experientissimus *Wedelius*. (l)

CAPUT VI.

DE USU JALAPÆ IN COLICA.

§. 1.

Loriatur *Angelus Sala*, (m) se à tartaro cru- (6.) *In colica,*
do haud semel à maximis *colica* tormentis
sse liberatum. Cùm enim (ore ejus loquar) in
entute mea per quinquennium *passione colicâ*
ltoties miserrimè discruciarer, nullisque medi-
nentis, aliàs maximè juvantibus, ab eadem libe-
i ac curari possem, singulari cujusdam magna-
n qualitatum, patriâ Lucensis in Italia, senis con-
o drachmas sex pulverisati crudi tartari assume-
n, cujus effectus aliorum omnium antè assum-
um purgantium longè erant excellentiores.
Hoc

(l) disp. de Gialap. c. 6, p. 26. (m) Tartarolog. S. I. c. 5.
n. 126.

Hoc enim assumto in longum & quidem inc
suetum tempus cessabant acerrimi cruciatus, re
untibus verò iisdem, reiterando hujus usu imi
nem à tantis ærumnis per biennium vivebam
tàm. Ast aliquando multò atrociùs, quàm ha
nus unquàm, cùm prædictis doloribus torc
rer, tentatis aliquot, quæ ad manus erant, tàm in
nè, quàm externè, remediis, recordabar usus
tartari, ac tùm temporis offerebatur quidpiam
tari à vino ungarico separati, cujus, non conside
ejusdem impuritate, nec quam habet cum v
rhenano longâ disparitate, ex tempore prædict
dosin cum brodio carnis, absque ullo alio add
mento, assumebam; quo satis benignè aliquot v
bus sum motus, materiaque peccans exoptatè
pulsa, ita quidem, ut ab acutissimis hisce dolori
plenariè liberatus, nihil amplius de tantis cruci
bus viginti nunc sex annis perceperim. Hanc
levationem adscribit remotiori causæ tartareæ
frigidæ in intestinis collectæ, eorumque inte
superficiei tenacissimè adhærenti. Hanc materi
à tartaro resolutam & eliminatam credit, quod a
medicamentis fuerat impossibile. Igitur in h
& aliis morbis, à prædictis causis & flatibus or
plurimis ægrotis tartari usum imperavit, laud
dosque semper vidit effectus, nihil reperie
quod usum ejus remorari queat, nisi quòd fc
delicatulis ejus dosis nimia molesta sit. Assum
dus enim, quando, sine ullo alio additamento,
mulove, vero purgantis munere fungi debet, ab
cia semis ad drachmas sex & unciam unam. Opt
dum itaque, ut purgans ejusdem facultas in mi
rem dosin redigi posset. Ita *Vicentinus* nost
Sed votum ejus inane judicat Celeberrin

inc. (n) imò vocat *pygmæum remedium* contra *nteum morbum.* (o) Non poteſt enim veri ;antis vices obire, niſi ab uncia ſemis ad unci-ntegram aſſumatur. Quis autem huic colla ‍ere vellet jugo ? ſeponatur ergò in ſubſtantia us, & in infuſis ac decoctis ſolùm uſurpetur, us cum aliis, e. g.

. fol. ſen. alex. *Potio,*
rhabarb. alex.
gialapii, an. dr. II.
tart. crud. dr III.
paſſul. min. pug. III.
fl. viol. mart. pug. II.
oq. in s. q. aq font.
ol. unc. IV. add.
Sirup. diaſer. Andernac. unc. I. M. f. H.

audat *Frideric. Hofmann.*, (p) ceu validiſſi-
ı anticolicum, *mechoacannam*, quidnî potius
ım vim adſcribemus *Jalapæ* ?

2. Officiali cuidam Cæſareo, præmiſſo cly- *Vinum.*
,dedit *Thoner.* (q) vinum:

. rad. enul.
cichor.
fœnic.
garyoph. an. dr. II.
H. card. ben.
abſinth.
hyſſop.
betonic.
meliſſ. an. Man. ſem.
Rhabarb. el.
agaric. troch. an. dr. III.

tur-

) diſſ. chem. prim. de Tartaro c. 2. p. 5. (o) de purgan. II. a. 3. c. 5. (p) L. I. M. M. c. 8. p. 90. (q) L. III. obſ. p. 158.

turbit alb. dr. II. & sem.
rad. Jalap. scrup. IV.
cinamom. dr. I. & sem.
gal. dr. I.
f. saccul. inf. in mens. hydromell. exhib. q
sem.

Claretum laxativum D. *Michaël.* (r) hoc est:
℞. Mechoacann. alb.
sem. cartham. an. unc. I.
turpeth. elect.
agaric. alb.
Rad. Jalap. an. unc. sem.
bacc. Junip. unc. I.
cort. aurant. unc. sem.
zedoar. & galang. an. drachm. III.
zingib. dr. I. & sem.
piper. dr. I.
Inf. in s. q. vin. rhen. in loc. calid., vitro benec
so, postea clarif. per manic. Hippocr. & ed
q. s. sacch. S. Laxirend Claret auf etlich m

§. 3. Nobilem valde biliosum abs eadem to
ra exemtum fecimus hac potione:

Potio. ℞. Rad. cichor. unc. sem.
passul. min. unc. I.
tamarind. enucleat. dr. VI.
f. sen. s. st. unc. sem.
agaric. troch. scrup. IV.
rhabarb. el. dr. II.
Incis. & cont. coq. in s. q. aq. Col. adm.
Sir. ros. solut.
cich. c. rhabarb. an. unc. I. & sem.
cryst. tart. gr. XVI.
magist. Jalap. gr. X.

(r) in Colleg. MS. cit.

pulv. rad. *Jalap*. gr. XXIV. M.
Dos. cochl. V.
tivo cuidam apud nos misimus hanc:
. Aqu. menth. cr.
melis. an. unc. I. & sem.
cort. aurant.
cinam. simpl. an. unc. sem.
Sirup. menth. unc. sem.
ess carminat. dr. sem.
℥ stillat. carv. gt. X.
M. D. cochl. II. vel III.
ipse die omnia depulsa tormina: alterâ luce
ervationis causâ ex sola *Jalapa* drachm. sem.
mus cum calid. cerevis. *Joannes Dutmar*, Mer-
Rulanus, nil minùs cogitans, subitò nuper à
is doloribus, modò in terram, modò in lectum,
ectus, poposcit à me remedia. Dedi:
. Aqu. menth. cr.
fœnic. an. unc. II.
vit. Mathiol. unc. I.
sp. nitr. gutt. XV.
laud. opiat. corr. gr. II.
ol. macis gutt. VI.
sirup. menth. unc. I. & sem.
D. crebrius I. seu II. cochl.
ictum factum. Ad everrendam sentinam, in
e suo Dantiscano collectam:
Extr. panchym. Croll. sec. descr. scrup. I.
rhabarb. gr. IV.
mag. Ialap. gr. III.
troch. alhand. gr. I.
f. c. Tinct. Tartari. Pil. XVIII.
uas specialiter laudabat ob sufficientem ope-
nem, citra omnem molestiam. D. *Lentilius*

coriario quinquagenario in colica à potu frigi
cum alvi adstrictione dabat hanc:

℞. Cass. rec. extr.
ol. amygd. d.
sir. de alth. fern. an. dr. VI.
pulv. Jalap. resinos scr. I.
aq. chamom. unc. I. M.

Acceptabilis etiam potiuncula *Jüngkeniana*: (
℞. spirit. vini anisat. dr. II.
tinct Jalap. dr. I.
sirup. cort. arant. dr. I. & sem. M. pro do

Vel *Bonettiana*:
℞. Mann. calabr. unc. I. & sem.
dissolv. in juscul. q. s. add.
colat. sir. de alth. Fernel.
ol. amygd. dulc. rec. expr. an. unc. I.
Rad. Jalap. gr. XV. M.

§. 4. D. D. *Joan. Michael Metius*, Sere
simi nostri Medicus ordinarius, Amicus hon
tissimus, adolescentem, per biduum hoc malo
cruciatum, præmisso digestivo, seq. pulvere fel
ter liberavit:

Pulv. ℞. *pulv. rad. Jalap.* gr. XXIII.
nitr. præp. gr. V.
scammon. præp. gr. IV.
elix. propr. gutt. II. M.

Elias Franzius (t) hosce dabit:
℞. *Gialap. nigr. resinos.*
crem. tart. an. scrup. I.
ol. anis. g. I.
antim. diaph. g. II. M. f. p.
℞. *Spec. diajalap. Myns.* gr. XXIV.

p

(s) Vade mecum p. 93. (t) disp. de colic. habit. J
1674.

pulv. ſyr. gr. III.
nitr. antimoniat.
ol. zedoar. an. gutt. I. M.

Generoſo Domino *Hahnſtenio*, tunc Equitum gistro, nunc Duci bellico, Hæreditario in ſupe- i Erla, prævió clysmate, hunc dedimus:

℞. *Rad. Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tart. gr. VIII.
tart. vitriol. gr. IV.
mag. Ialap. gr. II.
ol. aurant. gutt. II. M.

jugi ejus, in eadem navi periclitanti, huncce:

℞. *pulv. rad. Jalap.* ſcrup. I.
cryſt. tart.
mag. Jalap. an. gr. III.
ol. ſtill. menth. g. I. M.

ro potu ordinario coxit in vino ſem. anis. cort. nt. fl. cham. Rom. & ſem. fœnic., idque bibit lè pro lubitu. Et mox omnes dolores pulſi

. 5. Robuſta mulier ſolis hiſce *pilulis* ſibi me- r feliciſſimè:

℞. Extr. Panchym. Croll. 2. deſcr. ſcr. I. *Pilul.*
rhabarb.
Mag. Jalap. an. gr. IV.
ol. fœnic. gutt. II.
F. c. aq. chamomill. Pil. XIX.

CAPUT VII.
DE USU JALAPÆ IN OBSTR CTIONE ALVI.

§. 1.

(7.) *In obstructione alvi.* TImæus à Güldenklee (u) Chirurgo cuidan vi obstructione, tumore abdominis, & n hydropis graviter tentato, pro *segnioris alvi* irr mento dedit nodulum hunc laxativum, cujus per vices continuato, serum in abdomine cum tum evacuatum est:

Nodulus. ℞. fol. soldanell. dr. III.
senæ unc. sem.
rad. Ialap. dr. III.
bryon. dr. II.
agaric. troch.
rhab. el. an. dr. II.
comar. absinth pug. I.
medull. sem. cartham. unc. III.
sem. anis.
fœnic.
cost. Ægypt. elect. an. dr. I. & sem.
cinamom. acutiss. scrup. IV.
Incis. & cont. grosso modo includ. saccul.
sind. rubr.
inf. in vin. seu cerevis. defecatior. mens. I.,
singulis, vel alternis diebus, prout visum
rit, haustum mediocrem, factâ priùs forti
pressione, sumsit.

§. 2. *Höferus* ancillæ cuidam in dolore co & *alvi constipatione* quinque dierum tale decoct fecit: (w)

℞.

(u) L. III. epist. med. (w) l. c. p. 712.

℞. fol. sen. el. unc. sem. **Decoctum.**
rhabarb. opt. dr. II.
pulv. Ialap. dr. I.
crem. tart. scrup. IV.
fl. tunic. pug. II.
coq. c. aq. malv. ad tertias.
In colat. expr. dissolv.
Mann. calabr. unc. II.
pulv. mei purgant.
crem. tartari an. scrup. I.
aq. cinamom. cochl. sem. M. f. H.

§. 3. Idem servo cuidam in *alvi obstructione*, ob contumacissimum vomitum, bolum hunc dedit: (x)

℞ Cassiæ recens extract. dr. II. & sem: **Bolus.**
pulv. rhabarb. scrup. I.
mag. Jalap. gr. XV.
tart. vitriolat. gr. VII. M. pro dosi.

§. 4. *Pilulæ Jüngkenianæ* hæ sunt: (y)

℞. Extr. agarici scrup. sem. **Pilulæ.**
resin. Jalap. gr. VI.
mercur. dulc. gr. XII.
M. f. pil. XXII. auff etlich mahl.

II; ℞. Gumm. ammoniac. vino solut. scrup. sem.
resin. Ialap. gr. VIII.
extr. troch. alhand. gr. III.
mercur. dulc. gr. XII.
M. f. pilul. XXII.

III: ℞. Extract. agaric. scrup. sem.
Resin. Jalap. gr. VI.
mercur. dulc. gr. XII.
f. Pil. XXII. auff etlich mahl.
D. ante cœnam.

 §. 5. In-

(x) l. c. p. 473. (y) Vade mecum p. 14. & 16.

Cautio. §. 5. Interim magnâ cautione opus est in affectu, & ante omnia corpus fluxile faciendum. Vide enim *gangrænam* prolapsi intestini rect purgantibus, in alvi adstrictione ineptè adhib longiùs descriptam à D. *Gerbezio*. (a)

CAPUT VIII.
DE USU JALAPÆ IN DIARRHOEA.

§. I.

(8.) *In diarrhoea.* *Bolus.* IN abundantia seri extra malignitatem *bo* hunc exhibet D. D. *Dolæus* : (b)

℞. Conserv. ros. rubr. dr. I.
pulv. rhabarb.
Jalap. an. dr. sem.
sal. absinth. scrup. sem.
ol. N. M. gr. II.
conf. alcherm. incompl. scrup. I. M
bolus.

Pulv. *Rolfinc.* (c) in cholera humida dat R. *Ja* *resin.* gr. XVI. *pulv.* per lar. præp. gr. II. M. f. pu

Observ. §. 2. Somniabat civis Isnacensis *Conrad.* Bi**ticher**/ac si unus è commilitonibus suis ex imp urceo ei propinâsset. Qui terror & error alt die molestissimam ei peperit *diarrhoeam*, cum pe culoso vomitu, quam verò XXIV. gran. *R. Jalap.* mixt. gr. VI. sal. cichor. omni ex voto sustulimus. (

§. 3 De nutrice, quæ puello quinque mensiu *incontinentiâ urinæ* laboranti, membrulum

c

(z) H. aph. 9. (a) Dec. II. Eph. ann. VIII. obs. 72. Encyclop. med. L. III. c. 3. p. 463. (c) L. VI. cons. 3. Vid. Dec. II. Eph. ann. IX. obs. 195.

cumligabat noctu, autumante, sic laticem commodè posse detineri usque in auroram, ruptâ dem puelli *vesicâ*; diximus alibi latiùs. (e) Re-iebimus nunc similem fere casum. Rustica ellæ suæ, ad cohibendas sordes, queîs hactenus tum conspurcârat, ano ejus indidit *rapam* in formsuppositorii. Quam fasciis ita involutam in ias reponit. Irritata verò natura, portâ inferi obstructâ, ἄνω feces ejicit summa cum anxiee & dolore. Animadvertens id stultissima coa, ociùs abjicit repagulum. Fluebant excrenta varii generis cum sanguine, puellà tandem er lachrymas & cruciatus exspirante. Vix me itineo, quin adjiciam singularem observation *Petri de Marchettis* Equit. D. Marci, & in Ar-Gymnasio Patavino Prof. celebratissimi. (f) eminit hic, meretrici cuidam à Studiosis aliot *caudam porcinam*, quæ acri hyemis frigore obuerat, intra anum immissam fuisse hac ratione; ctis scilicet primò setis ejusdem ad medium use valde asperis, postea inunctam eandem cum o-, atque sic in anum mulieris vi intrusam: cùm tò aliqua portio ipsius caudæ, tres digitos longa, ra emineret, atque tandem Medici tentarent ecere, pili inversi defigebantur in intestinum reim, ut dolorem ægra ferre non posset. Cùm verò edicamenta postmodum per os exhibuissent, spelumque immisissent, ut anum dilatarent, & edurent caudam, frustra fecerunt, adeò ut sex dies als illa suppressa fuerit, accedente vomitu cum fee, & dolore omnium intestinorum. Accitus tanm laudatus *Petr. de Marchettis* arundinem longam

(e) fascic. II. obs. m. Dec. II. Eph. ann. VI. annex. num.
(f) vid. obs. medico-Chirurg. syllog. p. m. 183.

gam duas seu tres spithamas perforavit, in extr
lævigatam, deinde filo crasso extremum ipsius *c*
dæ extra anum prominens arctè alligavit, atque
misso filo in cavitatem ejusdem arundinis in p
cem immisit, per quam filo attracto *caudam* e
xit, illæso omninò intestino recto, ex quo statim
xima copia secum effluxit, cum patientis leva
ne. Postmodum injecto duos aut tres dies lacte
prino, bis terve per diem, atque sedato dolore, g
vissimo certè, infudit, vinum austerum ad cor
borationem partis, quibus ex toto convaluit
gra.

§. 4. Dn. *Tobias Petrus Creutznacher*, Pa
Micro-Lupnizensis, Amicus noster, pericul
diarrhaâ, non sine suspicione malignitatis, a
biennium correptus, cohibito fluxu, ad expuls
nem humorum peccantium, ebibebat haustulu

Potio. ℞. *pulv. rad. Jalap.* dr. sem.
tart. vitriolat. gr. IV.
mell. rof. solut. unc. sem.
aq. borrag. unc. II.
sp. vitriol. gutt. VI. M.

Novies suaviter expurgatus, brevi post conv
luit.

CAPUT IX.

DE USU JALAPÆ IN DYSENTE RIA.

§. I.

(9.) *In dysenteria.* PRæservatio postulat evacuantia, ut nimiru
biliosi, phlegmatici, salsuginosique humor

re

iantur. Qualia verò in usum trahenda sint,
adeò specialiter seu accuratè describi potest,
iagnam complexionum diversitatem. Potius
cujusque naturæ conditione singula accom-
anda erunt. Si tamen biliosi humores exor-
se videantur, tutò usurpabis pulveres:

:. Rhabarb. elect. scrup. II. *Pulv.*
rad. Jalap. scrup. I. (vel dr. sem.)
crem. tart. scrup. sem. M. f. pulv.
D. in juscul. pisor. vel vino.
. Rhabarb. parùm tost. scrup. II.
pulv. rad. Jalap. gr. V.
crem. tart. gr. IV. M.

lunc dedi virgini XVIII. annor. in casu ferè
orato, cùm præstaret anceps, quàm nullum ex-
i remedium, ipsaque adhuc bellè valet. *Seba-*
i Hellers uxor ante portam Georgianam pro
ous dosibus obtinuit.

. *pulv. rad. Jalap.*
cc. ust. præp. an. scrup. I.
terr. sigill. rub. scrup. sem.
lap. cryst. præp. gr. VIII. M. Div. in 2. p. æqu.

umtâ primâ dosi fluxus manabat impetuosiùs,
um abs altera imminuebatur, ægrâ tandem bene
itutâ. Puella decem annorum, sumto pulvere
ad. Jalap. scrup. sem. crem. tart. gr. V. *Mag. Ja-*
gr. II. pro una dosi, præter emplastrum stomach.
t., de crust. panis & melilot. an. dr. II. oleo cha-
mill. malax., & aqu. adstring. ex aq. menth. cr.
. I. & sem. fl. acaciæ unc. I. cinam. dr. II. syr. cy-
unc. sem. ess. anodyn. gutt. VI. nil. indigebat
plius.

. 2. Sophia Himmelin / cum multis aliis, hau-
otiunculam in principio morbi:

Potio. ℞. Rhabarb. elect. scrup. IV.
fl. ros. rubr. siccat. dr. sem.
rad. liquirit. scrup. I.
Incis. inf. in s. q. aq. plantag. per noct.
mane ebulliant, add. Colat.
sir. ros. solut. dr. III.
pulv. rad. Jalap. gr. VI.
aq. cinamom. dr. II. M. pro dosi.

Optimè tulerunt optatam operationem. porro pulverem:

Pulv. ℞. pulv. antidysent. Croll. scrup. II.
bez. senn. scrup. I.
lap. cryst. præp. gr. VIII.
cancr. præp. scr. sem. M. pro 2. dosi

Et linimentum:

Liniment. ℞. ol. N. M. expr. dr. II.
still. menth.
mastich.
absinth. an. gutt. VI.
macis, gutt. IV.
bals. Peruv. dr. sem. M.

Omnesque, Dei gratiâ, perfectè restituti Nobiliss. Dominus *ab Erfa*, Toparcha in Bisch roda, unà cum tribus adultis sororibus simul cumbebat. Dedi primùm, ad educendos hum lancinantes, πάθοςque istud causantes, potion hanc:

Potio. ℞. Aqu. menth. cr.
carminat. an. unc. II.
fl. acac. unc. I. & sem.
sir. dias. Andern.
cich. c. rhab. an. unc. I.
rhabarb. el. pulv. scrup. II.

tart. Vitriolat.
R. Jalap. scrup. I. M.
imebant cochleatim, & omnes convaluêre, temtis tamen aliis, quæ ratio & experientia dibat, remediis. Rustici *Wünschensulani* pueris, um alter V., alter trium annorum erat, dedi
:
. Tamarind. enucl. unc. sem.
myrobal. citr. dr. II.
coq. in aq. plantag. q. s.
Col. admisc.
sir. ros. solut. unc. sem.
pulv. rhabarb. elect. scr. I.
R. Jalap. gr. VIII.
santal. citr. scrup. sem.
aq. cinamom. scrup. IV. M.
Natu major duos crassos lumbricos cum acutis ellis ἄνω rejecit, octavo post die, ex negligentia orositate Parentum, decedens, alter adhuc su- r. cos. nostratis filia XXIV. annor. in initio bi accepit talem:
℞. Aqu. meliss.
carminativ. an. Unc. I.
cinam. cydoniat.
Sir. diaser. And. an. dr. III.
pulv. rad. Jalap. gr. XII. M.
Dimidiam partem statim exhausit, reliquam ter- post horâ. Laudabit adhuc felicem operationē. di eandem *Philippo Roslovio*, coriario, viro ro- to, pluribusque, & semper faustè. *Eliæ Kleyen* ujux, procera & validioris naturæ mulier, obti- it à me:
℞. Aqu. plantag.
menth. cr. an. unc. I. & sem.

sir.

sir. diaser. dr. V.
pulv. rad. Jalap. scr. I.
tart. vitriol. gr. IV. M. pro 2. dosib.

At illa, contra mandatum meum, unico h
ebibit, secessitque duodecies. Circa meridiem
nare cœperunt menses, ultra biennium occlus
tamen eôpse vespere cessabant. Cuncta ta
bene; siquidem adhuc vivit sana & robusta.
ptivo in porta Nicolaitana misimus potiunc
Himmeliæ ita immutatam:

℞. rhabarb. elect. scrup. IV.
fl. ros. sicc. dr. sem.
rad. liquirit dr. sem.
Incis. minut. ebull. in s. q. aq. plantag.
stent per hor. III. in loco calid.
Col. expr. add.
sir. ros. sol. unc. sem.
pulv. R. Jalap. scrup. sem.
aq. cinamom. dr. II. M.

Datu adhuc pulvere antidysenterico mo
ex voto abactus. Eandem ferè dosin dedi *J.*
Schildten/civis Isnacensis, conjugi, laudabili
successu. Rustico autem Scherbdano:

℞. pulv. rhabarb. tost. dr. I.
myrobal. Ind. scrup. I.
rad. Jalap. gr. XII.
N. mosch. gr. III. f. pulv.
D. pro 2. dosib., uno tamen die sumendis,
cum aq. plantag. & menth.

Fluxum ipse postea solo *alumine* sedavit. S
utilissimum alumen intus datum in hoc affe
teste D. *Blumentrost.* (g) Vel:

℞. pulv. rhabarb. el. scrup. II.

R.

(g) in Pharmacop. portatil. & domest. c. 2. p. 7.

R. Jalap. scrup. I.
crem. tartari scrup. sem.
sir. ros. sol. dr. X.
dissolv. c. aq. cich. q. s. D.
Mavis *bolum?* **Bolus.**
Elect. de tamarind. c. f. sen. Horst. dr. III.
(vel elect. lenitiv.)
mag. R. Jalap gr. XIII. f. bolus. (h)
alapa minor mihi placet dosis.
llio Hille capiebat dr. VI. istius elect. immix-
. III. tart. vitriol. & gr. II. *mag. Jalap.* & elu-
tur feliciter, quamvis summa cum difficultate.
laris XIX. annorum accepit.
Elect. de tamarind. cit. unc. sem. **Elect.**
tart. vitriolat.
Mag. Jalap. an. gr. III M.
evî convaluit, benedicente Domino.

CAPUT X.

E USU JALAPÆ IN ARDORE CIRCA MESENTERIUM.

§. 1.

Idua Ulmensis ultra semestre φλόγωσιν per- (10.) *In ardore circa mesenterium.*
quàm molestam in dextra regione mesente-
in aurora cunprimis invadentem diuque affli-
em, sustinuerat. Scopum suum direxit *Tho-*
(i) ad revellendum expellendumque humo-
biliosum, in venis mesaraicis moram trahen-
, à cujus ebullitione ac effervescentia malum
l oriri censebat:
. rhabarb. el. dr. II. **Pulv.**

R. Ja-

) Thoner. L. III. obs. p. 169. (i) L. III. obs. p. 174.

R. Jalap. scrup. sem.
crem. tart. gr. XII. f. pulv. c. juscul. pi
hib.

Deinde dedit sequens *vinum* :

Vinum. ℞. rad. cichor.
enul.
polyp. q. rec. an. dr. II.
H. absinth. Rom.
card. ben.
adiant. utr. an. pug. I.
fol. sen. alex. s. st. dr. VI.
rhabarb elect. dr. III.
agaric. rec. trochisc. dr. II.
R. Ialap. dr. I. & sem.
crem. tart. scrup. IV.
jujub. & sebest. an. unc. sem.
galang. min. scrup. II.
c. sind. alb. f. saccul. inf. in vin. neccar.
III.
& aq. cichor. libr. I.

Vini hujus usum cum ἐυφορίᾳ tulit, & citr
lam nauseam alternis matutinis dimidium qu
hausit, benignamque operationem laudavit.

Obs. §. 2. Memini, Practicum Hamburgensem D
R. Mercatori cuidam in simili affectu alia i
sœpiùs dedisse clysteres foliis senæ, rhabarb. e
Rad. Ialapæ resinosa exaltatos, ac conjux ejus bo
effectũ mihi prædicabat. Lusitanus Eruditus si
to prius cum jusculo pulvisculo sibi familiari,
Rad. Ialap. scr. I. nitr. præp. scr. sem. & sale tart
VI. φλόγωσιν istam solo lapid. prunellæ, cum a
cichorii hausto, creberrimè devicerat.

§. 3. Vidi Altenæ sutorem, errori Menno
affinem, qui in eodem ferè ardore, consilio Me
ca

Apellæ, succum nymphææ cum florib⁹ luteis
iùs usurpabat, adhibito tamen antea purgan-
ledico ordinario sibi dato :

Rad. Jalap. gr. XXVII.
sacchar. puriss. parùm, adde III. seu IV. gutt.
ol. recent amygd. dulc.

rumque pro arcano suo habebat, & mirificè
iendabat. Næ opinio quando cadit in idio-
: indelebilis. Sed quid efficaciùs regit mul-
nem, quàm superstitio, seu opinio ?

CAPUT XI.

USU JALAPÆ IN OBSTRUCTIONE HEPATIS.

§. 1.

Uomodo Celeberrimus *Timæus à Güldenklee* (11.) In hepatis obstructione.
in hoc affectu processerit, latius exponet in
is suis medicis. (k) Ad evacuationem præ-
e materiæ per alvum utebatur pulvere rha-
Jalap & tart. Vitriolat. Et *Hôferus* (l) nodu-
gantibus *Jalapâ* nobilitatis. Dn. *Leonhar-*
nc Aulæ Cameræque Ducalis Saxo-Isnacen-
nsiliario, insigniter profuit potio cum ele-
o, cujus utriusque virtutes coram me prædi-
Illa erat hæc :

f. sen. alex. s. st. dr. III. *Potio.*
rhabarb. alex. scrup. IV.
agaric. troch. scrup. II.
sem. anis. scrup. IV.
icis. & cont. aff. s. q. decoct. tamarind. cali-
diss.

stent

L. III. cas. 21. (l) medicat. famil. p. 234. seq. & p.

ſtent vaſe bene tecto per noct.
Mane, poſt lenem ebullition., expr. & Col.
III. & ſem. adm.
Sir. diaſ. Andern. unc. ſem.
cich. c. rhab. dr. VI.
tart. Vitriolat. gr. IV.
mag. Ialap. gr. III.
troch. alhand. gr. I.
aq. cinamom. dr. II. M. pro doſi una.

Elect. Hoc autem fuit tale : ℞. Conſerv. abſinth. &
roſell. an. unc. I. &
condit. rad. cichor
myrob chebul
unc. I.
troch. de eupator. ſ
IV.
ſem. acetoſ. & cich.
ſcrup. I.
ſal. fumar. & tamariſ
gr. XV
ſp. diam. fr. dr. I.
f. c. ſ. q. ſirup. byzan
lect.

Obſ. §. 2. Pauperculus Studioſus in Belgio *ευπο*
nonnulla, & ſine impenſis facilè parabilia à me
ſtulabat contra *obſtructionem epatis* dolorific
dicens: ſe quidem hactenus cum pomis aſ
reſinam jalapæ cum ſale fumariæ crebriùs uſu
ſe, nec ſine emolumento. Nunc verò natu
haud ampliùs ùt medicamentum, ſed nutrim
tum recipere. Salutarem ergò ſibi videri m
tionem. Juſſi, ut poſt hac circa occaſum L
ſolum pulv. *rad. Jalap.* ad drachm. ſem. cum
vitriol. gr. VIII. addita unâ alterâve guttulâ
ſt

ritii carvi, in usum traheret. Fecit, & Dominus dixit. Reliqua hûc non pertinent.

3. D. *Augustinus Schopf*, Amicus Veneran- ita olim ad me: *In pertinaciori hepatis oppila- non semel Jalapam nostram excellentissimam hendi, quæ mihi nummos & magnam gloriam aravit præteritâ septimanâ apud opulentum lem, malo hoc misere afflictum. Ego sane quor- diffitear? nullo purgante, à primo praxeos meæ crebriùs tutiùsque, imo, si vera fateri fas sit effi- s in utroque sexu, sanis & ægrotis, ipsis etiam pu- ulis, usus sum, quàm Jalapâ, cui Deus admiran- r inenarrabiles virtutes infudit. Digna sanè a prorsus radix aureâ statuâ, cui majoribus ibatur literis:*

LAPA SERVATRIX MORTALIUM.

a *Schopfius* noster, Medicus exercitatissimus.

CAPUT XII.

USU JALAPÆ IN CACHEXIA ET CACOCHYMIA.

§. 1.

Michaël in Colleg. MS. citato cachecticis largitur nodulum: (12.) *In cachexia & cacochymia. Vinum.*

Herb. agrimon.
eupator.
scolopendr.
cuscut.
ceterach. an. Man. II.
fl. cichor.
hepatic. nob.

R genist.

genist. an. Pug. II.
Rad. 5. aperient. an. unc. II.
esul. præp.
Jalap. an. unc. I.
helleb. n. pp. dr. VI.
agaric. alb. dr. III.
santal. rubr. dr. II. & sem.
crem. alb. tart. dr. II. f. nodulus.

In cachexia ab obstructione vasorum me
corum, seu uteri, proveniente, ***D. Paul. de S***
hoc vinum propinabit: (m)

℞. H. cuscut.
capill. Veneris
lingu. cervin.
meliss.
puleg. an. Man. I.
absinth. pont. Man. sem.
fol. sen. s. st. unc. II.
rad. Ialap. unc. sem.
rhabarb. el. dr. II.
croc. martis cum sulfure præp.
tart. alb. præp. an. dr. sem.
Incis. & cont. D. ad nodul. superf. vin. alb. lib
stent infus. XXIV. hor. de quo postea, comp
so nodulo, sumantur unc. VI. omni mane.

§. 2. Virgunculæ, ex inordinata diæta & fri
re *cacochymicæ*, *Höfer*, dedit potiunculam. (n)

Potio. ℞. fol. sen. el. unc. sem.
sem. citri dr. II.
coq. in s. q. ad tertias.
Col. ℞. unc. II.
Mann. elect. unc. I.

pa

(m) Med. Pract. tr. I. c. 59. Add. Höfer. l. c. p. 252, & 7
Gockel. cons. med. XII. p. 156. (n) l. c. p. 183.

pulv. rhabarb. ſcrup I.
Jalap. ſcrup. ſem.
ſpirit. vitriol. gutt. V. M. f. P.

Purgata quinquies κάτω, ſemel ἄνω. Monacho ochymico Idem (o) dedit:

℞. Sir. diaſer. Andernac. unc. I. & ſem.
cryſt. tart.
pulv. rhabarb.
extr. cort. Ialap.
ſp. elect. de ſucc. roſ. an. ſcrup. I.
Aqu. aceroſ. q. s. f. P.

Virgunculæ ſeptenni cachecticæ, verminoſæ, & pitatione cordis laboranti, hanc dedit *Lenti-* i:

℞. Aq. cent. min. & cichor. an. unc. I.
cinam. dr. III.
pulv. Cornach. ſcr. I.
Mercur. dulc. ſcr. ſem.
Mag. Ialap. gr. VI.
ſir. fl. perſic. dr. VI. M.
Det. cochleatim.

§. 3. Illuſtri *cachectico*, ad pleniorem ſeroſi hu- oris evacuationem, *Güldenklee* præſcripſit bo- n: (p) *Bolus.*

℞. Rob. ſambuc. dr. II.
reſin. gialap. gr. VII.
ol. citr. g. I. f. bolus ſacch. conſperg.

l: ℞. Conſerv. fumar. drachma. II. & ſem.
Mag. Ialap.
diagrid. corr. an. gr. VI.
ol. aurant. gutt. II. f. l. a. B.

Quo Nobilis Virgo XXIII. annorum, ſummè cochymica, fauſte ſemper uſa eſt.

R 2 §. 4. *Theod.*

(o) l. a. p. 185. (p) L. III. caſ. 22.

Pulv. §. 4. *Theod. Mauricius* (q) inter lenien
purgantia reponit hunc pulv.

℞. acid. tartari chalybeat. ſcrup. ſem.
reſin. Jalap. gr. IV.
croc. mart. aperient. gr. III.
ol. cinamom. gutt. I. M. f. Pulv.

℞. *pulv. Jalap.* ſcrup. I.
tart. vitriolat. ſcrup. ſem.
mag. gumm. gott. gr. V.
ol. cinam. gutt. II. M. f. p.

D. *Michaelis* hic: (r)

℞. *pulv. rad. Ialap.* ſcrup. I.
ſcammon. ſulfur.
croc. mart. ſacch. an. gr. VI.
ol. ſtill. macis gutt. II. D. pro una doſi.

Gockelianus ſequens: (s)

℞. *pulv. rad. Ialap.* ſcr. I. & ſem.
ſal. abſinth. ſcrup. ſem.
gumm. gott. corr. c. vitriolo. gr. IV.
M. f. P.

Alium *cachecticum* à copioſa ingluvie, ina
bus & facie pendula veſtigia ſignante, liber
Rolfinc. (t) ſolâ *Ialap.* ad. drachm. ſem. ſum
rob ſambuci. Multos alios *pulveres*, pro *caco*
micis, ſcriptos, vide apud Eundem (u) ut, judici
jus, (w) ſit maneatque *cujuscunque cacochy*
magiſtra admirabilis *Ialapa*.

§. 5. *Pilulæ Gockelianæ* hæ ſunt pro re
ſto: (x)

Pilulæ. ℞. Extr. panchym. Croll. gr. XXV.
mag. Ialap. gr. V.

M

(q) diſp. inaug. de cachexia c. 9. Jen. 1677. (r) in col
cit. (s) conſ. med. 12. p. 161. (t) de purgant. vegetabil. S
art. 3. c. 5. p. 98. (u) l. c. S. II. a. 3. c. 6. p. 100. (w) l. c. p
(x) l. a.

M. c. tinct. tart. & f. pil. XXI. pro dosi.
℞. mercur. dulcific. gr. XV.
mag. Ialap. gr. VII.
c. rob ebul. q. s. f. massa,
ex qua f. pil. XXI. inaur. pro dosi. (y)
℞. MP. tartar. Bont.
hydrag. Bont. an. scrup. sem.
mag. Ialap. gr. V.
M. f. c. tinct. tart. pil. XXI. (z)

6. Puellus biennis, achoribus ante hac labo-
, sed iisdem subitò disparentibus pedibus val-
tumescit ad abdomen usque, subsequente gra-
e pectoris & spiritûs difficultate, quæ sympto-
Ridlin. (a) ita propulsavit:

Lambile.

. *Gialap. gr.* XV.
gumm. gott. corr. gr. VI.
cholag. f. gr. II.
sir. viol. & julep. ros. an. dr. I. & sem.
M. f. lambile. S. Säfftlein auff einmahl.
edit insuper singulis diebus scrup. sem. CC.
arat.

Morsuli Gockeliani hi sunt: (b)

Morsuli.

. *pulv. rad. Jalap.* dr. II.
sp. Imperat. crassiusculè incis.
flaved. cort. citr. minut. incis. an. dr. I.
sacch. alb. c. aq. ros. q. s. sol. unc. II.
f. morsul. num. VIII. æqu. magnitud.
Dos. sit unus pro una vice.

Summa Ialapa laus.

8. Ita judiciô *Wedelianô*, cui ipsa favet veri-
& Alma salus, (c) *Gialapa optimum cachexiæ*
edium exstat. Siquidem copiam seri vappescen-

R 3 *tis,*

(y) l. c. p. 160. (z) Id. l. c. p. 162. Add. Rolfinc. de
gant. vegetabil. S. I. a. l. c. 17. (a) G. II. obs. 71. (b) l.
158. (c) disp. cit. §. 6. p. 25.

tis, oleosas sanguinis partes depauperantem, deple hinc in ordinem insimul redire possit. & justâ portione & circulo liquorum vitalium restitutis culpata redeat sanitas, extravasati & tumores matosos inferentes succi aquosi exturbentur, to que viscerum æquè ac nutritio ad leges Naturæ ducantur.

CAPUT XIII.

DE USU JALAPÆ IN HYDRO ET QVIDEM ASCITE.

§. I.

(13.) *In hydrope ascite.* PRimùm purgatio instituenda est solenn per apozema *aperiens phlegmagogum* & *hyd gogum* cujus formulam (licèt prolixiorem) di bit *Laz. Riverius*: (d)

Apozema.

℞. Rad. eryngii
rub. tinctor.
apii
petroselin.
enul. camp. an. unc. I.
valerian.
asari
ebuli
irid. nostr. an. unc. sem.
cort. rad. cappar.
med. fraxin.
tamarisc. an. dr. VI.
fol. agrimon.
ceterach.

ca

(d) L. VI. Prax. c. 6. p. m. 195.

capill. Vener.
chamædr.
hyperic.
absinth.
centaur. min. an. Man. I.
soldanell. Man. sem.
sem. dauci & ebul.
petrosel. maced.
fœnic. an. unc. sem.
liquirit. ras.
passul. mund. an. unc. I.
f. senæ mundat. unc. I.
agaric. in nodul. ligat. dr. III.
Rad. Ialap. unc. I.
Zingib.
caryophyll. an. dr. I.
fl. genist.
sambuc.
tamarisc. an. Pug. I.
coq. in p. æqu. aq. chalybeat. & vin. alb. sub fin. addit. ad quartaria quinque.
In colat. dissolv. sirup. de cich. comp. c. rheo unc. IV.
f. apozema clarum aromatis. dr. III. cinam.
pro ʒ. dos. matutin.
m. Costerus (c) tale præparat:
℞. rad. cichor. dr. VI.
gramin.
asparag.
fœnic.
rub. tinct. an. unc. sem.

(c) aff. tot. corp. human. præcip. theor. & prax. tab.

cort. int. ebul.
sambuc. an. dr. III.
H. capill. Vener.
agrimon.
absinth.
betonic.
chamædr. an. M. p. sem.
fl. centaur. min.
genist. an. pug. II.
sem. petrosel.
ammeos an. dr. I.
fol. sen. unc. I.
agaric. troch. unc. sem.
Jalap. dr. III.
stent infus. per noct. in aq. s.
Col. ℞. libr. I. & sem. add.
Sir. de cich. c. rhab. unc. III.
betonic.
aq. cinamom. an. unc. sem. M.
Dos. unc. I. sing. dieb.

§. 2. Valde etiam proficuum *vinum medica*- apud *Birlingium*, (f) quod Pastoris pagani co- gi insigni cum emolumento olim dedi, quæ in i- grum mox sibi restituebatur.

Vinum. ℞. Rad. s. aperient.
ireos nostr.
vincetox. an. dr. I. & sem.
jalap. dr. II.
cort. int. sambuc.
fol. enul.
soldanell. an. dr. III.
H. absinth. pont.
centaur. min. an. Man. I.

fl. sa-

(f) C. I. advers. curios. obs. 15. p. 34.

fl. sambuc.
centaur. min. an. pug. II.
fol. sen. s. st. dr. V.
rhabarb. dr. I. & sem.
sem. anis.
calam. aromat. an. dr. I.
galang. dr. II.
tart. crud. unc. sem.
f. l. a. nodul.

dabile etiam *Barbettianum*: (g)

. Rad. gentian.
irid.
cichor.
fœnic.
imperator. an. unc. I.
cort. med. sambuc. unc. I. & sem.
fol. chamæpith. Man. I.
rorismar. pug. II.
fl. cent. min. pug. I.
sem. apii
coriandr.
carv.
urtic. Rom.
fœnic. an. dr. I.
fol. sen. elect. unc. II.
agaric. leviss. dr. III.
Ialap. unc. sem.
turbit dr. I. & sem.
Concis. inf. in libr. VI. vin. rhen. dos. unc. IV.

Sequens plurimum seri evacuavit, urinâ largiter ... ente, sudoreque aliquoties cum optato successu sequente, ut brevî omninò reddita sibi fuerit fe... ina XL. annorum. (h)

(g) P. II. Chirurg. L. I. c. 6. p. 117. (h) Ridlin, C. III, obs. ... ed. 16.

℞. Rad. vincetoxic. unc. I.
irid. nostr. dr. VI.
bryon. unc. sem.
petroselin.
fœnic. an. dr. II.
Jalap. unc. sem.
H. card. ben.
centaur. min. an. Man. I.
fol. sen. alex. s. st. unc. I.
pulp. sem. cartham. unc. sem.
cort. aurant. sicc. dr. II.
sem. anis.
fœnic.
calam. aromat. an. dr. I.
passul. min. unc. I.
tart. alb. unc. sem.
Incis. & cont. D. zu ½. Maaß Wein und viel Wasser.

Thoner. dabit hoc: (i)
℞. rad. enul.
cichor.
fœnic. an. dr. II.
H. hyssop.
absinth.
card. ben.
meliss.
adiant. utr. an. pug. I.
fol. sen. s. st. dr. X.
rhabarb. el. dr. III.
agaric. troch.
jalap. an. dr. II. & sem.
crem. tart. dr. I. & sem.
sem. anis. dr. I.

(i) L. III. obs. p. 153.

gal. scrup. I.
. saccul. pro mens. hydromel, seu vini.
iud *vinum antihydropicum*, quod *probatissi-*
vocat *Sorbait* (k) hoc est:
fol. senn s. st. unc. II.
rad. Ialap. unc. sem.
troch. de eupator.
rhabarb. an. dr. II.
cort. esul.
med. sambuc. an. dr. I. & sem.
Rad. ireos nostr.
lapp. major. an. unc. I.
tart. crud. Venet. unc. V.
fol. gratiol.
soldanell. an. Man. I.
Incis. omnia & cont. D. ad nodul. ligat.

i magnæ adsint obstructiones, etiam chalybis
parati uncia semis, & si pituita multùm abun-
, agarici drachmæ duæ addi possunt. Hisce
iebus superaffunde vini albi sextar. quinque,
t in digestione post fornacem XXIV. hor.
n, factâ prius sacculi expressione, dentur omni
ie unc. VI. Et si caliditas vini timeatur, aliquot
hlearia brodii carnis uno quadrante horæ antè
ni possunt. Vinum, quod in ictero cum hydro-
, nephritide, & ischuria stipato usurpavit D.
uchanquez Ialapâ nostrâ auctum, vide sîs apud
iet. (l) Proment etiam CL. *Decker.* (m) & *Wolf-*
g. Höfer. (n) vina, apozemata, & alia, cuncta
ò *Ialapâ* ornata.

§. 3. Vel

k) Med. Pr. tr. I. c. 54. (l) Med. sept. L. III. S. XXI. c. 7. p.
). (m) exercit. pract. circa M. M. c. 5. (n) l. c. p. 209. seq.
if. Tiling. Rhabarbarolog. P. IV. p. 650. seq.

§. 3. Vel paretur in *hydrope* scorbutico *cere* *absinthites laxativa*, & bibatur per intervalla :

Cerevisia medic.

℞. fol. soldanall.
fumar.
cochlear. an. Man. I.
nasturt. Man. sem.
cort. int. rad. ebul. Man. sem.
cappar. unc. sem.
tamarisc.
fraxin. an. dr. V.
citr. unc. sem.
Rad. Gialap. dr. VI.
fol. sen. s. st. unc. I. & sem.
mechoacann. alb. unc. sem.
rhabarb. el. dr. III.
cinamom. acutiss. dr. II.
Zingib. alb. dr. I. & sem.
sem. anis.
fœnic. an. dr. II.
bacc. junip. unc. I. & sem.

Grosso modo incis. & saccul. lineo inclus. s pend. in doliolo cerevis. recent. libr. XXIV. nec deferbeant. Hinc nodulus eximatur, & ce vis. usui reservetur: palato, si cui amara place haud ingrata.

§. 4. In usum quoque trahamus *pulveres*.

Pulv.

℞. *pulv. Jalap.* dr. sem.
cryst. tart. scrup. I.
sp. diarrhod. Abb. gr. VII. M. (p)

Zvvelferianus (q) hujus descriptionis :
℞. Rad. asari

cala

(o) Tim. L. III. cas. 24. (p) Grüling. L. III. pr P. V. c. 4. p. 318 (q) append. in Pharm. Reg. ad IX. p. m. 135.

calam. arom.
gialap.
mechoacann.
hermodact. an. dr. II.
H. gratiol.
soldanell. an. dr. II. & sem.
fol. mezerei dr. II.
resin. scammon.
amygd. bene subact.
f. pulv. subtiliss.
cujus Dos. dr. sem. ad dr. I. singulis quaternis diebus propinandus.
eus hic: (r)
pulv. rhabarb. scrup. I.
gialap. gr. IX.
mag. gumm. gott. gr. II.
ol. still. macer. gutt. II. M.
Michaëlitanus in colleg. MS. cit., quem quoque *Hofman.* (s) & *Waldschmid* (t) dilaudant, se- is:
. *Rad. Jalap.* scrup. I.
mag. gumm. de Peru gr. VI.
croc. mart. sacchar. gr. VIII.
ol. cinamom. g. I. M. pro dosi.
edi eundem rustico *Vörtensi* XXII. annorum to cum successu, aucta tamen *Jalapâ* ad gr. V. Dn. *Blassii*, Past. *Neukirchensis*, uxor, suori anno eundem feliciter ex jusculo hauriebat. gata siquidem duodecies & ultrà, per quatrim antea obstructa.
erianus hic est: (u)
. sen. mundat.

tur-

) L. III. cas. 24. (s) l. c. p. 94. (t) Instit. Med. ration. L. 12. p. 188. (u) L. VI. Prax. c. 6. p. 200.

turbith. gummos.
hermodact.
sem. ebul.
jalap.
mechoacann. an. dr. I. (unc. I.)
crem. tart. dr. II.
gutt. gumm. dr. sem.
pulv. diambr.
diarrh. Abb.
sem. fœnic. an. scrup. I.
sacch. cand. dr. III.
f. pulv., cujus dr. II. seu dr. II. c. dimid
per noct. in vini alb. unc. IV., capiat
post purgationem universalem sen
septimana.

Idem *River. in observ. cent. sec.* viduæ cui
post quædam alia, potissimùm vini medicati
hunc præscripsit pulv., quem modò diximus,
to vel quinto quoque die sumendum.

Rolfinccianus talis: (w)
℞. *Rad. gialap. resinos.* scrup. I.
crem. tart. scrup. sem.
sp. vitriol. gutt. III.
elæosacch. cinam. g. VI. M. f. pulv.

Deckerianus hic: (x)
℞. *rad.* mechoacann. dr. sem.
Jalap. scrup. I.
magist. tart. Vitriolat.
sal. sambuc. an. gr. VII.
ol. caryophyll.
junip. an. g. II. M. f. pulv.

(w) L. VIII. cons. 9. (x) ad L. IV. Prax. Ba
c. 4. p. m. 167.

erianus autem : (y)
, Rhabarb. el.
℞. *Jalap*. an. scrup. II.
diagrid. præp. gr. III.
crem. tart. scrup. sem. M. f. p.
anus : (z) ℞. tart. vitriolat. gr. XV.
resin. Jalap. scrup. sem.
troch. alhand. gr. II. M.
ander Deodatus curationem compendiosam
am poscenti dabat sequentem ; (a)
. fol. sen. orient.
rad. Jalap.
crem. tart. an. dr. sem.
cinamom. scrup. sem.
rhabarb. el. gr. VI. M.
Sumat. ex vin. alb in aurora.
℞. *pulv. rad. Jalap*. gr. XXV.
mag. gumm. gott. gr. VIII.
crem. tart. gr. VII.
ol. cinamom. destill. gutt. I. M. f. p.
ranarii scribæ & Senatori cuidam non sine al-
nento dedi hunc :
, *pulv rad. Jalap*. scrup. I.
cryst. tart. gr. IV.
mag. Jal. gr. III. (IV.)
ol. aurant. g. II. M.
hristina Albrechtin/paupercula ante portam
gianam, ex nimio frigidæ potu, superiori æsta-
hunc morbum lapsa, eandem dosin bis, vel
me accepit, cum augmento duorum grano-
troch. alhand. Largitus eidem stomachi-
ex

℞. Ess.

L. III. obs. p. 153. (a) L. III. Encycl. med. c. 9. p. 596.
aletudinar. p. 159.

Eff. stom. ℞. Eff. absinth. comp.
fumar.
centaur. min. an. dr. I. & sem.
sp. sal. armon. anis. dr. sem. M.
Dos. à XXXVI. ad XL gutt.

Et paucissimis his perfectè curata est. Soli gloria! Monui, ut posthac, ad fallendam siti æstu æstivali intensiori, *bellides* comederet, n scylla in charybdim caderet. (b) Veniebat a *Observ.* Anno MDCLXXXVIII. *Petrus* Schäfer / sticus Eichsfeldensis, XXVIII. annorum, ex i terata quartana in incipientem *hydropem* asci lapsus. Viso primùm homine, & conjuncto Medicorum scandalo, vix aliquid spei superess bar; singulari tamen boni Viri in me fiduciâ c motus, præmisso laxante, diebus intermissio mane ac vesperi de spirit. sal coagulat. Mynf. c absinth. & agrimon., additis cuilibet dosi alic guttis spirit. fl. sambuci, dedi: ipso autem acce nis die, novem decemve ante paroxysmum hor sola *Jalapa* cum cryst. tart. & tart. vitriol. pulvi lum à quo largiter & bene evacuatus. Unâ rò ante insultum febrilem horâ sumsit antiqua narium meum. Et tertiâ vice hoc repetito, fe cessit, hydrope etiam postea, inquilinis maxim mediis, Dei gratiâ, profligato. (c) Tentetur et quid valeat *bufonum* pulvis cum *Jalapa* conjun *Pulv.* dus. Dentur primò *pulv. bufon.* gr. VIII. cum *Jap.* scrup. I. M. Altero die dentur gr. XII. c. *p Jalap.* scrup. I. & sic adscendendo ad scrup. verò æger inde admodum debilitari conspi tur, interpone post unam vel alteram assumtion

d

(b) Vid. Minderer. Med. milit. p. 71. (c) Vid. Dec. 2. m. Med. Phys. num. 1. p. 138. Dec. II. Eph. cur. ann. VII. nex.

n unum alterumve. (d) Imo sola *Jalapa* haud hydropem orientem feliciter abegit, cumpri-njuvenili & robusta ætate, visceribus non-corruptis, sed adhuc integris. (e) Elegans s rei exemplum nobis suppeditat D. D. *Adam benvvald* (f) de pauperculo, *hydrope ascite* per integrum annum laborante, cui suasit, ut . pulv. drachm. unam sumeret, atque deinde aliquot septimanas manè, & horâ unâ ante um, Rob ebuli, quantum mediocre cochlear, devoraret, ac sæpe fotum ex decocto fol. ebu-ntri tumido applicaret. Quô factô, in inte-nconvaluit. Verè S. *Augustinus*: (f) *Cor-medicamenta, ait, quæ hominibus ab hominibus bentur, non nisi eis prosunt, quibus Deus opera-salutem, qui & sine illis mederi potest, cùm sine lla non possint.* Et gravida ista, falsò pro *hy-ica* habita, rad. hujus drachmâ unâ ex vino a, meliùs habuit. (g) **Alia obs.**

5. Laudem quoque merentur *Pilulæ*. In acie *Zvxelferianæ*: (h) **Pilul. Zvvelf.**

Succ. inspissat. absinth.
agrimon.
ireos nostr.
extr. seu decoct. inspissat. rad. hermodact.
ebuli
cort. med. sambuc.
centaur. min. an. unc. sem.
Elaterii, seu succi inspissat. cucum. asinin. dr. I. & sem.
aloës opt. pellucid. unc. III.

S Dilua-

) Jüngken. Vad. mecum p. 179. (e) Vid. Wedel. cit. c. 6. p. 25. (f) Dec. II. Eph. ann. VIII. obs. 119. (f) . de doctr. christ. (g) Binnig. L. IV. obs. 99. (h) ap-. ad animadv in Pharm. August. p. m. 18. seq.

Dilautur prius aloë nonnihil cum decocto C[...] taur.min.non inspissato,cui jung. succ. inspiss., [...] tracta aut decocta superiùs denominata, & leni [...] lore ignis, non Solis (plus enim quàm ignis cal[...] vegetabilibus,à sua stirpe vel radice avulsis, de[...] ribus detrahitur,) ad debitam consistent. abstr[...] addendo (si lubet) de pulv. seu oleis destill., q[...] congrua videntur,ut pote pilulis hisce hydrago[...] ante totalem autem earum exsiccationem,

pulv. mastich.
myrrh.
succin. alb. an. dr. III.
Magist. Jalap. amygd. subact. dr. I. & sem[...]

Et postquam competentem jam consistenti[...] nacta est massa,nec amplius in calore detinenda, [...] peradde

ol. still. cinamom.
calam. arom.
caryophyll. an. dr. sem.

M. omnia exactè, fiatque massa justæ consist[...] tiæ. Dos. scrup. sem. ad totum & dr. sem.

Deckerianæ sunt: (i)

Decker. ℞. Extract. elaterii gr. VIII.
mag. gummi gott.
resin. Jalap. an. gr. V.
fecul. rad. ireos nostr. g. VI.
ol. macis still. g. II. M. f. pil. no. VII.
Deaur. & pulv. cinamom. consperg.

Grüling. *Grülingianæ* tales: (k)

℞. *pulv. rad. Jalap.* dr. sem.
tart. vitriolat. scrup. sem.
gumm. de Peru gr. V.

c.[...]

(i) in not. ad Prax. Barbett. L. IV. c. 4. p. 167. (k) L.[...] Prax. P. V. c. 4. p. 318.

c. sir. de absinth. f. pil. num. XII.

oleanæ sic formantur: (l) **Dolæi.**

℞. *resin. jalap.* scrup. sem.
troch. alhand. gr. III.
Mag. g. g. gr. II.
mercur. dulc. scrup. sem.
ol. still. carv. g. III. M. f. pil. num. XI.

D. *de Muralto* usurpat tales: (m) **Muralt.**

℞. Mercur. dulc. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. XII.
ammon. sol. q. s. f. pil.

l: ℞. *Resin. Jalap.* scrup. sem.
troch. alhand. gr. III.
mercur. dulc. scrup. sem.
ol. anis. gutt. III. M. f. P.

D. *Joseph. Ignat. Muschel* de *Moschau* his usus **Muschel.** insigni cum commodo. (n)

℞. *Mag. Ialap.* gr. VI.
elater. præp. gr. II.
f. c. sirup. de 5. radic. pil. VII. pro una dosi.

ldo *Iüngkenianas*: (o) **Iüngken.**

℞. Gumm. ammoniac. scrup. sem.
mercur. dulc. gr. XII.
resin. Ialap. gr. VI.
extr. troch. alhand. gr. III. f. pil. pro dosi.

§. 6. Utilissimum quoque *electuarium hydrago-m Sylvianum,* (p) in usum Nosoco mii Leyden- excogitarum, crebriusque cum ægrorum com-odo usurpatum:

℞. bacc. Junip. in aq. coctar. express. & ad pul- **Elect.**
pæ consist. redact.

S 2 pulp.

(l) L. III. Encyclop. med. c. 9. p. 576. (m) Dec. II. Eph. n. VIII. obs. 4. (n) l. c. obs. 141. (o) Vade mecum Prax. odern. p. 177. (p) L. I. Prax. c. 7. §. 55. p. m. 39.

pulp. tamarind. an. unc. IV.
rad. Jalap. unc. I. & sem.
scammon. elect. unc. I.
cinamom. acut.
sem. fœnic. dulc. an. dr. II,
sacch. clarificat. unc. X. M. f. elect.

Dosis in adultis à dr. III. ad IV. Blandum, effic nec ingratum medicamentum est. Quod, si pe assumere nolis, in aq. fœnil., petroselin., aliâve ec modè dissolvere potes.

Apud *Frid. Hofmann.* tale prostat: (q)

℞. rad. *Ialap.* opt. resinos. & pulveris. unc. I.
elect. diacariocostin. libr. sem.

appon. in vase super lent. ignem, & dum inc poratur cum spatula, sumat. Sirup. de polyp unc II. in forma opiat., remove ab igne, ir rent. c. aliquot guttul. aq. cinamom. destill. & ad usum. In hydrope & arthritide maxi utile. Dos. à dr. II. ad III.

Extract. hydragog. §. 7. Insignis quoque efficaciæ *extractum dragogum Zvvelferi* (r) & *Mynsichti,* (s) quæ v apud Autores ipsos. *Iüngkenius* (t) dat paup bus:

℞. Rob. ebul. unc. sem.
resin. Ialap. gr. VII.
extr. colocynth. gr. II. M. D. pro dosi.

Singularis cura hydropis. D. *Simon Schultz* (u) singularem hydropis cu tionem affert, in qua, usus *pulvere* suprà dicto, (& sequentibus:

℞. Elect. laxativ.

e:

(q) l. c. p. 93. (r) in append. ad Pharm. Reg. ad Cl VII. p. m. 128. seq. (s) S. III. Armament. p. 64. (t) Vad. m p. 177. (u) Dec. I. Eph. ann. III. obs. 147. (w) interp num. XI. L. I. c. 9.

extr. f. senæ nostr. dr. VI.
resin. Ialap. gr. VII. M. D.
℞. f. sen. s. st. unc. I.
rhei el. dr. VI.
jalap. dr. X.
mechoacann. unc. I. & sem.
rad. bryon.
cort. rad. cappar. an. dr. III.
cinamom. el. dr. II.
Incis. crassiuscul. D. inf. in vin. gallic.

Omnia benè. Sed species ultimò in vino coctæ quoties repetitæ, & calidè ventri applicatæ iàm optimè profuêre. Siquidem post applicaonem illarum semper aliquot dejectiones cum phoria & magno morbi decremento subsecutæ nt, quem successum etiam in simili casu in alia atrona notavit. Species verò erant tales:

℞. Rad. ireos nostr.
levistic.
calam. arom.
cyperi
galang.
cort. rad. cappar. an. unc. I
bryon. unc. III.
bacc. laur. num. XV.
junip. dr. X.
sem. levist.
dauci
carvi & anis. an. dr. VI
Cort. inter. sambuc. M. II.
summit. aneth.
absinth.
fl. sambuc. an. Man. I.
H. parietar.

origan.
menth. an. M. II.
Incis. crassiusculè D. ad chart.

§. 8. Civi è nostratibus honesto dedi nuper:

Sirup. ℞. Sirup. dias. Andernac.
de spin. cerv. an. unc. I. & sem.
tart. Vitriol. scrup. I.
Rad. Jalap. gr. XXV. M.
D. unum seu duo cochlear. in juscul. prun.

Bolus. *Bolus Timæanus*, blandè educens serosos h
mores, hic est: *(x)*

℞. Rob sambuc. dr. II.
conf. alcherm. scrup. sem.
resin. Ialap. gr. VII.
M. f. bolus, asperg. saccharo.

Ejusdem valoris ille apud ***Frid. Hofmann.*** (y)

℞. rob ebul. dr. I.
mag. gummi de Peru gr. VI.
resin. Ialap. gr. VIII.
ol. destill. anis. gutt. III.
f. c. sacch. bolus.

Morsuli. §. 9. Egregii quoque *Morsuli Timæani:* (z)

℞ Magist. gummi de Peru dr. I.
læviget. in marmor. c. ol. still. macer. pos
ea add.
resin. Ialap. s. a. solut. dr. II.
cinamom. acutiss. scrup. IV.
caryophyll. scrup. II.
maceris scrup. I.

Aromata grosso modo incidant. & c. sacch. in a
cinam. solut. f.
Morsuli.

§. 10. D

(x) L. III. cas. med. 24. p. 140. (y) l. a. p. 94. (z) in d
script. medicament. casib. ejus annex. p. 426.

§. 10. De *arcano* suo *antihydropico* ita *Borell.* *Arcanum Borelli.*
) Aquæ vitæ beneficio, ait, extrahitur è *Jalapio*
lverisato, nodulo incluso, eique infuso, & cani-
æ ardoribus exposito, *substantia purgans*, quæ
n *extractum* ejus, sed *gummi* est; sic enim sepa-
i possunt. Si aqua vitæ calidè filtretur per char-
n emporeticam, in fundo relinquet gummi, post-
verò aquæ desiccatione *extractum* etiam re-
anebit, sed *gummi* minore dosi, utpote scrup. I.
ras faciet evacuationes aquarum. Est enim
ecificum ad *hydropicos* remedium, unicaque pi-
a dari potest. Nec sterile fuerit *hydragogum* *Hydrag. Thoner.*
honeri: (b)

℞. *Magist. Ialap.* scrup. I.
gumm. gamaric. scrup. sem.
Sir. cinamom. dr. II. M.
el: ℞. *Resin. Jalap.* gr. XV.
solv. c. vitello ovi, add.
aq. meliss. dr. VI.
sir. de spin. cerv. dr. sem.
tinct. tart. g. XV. M. f. H.

CAPUT XIV.

DE USU JALAPÆ IN TYMPANITE.

§. I.

HOEferus (c) seni cuidam semitympanitico (14.) *In tympanite.*
hanc potionem dabat:
℞. elect. de succo ros. unc. sem. *Potio.*
mann. calabrin. dr. VI.
pulv. rhabarb.

(a) C. II. obs. 23. (b) L. III. obs med. p. 149. (c) l. c. p. 507.

jalap. an.gr. XV.
aq. meliss. q.s. f. Potio.

§. 2. Conscripsit etiam varias purgantium [for]mulas (tàm in hoc morbo quàm anasarca) u[t] pandas D. *Michaël* : (d)

Pulv. ℞. Tart. alb. scrup. I.
specif. purg. Paracels. (ex tart. Vitriolat.)
mag. gummi de Peru
resin. Jalap. an.gr. VI. M.

℞. Tart. vitriolat. scrup. I,
resin. Ialap.
mag. gummi de Peru an. gr. VI.
ol. stillat. macis. g. II. M.

Bolus. §. 3. Vel ; ℞. Conserv. fl. persic. dr. I.
mercur. dulc. scrup. I.
resin. Jalap. gr. V.
f. bolus sacch. consperg. D.
(vel sumat. loco merc. dulc. merc. q.s.)

℞. Conserv. fl. cichor. dr. I.
pulv. rad. Jalap. scrup. I.
mag. gummi de Peru gr. VI.
c. s. q. sacch. f. bol. D.

℞. Conserv. fl. persic. scrup. II.
mag. gumm. de Peru gr. VII.
resin. Ialap. gr. VII.
sir. fl. persic. q.s. F. bolus.

Pilul. §. 4. *Pilulas* ita parabis :
℞. Extract. elater. gr. VIII.
mag. gummi de Peru
resin. Jalap. an. gr. V. f. pilul.

Gelatina. *Gelatinam* sic :
℞. diacydon. simpl. dr. I.

(d) in colleg. MS. cit.

resin. Jalap.
gummi de Peru, an. gr. VI.
M. f. gelatina, S.
Laxirende Quitten-Lattwerge auf einmahl.
. 5. Si quis cupiat *vina*, seligat è tribus u-
n:
℞. H. agrimon.
cuscut
eupator.
fl. bellid. an. Man. sem,
fl. epat. nob.
cichor.
genist. an. pug. II.
rhabarb. Monach. dr. I. & sem.
helleb. n.
esul. præp.
Jalap. an. unc. I.
santal. rubr. dr. III.
tart. alb. dr. II. f. nodul.
l: ℞. Comar. absinth.
fl. centaur. min. an. Man. I.
fl. bellid.
cichor.
genist.
epat. nob. an. pug. II.
cort. int. frangul.
sambuc. an. unc. sem.
Rad. esul. præp.
Jalap. an. unc. sem.
sal. absinth.
cichor.
genist. an. scrup. I.
Incis. & cont. asperg. tinct. tart. f. nodul.

Vinum.

Vel: ℞. H. gratiol.
fl. bellid. & acac. an. Man. I.
rad. esul. præp. unc. II.
Jalap. unc. I. & sem.
rhabarb. Monach. unc. I.
Passul. min. unc. I.
Inc. & cont. gross. modo, asperg. Tinct. t
nodul.

CAPUT XV.

DE USU JALAPÆ IN ANA SARCA.

§. 1.

(15.) *In anasarca.* *Vinum.* CL. *Frid. Decker.* (e) Virgini septuagen varia inter etiam hoc præscripsit *vinum:*
℞. fol. eupator.
cannab.
menth. cr.
majoran.
fl. centaur. min. an. Man. sem.
bacc. Junip. unc. sem.
Rad. Jalap.
mechoacann. an. unc. I.
spic. nard. dr. I.
cinamom. dr. III.
macis dr. II.
Concis. & crasso modo contus. sacculoqu
clus. aff. vin. pint. V.

§. 2. Ancillæ ex defectu mensium leucoph matiâ laboranti *Höfer.* dedit: (f) hunc haust

℞.

(e) in not. ad Prax. Barbett. lib. & cap. cit. p. 173. (f
p. 182.

Sir.diaſ. Andernac. *Potio,*
de trib.laxativ.an. dr.VI.
pulv. rhabarb.
jalap. an. ſcrup.I.
reſin.ſcammon. gr. VII.
aq. meliſſ.& cinam. c.vin.a.q.s.f. H.
aurigæ *p. 427*. dedit hunc pulv.
ſp. diaturbit c.rhab.dr.ſem.
Jalap ſcr. I.
ſp. ſalis. g.IV.
ol. ſtill. aniſ. g.III.
M. pro 3. doſib.

;. Quidam juvenis cœlebs unico hoc pulve-
ratus à *Thonero* : (g)
Rhabarb. elect. ſcrup.II. *Pulv.*
rad. Jalap. ſcrup. II. & ſem.
diagrid.præp. gr. III.
crem. tart. ſcrup. ſem.
f. pulv. c. hydromel. exhib.
in copioſum alvi profluvium ſubſecutum,
n parùm debilitatus, à morbo tamen redem-
brevî poſt ἔυσαρκος evaſerit. *Höferus* cuidam
: (h)
Spec. diaturbit c.rhab. dr. ſem.
pulv. Jalap. ſcrup. I.
ſp. ſalis gutt. IV.
ol. ſtill. anis. gutt. III. M.f. pulv. pro 3. do-
ſib.

4. *Ridlin*. (i) puellæ XV. annor. in initio *Bolus,*
bi, viſceribus adhuc integris, dabat *bolum*:
. Conſerv. roſ. Vitriolat. dr. I.
pulv. Jalap. dr. ſem.
diagrid. ſulfurat. ſcrup. ſem.

ſucc.

) L.III. obſ. p. 153. (h) l. c. p. 427. (i) C.II. obſ. 69.

succ. citr. parùm, consperg. sacch. S.
Purgier-Zucker auf einmahl.

CAPUT XVI.
DE USU JALAPÆ IN ICTE[RO] FLAVO.

§. I.

(16.) *In ictero flavo,* G *Vernerus Rolfinccius*, Vir de Arte salu[bri] ma præclarè meritus, (k) in icteri p[rinci]pio leniora, in progressu validiora exhibet pu[rgan]tia, hasque species in hunc usum promit:

Vinum, ℞. Rad. cichor.
fœnic.
fragar. an. unc. sem.
rhapont. ver. dr. II.
cort. tamarisc. unc. sem.
sem. anis. & fœnic. an. dr. sem.
H. cuscut.
marrub.
capill. vener. an. pug. III.
summit. absinth. Rom. pug. II.
ft. centaur. min. pug. III.
passul. min. mundat. incis. unc. sem.
rhabarb. el. dr. III.
fol. sen. alex. s. ft.
limat. chalib. præp. an. unc. sem.
agaric. troch.
Rad. Jalap. opt. an. dr. I. & sem.
spec. dia-rhodon Abbat. dr. I.
D. pro nodul. incis. & cont. macerent. i[n]
Francic. libr. I[V]

(k) L. VIII. cons. med. I.

bibat æger hor. matutin. IX. & vespertina IV.
bon. haustum.

2. De fœdo *ictero*, cum febre erratica inter-
nte, latius agit D. *Ridlin.* (l) Pedibus tandem
o pertinaciori intumescentibus, potiunculam
t ægra, quæ ingentem eduxit Saburram, sen-
ue omnia symptomata sustulit, ut color cutis
em citrinus adhuc fuerit, sed febris doloresque
es remiserint, ipsaque ad actiones suas ido-

pulv. cornach. scrup. I. *Potio,*
mag. Jalap. cum nucl. pin. trit. gr. VII.
sir. ros. solut. unc. sem.
tart. vitriolat. scrup. sem.
Dec. fl. & fruct. c. f. senn. unc. II. & sem.
aq. cinam. dr. I. & sem. M.

Aut para cum *Rolfinccio decoctum*: (m)

Herb. endiv. *Decoctum.*
scariol.
cuscut.
absinth. an. Man. I.
rhabarb. alexandr.
jalap. an. dr. II.
Cinamom.
santal citr. an. dr. sem.
coq. in s. q. aq. simpl.
Col ℞. unc. V. add.
sir. de cich c. rhab. unc. I. S.

Gallausführender Tranck auff zweymahl.

uellæ septenni in *Bolleroda* hoc egregiè satisfa-
at:
. fol. salv.
chelid. maj.

card.

C. III. obs. 74. (m) l. c. obs. a.

card. bened.
agrimon. an. Man. sem.
summit. absinth.
centaur. min. an. pug. II.
sem. aquileg. dr. II.
fœnic. dr. I.
rad. cichor.
chelid. maj.
polyp. q.
rub. tinct. an. dr. II.
fl. borrag.
salv. an. pug. II.
Incis. & cont. coq. in aq. s. Colat. adm.
Rhabarb. elect. scrup. II.
cryst. tart.
pulv. rad. Jalap. an. scrup. I. M. S.
Tranck auff etlichmahl.

Rusticæ *Milanæ* bono cum successu hoc
mus :

℞. Rad. 5. aperient. an. unc. sem.
asati dr. II.
H. euphras.
marrub. alb.
fragar. an. Man. I.
chelid. maj.
cicer. rub. an. Man. sem.
sem. aquileg.
urtic. an. dr. I.
cort. aurant. an. dr. II.
Tartar. alb. dr. I. & sem.
Incis. & cont. coq. in p. æq. aq. font. & vin.

Potio. & postea potiunculam : ℞. Aq. cichor. unc
sem.
fl. acac. u

ſir.roſ.ſolut. unc.ſem.
pulv. rad. Jalap. ſcrup.
I.
tart. vitriolat. ſcrup.
ſem.M.

n. *Benedictus à Kann*, Cœnobita Ord. Bene- *Obſ.*
febri tertianâ & ictero ſimul divexatus, hau-
mò cum juſculo:

Cremor. tart. ſcrup. I. *Pulv.*
mag. Jalap. gr. VI.
ſcammon. ſulfurat. gr. V. M.

ti ἄνω multâ bile, nullo ſequente ſeceſſu. Al-
die dedi potiunculam:

. fol. ſenn. ſ. ſt. dr. III. *Potio,*
rhabarb. elect. dr. II.
ſem. anis dr. I.
Coq. in aq. s. & Col. add.
cremor. tart. dr I.
mag. Jalap. gr. VI. D.

pties excrevit ſine moleſtia, febri flavoque cu-
lore longiùs pulſo. Iisdem remediis, paucis
dum mutatis, curavimus Generoſum Dn. *Bol-*
uſium. (n)

4. Saluberrimæ *Jalapæ* auxilium in ſeipſo ex-
is eſt laudatiſſimus *Rolfinc.* (o) Ideo inter tu-
na cum prudentioribus collocat D. *Daniel*
ber. (p) D *Verzaſcha* (q) Abbatiſſæ Otmarſ-
enſi ictero hoc, cum ſcirrho hepatis, aſthmate
cite tympanitico laboranti, alia inter dedit pi-
:

Extr. pilul. de ammoniac. Quercet. ſcrup. II. *Pilul.*
mag. Rad. Ialap.
gumm.

) vid. tr. m de ſalvia S. II. membr. 3. c. 3. p. 269 (o) Vid.
el. diſp. cit. p. 27. (p) in der Wacholder Apothecke c.
191. (q) obſ. med. 78.

gumm. gamandr. an. ſcrup. I.
ol. anis. gutt. VI. M. f. maſſa.
Ex cujus ſcrup. I. f. pilul. XVIII. Deaur. & c
ſperg. pulv. cinam., ſingulis menſibus
mane IX. c. regimine.

Obſ. §. 5. *Sebaſtianus Lohs*, Mercator, Menſe Fel
ario nuper calculo renali, febri primò erratica,
mox in quotidianam, tandem in quartanam tr
iit, & ictero flavo ſimul decumbebat, anno æ
ſuæ LXXII. Calculos per intervalla expulit
quens aqua:

Potio, ℞. Aqu. ononid.
heder. terreſtr.
alkekeng. an. unc. I.
ſirup. dialth. dr. VI.
tinct. tart. dr. I. D. cochl. II. aut III.

Emulſ. Inſultus febriles quotidianos abegit ſola em
ſio, præter omnem opinionem.
℞. ſem. papav. alb. dr. III.
4. fr. maj. excort. an. dr. I.
aq. violar. & veron. an. p. æqu. q. s.
f. Emulſ. add.
pulv. bez. ſenn. ſcrup. I.
ſpirit. roſ. gutt. VII. M. pro 2. doſ.

Ille verò unico hauſtu abſorpſit, & eâpſe no
febris ceſſabat, mutata tamen mox in quartan
quam *antiquartanario* noſtro ociùs pepulimus,
ſeratâ priùs occlusâ alvô clysmate. *Icterum*
tiſſimùm deterſit hoc decoctum:

Decoct. ℞. Herb. fumar.
fragar.
anſerin.
centaur. min. an. Man. ſem.

R

Rad. urtic.
    aſparag.
    gramin. an. dr. II.
ſem. aquileg. dr. III.
fl. acac.
    fumar. an. pug. I.
cort. aurant. dr. I.
f. ſeni ſ. ſt. unc. ſem.
tart. alb. dr. II.
coq. in s. q. aq. ad tertias, Col. adm.
ſir. diaſ. Andernac. unc. I.
pulv rad. Jalap. dr. ſem.
ſp. aperit. Penot. dr. I. D. cochl. IV. ter in die.

CAPUT XVII.

USU JALAPÆ IN ICTERO NIGRO LIENISQUE OBSTRUCTIONE.

§. 1.

Ivis quinquaginta annorum temperamenti (17.) *In ictero nigro lienisque obſtructione.*
melancholici, ictero nigro in toto corpore
ſſus, cum ardore in ventriculo moleſto, & oris
ore infeſto, humore bilioſo per ἀναδρομὴν eò
lato, ob pravam epatis conſtitutionem gene-
; ad totum corpus à ſpurcitie cholerico-me-
olica depurandum, uſus eſt hoc vino. *Thoner,*
. Rad. cichor. *Vinum.*
    enul.
    caryoph. an. dr. II.
H. abſinth. Rom.
    hyſſop.

T   card.

card. Ben.
centaur. min.
adiant. utr.
fol. sen. s. st. dr. X.
agaric. rec. troch.
rhabarb. el. an. dr. III.
Rad. Jalap. dr. II.
crem. tart. dr. I. & sem.
jujub. & sebest. an. unc. sem.
gal. min. dr. I.
c. sind. alb. f. saccul. in vini quart. ʒ. aq. ci
card. ben. an. libr. sem.

Decoctum aperiens simulque laxans civi
mario, multisque aliis, utriusque sexûs, à nobis
tum vide sîs alibi. (s)

Obs. §. 2. *Christiani Losii* uxor nigro ictero decu
bens, hausit primò decoctum aperiens & præ
rans deinde purgavimus eam per ἐπίκρασιν, adm
semper *Jalapâ*, seu resinâ ejus, usumque *sterc*
anserini crebriorem pauperculæ imperavimus
nunc agit, quod agendum est. *Güldenkleé* (t) n
teriam præparatam hâc potiunculâ exantlat.

Potio. ℞. Decoct. nostri laxat. unc. II.
extr. fol. sen. scrup. I. & sem.
pulv. Jalap. gr. VII.
tart. Vitriolat. gr. III.
sp. meliss. gutt. VII. M.

§. 3. In cordis palpitatione & obstructo lie
Grüling. dedit: (u)

Pilul. ℞. MP. tart. Quercet.
extr. panchym. Croll. an. gr. VI.
jalap.

scat

(r) Thoner. l. c. p. 154. (s) tr. de Salvia S. II. Membr. 4.
§. 2. (t) L. III. cas. med. 29. (u) C. III. obs. 66.

scammon.

f. senæ an. gr. III.

ol. still. carv. gutt. II.

Ess. scolopendr. q. s. ad formand. pil. no. XXI.

CL. *Sylvius* pilulis suis spleneticis multùm tri-
it:

℞. Gummi galban. acet. squillit. sol. scrup. II.

vitrioli martis ad albedin. calcin.

mastich. el. an. scrup. I.

castor. opt. dr. sem.

troch. alhand. dr. I.

resin. scammon.

jalap. an. scrup. I.

ol. citr. gutt. II.

M. f. pil. No. L.

De iis cape lectum ingressurus V. aut VII.
Commendat eas in scirrho lienis *Paul. Schle-
l.* (w)

CAPUT XVIII.

E USU JALAPÆ IN AFFECTU HYPOCHONDRIACO.

§. 1.

ACidam viscidamque cruditatem commodis-simè eliminat *Jalapa*, ideò *hypochondriacis* admodum conveniens. D. *Eberhard Gockel* (x) Se-nissimæ in affectu hypochondriaco & uterino, um visus impedimento in sinistro oculo, post ali-orum remediorum usum, sacculum ordinavit pur- (18.) *In affectu hypochondriaco.*

T 2 gan-

(w) disp. inaug. Jen. 1694. p. 19. (x) consil. med. 2.

gantem in mensura vini macerandum, quo de q
tidie quartarium dimidium cum optata opera
ne hausit:

Vinum. ℞. H. majoran.
salv. nob.
euphras.
meliss.
beton.
rorismar.
scolopendr.
rut.
capill. Vener. an. pug. I.
fl. 3. cordial. an. pug. sem.
rad. levistic.
angelic.
fœnic.
calam. arom.
caryophyll.
beton.
helen. an. dr. II.
5. aper. maj. an. dr. I.
rhabarb. ver. dr. III.
scol. sen. el. s. st. unc. I.
Jalap.
agar. troch.
polyp. q. an. dr. II.
cinam. acut. scrup. II.
macis
caryophyll. an. scrup. sem.
crem. tart. dr. II.
sem. anis & fœnic. an. scrup. I.
M. & concis. includ. saccul. ex sindon. a
Noduli D. *Michaël* in Colleg. MS. cit. hi sunt:
℞. rad. asparag.

gramin.
filic.an.unc.ſem.
H. cuſcut.
agrimon.
eupator.
fumar.an. Man.I.
fl. cichor.
geniſt.
bellid. an. pug. III.
rhab.monach.unc.I.& ſem.
Rad.polyp.
helleb. n. an. unc. I.
eſul. præp.
Jalap. an.unc.ſem.
Zedoar.
galang.
cort.aurant. an.dr.II.
ſem. aniſ. dr. I. & ſem.
tartari dr.III. f. nodul.
℞. rad. 5. aper. an. dr. III.
fl. borrag.
bugloſſ.
geniſt.
bellid.
cichor. an. pug. III.
limat.chalyb.unc.IV.
paſſul.min. unc. II.
cinamom.elect. dr. III.
caryoph.
macer. an.dr. I.
f.ſen.f.ſt. unc. I.
rad. elleb.n.
polypod.
Ialap.

esul. præp. an. unc. sem. f. nodul.

Civi ex hypochondriis summè melanchol
sequens vinum maximè profuit:

℞. fol. endiv.
cichor.
agrimon.
meliss. an. pug. II.
fl. chamom. Rom. pug. II.
sambuc. pug. I.
sem. fœnic. scr. IV.
cort. aurant. sel. dr. II.
rad. acetos.
polyp. q. an. unc. sem.
hellcb. n. præp. dr. I.
f. sen. s. st. dr. VI.
agar. rec. trochiscat. dr. II.
rhabarb. el.
jalap. resin. an. unc. sem.
sal tart. dr. I. M. D. pro nodulo.

Aliud vid. apud *Rolfinccium.* (y)

§. 2. Pro Eadem Serenissima Idem *Gockel.* (
apozema hoc dedit ad bilis evacuationem, altera
onem, roborationem & reserationem:

Apozema. ℞. H. acetos. & endiv.
beronic. & capill. Vener.
meliss. an. pug. I.
rad. cichor. & acetos. an. dr. III.
pœon. & valerian an. dr. II.
5. aperient. maj. an. dr. I.
fl. cord an. pug. I.
euphras. pug. I.
rhabarb. ver. unc. sem.
f. sen. el. unc. I.

Jal

(y) de Purgant. S. II. a. 3. c. 7. (z) consf. med. 2. p. 34.

Jalap.
polyp. q. an. dr. II.
crem. tart. dr. II.
macis ſcrup. II.
ſem. anis. & fœnic. an. ſcrup. I.
4. fr. maj. an. ſcrup. II.
M. & conciſ. includ. ſaccul. ex ſind. alb. coq. in aq. font. & vin. alb. odorif. an. libr. III.
Bibatur mane ac veſperi libr. ſem.

el: ℞. rad. polypod.
gramin.
aſparag.
fœnic. an. dr. II.
H. bugloſſ.
lupul.
epithym.
capill. Vener. an. pug. II.
fl. borrag. & bugloſſ.
geniſt. an. pug. I.
f. ſenæ unc. I.
fibr. elleb. alb. præp. & nigr. an. dr. I.
Jalap. reſinos. unc. ſem.
ſpicæ ſcrup. I.
Decoq. in aq. font. s. q. In colat. libr. II. ſolv.
elect. diacathol.
conf. hamech. an. unc. I. Iterum col. & add.
Sirup. de cichor. c. rhab.
polypod. compoſit. an. unc. II.
M. f. apozema,
Doſ. ſingulis diebus ad unc. III. (a)

el: ℞. Sir. cich. c. rhab. unc. ſem. *Potio,*
Jalap. reſin. ſcrup. I.
aq. fumar. unc. I. M. f. H. (b)

 Vel:

(a) Rolfinc. L. II. conſ. 6. p. 111. (b) Id. L. VIII. conſ. 3.

Vel: ℞. Decoct. laxativ. *Timai* unc. II. & sem.
extr. f. sen. scrup. I.
pulv. Jalap. tinct. c. essent. croc. gr. VI
sp. citr. g. III. M. f. potiuncula (c)

Obs. §. 3. Tubicen affectu hoc miserrimè crucia alvum nimis segnem habebat & vix reserand utut efficacia præmissa fuerint præparantia; Ut postea decocto prunorum, cujus supra memi ram, (d) & septies octiesvè purgatus est qu die, agens mihi gratias. Sanè hypochondriaci ad excessum, vel ad defectum plerumque declin Nimis enim pigrâ & adstrictâ aliqui gaudent vo, purgantibus non facilè mobili, non tàm ob dum solùm, quàm ob siccitatem, seu actu vel tentiâ talem, verbo: serum minùs abundans, u humectantia potiùs, quàm fortiora pellentia & ritantia danda, neque sine illis tunc facilis seq tur effectus: Vel facillimè omnium moventur citra siccitatem humido gaudeant magis, salino mulo acuato. Unde novimus, quosdam extre hypochondriacos, plus motos esse à gr. VI. *gia pii*, quàm alios à drachma I. (e)

Pulv. §. 4. Serenissima Princeps alia inter usurpa etiam *Conringii* pulvisculum S. R. commendat ex crem. tart. scrup. II. & *resin. Jalap.* gr. II. At c expectationi minùs satis faceret, alvumque segn moveret, augebatur dosis *resina Jalapina* ad gr. quinque feliciori cum successu. (f) Magis m placet *Dolaanus*: (g)

℞. *pulv. Jalap.* scrup. I.
sal. absinth. gr. V.

(c) L. III. cas. 31. (d) L. I. c. 16. §. 3. (e) D. Wedel. d de purgant. c. 2. (f) Tim. L. III. cas. 32. (g) L. IV. encycl med. c. 11. p. 619.

antimon. diaphoret. gr. III. M. f. P.

Jüngkenianus : (h)

℞. *Jalap. pulv.* ſcrup. I.

Antim. diaphoret. indulc. ſcrup. ſem. M.

Rolfinccianus : (i)

℞. *pulv. Jalap. reſin.* ſcrup. I.

mag. chryſop. gr. III.

elæoſacch. anis. gr. II. M.

Adde ſpecies *diajalapii* ejus alterantes & purgantes hypochondriacas.

§. 5. Magni etiam uſus *pilulæ Rolfinccii* gummoſæ, quorum deſcriptio hæc eſt: (k) *Pilul.*

℞. Gumm. galban.

ammoniac.

ſagapen. an. dr. III.

liqueſcant in acet. ſcillit. ad ignem, & per linteum trajiciantur ad ſordes depurandas. Adde.

Aloës lucidæ dr. III.

myrrh. dr. I.

maſtich.

croc. orient. an. ſcrup. II.

gialap. dr. III.

troch. alhand. dr. II.

de agaric. dr. I.

ſcammon. puriſſ. dr. I.

mercur. dulc. dr. I.

balſ. peruv. dr. I.

ol. aniſ. & fœnic.

menth. citr. & cinam. an. gutt. VI.

M. f. maſſa lento igne, aceto evaporato, ſpatula ſemper agitand.

T 5 In-

(h) Prax. Med. p. 574. (i) L. VIII. conſ. 3. (k) O. & M. ...c. L. V. S. 4. c. 8. p. 508. ſeq.

Involvat. vesic. ol. amygd. dulc. inungend. scrup. sem. horâ una ante prandium, & ante in sum lecti, & tùm leniendi munus exequuntur. tiùs si ascendas, purgant. In hypochondriaco ctu magnæ sunt, uti etiam in cachexia, *κακο* icterica, pallidis virginum coloribus. Myr. croci, mastiches, aloës ratione referant vasoru viscerum obstructiones sine molestia. Gumm emolliunt, incidunt, liquant, educunt tartarum cretum & resolutum. Purgant totum corpus *lapa*, troch. alhandal. & de agaric. caput: am niac. splenem, uterum myrrha.

Vel: ℞. Gummi ammon. vino solut. gr. XV.
mercur. dulc. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. III.
extr. colocynth. gr. I.
f. pil. XI. pro dosi.

Næ gummi ammoniacum in incidendo & tenuando muco viscido in intestinis stabula primas ferè tenet. Et quid potentiùs dissolvi attenuat acidum viscidum, quàm Mercurius cis? (l) Vel:

℞. Extract. panchymag. Croll.
MP. tart. Schröd. an. scrup. sem.
resin. Jalap.
scammon. an. g. III.
ol. anis. g. II. M. f. pil. XXI. (m)

Magni etiam æstimandæ *pilulæ antihypoch driacæ Zvvelferi*, (n) quas aliter descriptas pro *Tiling*. (o)

℞. Succi absinth. nostr. libr. II.

(l) Jüngken. Fund. Med. eclect. p. 542. (m) Rolfin VIII. conf. 5. (n) Pharm. Reg. Cl. VI. p. 847. (o) in barbarolog. P. III, c. 4. p. 223.

in quibus dissolv.
Aloës succotrin. lib. I.
& leni calore ad siccitatem iterum inspissa,
addendo insuper
pulv. rosar. rubr. dr. II.
mastich. & myrrh.
oliban. & succin. alb.
croc. austr.
bacc. laur. excort. an. unc. sem.
Resin. Jalap. (vel ejus loco, scammon. sulfurat. aut resin. ejusd.) unc. I.
extract. helleb. n. nostro modo facti unc. II.
M. & c. elix. Propr. q. s. f. massa, ex qua form. pilul. pisor. magnitudine, quarum dosis numero tres hihorio à cœna sumantur.
gkemianæ tales: (p)
℞. Extract. cathol.
martis succo pomor. borsdorf. fact.
an. scrup. I. & sem.
diagrid. sulfurat. gr. VIII.
resin. Ialap.
croc. martis solub. an. dr. I.
c. bals. antimoniali f. pilul.
: ℞. Extract. agaric. scrup. sem.
colocynth. gr. III.
resin. Ialap. gr. VI.
ol. macis still. gutt. II. M. f. pil. XVIII. (q)
pochondriacæ ejus speciales hæ: (r)
℞. Gumm. ammoniac. aceto sol. & inspissat. dr. sem.
succin. præp.
myr-

(p) Med. secul. præsent. accommod. P. II. S. I. c. 15. p.
4. (q) Vade mecum p. 7. (r) in fund. Med. eclect. Part.
d. quint. Pharm. S. V. c. 9. p. 828.

myrrhæ an. ſcrup. ſem.
reſin. Jalap.
ſcammon. an. ſcrup. ſem.
troch. alhand. gr. V.
ol. macis ſtill. g. VI.
M. f. pilul. XL. Pillen auff dreymahl

Gockelinæ ita formantur: (s)

℞. Aloës ſuccotrin. ſcrup. I. & ſem.
gumm. ammoniac.
croc. mart. aperitiv. an. ſcrup. I.
mag. Jalap. gr. XV.
c. elix. PP. q. s. f. maſſa,
ex qua form. pil. num. C. æqual. magnit
Inaur. D. involut. pulv. roſ. q. s.

Vel: ℞. Extr. pil. coch. dr. I.
caſtor. ſcrup. ſem.
ſuccin. alb. præp. ſcrup. ſem.
Mag. Jalap. ſcrup. I.
ol. ſuccin. alb. gutt. II.
M. f. c. ſpirit. ceraſ. nigr. q. s. pil. num.
obaur. De quibus ante, vel poſt novi
nium, duab. hor. ante prandium IX.
XI. deglutiantur.

Haſce præſcribebat Sereniſſimæ ſuæ, de qua
tea diximus, (t) *Gockel*:

Timæanæ hæ ſunt: (u)

℞. Extract. helleb. nigr. ſcrup. I.
reſin. Jalap. gr. IV. (V.)
M. f. pil. IX.

In melancholia hypochondriaca incipiente
confirmata, cum ſcorbuto & propenſione in
mnum, utiles *Grülingianæ* ſequentes: (w)

℞. M

(s) conſil. med. 16. p. 185. (t) hoc cap. §. 1. & 2. (u) L
caſ. 15. ſeq. conſ. Rolfinc. L. II. conſ. 6. (w) C. III. obſ. 70. ſ

ɛ. MP. tart. Quercet.
de ammoniac. an. ſcrup. I.
reſin. Ialap. gr. V.
mag. gummi de Peru
ſcammon. ſulfurat. an. gr. II.
ol. macis & aniſ. an gutt. I.
c. tinct. tartar. f. pil. XXV. D. pro una doſi.
: ℞. *pulv.* caſtor. gr. III.
extr. pil. aurear. & coch. an. ſcrup. ſem.
mag. Ialap. gr. VII.
ol. ſuccin alb. g. II.
M. f. c. aq. ceraſ. n. pil. num. XIX.
obaur. D. pro una doſi.
: ℞. Extr. aloës
myrrh. inſpiſſat. an. ſcrup. I.
fecul. bryon. ſcrup. ſem.
rad. filicis gr. VII.
reſin. Ialap.
ſcammon. an. gr. VII.
Mixt. ſimpl. q. s. f. pil. XVIII. D. pro 2. doſ.
℞. Extr. helleb. n. ſcrup. I.
rhab.
Mag. lal. an. gr. II.
ol. deſt. fœn. gutt. II. f. pil. XVIII.
oſtræ niſi ſordeant, vide ſis eas *in tr. m. de ſal-*
(x) Nobiliſſimæ Virgini, ob ſufficientem &
ꝛam operationem, hæ ſemper fuerunt acce-
:
. Extr. panchym. Croll. ſec. deſcript. ſcrup. I.
rhab. gr. IV.
Mag. Ialap. gr. III.
troch. alhand. gr. I.
f. c.

) S. II. membr. 4. c. 4. p. 271.

f. c. aq. carminat. pil. XVIII.

Apud *Waldschmid* pil. hypochondr. hæ:

℞. gumm. ammon. c. acet. præp. dr. sem.
mastich. el.
carabes albiss.
limat. mart. in alcohol contrit. an. scr. I.
myrrh. rubr. scr. sem.
troch. alhand. scr. I.
resin. Ialap. & scammon. an. gr. XV.
ol. macis still. g. VIII. f. pil. XXX.

§. 6. Elegans quoque *electuarium* lenit
D. D. *Dolæi.* (y)

Elect. ℞. Pulp. passul.
tamarind. an. unc. II.
cryst. tart. dr. III.
resin. Jalap. scrup. I.
M. f. c. sir. de cichor. c. rhab. q. s. elect
aliquot vicibus.

Et *bolus Timæanus*: (z)

Bolus, ℞. conserv. fumar. dr. II.
conf. alkerm. scrup. I.
resin. Jalap. gr. VII.
extr. elleb. nigr. gr. V.
M. f. bolus asperg. sacch.

Laus Ialapa. §. 7. Ita pro *hypochondriacis* tutissima me
menta parabis è *Ialapa.* (a) Αἱρωσιν *quippe chy*
peditam tollit, fermentum iners, viscosius, acidiu
xius, expurgat, & ad frugem reducit: menstru
cundaria, humorem biliosum & pancreaticu
tiosum exturbat, ut evolvi hinc melius dulces b
mica particula possint; & depurationem sang

(y) Encyclop. med. L. IV. c. 11. p. 620. (z) lib. cit. c
(a) conf. Dan. Ludovic. diss. I. de Pharm. moderno
applic. edit. sec. p. 193.

ı corrigit, partim alterando, reserando, partim ıando, ut factâ convenienti hydra lernea eva- one illibata vel quasi perstet sanitas. (b)

CAPUT XIX.

)E USU JALAPÆ IN SCOR-BUTO.

§. I.

Um *Rolfinccio* aliisque rectè sentientibus le- niora cathartica semper eligimus, cùm vali- ægros non raro in summum vitæ discrimen pitarint. Cunprimis in scorbuto calido rad. ,ejusque Magisterio, pauxillum nitri præpa- dmisce, ut non solùm sulfur scorbuticorum dum multumque distemperatum mitigetur, iam salium silvestrium ferocitas refrenetur, ut tu suo per intestina dolori, exquisitissimo ali- ı metuendo, vel obex ponatur, vel saltim is ma ex parte mitigetur. Cùmque fideliter er inservierit nobis *Ialapa*, utique amatur & itur, donec in hoc aliquis corpore sanguis (19.) *In Scorbuto.*

2. Accipe igitur potionem *Rolfinccii:* (c) *Potio.*

fol. chamædr. & chamæpit, an. pug. VI.
rad. polyp. q.
rhapont. an. dr. I.
sem. fœnic. dr. I. & sem.
fol. sen. el.
Ialap. resin. an. dr. II.
rhabarb. el.

fibr.

Wedel. disp. cit. p. 26. (c) L. VIII. cons. 8.

fibr. elleb. n. præp. an. dr. I.
ℓ. cichor. pug. VI.
genist. pug. II.
spic. ind. scrup. I.
coq. incis. & cont. in aq. font. q. s.
Col. ℞. unc. IV. add.
Sirup. de fumar. comp. dr. VI.
fol. sen. unc. sem.
sal. tart. dr. I. M. F. H. pro 2. dosib.

Grüling (d) cuidam cum fructu dedit:

℞. Decoct. tamarind. c. fol. sen. alex. s. st. sem.
cochlear. recent. pug. I.
crem. tart. scrup. II.
sem. fœn. gr.
fœnic.
anis. an. dr. II.
Col. unc. II. add.
extr. Ialap. ritè dissol. scrup. sem.
aq. cinamom. & borrag. an. dr. III.
spirit. cochlear. gutt. VII. M. pro do

§. 3. *Pulvis* Medicorum Hafniensium hic est:

Pulv. ℞. *Resin.* scammon. gr. VII.
jalap. gr. II.
crem. tart. scrup. I.
sp. arom. rosat. gr. VII. M. f. pulv.

Vel: ℞. Scammon. sulfurat. gr. VIII.
resin. Ialap. scrup. sem.
cryst. tartar. gr. VI.
sal. cochlear. & nasturt an. gr. V. M. f. p. (

Salia specifica admiscenda, aliàs spe eventû licis & successu excides, nulla sequetur symp matum mitigatio causæque alteratio.

(d) E. II. obs. 95. (d) Rolf. L. VIII. cons. 6.

l: ℞. *Gialap.* pulv. scrup. sem.
Mag. Ialap.
tart. vitriolat. an. gr. VI. M. (e)
: ℞. Crem. tartar. crystallisat.
Rad. Jalap. an. scrup. sem.
extr. scammon. g. VIII.
pulv. polychrest. gr. IV.
ol. anis.
fœnic. an. gutt. I. M. pro dosi. (f)

ervus Generosi Dn. *Gedeonis à Wangenheim*, *Observ.*
ito diaphoretico ex tinct. bez. camph. sp. corn.
. & sal. armoniac., in toto corpore à planta pe-
ad cervicem usque pustulas mirabatur latiores
nentioresque pallidè rubras, cum aliquali pru-
, mox tamen disparentes. Dedi ei pulviscu-
meum usualem:

℞. *pulv. Jalap.* scrup. I. *Pulv.*
tart. Vitriolat.
mag. Ialap. an. gr. IV.
troch. alh. gr. I.
ol. stillat. fœnic. g. II. M.

el vicesies inde secessit, citra molestiam ta-
, & absque virium jactura, omnesque conticu-
querelæ.

3. D. *Eberhard. Olfers*, Reverendissimi &
issimi Episcopi & Principis Padebornensis.
licus Ordinarius, Amicus noster, R. P. *Marti-
Zutzvviz*, Præposito nunc Monasterii in *Val-
ri*, hoc olim præscripsit vinum, cujus usum in
ructione hepatis lienisque, & consequenter
buto, ex quo totus iste compactus, non potuit
i satis commendare.

) l. c. consl. 7. (f) Id. ibid.

Vinum. ℞. Crem. tartari
fol. sen. s. st.
rhabarb. el. an. unc. II.
Rad. polyp. q.
Jalap. gummos.
helleb. n. præp. an. dr. II.
gramin. unc. sem.
flaved. cort. aurant. dr. III.
H. cuscut.
agrimon.
centaur. min. an. Man. sem.
sem. anis. & fœnic. an. dr. II.
bacc. junip. dr. VI.
cinamom. acut. dr. II.
santal. citr. dr. V.
Incis. & cont. D. in sacculo.

Aliud dabit *Môllenbroc* : (g)
℞. H. cochlear. & beccabung. an. Man. I.
f. sen. s. st. unc. I. & sem.
fl. cichor. pug. II.
rad. polyp. q.
helleb. n. an. unc. sem.
jalap. dr. VI.
sem. cochlear. & anis. an. dr. I. & sem.
cinamom. opt. dr. I.
tart. alb. puriss. unc. sem.
Incis. & cont. D. ad nodul.

Aliud tibi propinabit *Fr. Decker*. (h)
℞. H. cochlear.
nasturt. aquat.
rut. murar. an. Man. I.
Rad. armorac.

pol

(g) in cochlear. curios. c. X. p. 57. (h) in not. ad L. I
Prax. Barbett, c. 3. p. 148.

polypod. an. dr. II.
elleb. n.
jalap. an. dr. V.
f. sen. el. unc. I.
flaved. cort. arant. dr. II.
cinam. mors. el. dr. I. & sem.
tartar. crud. dr. III.

Concis. & crassè contus. in s. sacculo, vasique lapid. impon. & aff. vin. gallic. vel rhen. pint. IV. sumat. mane haust.

§. 4. Equidem in scorbuto frigidiori, seu dyscrasia sanguinis nitro-sulfurea, vini penduli æmula, fortioribus utitur catharticis *Willisius*, ideoque magnifacit hasce pilulas.

℞. Pil. stomach. c. gumm. dr. II. *Pilulæ.*
resin. Jalap. gr. XX.
tart. vitriol. gr. XV.
ol. junip. g. II.
s. q. gumm. ammoniac. sol. in aq. lumbr.
f. pil. XVI.

Sumantur IV. vel V. pro una vice intra septimanam. (i) Alii maximè laudant *Timæanas*: (k)

℞. MP. melanag. Querc. dr. I. & sem.
extr. f. sen. dr. sem.
resin. jalap. dr. I gr. VI.
tart. Vitriolat. gr. XIII.
sal. succin. volat. scrup. I.
sem. nasturt.
cochlear.
sinap. an. dr. sem.
M. & c aq. antiscorb. vel elix. PP. f. massa,
Dos. à scrup. I. ad dr. sem.

l: ℞. Extract. phlegmagog. scrup. sem.

(i) Dolæus L. IV. encyclop. med. c. 12. p. 639. (k) l. c.

resin. Jalap. gr. VI.
croc. mart. aperit. gr. V.
M. f. pil. pro una dosi.

Vel: ℞. MP. tartar. & de ammoniac. an.
sem.
resin. Jalap. gr. VI.
c. Essent. scorbut. f. pil. (l)

Rolfinccianæ hæ: (m)
℞. pil. tartar. Quercet.
extr. panchym. Croll. an. scrup. sem.
resin. Ialap. gr. III.
tart. vitriol. scrup. sem.
sp. cochlear. g. IV.
sir. viol. solut. q. s. f. pil. XXI.

Michaëlitanæ tales: (n)
℞. MP. de fumar. scrup. I.
resin. Ialap. gr. VIII.
c. elix. anti scorb. f. pil. XI.

§. 5. Mihi sanè usus *Jalapæ*, ut in ceteris bis, ita specialiter in *scorbuto* quotidianus est. quippe, tutò & jucundè in quocunque die t lationis opem semper tulit optatam. Viti enim restagnansque serum fideliter corrigit, masq; vias antiquo nitori suo restituit, demu sanguinis massam eleganter defecat radix chresta, omnique auro carior.

CA

(l) Dolæus l. c. p. 644. (m) L. VIII. consf. 7. (n) i leg. MS. cit.

CAPUT XX.

[D]E USU JALAPÆ IN NEPHRITIDE.

§. 1.

[P]urgantia propriè dicta in principio magis præ- (20.) *In nephritide.*
[s]ervandi, quàm curandi fine, nec nisi ubi vel al-
[r]ebellior non paret mitioribus, & quidem ex-
[p]aroxysmum danda sunt, ùt:

Pulv.

[℞]. *Gialap. resinos.* gr. XVIII.
sal. junip. gr. VI.
salis digestiv. ex cap. mort. post destillation.
sal. armon. parat. scrup. sem. M.
f. p. pro una dosi.
D. c. haustu cerevis. calid. c. butyro & pane. (o)

: ℞. *Resin.* scammon. g. XVI.
gialap. gr. V.
elæosacch. genist. gr. V. M. F. P. (p)

: ℞. cryst all. tartar.
pulv. Jalap. an. scrup. I.
elæosacch. fœnic. g. VI. M. f. P. (q)

: ℞. *Resin. Jalap.* gr. XV.
scammon. rosat.
tart. vitriolat.
ol. citr. an. g. IV. F. P. pro 2. dosib. (r)

Et *Binniger* (s) purgans è *Jalapa* dr. I. & sem. c.
[de]coct. liquirit. dedit.

Nobili Hasso familiaris est hic pulvis, vere &
[a]utumno sumendus:

U 3 ℞. Tart.

(o) J. Carol. Hainlein in hist. & curat. calcul. hum. c. 18.
[p.] 57. Jen. 1676. (p) Rolfinc. L. IX. conf. 2. (q) Id. lib.
. consf. 3. (r) Id. l. cit. conf. 1. (s) C. II. obs. 72.

℞. Tart. vitriolat.
epat. rubr. Dresd. sine sacch.
pulv. rad. Jalap. an. scrup. sem.
ol. dest. junip. g. I. M. f. p. pro una dosi.

Obs. Laborabat femina primaria calculo, concurr te cacochymia & saburra vitiosorum humori Propinato laxativo è *gialapio pulv.*, paucis h post, adauctis paulò doloribus, feliciter excerni calculus. (t) Næ causam antecedentem, acidas tâ cruditates & impuritates, in primis viis sta lantes, faustè tollit, sanguinem fundit, sicque re tans serum prolicit, sedula adjutrix Naturæ. N autem crabrones irritare ante tempus, ne ex m nascatur pejus, sed circumspectè agas velim, qu agendum est, nec temerè nec timidè.

§. 2. Memorabilis historia *Paulli Barbe* Medic. Doctissimi, (u) de Scoto quodam, qui s tio quatuor septimanarum ducentos calculos plures per alvum excreverat, solo autem sequen conditi cholagogi usu bellè curabatur.

Conditum. ℞. Elect. de succ. ros. unc. I.
pulv. Jalap. scrup. III.
sp. salis scrup. I. M. f. conditum.

Bolus. *Bolus Rolfinccianus* hic: (w)

℞. Cassiæ recens extract.
pulp. tamarind. an. dr. I.
terebinth. cypr. lot. aq. malv. & coct. ad c rit. dr. sem.
gialap. n. pulv.
fol. sen. an. scrup. sem.
ol. cinamom. gutt. III. f. Bolus.

Obs. §. 3. Nephriticus ab exulceratione renum i

man

(t) Wedel. disp. cit. p. 28. (u) Chirurg. L. IV. c. 2. p. 3
(w) L. IX. cons. 1.

nes patiebatur cruciatus, præmisso blando la-
te ex tamarind., paucis granul. *R. Jalap.* acuat.,
ıens decoctum magni semper fecit.

℞. Rad. cichor. & acetos. an. dr. VI. **Decoct.**
f. endiv. agrimon. & tussil. an. Man. I.
fl. pap. rh. viol. & borrag. an. pug. I.
sem. papav. alb. dr. III.
fœnic. dr. II.
Tamarind. enucl. unc. I.
passul. min. unc. I. & sem.
concis. & cont. coq. in aq. s.
℞. Col. libr. I. & sem. adm.
sir. cich. c. rhab. unc. II.
de alth. Fernel. unc. I. & sem. M. D.
Frühe / Nachmittags u. Abends allzeit ein Spitz-Weinglaß voll.

Nobilissimi Domini *Joann. Albert. à Princk*, ereditarius in *Wommen*, & *Ioann. Ludovic. ab* ...*nstein*, Toparcha in *superiori Erla*, Venerabile um Par, non semel à me postulârunt hoc:

℞. Rad. alth. unc. I.
tamarind. unc. II.
passul. maj. unc. I. & sem.
f. sen. s. st. dr. VI.
crem. tart. dr. II.
sem. fœnic. dr. II.
Concis. & cont. coq. in s. q. aq.
℞. Col. libr. I. adm.
sir. ros. solut. unc. II.
tart. vitriol. gr. XVI.
mag. Jalap. gr. X.
sp. sal. dulc. gutt. XIV. M.
D. cochl. IV. ad V.

Blandè evacuabantur, doloribus nephriticis **Obs.**

sensim cessantibus. *Sebast. Lohs*, Vir LXXII. ann sumsit cochl. IV. & elapsâ horâ jusculum, d præter intentionem suam superdormivit, & exp sus est calculus majoris *grani hordeacei* magnitu ne, ingenti cum levamine: alterâ vice hausit qu que cochlearia, & denuò rejectus est lapis, *grani ris pisi* instar, cum notabili εὐφορίᾳ.

§. 4. Pastor vicinus, præservationis gratiâ, u tur *pilulis*, queîs multum adscribit:

Pilul.

℞. Extr. panchym. Croll. scrup. II.
rhabarb.
Mag. Jalap. an. gr. VIII.
ol. aurant. g. IV.
M. f. c. tinct. tart. pil. num. XXXIV.
pro 2. dosib.

Alteran dosin sumsit Lunâ jam decrescente, teram verò paulò ante novilunium, vere & au mno.

CAPUT XXI.

DE USU JALAPÆ IN DYSURIA.

§. I.

(21.) *In dysuria.*

SIstit nobis *Birlingius* (x) *dysuriam* cum inci ente atrophia, à materiæ albæ viscosæ excret ne excitatam, ubi reliqua inter præsidia varia qu que reperies purgantia, vinum medicatum, po unculam, & pilulas. (y) Illud hoc est:

Vinum.

℞. H. scolopendr.
cuscut.
fumar. an. Man. sem:

ra

(x) C. I. advers. cur. num. 73. (y) p. 171. seq.

rad. polyp. & filic. an. dr. I.
Cortic. cappar.
tamarisc. an. dr. sem.
fl. epat. nob.
genist. an pug. I.
fl. sen. s. st. unc. I. & sem.
rad. helleb. n. præp. dr. V.
jalap. dr. III.
tart. crud. alb. unc. sem.
Incis. & cont. D. ad nodul. ex serico albo.
. 2. Aulico & civi cuidam, nuper optato cum
mine dedi sequens:
℞. rad. alth. unc. sem. **Decoctum.**
pass. min. unc. I.
prun. damasc. dr. VI.
f. sen. alex. s. st. unc. sem.
tartari alb. dr. II.
Incis. & cont. coq. in aq. s.
Col. ℞. libr. sem., adm.
Mel. ros. sol. unc. I.
pulv. rad. Jalap. scrup. I.
D. cochl. IV. seu V.
giter purgabatur uterque.
. 3. Medicus κατὰ νόμον, calens adhuc ab incude
demica, jactans tamen *licentiam*, mulieri in si-
i ferè casu dederat:
℞. Aqu. fragor. unc. I. & sem. **Potio.**
sir. ros. solut. unc. sem.
crem. tart. scrup. I.
mag. Jalap.
tart. vitriolat. an. gr. IV.
troch. alhand. gr. I. M.
At lamentabili cum exodo. Totam potiuncu-
m, paucissimis immutatis, ex charta in papyrum,

 sine

sine cognitione morbi, transcripsit. Habet ei eam *Albert. Anton. Söffing*, Arnstadiensis, (z quidem ita:

℞. Aq.cichor.
cuscut.an. unc.I.& sem.
sir. ros.sol. unc. I.
crem.tartari scrup. I.
*mag. Jalap.*gr. III.
tart. vitriolat. gr.IV.
troch. alhand. gr. I.
elæosacch. cinam. scrup.I. M. f. P.

Hi sunt mores nostratium. *Cùm ægrotare perint, medicos advocant locupletantque non q dem optimos, sed eos, qui adulentur ipsis; quiqu frigidam dabunt, si hanc poposcerint: & lavab cùm jusserint, & nivem vinumque porrigent breviter quicquid jubebitur,* mancipiorum *ritu cient: contra quàm veteres illi Medici, ab Æscu pio oriundi, qui veluti* Duces *militibus, &* Re *subditis imperare semper ægris voluerunt; neq quam verò* (attendite lævæ mentes!) *emtitior Getarum more parere & obsecundare; id quod fa re Romæ erat solitus impudentissimus* Thessalus, *etiam temeritatis progressus, ut sex tantùm mens curriculo traditurum se totam Artem medicam p fiteretur, citra ullam aliarum disciplinarum inst tionem. Quamobrem ipsius facilitate allecti tores, textores* (& malè sani scholæ magistellu *fabrique, servilibus opificiis relictis, catervatim ho sese sub eo Præceptore ad Professionem sacratissim conferunt in perniciem generis humani.* (a)

Bor

(z) disp. inaug. de atrophia th. 28. Altdorf. 1684.
Galen. L. I. M.M. c. I. p. m. 840, edit. Basil. 1571. fol.

mus etiam *haustulus* hic est :

℞. Aq. borrag. unc. I. & sem. **Potio.**
cinam. dr. II.
sp. ros. dr. sem.
pulv. R. Jalap. scrup. I.
diagrid gr. III.
tart. vitriol. gr. IV. D.

Civis malo hoc miserè afflictus, præmisso cly-
re, bibebat potiunculam suam ex tamarind. unc.
addit. sir. dias. Andern. unc. sem., cryst. tart. *mag.*
ap. an. gr. IV. *pulv. rad. Jalap.* gr. VIII. aq. ci-
n. c. cord. dr. II. M. omni querela longiùs pro-
lsâ.

. Vel : ℞. Crem. tart. dr. sem. (scrup. II.) **Pulv.**
resin. Jalap. gr. IV.
diagrid. gr. I. M. & fac pulv.

Aut : ℞. MP. tart. Quercet. **Pilul.**
extr. panchym. Croll. an. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. V.
diagrid. gr. III.
c. elix. propr. f. l. a. pil. XIX. obduc. ☉e.

CAPUT XXII.

DE USU JALAPÆ IN GONORRHÆA.

§. I.

N *gonorrhæa*, tàm benigna quàm maligna, qui **(22.) In gonorrhæa.**
bene purgat, bene sanat. Utere igitur *pilulis*
ngkenianis (b)

℞. Extr. agarici scrup. sem. **Pilul.**
mercur. dulc. gr. XII.

resin.

(b) Vad. mec. p. 156. seq.

resin. Ialap. gr. V.
extr. troch. alhand. gr. II.
spirit. terebinth. g. III. M. f. pil. XV. p dosi,
aliquoties reiterandæ.

Vel: ℞. Terebinth. dr. sem.
mercur. dulc. gr. XII.
resin. Ialap. gr. VI.
extr. troch. alhand. gr. II. f. pil. D. p dosi.

Vel: ℞. Terebinth. cypr. c. aq. menth. lot. dr. II
mercur. dulc. dr. I.
extr. catholic. scrup. II.
resin. Jalap. gr. XV.
M. f. pilul. pond. gr. II. D. auf etlich ma

Vel: ℞. Terebint. cypr. dr. I.
mercur. dulc. gr. XII.
resin. Jalap. gr. V.
extr. troch. alhand. gr. I. M. f. pil. num. X
D. pro dosi. (c)

Vel: ℞. Mercur. dulc. gr. XV.
resin. Jalap gr. V.
extr. troch. gr. III.
Terebinth. venet. q. s. f. pil. & D. (d)

Hæ pilulæ, si gonorrhæa virulenta est, deb dari per XII. vel XIV. dies, mane summo, ut æ adhuc superdormire per horam queat. Si v ardor urinæ inde mitigatur, tùm saltem alter diebus dentur pilulæ, & tandem quovis septim bis, donec malum cessat & fluor remittit; Hanc rò gonorrhæam virulentam curandi method omnibus aliis præfert *Sydenham*. Certè in met

(c) Id. in fund. Med. eclect. p. 827. (d) Id. in comp. rurg. p. 503.

o *Sydenhammiana* annex. *Jüngken. Vade mecum*
e) porrò in gonorrhæa virulenta commendantur
qq.

℞. MP. coch. major. dr. III.
extract. Rudii dr. II.
resin. Ialap. & diagrid. an. dr. sem.
c. s.q. opobalsam. f. pil. è singul. drachmis VI.

Cape quatuor singulis auroris, donec urinæ ar-
or & color flavus materiæ seminiformis admo-
um imminuantur. Postea alternis diebus ad
ptimanas adhuc duas, ac sub finem bis in septi-
ana, donec humor stillare prorsus cessaverit. Add.
inkanas L. III. cas. 48.

§. 2. Contra *inflammationem* & *exulceratio-
m penis* D. *Gockel* sequentem pulverem com-
endat in *gonorrhæa*. (f)

℞. Mercurii dulcif. scrup. I. *Pulv.*
mag. Jalap. gr. V. ad scrup. sem. M. D.
sumat. c. vino in aurora.

potiunculam: (g) ℞. gumm. gott. *Potio.*
pulv. r. Jalap. an. scrup. sem.
crem. tart. scrup. I.
diagrid. corr. gr. V.
Sir. rof. sol. ℥i.
aq. cichor. parùm, f. potiun-
cul.

§. 3. Viduus religiosus LXIV. annorum proflu- *Obs.*
um hoc involuntarium ex retento acriori ac cali-
ori semine, noctu & interdiu subinde sentiens
um magna debilitate, consilium & remedia à Me-
ico poposcit. Purgato primò corpore à calidis
biliosis humoribus, adjunctâ semper *jalapâ* se-
âque in brachio venâ, & victû præscripto refri-
geran-

(e) p. 409. (f) consil. 36. (g) consil. seq. p. 409.

gerante, usum *conservæ rosarum rubrarum* & *quæfragorum* sine vino destillat., suadente a Pharmacopœo, crebriùs adhibuit, molesto ist fectu pedetentim remittente. Incidens aut conserva ista in pertinacem alvi obstructior solis fecibus recentis cerevisiæ, jusculis & potu dinario affusis, sibi medebatur. Subsequente dem colicâ vitam cum gemitu finiit. At quis l tur nisi à seipso?

CAPUT XXIII.

DE USU JALAPÆ IN POLLUTI NE NOCTURNA.

§. 1.

(23.) *In pollutione nocturna.* MAteriam vitiosam in *pollutione nocturna* hauriunt καϑαρτικά, non quidem for μοχϑηρά, scammoniata, helleborata, antimoni quæ calidiora sunt, & fermentatione humorum ducta, acredine & calidiori facultate suâ in disp tis, & quêis *salax cauda* est, (h) ad Venerem ma irritant, vicina vasa genitalia ad excernendum mulant, & oleum infundunt camino, sed mitior tutiora, e.g.

Pilul. ℞. Extract. cathol. Andernac.
MP. de terebinth. an. scrup. sem.
pulv. polychrest.
resin. Jalap. an. gr. III.
mercur. dulc. gr. VI.
c. sir. nymph. vel essent. castitat. q.s. f. pilul. X
D. pro I. dosi. (i)

(h) Hor. I. serm. sat. 2. (i) Vid. D. Wedel. disp. inau h. m. Jen. 1667, cl. 16.

l: ℞. Spec. diaterebinth. Mynſ.
diajalap. ejuſd. an. gr. XV.
nitr. antimoniat. gr. V.
M. F. pil. (k)

§. 2. Studioſus Artis noſtræ, (ùt ipſe mihi narra- *Obſ.*
Trajecti ad Rhenum) ex ſomniis venereis ali-
oties fœdam hanc *pollutionem* paſſus, ſumtô pri-
purgante, *Jalapino* pulviſculo aucto, aquam flo-
n *nymph.* alb. crebriùs bibit, omnibus aromati-
, vino, & ſale nimium conditis &c. proſcriptis.
re lecti ingreſſum regionem pubis & renum *o-*
nymphaea aliquoties inunxerat: quod cùm Medi-
improbaret, alia præſcribens remedia, noctur-
n veſtem haud amplius maculavit,
nec quid hymen, quid amor, quid ſint connu-
bia, curans.

§. 3. Monachus Ordinis Dominicani, caſtitatis,
m voverat, memor cupidusque, ſœpiùs ean-
n plagam ſentiens, me aliquando conſulebat.
tâ diætâ, & prohibitis, quæ noxia erant, alimen-
etiam *aſparagos* nominâram. Tunc ille: bone
us, ſiccine *aſparagi* mihi nocent? & iis nos cre-
is veſcimur. Ejurabo in æternum. Equidem
. *Paulli* veretur ſubſcribere illis, qui aſſerunt,
ragum ſemen genitale augere, licèt concedat,
erem ſtimulare poſſe. Purgato corpore potiun-
Jalapinâ, quam gratis dabâ medicanti, vitatis-
aſparagis, pauciſſimis remediis ab omni pollu-
e immunis poſtea vixit. Audiens hoc Prior
naſterii, omnes *aſparagos* confeſtim ex horto
li juſſit. Weſtfala nobilis XXII. annorum in
imis & tantùm non quotidianis deliciis ha-
bebat

(k) J. Juſt. Bücking. diſp. inaug. de cad. mat. Jen. 1675.

bebat *asparagos* delicatè præparatos. Mansit que ad triennium usque sterilis. Variis inte usa consiliis, sed frustrà. Aliquando ad prand ab ea deductus, mirabar, quàm avidè voràrit *a ragos*. Causam sterilitatis à me sciscitanti, resp di, quod olim in Institutionibus *Mœbianis* leger usum scilicet eorum crebriorem & largiorem minas reddere steriles. Illa perterrita, omnes or nò perpetuò ejurabat, gratias mihi agens. E dio, factam tandem esse venustæ filiolæ matren

CAPUT XXIV.

DE USU JALAPÆ IN INFLATI NE UTERI.

§. I.

(24.) *In inflatione uteri.*

Vinum.

OMnia remedia *Jalapina*, cumprimis tinct magno cum effectu heîc exhibentur. *D. chaël* (l) dat nodulum :

℞. H. puleg.
fl. chamomill. Rom. an. Man. II.
Rad. bryon. unc. I.
Mechoacann. alb.
Jalap. an. dr. VI.
esul. præp. unc. sem.
Cort. aurant. dr. III.
sem. fœnic. & anis. an. dr. I. & sem.
cass. lign. ver. dr. II. f. nodul.

D. *Ridlin.* (m) in inflatione uteri & abdomi juvenculæ tale ordinabat.

℞. rad. bryon. & *Jalap.* cont. an. unc. sem.
asparag.

(l) in Colleg. MS. cit. (m) C. III. obs. 88.

petroselin.
fœnic. an. dr. I. & sem.
H. meliss.
salv. nob. an. pug. II.
f. sen. alex. unc. I. & sem.
cort. aurant.
citr. sicc.
cinamom. elect. an. dr. I.
Macer. dr. sem.
sem. coriandr. præp. dr. II.
Incis. & cont. q. o. M. ad nodul. pro mens. I. vin. albi.

Honesta femina de inflatione uteri valde dolo-
ica, cum credulitate impraegnationis, longas la-
entationes coràm mihi exponens, utebatur vino,
omnes sublati sunt dolores, questus, opinationes,
ltarumque muliercularum insusurrationes.

℞. rad. cichor.
chelid. maj.
fœnic. an. dr. II.
f. meliss.
agrimon.
betonic.
menth. an. pug. II.
fl. fumar.
chamom. R. an. pug. II.
sem. fœnic. dr. I. & sem.
cort. aurant. sel. dr. II.
f. sen. s. st. dr. VI.
agar. trochisc.
rhab. el.
Jalap. an. dr. II.
sal. tart. scrup. IV. M.

X §. 2. Ro-

Pulv. §. 2. Robustæ ancillæ in molesta inflation
teri, præmisso digestivo, dedi pulverem:

℞. *Rad. Jalap.* scrup. I.
cryst. tartari gr. VIII.
mag. Jal. gr. IV.
troch. alh. gr. I.
ol. dest. fœnic. g. II. M.

Ipsaque copiose & bene purgata est. Imp
vi pro conditione ejus diætam, proscriptis or
bus flatulentis, & commendavi usum olei ca
Valet nunc ex voto.

Pilul. §. 3. *Pilulæ* D. *Michaël.* hæ sunt:

℞. MP. hier. c. agaric. scrup. I.
resin. Jalap.
scammon. sulfurat. an. gr. V.
extr. helen. gr. II.
f. c. essent. castor. pilul.

§. 4. Nobilissimi Dn. *Ernesti Gottlieb à Pr*
tunc Regiminis Saxo-Meyningensis Præsidis, c
jux decoctum hoc aperiens & laxans in *inflati*
Decoct. *uterina* non semel prædicavit.

℞. Rad. helen.
cichor. an. unc. sem.
bugloss. & fœnic.
polyp. q.
zedoar. & chelid. min. an. dr. II.
fol. meliss. & salv. hort. an. Man. I.
agrimon. & betonic.
chamædr. & card. bened.
cochlear. an. pug. II.
fl. chamom. R. & cent. min. an. Man. se
cichor. & fumar.
aneth.
summit. abs. vulg. an. pug. I.
cort. R. cappar. & tamarisc. an. dr. III.

sen

ſem. carv. & aniſ. an. dr. I. & ſem.
bacc. Junip. unc. ſem.
cort. aurant. dr. II.
paſſul min. unc. II.
Inciſ. & cont. coq. in ſ. q. aq. ad remanent. libr. II.
Col. ℞. unc. VI., iisque adhuc ferventiſſ. injice inciſ. & cont. *Lax.*
fol. ſen. ſ. ſt. unc. ſem.
agaric. troch. ſcrup. IV.
rhabarb. el. dr. I. & ſem.
ſtent per noct. vaſe bene tecto,
Mane poſt len. ebullition. expr. & col. adm.
Sir. roſ. ſol.
diaſ. Andern. an. unc. I.
cryſt. tart. & tart. Vitriolat. an. ſcr. I.
mag. Jalap. gr. VIII.
pulv. rad. Jalap. ſcr. I.
aq. cinam. dr. III. D. S. Laxier-Tranck.
Doſ. cochl. V.
ſiduo autem decocto add.
Aq. chamomill. comp. unc. II. *Aperiens.*
vit. mulier.
cinamom. an unc. I. & ſem.
Sirup. de eupatorio unc. II.
ſp. aperit. Penot. corr.
carminat. an. ſcrup. IV. M. D. S.
eröffnender u. erweichender Tranck.
Doſ. coch. VII. bis in die.
ſmitatus eſt Medicus methodum *Timaeanam*, ique ægra purgata eſt largè & feliciter, contiatoque idoneorum remediorum uſu abſomni lo liberabatur.

Obs. §. 5. Feminam novi Batavam, quæ largâ semp manu massæ fermentatæ inspergebat *pulv. rad. lap.*, è qua minores sibi formari curabat panes, i flationem uteri vel averruncatura, seu mitigatur quô successu autem, rescire haud potui. Sic *Ar stadiensis* illa alvum perpetuò immorigeram nu re movere potuit faciliùs, quàm pane, ex polli farinaceo & *muscerda* parato. Quoties enim pi sere panes habuit necesse, cùm depsuit, globuloru istorum undique conquisitorum & tritorum a quot manipulos fermentatæ immiscuit massæ, i que furnum calidum hinc condidit ad coquendu Quo cibario sordidoque pane postea corpus ab mni molestia diu servavit integrum, referente D L. *Hünervvolf.* (n)

CAPUT XXV.

DE USU JALAPÆ IN SCIRRHO ET HYDROPE UTERI.

§. 1.

(25.) In scirrho & hydrope uteri. Pilul.

IN *scirrho* his utitur *pilulis* D. *Michaël.* (o)

℞. MP. de ammoniac Quercet, scrup. I.
extr. helleb. n. gr. VI.
resin. Jalap. gr. V.
c. Ess. absinth. f. pil. adsperg. fæc. bryon.

Vinum. §. 2. In hydrope expedit vinum:

℞. H. meliss. Man. I.
fl. matricar.
summit. artemis. an. pug. III.
rad. helleb. n.

bryon

(n) Dec. III. Eph. ann. I, obs. 115. (o) l. c.

bryon. an. unc. I.
polyp. unc. I. & sem.
f. sen. s. st. dr. VI.
℞. *Jalap.* unc. sem.
cass. lign. ver. dr. II.
antophyll. dr. I. & sem.
sal. tart. dr. II. f. nodul.
: ℞. H meliss.
artemis.
puleg. an. P. III.
soldanell. & gratiol. an. Man. sem.
fl. genist. pug. II.
rad. liquirit. & esul. præp. an. unc. I.
cucum. asin. & *jalap.* an. unc. sem.
ireos nostr. dr. I. & sem.
cass. lign. ver. dr. II.
antophyll. dr. I. & sem.
sal. tart. dr. II. f. nodul.

Höfer. (p) matronæ cuidam, post abortum ru-
& indigestæ molæ, pro purgando utero toto-
corpore sequens dabat:

℞. Mann. opt. unc. II.
f. sen. elect.
passul. min. an. unc. I.
cinamom.
R. bryoniæ
cichor. & gramin. an. dr. III.
rhabarb.
mechoacann.
Jalap.
turbit.
agaric. an. dr. II. & sem.
sem. anis.

X 3 caryo-

p) l. c. p. 274.

caryophyll. an. unc. II.
macis dr. I.
H. artemis. & meliss. an. pug. II.
puleg. pug. I.
fl. rosar. pug. II.
calendul. & genist. an. pug. I.
chalyb. unc. I.
Tartari unc. sem. in petia ligat.
M. & f. saccul. pro vini veter. mensur-
na & quadrante.

Potio. §. 3. Vel: ℞. Sirup. hydragog. Myns.
resin. Jalap. gr. V.
aq. vit. mulier. dr. II. Purgi
Safft. (q)

Bolus. *Dolæus* dabit *bolum*: (r)
℞. Rob sambuc. dr. II.
extr. carmin. scrup. I.
resin. Ialap. gr. VI.
ol. anis. g. I. M. f. B.

§. 4. Rusticæ tumore uteri, qs. *hydrope uteri*
ab anno integro, post partum difficilem, labora
hunc pulverem ordinabat *Höfer.* (s)

Pulv. ℞. rhabarb. opt. scrup. I.
pulv. ext. cortic. jalap.
sal. nitri præp. an. gr. XVII.
ol. still. anis. gutt. V.
caryoph. g. III. M. pro 2. dosib.

CAPU

(q) D. Michaël. loco allegato. (r) L. V. Encycl
med. c. I. p. 217. (s) l. a. p. 238.

CAPUT XXVI.

USU JALAPÆ IN MENSIUM SUPPRESSIONE.

§. 1.

Ræstantissimum *emmenagogum Jalapa*, ut ab effectu ejus probatur. Si vel enim sanguini coa-m nuptum ὀργασμὸν ejusdem menstruum im-at, seu viæ muco obsessæ exundare eundem ùs patiantur, utrobique egregiè se gerit *Jalapa*. cipuè si debito tempore, pro Archei & Lunæ atione variante, propinetur. Visi hinc men-odem sæpe die rediisse, si recentior fuerit ob-ctio, idque eò feliciùs contingit, nisi aliquod itius resistat. (t) *(26.) In mensium suppressione.*

. 2. Virgo XXV. annorum decem ultra men-omnimodam suppressionem passa, pallida, nau-unda, valde conquerens de dolore hypochon-(uti solent) sinistri, supervenientibus convul-ibus, lipothymia &c. purgabatur ter pilulis

Pilul.

℞. Mass. pilul. aloëphang. maj. scrup. I.
sal succini
ammoniac. an. gr. IV.
resin. Jalap. gr. VI.
ol. majoran. g. I. M. f. P.

brevì sanata est. (u)

ldschmidiana tales:

℞. MP. de galban. Sylv.
ammon. Q. an. gr. V.
aloës gr. III.

(t) D. Wedel, disp. cit. c. 5. p. 22. (u) Barbet. L. IV. prax. I. p. 232.

resin. Ialap. gr. VII.
croc. ſcrup. ſem.
ol. cinam. g I.
f. pil. num. XV.
adſperg. fecul. bryon.
D. pro doſi.

§. 3. CL. *Decker* (w) alteri dedit hoc incider aperiens & purgans.

Vinum. ℞. rad. ariſtoloch. rot.
galang.
rub. tinct.
bryon. an. dr. III.
helleb. n. unc. I.
jalap. unc. I.
fol. puleg.
ſabin.
calam. mont. an. Man. I.
bacc. laur. & junip. an. unc. ſem.
ſem. leviſtic.
fœnic.
cinamom. acut. an. dr. II.
troch. alhand. dr. I.
caryoph. dr. ſem.
tart. crud. dr. I.
Concis. & cont. inſuant. ſaccul & aff. vin. gal
lic Pint. IV.

Poſt infuſionem in loco tepido, alternis matuti nis unc. III. c. ſpiritu ſal. armoniac. gutt. VI. uſur pabat bono cum effectu.

§. 4. Venit nuper ad me piſtoris conjux, con querens, ſe eſſe gravidam, idque ex intumeſcenti ventris, & menſibus ad quinque ferè menſes ſup preſſis cum nauſea, tantùm non continua, probar cona

(w) in not. ad hoc cap. p. 234.

abatur. Dedi primò erranti *Ursulæ* aquam
rientem, qua de capiebat cochleatim, & mox
icidium mensium apparuit. Purgata deinde de-
insigni cum allevatione.

℞. f. sen. s. st. unc. sem. *Potio,*
pulp. prunor. dr. VI.
tartar. alb.
sem. fœnic. an. dr. II.
Coq. in aq. s. Col. ℞. unc. III. & sem. adm.
pulv. R. Jalap. scrup. I.
cryst. tart. gr. VI. M. f. P.

Dedi idem purgans, præmissis præmittendis, alii
inæ easdem cantanti lamentationes. Utraque
putum suum Lunare ordinariè nunc persolvit:
ò prior eôpse, quô sumserat, die voti compos fa-
sui.

CAPUT XXVII.

E USU JALAPÆ IN STILLICI-DIO MENSIUM.

§. I.

NObilissima Matrona in *stillicidio mensium* cum dolore è manu *Timaeana* accepit: (x) (27.) *In stillicidio mensium Potio.*

℞. Decoct. sui laxativi unc. II. & sem.
extr. f. sen. scrup. I.
pulv. gialap. gr. VII.
sp. meliss. g XV. M. f. p.

Grüling (y) viduæ, præmissâ venæsectione in
extro cubito, dabat:

℞. f. sen. s st. dr. III.
rad. Jalap.

X 5 tha-

(x) L. IV. cas. 10. (y) C. III. obs. 12.

rhabarb.
mechoacann.an.scrup. II.
macis & zingib. an. scrup. sem.
crem.tart. dr. I.
cinamom. dr. II.
tart. vitriolat. scrup. sem. M. F. prius poti
ex:

℞. spec. aperitiv. & alterativ.an. pug. III.
fl. cordial. an. pug. I.
coq. in vin. & aqu. ad unc. III.
Colat. postea add. per noct. species jam enar
ratas.

Vel: ℞. rad. polyp. & levist. an. gr. XV.
fl. cheir. & viol. an. pug. sem.
f. senæ dr. II. & sem.
crem.tart. gr. VI.
passul. min. dr. III.
Inf. per noct. in loc. tepido, vel in sero lacti
calid., vel in aq. font. seu acacia
Col. fort. expr.

℞. unc. tres, add.
pulv. R. Jalap. gr. VIII.
aq. carminat.
cochlear. an. dr. I.
M. pro I. dosi. *Waldschmied.*

§. 2. Cùm verò in Matrona Timæana malum nimis pertinax foret, nec tanta quercus uno caderet ictu, Idem haustum vini laxativi præbuit in hunc modum præscripti:

Vinum. ℞. f. sen. s. st. dr. VI.
rad. Jalap.
helleb. n.
turbith. alb. an. dr. II.
chalyb. præp. unc. I.

fol.

fol. meliss.
rorismar. an. Man. sem.
cinamom. acutiss. dr. II.
sindoni inclusa immerg. vin. rhen. libr. II. vel III. per hor. XXIV. posteà expr. & col.

i XXXVII. annorum paravimus tale:
℞. rad. helen. unc. sem.
cichor. & fœnic. an. dr. II.
elleb. n. præp. scrup. IV.
fol. meliss. & menth. cr.
chamædr. & endiv.
fl. chamom. R. an. pug. II.
sem. fœnic. & cont. aurant. sel. an. dr. II.
f. sen. s. st. dr. VI.
rhabarb. el.
agar. troch.
R. Ialap. resin. an. dr. II.
galang. min. dr. I. & sem.
D. pro nodul.

Sine torminibus, sine omni molestia quater seu uinquies quotidie purgata, fluxu non amplius ittatim, sed pleno alveo, suo tempore postea mante.

§. 3. Virgo nubilis, nobilis non nobilis, haud ultrò ante à variolis curata à D. D. *Metio*, Medico ucali Saxo-Isnacensi, conqueritur de dolore circos sacrum mensib⁹ fluentibus inordinatè & par-. Quod malum ajebat matri familiare fuisse. ræmissis aperientibus, & externis interpolatis, mni mane vitrum ad uncias quinque circiter vini inosi ebibit, in quo per noctem pulv. seq. *Waldchmidiani* (z) cochleare maceratum fuit. *Obs.*

℞. fol.

(z) L. IV. Prax. cas. 10.

Pulv. Wald-schmid.

℞. fol. sen. s. st. dr. III.
rhabarb. dr. I. & sem.
rad. Ialap. scrup. IV.
turbet. alb. dr. I.
rad. helleb. n. scr. I.
chalyb. præp. scr. II.
f. meliss.
rorismar. an. pug. II.
sal. tart.
sal meliss. an. gr. XV.
cort. citr. scrup. II. M.

Et sic, alvo per diem aliquoties subductâ, ipsu viscosum, quod ostiola arteriolarum & glandul rum uterinarum occludendo, ex parte paucitate mensium sine dubio produxit, & aculeatum nerv inprimis inimicum, quod stimulando inordina fluxûs causa fuit, hoc, inquam, viscoso-acidum, d positâ prius quadantenus δυσκρασία, foràs elimin batur, bene & ordinatè postmodum utero sangu nem plorante menstruum.

Alia Obs. §. 4. Persona quædam virtutibus conspicu quoties abdomen ei inflabatur cum distension hy ondriorum, & ânxietate præcordiorun non mediocri, flaccescentibus simul officinis dige stioni dicatis, (quod in flatibus ferè semper adess mihi persvadeo) toties adjuvabatur pilulis ant decubitum deglutitis è

Pilul.

MP. de tart. Querc.
succin. Crat. an. scrup. sem.
Mag. Ialap. gr. VI.
troch. alhand. gr. II. & sem.
tinct. lign. sassafr. g. II.
consperg. pulv. liquirit.

nunc viciſſim ſuum ſtatuto tempore ſolvat tri-
um uterus, ſi nullus tum temporis in diæta com-
tatur error. (a)

CAPUT XXVIII.

DE USU JALAPÆ IN NIMIO MENSIUN FLUXU.

§. 1.

Matronæ cuidam in hoc *fluxu nimio* & inor- (28.) *In nimio menſium fluxu.*
dinato, atque impuritate totius corporis, &
præterea ſubſequente ſterilitate, *ſacculum* hunc
tinavit *Höfer.* (b) *Vinum.*

℞. Mann. elect. unc. II. & ſem.
f. ſen. alex. s. ſt. unc. II. & ſem.
rad. helen. & chin. an. unc. ſem.
rhabarb. el.
jalap.
mechoacann. an. dr. III.
fl. anth.
tunic. an. Man. ſem.
cordial. an. pug. I.
chalyb. c. acet. præp.
tartar. præp. an. in petiam ligat. dr. VI.
caſſ. lign. unc. ſem.
ſem. aniſ. & fœnic an. dr. II.
M. inciſ. & cont.

§. 2. Ad removendam materiam irritantem *Bar-*
. dabit *pilulas* : (c)

℞. *Reſin. Ialap.* *Pilul.*
agarici

ex-

(a) ex obſerv. Metiana. (b) l. c. p. 328. (c) L. IV.
x. c. 13. p. 244.

extract. rhei an. gr. V.
ol. menth g. II.
M. f. pil. num. IV. Deaur. pro una dosi.

§. 3. *Güldenklee* (d) *pulverem* suum hydra-
gum ex vino melissato, quatuor ante prandium h-
ris offert:

Pulv. ℞. *r. gialap. præp.* scrup. I. & sem.
mag. gummi de Goa gr. IV.
ol. still. macer. g. I. M.

Obs. §. 4. Puella XIX. annorum, & jam sponsa, qu-
libet mense tributum suum bis rejiciens, at maxi-
serosum, & notabili acrimoniâ imprægnatum, d-
bus intermittentibus sumebat ter haustulum hu-
ce, & mox omnia decenter & *κατὰ τάξιν* even-
bant:

℞. Aqu. fl. acac.
plantagin. an, unc. I.
Sirup. de spin. cerv. dr. III.
pulv. Rad. Jalap. scr. I.
antimon. diaph. gr. III. M.

CAPUT XXIX.

DE USU JALAPÆ IN FLUORE ALBO.

§. 1.

(29.) In fluore albo. Potio. ROlfinc. (e) varia inter purgantia locum qu-
que dabit *Jalapa*:

℞. Rhabarb. alex. dr. III.
R. Jalap. dr. I.
fl. 4. cordial. an. pug. II.

cin-

(d) L. IV. cas. XI. (e) L. XI. consf. 4. p. 917.

cinamom.
macis an. ſcrup. I.
coq. in s. q. aq. ſamb.
In Colat. unc. V. ſolv.
extract. panchymagog. ſcr. I.
ſir. de cich. c. rhab. unc. ſem. ſem.
aq. cinam. dr. I. M. f. H.
l; ℞. *Gialap. reſinos.* ſcrup. I.
ſirup. de epithymo
aq. meliſſ. an. unc. ſem. f. H.
ſticæ in *Burbich* dedi hanc;
℞. rad. acetoſ. dr. II.
paſſ. min. unc. ſem.
tamarind. enucleat. dr. VI.
f. ſen. ſ. ſt. dr. II.
rhab. el.
agaric. troch. an. ſcrup. II.
ſem. aniſ. dr. ſem.
Coq. in s. q. aq. Col. expr. adm.
Sir. diaſ. Andern. unc. ſem.
tart. Vitriol. gr. VII.
pulv. rad. Jalap. ſcrup. I. M.
Ventrem inunxit unguento Comitiſſæ, exque
o brevi reſtituta ſibi eſt.

§. 2. Aliis feminis, fœdo hoc fluore pollutis,
d ſine ſucceſſu dedimus:
℞. rad. fœnic. helen. & acetoſ. an. unc. ſem. **Decoct.**
H. artemiſ. agrimon. hyſſop. fl. ſamb. an.
Man. ſem.
ſummit. abſinth. pug. I.
bacc. junip. dr. III.
f. ſen. ſ. ſt. dr. VI.
rhabarb. el.
agaric. alb. an. dr. II.

ſem.

sem. anis. dr. II.
cort. aurant. unc. sem.
Incis. & cont. coq. leni igne in olla bene
tata.
Expr. & de colat. sumat ægra cyath. unum
insperf. semper. gr. *X. ad XV. Rad. Ialap.*,
tamen haud neglectis.

§. 3. Pulvisculus *Timæanus* ex phlegmago & hydragogis compositus, exque vino absinth hauriendus, hic est: (f)

Pulv. ℞. *pulv. gialap. præp.* scrup. I.
mag. agaric. scrup. sem.
mag. gumm. de Goa gr. IV.
ol. still. fœnic. g. II. M. f. pulv.

Rolfinccianus l. c. hic:

℞. *R. Jalap.* scr. I.
sal. matricar. gr. III.
elæosacch. citr. gr. V. M.

Observ. §. 4. Nobilissimæ feminæ dedimus primò *lulas* nobis familiares, ex

℞. Extr. panchym. Croll. 2. descript. scr. I.
rhabarb. gr. IV.
Mag. Ialap. gr. III.
troch. alhand. gr. II. f. pil.

Deinde usa est *electuario adstringente* & *conf tante*, omni querimoniâ mox sublatâ. Usa qu que pulv. *Rolf.* ex *R. Jalap.* præcedente paragrap dicto.

In fluxu seroso *Rad. jalap.* est præstantissim datque eam *Riverius* ad drachm. I. cum pulv. nam. scrup. sem. in jure pulli.

CAPI

(f) L. IV. cas. 15.

CAPUT XXX.

DE USU JALAPÆ IN CHLOROSI.

§. 1.

NObilissimæ Virgini morbo hoc, cum *obstructione menstruorum & icteritia*, à pituitosis & (30.) *In chlorosi.*
legmaticis humoribus, correptæ *Thoner.* (g)
am ordinavit sacculum pro mensura vini, optato
n successu:

℞. rad. cichor. enul. fœnic. an. dr. II. *Vinum.*
polyp. q. dr. III.
H. meliss. absinth. hyssop. beton. an. Man. sem.
card. ben. centaur. min. chamædr. cuscut. an. pug. I.
f. sen. s. st. unc. I.
agaric. rec. troch. dr. II. & sem.
rhabarb.
jalap. an. dr II.
crem. tartari dr. II.
cinamom. dr. I.
galang. scrup. II.
passul. unc. I. f. saccul.

Et *Hôfer.* (h) hujusmodi duos sacculos dabit,
umque *Jalapâ* fartum.

§. 2. Bellæ etiam formulæ à CL. *Barnstorsio*
allatæ, ut:

℞. fol. sen s. st. unc. sem. *Potio.*
rad. Jalap. & mechoacann. an. dr. I. & sem.
tart. crud. dr. I.

Y Con-

(g) L. III. obs. p. 188. (h) l. c. p. 285. (i) disp. inaug. de
n. habit. Rostoch. 1670. c. 6. §. 15. seq.

Concis. & cont. inf. per noct. in aq. fu
& sambuc. an.
Manè, post lenem ebullitionem, colet.
In colat. unc. I. & sem. dissolv.
Mann. depurat dr. VI.
ess. citr. & anis. an. scrup. I. M. pro una
Vel: ℞. Agaric. alb. dr. II.
rad. Ialap. scr. IV.
asperg. tinct. sulfur.
inf. per noct in s. q. aq. aperitiv. com
Col. add. Sir. de pom. laxativ. unc. se
ess. mart. liquid. f. potio.

§. 3. Queîs volupe fuerit *pulveres* deglu
eorum in gratiam dabimus *Barnstorfianos*:

Pulv. ℞. *pulv. rad. Jalap.* scrup. I.
scammon. sulfurat.
croc. martis aperitiv. an. gr. V.
ol. still. macis. g II. M. f. P.

Vel: ℞. pulv. passavant. scrup. I.
rad. Ialap. scrup. sem.
gumm. gott gr. IV.
ess. citr. scrup. sem. M. f. P.

Vel: ℞. Mercur. dulc. citè præp. dr. I.
fæcul. ireos nostr.
bryon. an. gr. XV.
resin. Jalap. gr. III. M. f. P.
in 3. p. æqu. divid.

Michaëlitani tales;
℞. *pulv. diajalap.* Mynf. scrup. I.
agar. trochisc.
croc. mart. facchar. an. gr. VIII. M. f. P.

Vel: ℞. pulv. phlegmagog. scrup. I.
scammon. sulfurat.
resin. Ialap. an. gr. V.

vit

vitriol. martis antimoniat. gr. III. M. f. P.
Pilulæ ejus hæ :
℞. Extract. martis *Pilul.*
resin. Jalap.
scammon. an. gr. VII.
f. pil. asperg. fec. bryon. pro dosi.
℞. Agaric. trochiscat. dr. sem. *Bolus.*
pulv rad. jalap. scrup. sem.
scammon. sulfurat. gr. IV.
vitriol. mart. gr. X.
Conf. & sir. rof. q. s. pro bolo.

. 5. In omnibus nostræ curæ fideique commis-
ihil unquam egimus sine *Jalapa.* (k) Profe-
si *Jalapio* destituamur, malè actum fuerit cum *Laus Jalapa.*
rosi laborantibus, cum *mensium suppressione*,
citate & aliis retardationis vitiis. Ita enim
ti agitantur humores, viscosi funduntur, viæ
ructæ reserantur, sanguis defecatur, & ὀργα-
luum solitum recipit. (l) Hoc ipso vere pau-
ulam sponsam XXI. annorum, Deo benedicen-
ravimus *Jalapinis* subinde interpositis, leges
r diætæ legitimum Veneris usum seriò impe-
es: Κελεύω δὲ ἔγωγε τὰς παρθένυς ὁπόταν τὸ τοιοῦ-
τάχωσιν ξυνοικῆσαι ἀνδράσιν. Ego verò jubeo
oraculum Hippocrat. (m)) cùm hujusmodi
antur, quàm citissimè Viris cohabitare. Coitus
n morbis ex pituita commodus. (n)

k) vid. fascic. I. obs. m. num. 104. Dec. II. Eph. ann.
nnex. & tr. de salv. S. II. membr. 7. c. 5. p. 320. seq.
id. Wedel. l. c. p. 28. (m) L. de morb. virg. III. (n)
Epid. V. 39.

CAPUT XXXI.

DE USU JALAPÆ IN SUFFOC TIONE UTERINA.

§. I.

(31.) In suffocatione uterina. UXor *Ulmensis* gravissimis symptomatis i lestata, sœpiùs lipothymia vires atterer malignis vaporibus, ab utero exspirantibus, o cium ventriculi & cordis thalamos impetentil clysmate injecto, lipothymia abacta, viribus jam recollectis, pro corporis evacuatione vir medicatum accepit à *Thonero*: (o)

Vinum. ℞. Rad. enul. cich. fœnic. an. dr. II.
H. absinth. Rom.
card. ben.
melisſ.
anth.
hyſſop. an. pug. I.
fol. ſen. s. ſt. unc. I.
agaric. troch. dr. III.
rhabarb. & *jalap.* an. dr. II.
dact. & jujub. an. unc. ſem.
gal. min. dr. I.
f. ſaccul. pro 3. quart. vin. & libr. I. aq. r
liſſ.

Vel: ℞. Rad. filicis, enul. bryon. an. unc. ſem.
fol. puleg. & meliſſ. an. Man. I.
fl. anth. & hyperic. an. pug. II.
bacc. laur. unc. ſem.
ſem. paſtinac. ſativ. dr. II.
fol. ſen. el. unc. I. & ſem.
Ialap. reſin. unc. ſem.

troc

(o) L. III. obſ. p. 186.

troch. alhand. dr. I.
cinamom. & croc. an. dr. sem.
Inc. & cont. inf. in 2. vini mensur. Bibe de eo quotidie haustum, instillat. semper sp. sal. armoniac., seu liquor.
CC. succinat., gutt. XXX. (p)

§. 2. Alia quinquagenaria paralytica, simulque ...sionibus hystericis & lipothymiis crebrioribus ...noxia, sumsit

Elect. de tamarind. dr. V. **Elect.**
mag. Ialap. gr. XII. (q)

...eratione sat largâ serosorum humorum succe...ite, cum εὐφορίᾳ tamen.

§. 3. *Justus Andreas Schmidt* (r) has dat *pilu-* ...:

℞. MP. fœtid. **Pilul.**
extr. cathol. Andern. an. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. V.
ol. destill. citr. g. I.
c. tinct. tart. f. pil. XVI.

...*öglingianæ* apud *Lentilium* hæ sunt:

℞. Pil. tart. *Schröd.*
de succin. Crat. an. dr. sem.
extr. helleb. n.
diagrid. an. scr. I.
resin. Jalap. gr. XV.
troch. alhand. gr. IV.
sal. absinth. scrup. I.
myrrh. r. dr. sem.
bals. de Per. q. s. F. pil. CXX.
Dent. XV. pro dosi.

(p) Jüngken. Med. præs. secul. accommod. P. II. S. I. c. ... p. 733. (q) Thoner, p. 362. (r) disp. inaug. de h. m. ...37.

Pulv. Vis *pulverem* ?

℞. *rad. Jalap.* ſcrup. I.
resin. ſcammon. gr. III.
bez. Jovial. non edulc. gr. IV.
ol. cinamom. g. I. M. f. pulv.

Addo *Rolfinccianum* :

℞. *Jalap. reſinos.* ſcr. I.
ſcammon. per fumum ſulf. corr. g. IV.
elæoſacch. artemiſ. g. VI. f. P.

CAPUT XXXII.
DE USU JALAPÆ IN STERILITATE.

§. I.

(32.) *In ſterilitate.* INter purgantia, contra *ſterilitatem* præſcri[…] habet D. *Michaël*, (s) *nodulum* & *pilulas*. Ille eſt :

Vinum. ℞. H. mercurial. Man. I.
Rad. ering.
fl. anth. & ſalv. an. pug. III.
R. mechoacann. alb. & *jalap.* an. unc. I.
ſem. cartham. unc. I.
agaric. alb. dr. III.
ſem. ammi & ſeſel. an dr. I.
antophyll. dr. III.
caſſ. lign. dr. I. & ſem.
crem. tart. alb. dr. I. & ſem. f. nodul.

Vel : ℞. rad. galang. dr. I.
acor. ver. alb. dr. ſem.
eryngii dr. II.

fu[…]

(s) l. a.

summit. meliss. salv. & anth. an. pug. II.
turbedon resinos.
hermodact. an. unc. sem.
senæ alex. dr. II.
gialap. resin. in sp. vin. per noct. macerat. unc. sem.

sem. carthami dr. I.
anis. & fœnic. an. dr. II.
ocimi dr. I.
antophyll. dr. sem.
sal. tart. alb. dr. I.
D. incis. & cont. S. Species zu 3. Kannen Wein/(t)

.. Alia obtinuit à *Rolfinccio* hanc *potionem* : (u) **Potio,**
℞. Agaric. troch. dr. I .
R. Jalap. sp. vin. per noct. macerat. dr. III.
sen. alex. s. st. dr. II.
fl. cordial. temperat. an. pug. III.
epithym. dr. I.
schænanth. scrup. I.
coq. in s. q. aq. font. Col. unc. IV. add.
extr. cathol. scrup. sem.
oxymel. helleborat. unc. I. M. pro 2. dosib.
el : ℞. Extract. sem. cartham. scrup. sem. **Pilul.**
resin. Jalap. gr. XV.
sal. meliss. gr. II.
c. elix. propr. antiscorb. f. pilul. XXV. pro dosi.

§. 3. Suspectum reddiderat maritum suum, o- **Obs.**
ulentum Mercaatorem, conjux elegantissima, ob
mmodicum usum herbæ *theé*, hactenus impro-
em; consentientem habebat Medicum, redacto
narito ad frugaliorem, suæque naturæ magis con-

(t) Rolfinc. L. XI. cons. 2. seq. (u) l. c.

venientem diætam. Pharmaca inter, quêis usi etiam reperio *Jalapam*. De *abusu tabaci* & *herba theé* doctissimum commentarium edidit D. Simon Paulli, (w) in quo æquus prudensque lect optima quæque reperiet; Alia inter de aqua *Cahvva*, seu *Coffi* historiam ùt ridiculam, sic memorabilem Regis Sultan *Mahmud Casnîn* conjux, postquam ille abs aqua ista adeò corruptus esset, ut maritale vectigal ipsi persolvere nequiret, summè detestata est noxiæ aquæ usum. Aliquando de fenestra prospiciens, cùm apportarentur necessaria ad castrandum generosum equum Persicum, rogavi quid isti tanto apparatu vellent, supersederent isti labori, potaretur tantùm caballus *Cahvva* aqua, sic Regi facilè persimilem fore. (x)

CAPUT XXXIII.

DE USU JALAPÆ IN PARTU DIFFICILI.

§. 1.

(33.) *In partu difficili.* Pistoris uxor nuper per triduum ferè frustrà eniтens consilium meum poposcit. Mihi potiunculam *Timæanam*, vel centies ab ipso (cujus vestigia toties tutò pressi) expertam, & ecce, vix duabus horulis elapsis filium peperit mortuum. Dedi postea tertiâ puerperii septimanâ vinum medicatum immixtâ *Jalapâ*. At cùm segniùs operaretur stimuli loco addi di:

Pulv. ℞. Tart. Vitriolat. scrup. I.

mag. Jalap.

sal

(w) Argentorat. 1665. (x) Vide Olear. hist. Muscovvit. & Persic. edit. sec. 1665. L. V. c. 17. p. 598.

ſal.abſinth.an. gr. XV. M.

Quo de cuilibet doſi paululum injecit, copioſâ
ıtinâ expulsá, feminâ autem nunc athleticè ſanâ.

§. 2. Imò in ipſo furore uterino ad evacuandos
mores, qui utplurimùm exiſtunt ſeroſi, D. *Dole-*
utiltur pilulis hiſce :

℞. MP. de fumar. *Pilul.*
reſin. Jalap. gr. IV.
ſacch. ſaturn. gr. IV. f. pil.

§. 3. Memorabilis hiſtoria, quam Amico meo *Obſerv.*
ıcero D. D. *Roſenvvald* debeo. Ruſtica mulier
annorum, robuſta & plethorica, tertiâ vice nunc
erpera, ſummis in anguſtiis & doloribus conſti-
ta, laudatum Medicum tandem, rebus fere de-
ratis, in auxilium vocat. Venit ille, eâ inten-
ne, ut, rebus ſuis peractis, ad Paſtorem in proxi-
vico properaret, cui varia afferebat medicamen-
& hæc inter pulverem *Jalapæ* reſinos. eâpſe ho-
contuſum, & oleo cinamomi conſperſum,
em in ſacculo chartæ incluſum portabat. Se-
ns ad lectum, indignationem aliquam, cum
ulta jactatione, obſervat in puerpera, quæ mox
ater *ſternutare* cœpit. *Bonum*, clamat Medi-
s, *factum! Bono ſitis animo, meliora nunc quaque*
rabimus. Memor erim erat doctrinæ Hippo-
aticæ *V. aph. 35. & L. II. Epid. S. V. t.* 43. Igi-
r auxilio divino fretus, pulv. *Joelianum*, ineffabi-
experientiâ comprobatum, in aqua pulegii pro-
nat. Vix duabus horulis elapſis, excluſit ipſa
ıellam grandicipitem, vivam tamen & aliàs bene
nformatam. Certè πταρμὸς partum promovet,
uatit & provocat. Compreſſis enim magna vi
uſculis epigaſtrii, & ſpiritu à ſuperis ad inferna
iolentiùs depulſo, faciliùs fœtus excluditur, quod

insigni exemplo confirmat Incomparabilis Art nostræ Stator *Harveus in* sua de *Partu* exercitatio ne. Ut de meo quid addam. Vocatus aliquand ad pauperculam gregarii militis conjugem, in sum ma *δυστοκία* sacrum inter saxumque hærentem, cù cùm omnia vulgaria remedia spem nostram eluder rent, & cariora res angusta domi invideret, subit *ptarmicum* dedi, quô naribus attracto, crebriore promotæ sunt sternutationes. Ipsa quidem in a nimi deliquium lapsa, infantem tamen peperit ve getum sanumque. Et hoc excluso, facilè ad s rediit. Num verò sternutatio rusticæ à pulver *Jalapino*, seu oleo cinamomi, vel abs utroque? D xit enim post partum, se gravem & peregrinum q percepisse odorem à Medico exhalantem, quæ mo lestas titillationes narium fecisset. Sensisse etiam ad quamlibet sternutationem, manifestum motum infantis in utero. Sumto demum pulvere, qui ta lis:

℞. Borrac. Venet. dr. sem.
croc. orient.
succin. alb. præp. an. scr. sem. M.

capite qs. impetuosè exitum sibi quæsivisse, **es ha be recht mit dem Köpfgen angestossen/und gleich sam angepocht.** Quicquid sit, digna erat observatio, vel propter *Jalapam*, ut huic innecteretur capiti.

PARS

PARS QVARTA

Exhibet usum Jalapæ specialem *in* FEBRIBUS.

CAPUT I.

DE USU JALAPÆ IN FEBRE QUOTIDIANA.

§. 1.

IN omni febre, tàm intermittente, quàm maligna etiam aliquando, non tantùm ἀπυρεξίας, sed ipso ccessionis die, imò sub initium paroxysmi cātè, sed atè (y) exhibita salutiferam opem spondebit *Theodora* nostra, inprimis si inveteratus jam sit ffectus, & ceu vectibus extrudendus. Illustrium quippe virium est in sublevandis eradicandisque omnibus febribus. (z) Dicent alii cum *Kergero*: (a) commodiùs id expediri posse *præcipitantibus*. Verùm, ecquis nescit, rogat *Schenck.*, Prof. olim Jenensis, (b) purgantia optima esse præcipitantia, neque tantùm præcipitantia, quantùm simul expellen- (1.) *In quotidiana.*

(y) vid. Rolfinc. de febrib. c. 85. seqq. (z) Id. l. c. c. 91. p. 311. (a) de ferment. S. III. c. 3. p. 247. seq. (b) Lib. de humorib. c. 25. p. 163.

lentia. Ut taceam, quòd præcipitantia adhiber in magna humorum agitatione, ùt in febribus a dentibus, multô sit deterius ipsa purgatione & venæ sectione. Rectè igitur *Barbette* (c) *Jalapam* medicamenta inter *febrifuga* reponit, & D. *Scheffer.* pilulis suis febrifugis immiscebat; (d)

Pilulæ. ℞. Spec. hier. picr.
resin. jalap. an. dr. II.
ess. rhabarb.
lign. colubr.
gentian.
centaur. min.
rosf. rubr.
diagrid. rosat.
tart. Vitriolat. an. scrup. I.
ol. citri. g. VI.
M. f. c. essent. fol. sen. Pil. num. XXX. pro dr. II
Dos. III. IV. ad VII.

Junior *Ridlinus* pauperculæ in hac febri, cum hydrope incipiente, dabat primò pilulas: (e)

℞. MP. Tartar. Schröder.
mercur. dulc. ritè parat. an. scrup. sem.
magist. jalap. gr. IV.
diagrid. sulfurat. gr. III.
c. aq. fl. samb. q. s. f. pil. num XXV.
consperg. pulv. rad. liquirit. D. pro dosi.

Deinde pulv. antifebrilem specificum, ex sale CC. volat., antifebril. Croll. & antimon. diaphor. paratum, sicque febri cessante etiam tumor subsistebat, ipsaque, repetitis pilulis, omninò restituta, ut ab amicis ob floridam faciem vix nosceretur amplius.

§. 2. Ci-

(c) L. III. Prax. c. 3. p. 109. (d) Schröder. Pharmac. Med. Chym. L. II. c. 73. p. m. 255. (e) cent. obs. singul. num. 6.

§. 2. Civis Isnacensis quotidie meridiem circa
›rripilationem cum vomitu, & totius corporis
ssitudine, subsequente molesto calore, sentiens,
:cepit à me nodulum sequentem: **Vinum,**

℞. Rad. fœnic. & cichor. an. dr. II.
fol. cochlear. & agrimon.
meliss. & menth. crisp. an. pug. II.
fl. centaur. min. pug. II.
chamom. Rom.
summit. absinth. an. pug. I.
cort. aurant. dr. II.
sem. fœnic. dr. I.
f. sen. s. st. dr. VI.
agaric. alb.
Rad. Jalap. an. dr. II.
sal. Tartari dr. II. M.

quo optimè purgatus, & nesciit satis prædicare.
irca vesperum guttas XXXVI. de hac essentia sto-
ächica sumsit:

℞. Essent. absinth. comp.
elix. propr. s. acid. an. dr. I. & sem.
spirit. sal. armon. anis. dr. sem. M.

omnes profligati sunt questus. Dn. à *Pröck*, ab
›sidione Moguntinensi febrim hanc domum re-
›rtans, in aurora purgabatur hoc vino, sibi, mul-
sque aliis gratissimo:

℞. rad. acetos. & cichor. an. unc. sem.
helleb. n. præp. scrup. IV.
Ialap. resinos. dr. II.
f. agrimon. & endiv.
meliss. & fl. chamom. R. an. pug. II.
fl. centaur. min. pug. I.
cort. aurant. sel. dr. II.
sem. fœnic. scrup. IV.

F. sen.

F. sen. s. st. dr. VI.
rhabarb. el. unc. sem.
agar. troch. dr. I. & sem. M.

Circa quartam vespertinam, horâ scilicet u ante paroxysmum, cum aqua absinth. & card. b ned. de pulv. antifebrili *Lazoniano* (multoties à n probato (f)) justam dosin sumsit. Primâ stati die horripilationem levem, & præterea nihil sens æstu præternaturali jam ferè extincto, nocte s quente placidè dormiens. Secundâ nec rigore nec calorem, tertiâ triumfum cecinit cum vict ria.

§. 3. Rusticus *Micro-Lubnizensis*, præmisso metico, ex

Pulv. ℞ tart. emet. Myns. gr. III.
Rad. Jalap. gr. IV. (V.)
sal. absinth.
elæosacch. anis. an. g. IV. M.

quo ἄνω καὶ κάτω eximiè purgabatur, pulvere *Scho ziano* (g) subitò febrim pepulit. In aliis cum ec dem successu probavimus, præsertim in juniore ru stico *Neukirchensi* & *Herleshusano*, qui itiden prægressô vomitoriô ex tart. emet. M. gr. II. tar vitriolat. g. IV. ol. still. anis. g. I. M. primâ sumt dosi febrim mirabantur extinctam. Sutor in au rora capiebat:

℞. *pulv. rad. Jalap.* scrup. I.
tart. Vitriolat. gr. V.
agar. troch. gr. IV.
mag. Jalap. gr. I. M.

febri eôpse vespere valde imminuta. Altero di horâ unâ ante paroxysmum ingessit pulveren

Schol-

(f) Dec. II. Eph. ann. IX. p. 78. (g) Dec. I. Eph. ann. VI obs. 13. p. 189.

choltzianum, nec æstu, aut frigore, aliâve molestiâ
erceptâ. Denuò purgatus, adque labores suos cum
nixtura stomachica remissus, rem nunc suam agit
eliciter.

§. 4. Puella XV. annorum temperamenti pitui-
osi, & defluxionibus valde obnoxia, purgantibus
tebatur sequentibus:

℞. f. sennæ al. dr. VI. *Potio.*
mann. calabr. f. unc. III.
pulv. Jalap. dr. II.
passul. min. unc. I.
sem. coriandr. præp. dr. II.
crem. tart. alb. dr. I. & sem.
Inc. & cont. q. o. inf. in s. q. aq. font.
stent in infus. per noct.
Colat. ℞. unc. XVI. add.
Sirup. acetos. citr. unc. I. & sem. M. (h)

℞. *Magist. jalap.* gr. XIII. *Emulf.*
nucl. pin. q. s.
aq. cinamom. dr. II. f. emulf.
add. brod. cybeb. lax. unc. sem. M. (i)

Lentilius mulieri, ab XI. diebus puerperæ, in
febre quotidiana cum ictero debit hanc mixtu-
ram:

℞. aq. cichor. unc. I.
chærefol. unc. sem.
pulv. Cornach. dr. sem.
mag. Jalap. gr. VI.
sir. cich. c. rhab.
ros. sol. an. dr. VI. M.

Tria cochlearia ter *ἄνω* & quater *κάτω* eam pur-
garunt.

§. 5. Hortulani conjux ferè quinquagenaria *Obs.*
tota

(h) Ridlin. C. III. obs. 57. (i) l. c.

tota emaciata, ut pedem extra lectum ponere quiret, de *decocto* nostro *tamarindinato* creb duo cochlearia hausit, expulsisque blandè hum bus insigniter corruptis, facilè postea perdor est hostis pertinacior, cunprimis à pulviscul puris salibus, e.g. card. bened. centaur. min. & fu riæ composito, cumque rasura cranii humani & pidibus cancrorum mixto, inque aqua acetos abſinthii hora una ante paroxysmum dato.

CAPUT II.

DE USU JALAPÆ IN FEBRE TERTIANA.

§. I.

(2.) In tertiana, Vinum.

IN *febre tertiana* exquisita præscripsit *Thom* (k) cuidam *vinum laxativum*.

℞. Rad. cichor. dr. III.
garyoph.
gramin. an. dr. II.
H. absinth. Rom.
card. ben.
centaur. min.
chamædr.
adiant. utr. an. pug. I.
f. sen. s. st. unc. I.
agaric. rec. troch.
rhabarb. el. an. dr. III.
R. Jalap. dr. II.
passul. min. unc. I.
cinamom. dr. I.

c. f

(k) L. I. observ. p. 73.

c. sindon. alb. f. saccul. pro 3. quart. vin. & libr.
I. aq. cichor. alternisque diebus
sum. ante prandium quart. sem.
à quarto paroxysmo febris, unà cum vòmitu bi-
lo, profuga facta est. Aliud ejusdem citat D.
anck. (l)

§. 2. Coctione apparente in tertiana continua,
si natura evacuationem moliatur, specificè pur-
ns exhibet *Antonius Deusing.* (m) at calore tem-
ratum, nec humores exagitans, quale *Franciscus*
ens dedit. (n)

℞. *Rad. jalap.* *Potio.*
sp. diaturb. c. rhab.
cryst. tart. an. scrup. I.
castor. scrup. sem.
conf. hamech dr. I.
Sirup. de cichor. c. rhab. unc. I.
aq. betonic. unc. II. M. F. potio.

Dn. *Andreæ Rudeloffii*, nunc Abbatis ad *amæ-*
m Amelungi fontem, tunc verò Ecclesiast. Aulici
olfenbyttel., Amici honorandi, conjux, robusta
liter, tribus ante octavum partum septimanis
quisitâ tertianâ correpta, sectâ in cubito venâ,
tiunculam hanc valde dilaudabat:

℞. Mann. calabr. unc. I.
dissolv. in aq. cichor. s. q. Col. adm.
Sir. ros. solut. unc. I.
cich. c. rhab. unc. sem.
pulv. Rad. Jalap. gr. VII. M.

Salutaris inde evacuatio, quam optimè tulit, fe-
iter postea elegantem filiolam enixa, adhuc, ni
lor, cum matre bene valentem. Dedi eundem

Z hau-

(l) de veronic. p. 230. (m) Idea doctr. de febrib. disp. IV.
10. (n) tr. special. de febrib. c. 6. p. 148.

haustulum Capitanei uxori Nobili, rarioris te
ræ, quartâ à partu septimanâ, & ex voto ei cess

Obs. §. 3. Studiosus Theologiæ XXIV. annorum
bre tertiana simplici nothâ correptus est, qua
vi post, ob inordinatam diætam, (inter ce
enormes excessus unicâ matutinâ ultra tres
suras cerevisiæ albæ hausit,) in duplicem deger
vit, cum ingenti & vix satiabili siti, paroxy
quotidie invadente. Cùm autem provenire
febris à putredine & ebullitione humoris bi
cum pituitoso misti, intentionem suam eò di
Thonerus, (o) ut uterque simul exterminaretu

Pulv. ℞. Rhabarb. el. scrup. II.
Rad. Jalap. scrup. I.
cremor. tartari scrup. sem. f. pulv.
exhib. in unc. III. hydromell.

Cum εὐφορία evacuatus, etiam per os reject
rulentâ bile. At cùm nimis refractarius mor
foret, specificum aliquod antifebrile selegit, q
vi attenuandi præditum, & facultate diaphore
instructum, fomentum febrile per sudores elic
do resolveret ac discuteret. Cùm verò res an
sta domi esset, hoc εὐπόριςον dedit Medicus:

℞. Summit. herb. centaur. min. dr. I.
f. pulv. pro dosi c. haustu vini calid. in d
cul. exhib.

Sudavit per horam opertus, tribusque matut
pulvere hoc reiterato, febris profligata nunqu

Obs. reversa est. Dn. *Hermann. ab Harstal* eo die, qu
pro intermittente habebat, pulv. sumsit purg
tem, cui immista erat *radix* cum *magist. jala*
Sed ecce, vix deglutito, febris invasit. Purga
itaque, durante paroxysmo, supra & infrà enorm

(o) L. I. obs. p. 75.

Idem contigit Nobili à *Creutzburg*, & hospi-
ad insigne *anguillæ* in foro Saturnino Isenaci, o-
ibus tamen bono cum eventu. Dn. *Levino* à
ngenheim in Hesvvinckel anno MDCXCIII.
li;

℞. *pulv. R. Jalap.* scrup. I.
gumm. gott. gr. VIII.
sal. armon. sublim. gr. III.
ol. destill. junip. g. I.M.

pecificum antifebrile, una cum Julebo refrige-
te & corroborante. Cuncta ad palatum & u-
i ejus. *Andreas Cotta*, unà cum fratre suo si-
l decumbens, præmisso laxante, cui inspersa *Ja-*
i, & vino medicato, eâdem exornato, diebus
ρεξίας usurpando, horâ unâ ante invasionem,
ientem pulverem, plurimis salutarem, in aqua
osæ, papaveris erratici & card. ben. an. unc. I.
papav. rh. dr. III. sp. vitriol. g. V. sumsit.

℞. Specif. antifebril. Croll. scrup. I.
lap. cencr. præp. scrup. sem.
sal. centaur. min.
card. ben.
absinth. an. gr. VI.
tart. vitriol. gr. IV.
laud. opiat. corr. gr. I.M. pro dosi.

Loco tart. vitriolat. nonnullis dedimus *acid. tar-*
alumin. gr. V. aut VI. (p) Exantlavit copiosum
idumque sudorem, ac eôpse die febris tutò &
undè devicta, nec recidivam ille passus, corpore
gis magisque à vino, quod ordinâram, repurga-
Junior autem nescio quos characteres sibi
endi curarit. Quêis à me rejectis, huic pulveri
egritatem sanitatemque suam adscribit:

p) vid. Rolfinc. Chym. I. A. F. R. L. IV, S. I. art. 1, c. 9.

℞. bez. min. s. scrup. sem.
lap. cancr. præp.
corall. rub. præp. an. gr. VI.
nitr. antimoniat.
arcan. duplic. Mynf. an. gr. IV.
laud. opiat. corr. gr. I. M.

Nihil amplius questus quàm de inappetenti
languore. Dedimus mixturam ex

Mixt. stomach.

℞. Essent. absinth. comp.
centaur. min.
myrrh. an. dr. II.
croci scrup. I. M.

Qua de bis quotidie capiebat à XL. ad L. g
tas, appetitu bellè restituto, viribusque sensim
deuntibus. Næ in tertiana, quacum conflictaba
anno MDCXCIV. Mense Februario Genero
Dominus *J. Ludov. ab Harstall*, nihil magis p
fuit quàm *vinum* suprà citatum, (q) & *Prockto* p
scriptum, at paulisper immutatum, & pulvis *Co*
Seniori in eadem dosi exhibitus, qui etiam av
runcus erat febris *Sebast. Losii*. Pastoris pag
conjugi, prævio emetico, & laxante hoc, octo ho
ante paroxysmum sumto;

Pulv.

℞. *pulv rad. Jalap.* scrup. I.
diagrid corr. gr. III.
Mell. ros. solut. unc. sem.
aq. endiv. unc. II. M. pro dosi,

dedimus antifebrile ex sale card. ben., centau
min. & absinth., cran. human. crud. raspat. & ta
vitriol. confecto, omnisque molestia & querim
nia brevi sublata est.

Rolfinccius (r) juveni in tertiana continua dabat:

℞. *Mag. Jal.* gr. XVII. ad scrup. I.
cum sir. rib. unc. sem. M.

§. 4. Ac

(q) c. I. §. 2. (r) L. IV. cons. 5.

§. 4. Addo historiam Amicissimi mei *Metii.* Obs.
:rulum, scribit, XIV. annorum tertiana laboran-
i die paroxysmi à *magist. Jalap.* gr. IX. antim.
ph. gr. IV. præter propter quater & decies pi-
:osè purgatum, ἠτύχως, ταχέως, καὶ ἀσφαλῶς B.C.
curavi. Non mirandum verò, purgantibus
phoretica admisceri, siquidem iis hæc juncta, in
dis *διάκρισιν* & præcipitationem instituendo,
es *digestivi* simul gerere mihi quidem videntur,
oque faciliorem ac minùs noxiam expulsio-
n efficiunt. Quin etiam in febri tertiana con-
ıa cum insigni præcordiorum anxietate, frustrà
s adhibitis, pulvis à tartari emet. gr. II. sal. uni-
f. gr. III. *Mag. Jalap.* gr. V. in brodio assumtus
:is extitit domitor, ut inde bile æruginosa cum
ıira nulla vice κάτω, crebriùs autem ἄνω purga-
quàm ut duobus granis tartari emetici adscribi
set, ab omni deinde febrili insultu libera vixit
a. Sic videmus medicamina facultatem quan-
que ordinariam deferentia, sibi maritatorum
ı imitari. Dum enim tartarus emeticus & sal
versale in ventriculo vigore lymphæ dissoluta,
ulis suis amplioribus particulas *magist. Jalap.*
plexas ad plicas ventriculi deferunt, quibus post-
enaciùs dum adhærent, ope contiguitatis tu-
arum, mediam earundem scilicet musculosam
rritando & spasmodicè contrahendo, faculta-
tem emeticam sic multiplicare solent. Ita
Metius noster honorandus.

CAPUT III.

DE USU JALAPÆ IN FEBRE QUARTANA.

§. 1.

(3.) *In quartana.*

NOn est tam formidolosus hic affectus, ut sc dala inter Medicorum à plebe reponatur. no animo meticulosos esse jubet CL. *Lange* Prof. Lipsiensis, (s) cùm hanc febrim sanand minimè Chymiater potis sit. At crebriùs vicimu brevi devicimus, crede mihi, sine Chemiæ adju rio, sine omni recidivæ metu, simplici, seu tam simplicibus conflato remedio. Illi autem Med æquissimo *Olai M.* judicio, (t) laudem major assequuntur, qui *simplicibus medicinis utentes* *quentiùs languores curant.* Testes hujus rei p duximus fidei plenos in observationibus nos Physico-Medicis, (u) & alibi. (w) Miror aute CL. *Fridericum Hofmannum* (x) cum *Willisio* audacter scripsisse, purgantia in hac febre ne hil quidem valere. Magna salutis spes in iis, circu

An purgandum?

spectè datis, judicio & experientia *Rolfincc*; Amati Lusitani, (a) Güldenkleé (b) &c. teme tatem enim, seu excessum quis laudaverit, quo *Borellus.* (c) Licèt aliquando absque purgantib solis specificis, seu præcipitante, quo de *Kerge* (d) cum aliis, sublata sit, tutiùs tamen certiusq medeberis, illis sobriè præmissis, præsertim si sin

(s) In Miscell. Med. curios. n. 11. (t) L. XVI. c. 51. (fasc. I. num. 118. (w) in Lagograph. S. III. c. 5. p. 2 seqq. (x) L. I. M. M. c. 19. p. 374. (y) de febrib. c. 4. p. 149. (z) de febrib. c. 91 p. 304. (a) C. I. curat. 8. p. 51. seq. L. VIII. cas. med 19. (c) L. IV. obs. 33. (d) de fermen tion. S. III. c. 3. p. 250.

præcipitantia, quæ aliquoties cum fructu de-
ὁ χαριέστατος *Wedelius*, (e) ut pulv. Comit. de
vvich, quod optimum in febribus purgans est,
ob vim diaphoreticam egregiè præcipitat, cum-
jalapa misceri potest. Sanè *Camillus de Ca-*
is, Nobilis Medicus Genuensis, pilulis suis de
peno initio paroxysmi, vel paulò ante eum, ad-
itis contumacissimas curabat quartanas. Imo
ach (f) nil prodesse, ait, purgantia, nisi ante pa-
ysmum dentur, cùm natura tunc moveat mate-
n morbificam, cujus minister Medicus eandem
tari debet. Adde pluscula elegantiora exem-
apud *Prosp. Alpin.* (g) & *Plater.* (h) Non est
ur cur tantùm diebus intermediis ea exhibeas,
potius ipso accessionis die sex septemvè horis
e conflictum, (ut operationem suam prius ab-
vant, quàm paroxysmus adveniat,) præsertim si
a concoctionis adsint, viresque sufficiant. Ce-
digna verba *Petri Monavii* (cujus autoritas &
perientia magni æstimanda) apud *Craton.* (i)
in febribus, inquit, *putridis intermittentibus qui-*
cunque, apparente aliqua, etiamsi non perfecta,
rinis coctione, ægro ipso die paroxysmi medica-
ntum purgans dederis, ita ut effectum suum ante
roxysmi invasionem compleat, horis scilicet quatuor
t quinque, antequam paroxysmum adventurum
tas, videbis febrim post illum paroxysmum non
mpliùs reverti, sed prorsus tolli quasi incantatione
adam. Probavi jam sæpius, & in pluribus sem-
r eventus respondit. In tertianis post tertium aut

Ante paroxysmum?

 quar-

(e) disp. de purgant. c. 4. (f) L. de sale p. 200. (g) L.
. de Medic. Ægypt. c. 15. (h) L. I. Prax. P. II. p. 163.
) L. II. epist. p. m. 417. & quidem in post scripto ad
aur. Scholzium.

quartum paroxysmum hoc facio: in quotidianis to-diùs, in quartanis tardissimè, ac vix ante tricesim diem. Sic *Monavius*. Confer *Fr. Hofmannum*, (qui sæpè summo cum sanitatis emolumento, circumstantiarum habita ratione, ante parox-ysmum *vomitorum, quod unà sudorem ciet*, exhib hâc tamen cautela, ne vacuatione immodica diss lutæ vires succedentis paroxysmi impetum ægri ferant. Et *Balthas. Timæus à Güldenklee* (l) ita: C terùm causam non video, cur die accessionis purg tio non sit instituenda, præsertim si signa coctio adsint & vires sufficiant. *Etenim hoc modo mat ria paroxysmo subtrahitur, & Natura tàm mo quam onere humorum quasi lacessita, evacuatione non parùm adjuvat.* Notandum insuper, quart nas plerunque circa *æquinoctia* & *solstitia* vel au tolli, seu *sponte* desinere. Num quia, ex sentent *Gordonii*, morbi diuturni motum *Solis*, perinde *acuti* motum *Lunæ* sequantur? vel quod secu dum Coum circa magnas cœli mutationes sensib les alterationes corporibus humanis accidunt? quod observes velim sedulò, ne ægrum intempest vo medicaminum usu defatiges, sed naturæ potiu nisi quid gravius urgeat, negotium committas, do nec *solstitio* aut *æquinoctio* proximior fiat morbu ubi adhibitis idoneis remediis non ita difficulte tollitur, sæpe etiam spontè cessat.

§. 2. Varia febris hujus compendiosè curata exempla proponit laudatus *Timæus*. (m) Hispan cuidam tribus circiter mensibus febri hac afflicto signis jam coctionis in urina haud obscurè appa rentibus, circa vesperum diei antecedentis exhibui Crem. tart. dr. I. ex jure carnium non pingui, altero die

(k) L. I. M. M. c. 7. p. 58. (l) L. VIII. cas. 19. (m) l. c.

, qui erat invasionis, mane jujuno stomacho ex
io absinthite præbuit: *Pulv.*

℞. *rad. Ialap.* dr. sem. gr. V.
tart. vitriolat. gr. IV. M.

Egessit ingentem humoris melancholici copi-
,sine molestia viriumque debilitate. Post meri-
em horâ tertiâ, consveto paroxysmi tempore,
eter exiguum frigusculum, nihil febrile sensit,
rùm obdormiscens in sudores incidit, quibus &
stea & sequentibus diebus spontè profluentibus,
ulò ante æquinoctium vernum convaluit. Eô-
m modo nobilem feminam, per integram æsta-
n hyememque laborantem, feliciter liberavit.
dem quippe viâ morbum aggressus, ipso acces-
nis die pulverem suum melanogogum (n) ex
evisia calida exhibuit, cujus eperatio cùm faustè
cederet, & morbi reliquias, natura per sodores
ontè discuteret, febris circa æquinoctium au-
mnale perfectè soluta est. Eâdem prorsus me-
odo complures alios, præsertim robustiores, glo-
sè curavit Vir omni laude dignus. Cùm cujus-
m Nobilis officialis aliàs naturâ sat robustâ præ-
tus, & difficilis alvi, diu quartana laborâsset, aliis
cassùm adhibitis, solo hoc pulvere expugnata,
ccedanea admodum largâ vitiosorum humorum
cretione:

℞. *Pulv. R. Jalap.* scrup. IV.
diagrid. præp. gr. VI.
crem. tartar. scrup. sem. f. pulv.
diff. c. hydromell. unc. III. M.

J. Frid. Herwich (o) in disp. de quartana habet
nc:

℞. *Gialap. nigr. resin.* scrup. I.

(n) in descript. medicament. casib. ej. annex. p. 422.
) Jen. 1688.

mag. g. g. gr. III.
tart. vitriolat. gr. V.
ol. anis. g. I. M. f. pulv.

Joanni Schickio, Ducalis Præfecturæ Denne-bergicæ Scribæ, grandis staturæ Viro, sed mollioris alvi, dabamus:

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
tart. Vitriolat. gr. III.
sir. viol. laxat. unc. sem.
aq. meliss. q. s.

Et: ℞. tart. vitriolat. gr. VI.
resin. Jalap. gr. XII.
crem. tart. dr. sem. M. pro 2. dosib.

Larga inde evacuatio.

Centurioni cuidam dedimus:

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
cryst. tartar. gr. IV.
tart. vitriolat. gr. III.
mag. Jalap. gr. I. M.

Optata operatio. Generoso Dn. *Achatio de Princk*, Equitum Magistro, ex Hungaria reduci, post varias recidivas, diebus intermissionis dedimus vinum laxativum, suprà *Pröckio* & *Harstallio* præscriptum, at purgantium dosi aucta. Incredibili ferè saburrâ egestâ, ante paroxysmum hora una capiebat de pulvere *Lanzoniano*, cujus descriptio hæc est:

℞. Cremor. tart.
sal. absinth.
chin. chin. an. dr. I.
sandal. rubr. dr. sem.
sp. vitriol. rectif. gutt. XXX.

Quem guttatim affund. pulv. misc., & postea lento calore exsicc. & pulv.
Div. in 4. p. æqu.

Dn.

Dn. Mich. Krummbügels / Consil. Camer. 'olfenbyttel., Amici quondam Venerandi, fa-ilus XVI. annorum ipsis diebus canicularibus artana correptus, obtinet à me sequentem:

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
crem. tart. scrup. sem.
sp. diaturb. c. rhab. gr. XII.
mag. Jalap. gr. I. M.

Quo ingens sentina, una cum multis vermibus, pulsa est, puero bellè citòque restituto. *Henrici* itrichs/civis Wolfenbyttelani, filius XII. ferè norum, post quintum paroxysmum, ipso accessi-is die, cum jusculo devorabat pulv. ex crem. tart. *R. Jalap.*, largâ sequente evacuatione. Et eo ipse febris cessavit. Serenissimo Saxoniæ Duci, omini *Joanni Georgio*, in eadem febri dedi, ipsâ vasionis die,

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
cryst. tart. gr. III.
tart. vitriolat. gr. II.
mag. Jalap. gr. I. M.

Secuti dicto secessus sine molestia, sine omni ven-s tormine. Rustica superiori anno, purgato an-corpore, solius *R. Jalap.* drachm. sem., ante roxysmum, cum cerevisia calida, sumsit & pulv. fl. centaur. min. & Rad. asari. Inde quatuor mitus, quos excepit largus sudor cum magno nitatis incremento. Verùm post tres septimanas bat icteritia. Cùm itaque nobilis Matrona ha-enus *psittacum* aluisset, quem verò mortuum in ssam projecerat, de eodem in furno calcinato m decocto absinth. & rad. petroselin. ter quoti-ie ad dr. II. hausit, aurigine brevî detersâ, ut non *Obs.*

im-

immeritò dicat *Andromachus* noster. (p) *Psitta* in pulv. redactus, & ad dr. I. exhibitus, adjuvat mnes *ictericos*.

§. 3. *Franckiano* (q) juveni sartori XX. ferè a norum, febri hac cum atrocissima tussi, capitis dol re & desiderio vomendi, jam XXV. septimar correpto, præcipitatis acidis pulvere quodam a timoniali particulis, sequens potio curæ coror dem imposuit.

Potio.

℞. Decoct. veronic. & polyp. q. unc. III.
pulv. Jalap. resin. scrup. I.
crem. tartari scrup. sem.
scammon. sulf. g. VII.
antimon. diaph. g. VI.
cinnab. antim. rit. præp. g. I. M.

Vel: ℞. Rad. cichor. & polyp. an. unc. sem.
fol. aspleni
summit. fumar. an. pug. III.
f. sen. alex. s. st.
fibr. helleb. n. præp. an. dr. III.
gialap. dr. II.
sem. anis. & fœnic. an. dr. II.
coq. in aq. font. Col. unc. VI. add.
oxymel. helleborat. unc. II.
aq. cinamom. dr. I. M. f. P. (r)

§. 4. *D. Jüngken*, (s) paucis ante paroxysmum horis, lene hoc purgans dabit, quod stimulando po tius, quam multùm evacuando, operabitur:

Pilul.

℞. Gummi ammon. scrup. sem.
mercur. dulc. gr. XII.
resin. Jalap. gr. V. M. f. pil. pro dosi.

Vel

(p) L. III. Encyclop. med. c. 8. p. 554. (q) de vero nic. p. 230. (r) Rolfinc. L. IV. consf. 6. (s) Vade mecum. p 136.

:l ; ℞. Pulv. laxativ. vegetab. ſcrup. I. *Bolus.*
reſin. jalap. gr. IV.
merc. dulc. gr. III.
c. ſir. de cich. c. rhab. q. s. f. bol.

CAPUT IV.

DE USU JALAPÆ IN FEBRE SYNOCHA.

§. I.

Emina quædam febri ſynocha ſimplici cum ſi- (4.) *In ſynocha.*
ti, pulſu celeri, frequenti & magno, dorſi lum-
rumque dolore, urina tenui & rubicunda, ac vi-
iis nimiis, primùm cùm corriperetur, ſe-
ò deinde convenientibus remediis febrili
oxyſmo, quarto die, ne reliquiæ ipſi aliquid
li inferrent, purgationem illi deſtinavit *Franc.*
nis. (t)

℞. rad. apii & polyp. q. an. dr. I. *Potio.*
fol. matricar. artemiſ. & cichor. an. pug. I.
liquirit. raſ.
paſſul. mund.
ſem. anis. an. dr. I.
dauci ſcrup. I.
f. decoct. in aq. endiv. unc. III.
in quibus macer. per noct.
R. Jalap. dr. I. & ſem.
rhabarb. dr. I.
ſpic. nard.
cinamom. an. gr. X.
Mane expr., cui add.

conf.

t) de febrib. c. 2.

conf. hamech dr. II.
sal. tart. dr. sem. M.F.H.

Rolfinc. studioso cuidam hanc propinat poti culam: (u)

℞. f. sen. alex. s. st. dr. III.
mechoacan.
jalap. an. dr. sem.
cinamom.
cubeb. an. scrup. I
inf. in s. q. vin. rhen.
stent in loco calid., mane, post len. ebull fort. expr.
Col. unc. III. add.
Sir. ros. sol. dr. VI.
cremor. tart. dr. sem. M. f. P.

§. 2. Alia, prævio purgante ex sola *jalapa* cu ejus resina mixta, utebatur theriac. German. Pa cels. Vulgò ita dicitur, verùm in scriptis ejus n reperitur. Vid. sîs tamen eam in *Tyrocin. chy Beguini.* (w) In febri synocha putrida cum a thritide vaga D. D. *Waldschmied* alia inter præsc bet *bolum:*

Bolus. ℞. Elect. cariocostin. dr. III.
resin. jalap. gr. IV.
ol. carv. g. III. f. bol. pro dosi.

Pulv. §. 3. Pauperculus rusticus Hassus, præmissâ p tione digerente, accepit à me *pulverem* ex *Rad. Ja lap.* dr. sem. diagrid. corr. gr. II & ol. Carvi gut II. Decies & quinquies summo cum levamine a eo purgatus, tertio pòst die hausit pulverem e cochleis oblongioribus, in ripa Vierræ collecti subsequente largo sudore. Demum solo decocto, bacci

(u) L. IV. conf. 4. (w) c. 9. p. 201. Conf. Scharf. d junip. c. 7. p. 79.

accis juniperi, herb. centaur. min. & absinth. vulg. onfecto, & à pastore loci sibi commendato, perque ies aliquot magnâ cum fiduciâ continuato, o-inem languorem longiùs profligavit. Mirum sa-è, simplicissimis & nullius pretii medicamentis, uæ in probrum & contemtum Medicorum ap-ellantur der Bauren Rath / quàmplurimos te-nioris sortis ægros servari facilè, contrà majoris nsus morbis correptos bene longo temporis tra-u vel in lectis lentè tabescere, vel difficulter resti-i. Illi quippe ad nutum Medicis parent, nihil nsi habentes medicamentorum apparatum & sa-orem: hi non item. Et illi solis Medicis, hi po-ìs Amitis & Materteris parent: unde jocari quo-ue in hanc sententiam solebat D. *Sim. Paulli*, cens: Faders Söster oc Moders Söster ar so mange i hiel / i. e. *patrisque matrisque or multos occidunt.* *Cur simplicioribus multi curentur.*

CAPUT V.

DE USU JALAPÆ IN FEBRI CATARRHALI.

§. I.

N hujusmodi febri, cum sputo vomituque cru-ento ex diæresi, pilulæ sequentes satisfecêre: (5.) *In catarrhali.*

℞. Extr. pilul. coch. *Pilul.*
aureat.
resin. jalap.
scammon. an. gr. VI.
ol. succin. f. l. a. pilul. XXI. obduc. auro. S.
Purgirende Fluß-Pillen auff einmahl.

Nos

Nos scorbuticis aliquot dedimus has:

℞. Extr. helleb. nigr.
agaric. an. gr. V.
resin. jalap. gr. VIII.
ol. succin. gutt. I. f. pil. XII pro dosi.

Vel: ℞. MP. de succin. Crat. scrup. I.
extr. helen. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. V.
diagrid. corr. gr. III. f. pil. XX.

Suspectæ videbuntur illæ, quas primo loco sui, ob aloën, vasorum ostia reserantem; at sub ctitur earum defensio apud *Birlingium*. (x)

§. 2. D. *Laurent.* Blumentrost/Physicus o Imperialis Reip. Mülhusinæ, postea Med. or Magnæ Russiæ Ducis, ordinabat pulverem, (y)

Pulv. ℞. *pulv. R. Jalap. resin.* dr. sem.
scammon. sulfurat.
mag. gumm. de Peru, an. gr. III.
antim. fix. gr. V.
fl. antidin. gr. IV.
elæosacch. citr. gr. II. M. Purgir-Pul auffeinmahl.

Obs. § 3. In hac febre, sicubi evacuatione opus cujuscunque sexus, complexionis, ætatisvè ægr fuerint, ad sacram meam anchoram, *Ialapam* pu tutò confugio, nec me spes confundit. Hæc c surâ *Damperianâ*, est veluti *Numen tutelare*, *ceu Angelus custos* cordati prudentisque Medi *tàm in febribus, cujuscunque nominis seu malitiæ* quàm in aliis morbis, *à vertice ad calcem.* Mihi nè, quem *catarrhi* continuò tangunt & angunt, hil *efficaciùs* & *fidelius* ferè aut *medelam*, seu *le men* tamen, Dei beneficio hactenus præstitit, qu *Ialap*

(x) C. I. advers. cur. cas 57. p. 108. (y) Id. l. c. p. 111.

alapa. Hæc potissimùm *universam familiam me-m*, grassantibus nuper *febribus catharralibus*, feli-ter servavi, quæ solius Dei gratia est. Parvulo iquot dierum mox grana *quinque*, mox *quatuor*, am saccharo remista, dedi, dici non potest, quàm enignè & quàm faustè. Medici nomine haud ignum censebimus, qui hanc *radicem, à Deo no-s datam*, pro dignitate suâ non æstimat. Tot nim & tantæ ejus virtutes sunt, ut satis exponi ne-ueant. Ideo meritissimo jure κατ' ἐξοχὴν DEX-RAM DOMINI nominare soleo.

Nonne Dei dextra est *prorsus divina* Galapa?
nonne manus Christi *dicitur illa tibi*?

æc *Damperus.*

CAPUT VI.

DE USU JALAPÆ IN FEBRI VERMINOSA.

§. 1.

Nitiô hyemis AC. MDCLXIII. in districtu do-minii Veneti universo morbus quidam mali-nus & epidemi⁹ grassabatur, quô plus quam sexa-nta millia hominum horrore & febri correpti int, ùt scribit ex aliorum relatione *Georg. Hieron. elsch.* (z) Horum nonnulli citò interierunt, ceteri evî evaserunt. Sectione cadaverum institutâ, ira & vix credibilis *vermiculorum* minimorum opia apparuit, causamque, quæ vel experientissi-nis nondum in mentem venerat, manifestavit. emmarius quidam, civis Augustanus, ex illis re-ux, quamprimùm apud Augustanos appulit, malè habere

(6.) *In verminosa febri.*

(z) Hecatost. II. obs. 89.

habere cœpit, sibique propterea metuens, ne si
morbo decumbere cogeretur, consilium *Vel*
nostri expetiit. Hic purgandum censuit pul
Pulv. ex sp. diat. c. rhab. dr. I. sem. santon. & *Jalap*
dr. sem. confecto pro duabus dosibus, juravit
se copiosè purgatum *plus quàm bis mille verm*
los vivos excrevisse. Febris fuit epidemia mali
nec tamen vermes in omnibus comparuerunt.
statem prægressam plerique humidiorem, ac
que fructuum non satis maturorum esum, i
plebejos causam conjecerunt.

Obs. §. 2. Puella triennis copiosam fœturam *ver*
nosam à melle ros. sol. ad unc. II., immixtis t
Vitriolat. & *mag. Jalap.* an. gr. X. diagrid. sulfi
gr. III. ejecit. Puer novennis gravissimo spasm
convulsionibus non semel tentatus, pulv. cum
cte calido sumens, pusillos suos carnifices in fim
mox conspexit.

Pulv. ℞. *Rad. jalap.*
CC. ust. an. dr. sem.
tart. vitriol.
mag. Jalap. an. gr. VI.
troch. alhand. gr. III.
ol. still. absinth. gutt. II. D. hievon 3. M
ser-Spitzen voll auff einm

Obs. §. 3. Vocatus nuper ad puerum duodecenn
cum crebriori vomitu, vigiliis continuis, mole
capitis dolore & stillicidio urinæ decumbente
statim dixi, *vermes* subesse, queis expulsis, nec M
dico, vel Pharmacopœo amplius opus esse.
igitur semen cinæ, immixtâ *resinâ Jalapæ* & co
cervi usti præparati, inuncto prius umbilico o
destillato tanaceti & absinthii, ac per aliquot d
puer commensales suos, diversi coloris & mag
tudin

dinis, cum stupore Parentum, ἄνω καὶ κάτω rejecit.
æ in omnibus morbis puerilibus, præsertim fe-
ibus, ùt *vermes* mihi semper suspecti sunt: ita
cubi purgandum est) *Jalapam* meam advoco.
des catholica mulierculum in Gallia est: *omnes*
eros scatere vermibus: sed cùm nullus aliquando
icitur, eos dicunt in humores putridos fuisse
nversos, nec ineptè.

CAPUT VII.

DE USU JALAPÆ IN FEBRI CONTINUA.

§. 1.

N tali febri rhabarbarum inprimis eligit *Fran-* (7.) *In continua.*
isc. Piens, (a) ubi elegans apozema alterans &
rgans simul dabit. Magno cum commodo im-
isceri potest *Jalapa*. In hoc febre, calore exceden-
nolesto, Baronissæ cuidam *Thonerus* (b) sequens
escripsit vinum:

℞. R. cichor. enul. polyp. q. an. dr. II. *Vinum.*
f. beton melisf card. ben. chamædr.
absinth. & adiant. utr. an. pug. I.
sen. s. st. unc. I.
agaric. rec. troch.
rhab. el. an. dr. III.
R. Jalap. dr. II. & sem.
Passul. min. mundat. unc. I.
gal. min. scrup. II.
sem. anis. dr. sem.
c. sindon. alb. f. saccul.

Inf. libr. III. vin. & libr. I. aq. cichor. ad in-
Aa 2 frin-

(a) l. c. p. 125. (b) L. I. obs. 16.

fringendum calorem, de quo duab. h
ris ante prandium dimid. quartale ha
sit.

Leniter absque ullo tormine & sufficienter
perationem suam peregit, ipsaque à febre libera
immunis evasit.

Potio, §. 2. Nobilis quædam femina, ad educend
humores pravos, hauserat potionem, ex

℞. f. sen. s. st. unc. sem.
tart. alb. dr. II.
sem. fœn. dr. I. & sem.
Immixto crem. tart. scr. I. & *pulv. R. Jala*
gr. XII. M. pro 2. dos.

Ultimâ exhaustâ nudis pedibus obambulab
in area lapidibus strata, bibens simul affatim lac bu
tyraceum frigidum, neglecto Medici monito. V
rùm quanta inde tormina & deliquia, ac ἴλιας κι
κῶν. Simili exemplum de purgante cum lacte in
faustè sumto profert *Ridlin.* (c)

Virgini XVII. ann. *Lentilius in Miscellan.* ded
hanc potionem:

℞. Aq. cichor. unc. I.
pulv. Cornach. dr. sem.
map. Jalap. gr. IV.
sir. cich. c. rh. unc. sem. M. f. H.

§. 3. Cuidam febre lentâ malignâ & continuâ
cum ardore pectoris, linguæ ariditate, ac diarrhæ
laboranti, *Höfer* (d) dedit pulv.

Pulv. ℞. Rhabarb. el. scrup. IV.
Jalap.
cryst. tart. an. scrup. sem.
sp. vitriol. gutt. V. M. pro 2. dos.

Alia ex febre continua, cujus fomes in ventri
culo

(c) cent. obs. singul. num. 35. (d) l. a. p. 178.

ilo cumprimis hæſit, ex fervore biliosi humoris
um ſeroſis mixti, divexata, accipit à *Thonero*: (e)
℞. Elect. de tamar. c. f. ſen. dr. III. *Bolus.*
mag. Jalap. gr. XII. f. Bolus.
Intra horam operari cœpit. Septem ſeceſſus
cuti ea matutina & etiam vomitus provocatus,
jecta materia amara, biliosa ſat copioſa, tàm felici
cceſſu, ut febrilia ſymptomata eo die remiſſiora,
ægra cis paucos dies ab omni moleſtia immu-
s reddita ſit. In forma ſolida boli meliùs & co-
oſiùs operatur illud electuarium, dum diuturni-
em in ventriculo trahens moram, vitioſos humo-
s commodiùs inquirit & allicit.

§. 4. Nobiliſſimæ Virgunculæ nuper *conditum*
lvianum miſi, paululùm immutatum, interpoſito
dorifero, & brevi languere deſiit. (f)
℞. Conſerv. roſ. pallid. dr. VI. *Conditum.*
el. è ſucco roſ. unc. ſem.
pulv. R. jalap. dr. ſem.
cryſt. tart. ſcrup. I.
troch. alhand. gr. IV.
c. s. q. ſir. roſ. ſol. f. condit.
Dos. quantitas nucis moſchat. bis in die.

CAPUT VIII.

DE USU JALAPÆ IN FEBRIBUS MALIGNIS.

§. 1.

EST quidem purgatio nihil aliud, quàm artificio- (g.) *In febrib. malign.*
ſa humorum turbatio & fermentatio, (uti li-

(e) in append. ad obſ. p. 362. (f) vid. ſylv. L. I, Prax. med.
29. p. 243.

quidissimis verbis, optimis annexis rationib communis Germaniæ Magister, Inclytus *Senne* (g) docet,) & quid item febris quàm p. n. *ζέσις* ebullitio sanguinis, ipso sœpe adhuc ferment ventriculo hærente? Pulcrè igitur (sed scilic per fermentationem purgantis ebullitioni san nis medeberis, ait *D. Simon Paulli* (h) quem tum, more suo, exscripsit *Tilingius*, (i) suppress cèt Excellentis Viri nomine. Vetus igitur

An purgandum?

an liceat purgare in febri maligna? qua de I *Tiling.* post multos alios, quos jam haud vacat centere, prolixiùs egit. (k) Leniora & minorat habito temporum, morbi, motusque naturæ re ctu, in principio exhibita, nec naturam turbant, malignitatem augent, sed materiam in primis stagnantem, quæ semper negotium reddit gr us, suavi Naturæ solamine evacuant, ut cetera media tutius jucundiùsque operari valeant. mnia autem scammoniata, antimonialia, aliaq; lidiora proscripta esse volumus. (l) *Purman.* cèt Chirurgus sit, rem tamen acu tetigisse mih detur, (m) asserens: primordium capiendum à leniore purgante, non obstante sententiâ trariâ. Ecquî enim tot noxios humores commo expuleris? & num diaphoretica, optima sa his febribus remedia, efficaciùs operari poter quàm si antea nutritionis & coctionis viscera, humoribus superfluis, fomite morbi, expe laudatque, ceu probatum, pulverem hunc *Rol cius*:

℞.

(g) L. V. Inst. Med. P. I. S. I. p. 951. (h) de febr. ma §. 72. p. 89. (i) de febrib. petech. S. II. c 8. p. 279. seq l. c. (l) Rolfinc. L. IV. consl. 13. p. 916. (m) S. IV. Des ten Feldscherers c. 4. p. 203. seq.

℞. Cremor. tart. gr. XXVIII. *Pulv.*
resin. Ialap. gr. XIII. (dosis hæc augeri minuique potest,)
elæosacch. cinam. g. II. M. f. p.
Idem viro XXX. annorum cum jusculo da-
: (n)
℞. Cryst. tart.
Jalap. resinos. an. scrup. sem.
elæosacch. citr. & anis. an. gr. III. M. D. S.
Lind-Pulver.
Ludimoderatori *Istano* molestissimâ tussi simul
xato, ad incidendos humores viscidos, dedi pri-
im aq. pectoralem; deinde pulv. ex sola *Jalap.*
scr. I. *magist.* ej. gr. II., cui admiscuit ille sir. rosf.
at. unc. sem. Denique alexipharmacum, & pau-
s intra dies optimè sibi redditus est. *Conrad.*
letzinger, incola Wüntschensulanus, contra
andatum meum, ipso solstitii æstivalis die anno
DCLXXXIX. fortius purgans ex *Jalapa* ejus-
ie resina &c. assumserat, & nihil inde molestiæ,
u periculi vidimus. Eodem die alius in minori
upnizia venæsectionem instituit feliciter. De-
umbebat ante quinquennium Organista noster
acchius, cum universa familia sua satis numerosa.
Omnes omninò purgabantur, alii in principio, alii
i fine malignissimæ febris, singuli tamen ex voto,
unctisque, Dei gratiâ, ex præsentissimo vitæ dis-
rimine redemtis, ùt ipsi adhuc testabuntur fusiùs.
Viro, declinante morbo, dedimus:
℞. *R. Jalap.* scrup. I.
tart. vitriol.
mag. Jalap. an. gr. IV.
ol. still. carv. g. I. M. f. P.

(n) L. IV. cons. 9. p. 482.

Purgatus *ter & decies*. Conjugi ejus:

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
tart. vitriol. gr. VI.
mag. Jalap. gr. IV.
ol. dest. fœnic. g. I. M. f. p.

Decies & ultra secessit. Filio XXVI. annorum:

℞. *R. Jalap.* scr. I.
tart. vitriol. gr. V.
mag. Jalap. gr. IV. M. f. p.

Purgatus est *septies*. Alteri XXII. annorum:

℞. *R. Jalap.* scrup. I.
tart. vitriol.
Mag. Jalap. an. gr. IV. M. F. P.

Dejecit *novies*. Filiæ XXIX. annorum:

℞. *Mag. Jalap.* gr. XIII.
ess. scammon. gr. II.
D. c. pomo assato.

Decies & ultrà.

Alteri XVII. annorum:

℞. *R. Jalap.* gr. XIII.
tart. vitriol. gr. III.
mercur. dulc. gr. VI.
ol. still. anis. g. I. M. f. P.

Et ita reliquis proportionaliter. Studiosè seleg *jalapam*, ùt tutissimum purgans, etiám ob ægrotantium curtam domi supellectilem. Dici non potest, quantùm excruciârint tantùm non omnes cardialgiæ, aliaque insolita ferè symptomata. Sumto autem purgante ἄνω καὶ κάτω conjux, filia, filiusque junior & puella quinque annorum crassos longosque rejecêre lumbricos, omni dolore protinus cessante. Sit nomen Domini benedictum! Vietor Isnacensis accepit hunc:

℞. Tart. emetic. M. gr. III.

sal.

ſal. cich.
pulv. R. Ialap. an. gr. VI. M.
Largiùs, ſed κακῶς tantum purgabatur cum εὐφορίᾳ.
ervus Amici cujusdam noſtri, prævio purgante,
℞. *Pulv. R. Ialap.* ſcrup. I.
tart. Vitriol. gr. V.
mag. Ialap. gr. IV.
tart. emet. M. gr. I. M.

Suprà & infrà copiosè evacuatus, accepto diahoretico, extra periculum ſibi viſus, agenda ſua git. Verùm mox in tertianam, exque hac in quodianam lapſus, denuò ſumto purgante, at ſine ırt. emet., per triduum uſus eſt Eſſentiâ ſtomachiâ, & denique pulv. antifebrili è ſolis cochleis, ſeu otiùs teſtis earum, parato, quò febris opinione ciùs abacta eſt. Imò in ipſa peſte, valet ſi ventricuıs ſaburrâ repletus exiſtat, aut vomitorio, ſeu conenienti cathartico, in diſpoſitis removeatur, cui ıtentioni *Ialapa* fideliter famulabitur.

§. 2. Vir LVIII. annorum capiebat mane & cira veſperum tria cochlearia *decocti tamarindinati* ıprà deſcripti, proſtrataque natura caput mox aliùs efferens, pauciſſimis adhuc medicamentis adıta, Virum nobis ſervavit. Piſtori ordinavimus otionem ex *Obſerv.*

℞. Decoct. tamarind. unc. III. admixt. *Potio.*
ſirup. diaſ. Andern. & cich. c. rhab. an. unc. ſem.
pulv. R. Ialap. ſcrup. ſem.
tart. Vitriol. gr. II. M.

Copiosè egeſſit fœtidiſſimos humores diverſi *Obſ.* generis, & bellè evaſit. Eandem dedi coriario & pluribus, (minori tamen doſi) omnibus adhuc, Dei gratiâ, viventibus. Scholaris XXII. annorum,

 ſupe-

ſuperatis jam petechiis, licèt valde languidus eſſet tamen decoctum iſtud duabus vicibus datum ex voto tulit, etiamnum pancraticè valens. *Iaann Bretſchneider* auriga in ſummo delirio, cum juſculo prunorum hauſit pro duab. doſibus, uno autem die ſumendis:

Potio. ℞. Sir. diaſ. Andernac. dr. VI.
cich. c. rhab. unc. ſem.
pulv. R. Ialap. gr. XVI.
tart. vitriol. gr. IV.
mag. Ialap. gr. III. M.

& fauſtè eluctatus eſt. *Ditericus Wallich.* in declinatione morbi, tuſſi adhuc moleſtâ infeſtante, ad expulſionem, quô ſcatebat, phlegmatis, ſequenti uſus potione, (creberrimè aliis quoque cum ſucceſſu data) & denuò ὀρθοςάδιος factus eſt.

℞. fol. ſen. ſ. ſt. unc. ſem.
tart. alb.
ſp. decoct. noſtri pectoral. an. dr. II.
ſem. carv. dr. I.
Inc. & cont. coq. in aq. Col. adm.
Mel. roſ. ſolut. unc. I.
mag. Ialap. gr. VIII.
tart. vitriol. gr. IV. M. f. P.

Septies dejecit ſummo cum levamine *Henrici Kochii* Satoris filia XXXIII. annorum, ſumſit initiò emeticum, ob facilem & laudabilem operationem valde laudatum ab ipſa. Et quamvis non manſerit immunis à contagio, mitiùs tamen cum ea actum eſt, quàm cum ceteris domeſticis. In declinatione, viribus utcunque ſufficientibus, porrexi eidem hauſtulum:

℞. Aqu. meliſſ. unc. II.
ſir. roſ. ſolut. unc. ſem.

pulv.

pulv. R. Jalap. scrup. I.
tart. vitriol.
mag. Jalap. an. gr. III. M. pro dosi.

Exantlavit humores residuos sufficientissimè, & nunc ex voto valet. *Hermann. Trostman* Martsu- anus acutissimâ febri malignâ decumbens, cum intricatis symptomatibus, bonâ horâ accipit potionem laxantem suprà citatam, & gratias nuper mihi egit prolixas. Nobilis Virgo ab *Erfa*, viribus jam attritis, me consuluit. Video obstantem intentioni meæ saburram in toto corpore nidulantem, post sudorem tamen cum levamine procuratum, laxans propinavi ex

℞. *rad. Jalap* scrup. I.
Mell. ros. sol. unc. sem.
aq. ceras. n. & beton. an. unc. I.
sp. Vitriol. g. IV. M.

paucis adhuc additis confortantibus, & grata mihi fuit. Alia de *Creuzburg* eôdem malo afflicta, faustum colophona eidem imposuit haustulo sequente:

℞. Elect. diaph.
Mell. ros. solut. an. unc. sem.
crem. tartar. gr. XXVI.
mag. Jalap. gr. IV.
aq. acetos. q. s. M. F. H.

Dn. *Petr. Tob. Kreutznacher*, Pastor Micro-Lubnizensis, gravissimâ febri malignâ nuper decumbens, initiò statim accipiebat potiunculam ex

℞. *R. Jalap.* dr. sem.
tart. vitriolat. gr. IV.
mell. ros. solut. dr. VI.

aqu.

aqu. borrag. unc. II.
sp. vitriol. g. VI. M.

A quâ novies citra molestiam purgatus, reliqu
medicamentis cò promtius & efficacius post
vim suam exerentibus. Frater ejus, XVIII. ann
rum adolescens, licèt diarrhæa simul correpti
optime tamen tulit hancce:

℞. Aqu. fl. acac.
menth. crisp. an. unc. I.
cinam. cydoniat. dr. II.
sir. dias. Andern. unc. sem.
pulv. R. Jalap. scrup. sem. M. D.

Obs. COS. nostri ancilla, febribus petechialibus p
oppida & agros longè lateque vagantibus, iisde
corripitur. In auxilium vocat Practicum, Docto
ris titulo mactum, qui pro tussi varia præscripsit, di
cens: sie habe einen alten Schaden im Leibe. Re
cùm conclamata foret, ipseque, qui opitulari debe
bat, totus desperâsset, me jubet vocari Herus, di
decubitus decimo sexto. Ociùs dixi: petechia
subesse, misertusque miserabilis & pauperculæ per
sonæ, diaphoreticum dedi, quod hostem, ignorant
& connivente Medico, tamdiu cruciantem faust
expulit. Intra septiduum, Dei gratiâ, restituta, sum
sit denique haustulum:

℞. Aq. chamomill.
menth. cr. an. unc. I. & sem.
pulv. R. Jalap. scrup. I.
tart. vitriolat. gr. VI.
mag. Jalap. gr. IV.
diagrid. corr. gr. I. M.

Obs. A quo feliciter purgata, mox ad suetos labore
suos rediit. *Henrici Hobusii*, civis nostratis conjux
accipit à temerario quodam *puerilis bifolii Calen-*
dari

trii (eſt phraſis Barlæana) inſpectore, quinti præ-
:pti parùm memore, neſcio quæ ſtagmata. Sed
: ſcylla labitur in charybdim, ut jam actum eſſe
amarent domeſtici viciniqueomnes. Ego tan-
em vocatus meritò deteſtabar execrandam in-
ptiſſimi Medicaſterculi temeritatem. Compoſi-
s igitur omnibus, quæ ratio & methodus poſtu-
bat, quantum mihi ob rem domi anguſtam licuit,
ei adjutorio tandem miſerrimam feminam è
æſentiſſimo vitæ periculo eripui, at non ſine ope
ılapina. Heu mihi, quòd adeò impune morta-
um periculis diſcant noxia terræ pondera, & per
ortes tantùm experimenta facere velint. *Ex-
rımentum periculoſum* (ait Pergamenus noſter,
)) *& ipſum materiæ ratione: neque lateres,
tum, ligna, lapides, tegulæ, corium Artis medicinæ,
ut aliarum materia ſunt, in quibus experiri &
ercıtari multis modis impune licet illi, qui ſe circa
ateriam exercet, & artis theoremata meditatur;
quod in lignis carpentarii, in coriis coriarii faci-
t. Ligna ſiquidem & corium malè tractantem
rumpere, nullum periculum eſt: at in corpore hu-
ano illa experiri, quæ non ſunt experientia compro-
ta, non eſt citra periculum, cùm mala experientia
totius animalis interitum terminetur.* Laudo
ıdatiſſimam ordinationem Reverendiſſimi ac
lſiſſimi Epiſcopi & Principis Padebornenſis, Do-
ni *Ferdinandi*, Comitis Pyrmontani, L. B. à *Für-
ıberg*, Principis Eruditiſſimi, qui *ſuaviter & for-
r* ita; (o)

Zuförderſt weil nicht allein billicher Vernunft/
ıdern auch aller wohlbeſtellter Republiquen Po-
licey-

(n) in Comm. L. I. aph. I. Hipp. p. 8. T. VII. (o) Vid.
deborniſche Artzney-Ordnung Tit. I. §. 1.

licen Ordnungen und löblichen Statuten gemä
daß sich niemand einiger Kunst oder Wissensch
unternehme und gebrauche / er seye denn gnugsa
dazu qualificirt / und habe solches nicht allein b
geschickten und unstraffbaren Leuten gelern
sondern könne auch deswegen beständige Pro
stücke und gebührlichen Schein auffweisen u
darthun; Als wird hiemit ernstlich befohlen / d
sich niemand hinfürter unter denen / so unsrer juri
diction und Gebiet unterworffen sind / einiges c
riren / mediciniren / oder dergleichen Dinge zu a
ministriren unterfange / er sey denn ordentlich da
beruffen / habe auch von wohlbestellten Universit
ten / oder Academien gebührliche testimonia, od
aufs wenigste expressen / und besonders unsern co
sensum und Erlaubniß. Und werden derowege
alle Landstreicher / Theriac-Krämer / Schwar
Künstler / Teuffelsbänder / Juden / ungerathe
Alchimisten / (vermessene / ungeschickte Schulme
ster) alte Weiber / und alle andere sich selbst auf
werffende Aertzte / deren ordentliche Profession e
sonst nicht ist (es sey dann / daß von uns eine ode
andere examinirte / und in richtiger Erfahrniß be
fundene Person dazu erlaubt würde /) einmahl fü
all gäntzlich abgewiesen.

Ejusdem tenoris erat ordinatio Pii *Ernesti*, Du
cis Saxoniæ Incomparabilis. Regia constituti
Hafniensis hujusmodi furfuris homines urbe &
Provinciâ actutùm ejicit. (p)

Pilulæ. §. 3. *Pilulas* ex aloë & myrrha, cum *resin. Jalap*
paulisper acuatas, commendat D. *Jüngken*. (q
In

(p) Vid. Bartholin. Medicin. Danor. domestic. diss. V. p
196. (q) in Prax. med. p. 816. Conf. Greg. Horst. Cent
problem. Θεραπευτικῶν Decad. ult. qv. 1.

ustinus Ditmar Rulanus sorpsit cum jusculo pru-
iorum :

℞. Elect. de tamarind. c. f. sen. Horst. dr. VI. **Elect.**
mag. Jalap. gr. IV.
tart. vitriol. gr. V. M.

Et mox abiit Lubecam. Ei, qui percutit & sanat, t laus & gloria nunc & in æternum!

PARS QVINTA

Enarrat usum Jalapæ specialem *in* AFFECTIBUS ALIQUOT EXTERNIS.

CAPUT I.

DE USU JALAPÆ IN ARTHRITIDE SIMPLICI.

§. I.

EXpensâ virtute *Jalapæ* in affectibus internis supremæ, mediæ, imæque corporis regionis, æ- ium & salutare nunc erit, potentiam ejus admi- ndam etiam in affectibus aliquot externis hic libâsse, & primùm quidem in *arthritide*. Hæc ox communiter ad omnes dolores extenditur, in acunque corporis coarticulatione ad motum de- nata existant. Ἄρθρον articulus, & ἄρθρωσις arti- latio, est ossium commissura seu junctura. Sunt (1.) *In arthritide simplici.*

autem

autem alii articuli, vel ossium commissiones i
mobiles, ùt sutura cranii & dentes in maxillis, c
nihil ad nos. Alii mobiles, ceu sunt coarticulati
nes ossium, pedum, manuum, coxarum, scapu
rum, vertebrarumque dorsi, in quorum ossium
articulationibus sæpe acutissimi excitantur do
res, qui *ἀρθρίτιδες* i. e. morbi articulares vocant
quorum species sunt *podagra*, *chiragra*, *coxend*
seu *dolor ischiadicus scapularum* & *spinæ dorsi do*
nec non *gibbositas*. Proderit *Jalapa* in omnibus
singulis, quatenus serum illabens in poros articu
rum, permeans suis particulis inæqualibus sali
vappescentibus, hunc affectum causans, tollit; q
causâ sublatâ, sæpe illo ipso die meliùs habent
groti. Multâ experientiâ comprobatum est, ra
cem *sigilli B. Mariæ* probè contusam & admot
genuum tumoribus & doloribus mirè confer
præcipuè gonagricis, idque à D. *Matthæo Quesn*
experto chirurgo Nemausensi, accepit, verumq
esse comprobavit *Borellus*, (r) sed in podagricis p
mò corpus evacuandum est *Jalapâ*, & tandem ca
conjuncta hoc topico tolletur.

Willisii curatio. §. 2. Acutissimus *Willisius* sedem affectus hu
in nervosis partibus collocat, & à primario symp
mate, dolore scilicet, concludit, duos scopos cu
tivos maximè requiri, (1) ut solutio continui
feratur, (2.) ut fibrarum, seu spirituum in iis scat
tium irritatio, seu incandescentia, compescatur,
jam impactam materiam discutiendam, seu di
pandam, evacuantia & alterantia commendat, p
gantia verò illis, qui non sunt adeò teneræ c
stitutionis, inter quæ etiam laudat pilulas
quentes.

℞. M

(r) C. II. obs. 10.

℞. Mercurii dulcif. ſcrup. I. *Pil. ej.*
reſin. Jalap. gr. III.
ol. caryophyll. gutt. I.
balſ. peruvian. q. ſ. f. pil. XIII. pro una vice. (s)

Joann. Coſter. (t) in ipſo paroxyſmi initio pur-
tionem inſtituit, ſubnectens ibi formulam *Jala-*
noſtrâ ſplendentem.

Pilulæ *Timæana* (u) tàm in ſimplici, quam vaga *Timæi.*
thritide hæ ſunt:

℞. MP. angelic. unc. ſem.
extr. rhabarb.
fol. ſenæ
hermodactyl. an. dr. I.
acid. tartar.
reſin. jalap. an. ſcr. II.
ſal. chamædr.
chamæpit.
veron. an. gr. XIII.
ol. ſtill. N. moſch.
fœnic.
carv. an. gutt. VII.
M. c. ſir. roſ. ſol. f. pilul. è quolibet ſcrupulo num. XI.
Deaur. & ſum. quovis menſe,

in *deſcript. medicamentor.* (w) haſce commen-
phlegmagogas.

℞. fol. ſen. s. ſt. unc. I.
agaric. albiſſ.
rhabarb. el.
mechoacann. alb.

(s) Vid. Dolæi Encyclop. med. L. III. c. 14. p. 740. (t)
ncip. corp. human. affect. theor. & prax. tab. 97. (u)
V. epiſt. med. 1. (w) p. 911.

turpeth. gummos.
Jalap.
hermodactyl. an. unc. sem.
sp. arom. ros.
diarrh. Abb.
diambr. an. dr. I.
crem. tart. dr. sem.
in pulv. redact affund. sp. vin. libr. III. Digeran
per novendium, loco calido, ut spirit. vini tingat
quem effunde, rursusque speciebus affunde spi
vin. recent. libr. I. & sem. Digerantur denuò
dies tres. Tinctura priori commisceatur, & sp
vin. per destillationem abstrahatur, f. s. a. Extrac
ex quo form. pilulæ.
Arthriticæ pilulæ aloëticæ *apud Rolfinc.* hæ:
℞. extr. aloës scr. sem.
hermodactyl.
Jalap. an. gr. VII.
pulv. ivæ arthetic. g. III.
ol. salv. & majoran. an. g. II.
f. pilul. XXIX.
Lentiliana in *Miscell.* hæ:
℞. MP. tart. Querc. scr. I.
merc. d. gr. XV.
mag. Jal. gr. VI.
gumm. g. gr. III.
c. Ess. lign. sassafr. p. pil. XXX.

Obs. §. 3. Molitor XXX. annorum præcedente gr
vitate capitis & coryza, subitò prehendebatur d
lore pedum cum tumore in articulis, eoque val
exquisito, juxta etiam accedentibus siti, anorex
& calore p. n. Vocatus D. *Riedlin.* imperavit ven
sectionem in brachio, quam verò non adhibueru
ordinavitque purgans & species pro decocto
que

ieisusus & bene evacuatus. Cùm verò dolores ondum remitterent, denuò jussit venam secari, & ost hac vino medicato uti, sicque convaluit.

℞. H. fragar. endiv. chamædr. an. pug. II. *Vin. medic.*
Rad. acetos. cichor. an. dr. II.
irid. nostr. unc. I.
Jalap. resin. unc. sem.
fol. sen. alex. s. st. dr. VI.
hermodactyl. dr. V.
agaric. albiss. unc. sem.
sem. fœnic. dr. un. & sem.
Passul. min. unc. I.
tart. alb. unc. sem.
Cass. lign.
calam. arom. an. dr. sem.
Inc. & cont. D. (x)

Vinum præservativum D. M. apud *Birlingium* hoc est:

℞. H. chamædr. chamæpith. anagallid. c. fl. an. Man. I.
fl. hyperici pug. III.
anth. betonic. an. pug. II.
Rad. helleb. n.
Jalap. an. unc. I.
Hermodactyl.
turpeth. an. dr. VI.
crem. tart. dr. II.
cost. aromat. ver. dr. I. & sem.
Inc. & cont. D. in nodulo, dulcor. ad palatum.

§. 4. Inter leniora evacuantia excellit *decoctum Finccianum* (z)

(x) Vid. C. II. obs. 92. (y) append. var. medicament. C. I. Advers. c. 3. p. 10. (z) L. XIII. cons. I.

Decoctum. ℞. Rhabarb. alexandr. dr. I.
agaric. troch. dr. II.
gialap. resinos. unc. un. & sem.
spicæ, cinamomi an. scr. I.
coq. in. s. q. aq. Col. unc. V. add.
Mann. elect. unc. sem.
sir. rof. sol. unc. I. M. f. Haust.

§. 5. *Incomparabilis*, judicio *Tilingiano*, (a) in paucis officinis prostans pulvis, quemque *secreti* star amicus ejus revelavit, talis est:

Pulv. ℞. Rhabarb. elect. unc. II.
Ialap. unc. I.
mechoacann. alb.
crem. tart. an. unc. sem.
ol. still. cinamm. gutt. XII. M.

Per inferiora sine molestia purgat, & sanguin mundificat, pituitam ipsam, utramque bilem, tus, ceterasque impuritates omnes è toto corp educit & obstructiones tollit. Ob id doloribus ticulorum & hypochondriorum prodest. Dos scrup. I. ad II. & III. Majores tamen vires exc sequens:

℞. rhabarb. opt. & elect. unc. sem.
crem. tart. dr. II.
resin. Ialap.
diagrid. sulfurat. an. scr. I.
ol. still. cinam. g. VI. M. Dos. à scr. I. ad I

CL. *Höfer.* (b) militi, dolores circa vias uri rias & artus hinc inde vagos, à cacochymia toti corporis sentienti, hunc dedit:

℞. Rhabarb. opt. dr. I.
Ialap. scrup. I.
macis

(a) Rhabarbarol. P. II. c. 4. p. 141. (b) l. c. p. 171.

sal. card. ben. an. scr. sem.
croc. gr. II. M. pro 3. dosib.

[Hoffmann?]sfinccianus hic est: (c)

℞. *pulv. gialap.* resinos. gr. XX.
elæosacch. anis. gr III.
nitr. antimoniati gr. IV. M. f. pulv.

§. 6. De *Electuario* in arthritide utilissimo egi-s suprà.(d) *Pilulas* autem *Schefferianas* vide a-l CL. *Schröder.*(e) Sequens *emplastrum* pro ar-o in solatium ægrotorum communicat D. *Do-*s. (f)

℞. Confect. hamech. unc. I. *Emplastr.*
pulv. Ialap. unc. sem.
extr. fibrin. trifol. dr. II.
lithargyr. aur. unc. VI.
sapæ antimon. unc sem.
sacch. cant. dr. VI.
ol. olivar. q. s.
ceræ & picis parùm, f. l. a. emplastr.

Nunquàm te frustrabit effectu, modò in tempo-dhibeas. Mille enim experientiis est compro-um. Extrahit dolores podagricos non repel-do eosdem, sed morbificam materiam extrahen-resolvendo & discutiendo, seu obstructionem endo. Cùm enim primordia sint utplurimùm aciditate hostili, ad corporis ambitum delata, & is molestante, eorumque membranas obstruen-n quibus podagræ character Gasteranacem, di-tionum Præsidem, afficit. Impone ergo hoc plastrum artubus dolorificis, quamvis inflam-tis, & relinque, donec tumores, dolores & hu-res evanuerunt, & mira præstabit.

 CAPUT

(c) L. XIII, consf.2.(d) L. I, c.25. (e) Pharmacop. Med. ym. L. II. c. 73. p. m. 253. (f) L. III. Encyclop. Med. c. p. 741.

CAPUT II.

DE USU JALAPÆ IN ARTHRITIDE VAGA SCORBUTICA.

§. I.

(1.) *In arthritide scorbutica.* VIx expugnabis hanc luem, nisi, præter ve[n]sectionem, etiam purgationem *Jalapinam* [ri]tè dextreque instituas. Hæc facit, ut reliqua c[u]ratio felicius faciliusque succedat: quam si int[er]miseris, nec nervina, aut opiata, vel antiscorbuti[ca] magnâ licèt pompâ collecta & confecta, certi qu[id] præsidii tibi spondebunt. Tam utilis & necessa[ria] *Jalapa* est in *arthritide vagâ*. Vidua LVI. annoru[m] cui modò pes & brachium lateris dextri, modò v[e]rò sinistri affligebatur, & tumor erat in extrem[is] tùm manuum, tùm pedum, alia inter usus est *Rie[]lin.* potiuncula. (g)

Potio. ℞. pulv. Cornach. scrup. un. & sem.
magist. Jalap. gr. VI.
Mell. ros. sol. unc. sem.
aqu. card. ben. & ceras. n. an. unc. I.M. Ad
Rolfinc. L. XIII. con[]

Laudabilis pulvisculus iste *Cornachinus*. Mem[o]rabile igitur, quod ex damno ejus (non ritè for[]) præparati) usus illius Romæ aliquando sub pœ[na] damnationis ad triremes interdictus fuerit. (h)

§. 2. Cl. *Möllenbrocc.* (i) purgantia inter co[m]mendat *Elix. citr. purgans* D. Michaël. (k) cuj[us] dosis à dr. II. ad III. & pilulas.

Pilul. ℞. Extr. polypod.
fumar. an. gr. II.

ch

(g) C. III. obs. 97. (h) Velsch. obs. med. episagm. 98. 65. (i) de arthrit. vaga scorb. c. 8. p. 100. 103. (k) Vid. L. c. 21.

chamædr.
chamæpith. an.gr.I.
resin. Jalap. gr. IV.
nitr.antimoniat.gr. I.
f. c. elix. P.P. pil.num.XI. vel XIII. obduc. argent. S.

Erweichende Pillen eine Stund vorm Abendessen zu nehmen.

℞. *Extr.* helleb.n.
Jalap. an.gr. III.
aloës violat. gr. IX.
diagrid.
troch. alhand. an. gr. I.
c. tinctur. tart. f. pil. num. XV. vel XVII. Inaur. S.

Purgier-Pillen frühe zu nehmen.

Addidit alias ibidem, nec non *pulveres, potiunculas* & *bolum* (l) *nodulumque*, (m) omnes *Jalapâ* conspicuas. (n) Venit ante biennium nobilis Miles ad me, malo hoc miserè afflictus, cui sequentes pilulas dedi:

℞. Extr. panch. Croll. sec. descr. scr. I.
helleb. n. gr. V.
Mag. Jalap. gr. IV.
troch. alhand. gr. II.
f. pil. c. sir. ros. sol. XX.

A quibus ante meridiem sexies purgabatur. Verùm postea ille ex summa impatientia revertitur Müllershusam, cœlo admodum ventoso, nivoso & pluvioso, & tamen levaminis quid inde habuisse sibi persuaserat. Felicior sanè hac in re Comite *Obs.* Mansfeldico, qui, sumto purgante, jubetur venire ad

(l) l. c. p. 105. seq. (m) p. 108. (n) vid. Salviam m. S. II. Hembr. 4. c. 8. p. 287.

ad Potentiss. Elect. Brandenburgicum. Utq
celeriùs pergeret, ceram umbilico imposuit ad c
hibendam alvum. Sed materia cohibita defert
ad crus, excitat inflammationem, quam gangræ
& sphacelus excepit. (o)

Vin.medic. § 3. Quantum levaminis Advocato Dn. *J. G.*
hoc *vinum* superiori anno tulerit, gratus ipse adh
fatebitur.

℞. *Rad.* cich. alb. polyp. q. helleb. n. pp. fœn
an. dr. II.
Jalap. resinos. unc. sem.
fol. cochlear. agrimon. chelid. min. chamæ
an. pug. II.
fl. fumar. centaur. m. samb. chamom. R. a
pug. I.
cort. aurant. dr. II.
sem. anis. dr. un. & sem.
fl. sen. s. st. unc. I. & sem.
agaric. albiss. dr. III.
sal. tartari dr. II. D. inc. & cont.

Cuilibet dosi instillabat de Essent. fumar. dr.
cum sp. cochlear. dr. remist. guttas XXX.

CAPUT III.

DE USU JALAPÆ IN DOLORI ISCHIADICO.

§. 1.

(3.) In dolore ischiadico. PUrgantia & in statu præservatorio (vere inp
mis & autumno) & curatorio (alio tempo
necessaria) maximè conducunt: in illo, ut anteve

ta

(o) Salmut. C. I. obs. 33.

nt & aliorsum derivent colligendos humores: in
oc, ut, expulsis morbificis humoribus, reliqua me-
camenta præsentiorem sortiantur effectum &
ixilium. Verissimus enim Galeni aphorismus.
p)

§. 2. Vir plethoricus quinquagenario major ad
olorem hunc varios fotus & emplastra adhibue-
t sine levamine, respectu verò totius, mox elegan-
m *emulsiunculam* præscribebat *Ridlin.* (q)

℞. *Mag. Jalap.* gr. XIII. **Emuls.**
scammon. gr. IV.
nucl. pin. q. s.
aq. cichor. unc. I. & sem. f. emuls.
add. Juleb. viol. parùm M.

Alius catarrhis valde obnoxius, de capitis de-
uxionibus conquerebatur, mox verò de dolore
rachii dextri ad humerum, citra tamen calorem &
imorem, qui ei perquam molestus & motum penè
mnem prohibebat, præcipuè cùm attollere bra-
hium conaretur. Cui itidem *Ridlin.* dedit simi-
m emulsiunculam:

℞. *Mag. Jalap.* gr. XIII.
scammon. gr. IV.
nucl. pin. & aq. cinam. ac cichor. a. q. s.
f. emuls.

A cujus sumtione ad XV. vices multùm seri bi-
osi excrevit. (r) Simili defluxione uxor LX. an-
orum cum dolore exquisito prehensa, accepit
andem sic: (s)

℞. *Magist. Ialap.* gr. XVII.
nucl. pin. q. s. c. aq. ceras. n. f. emuls. add.
Julep. rosar. dr. I. M.

(p) VI. comm. 47. (q) C. II. obs. 75. (r) ead. cent. obs.
54. (s) obs. 66.

Obs. §. 3. Faber ferrarius immanibus cruciatibus hi[l]ce semper ferè afflictus, adeo ut incedere non po[s]set, accipit à *Borello* (t) *Jalapium* in vino albo infun[-]dendum ad drachm. unam per tres vices, easqu[e] singulis mensibus reiterandas, si opus foret, & sta[tim] post primas meliùs habuit.

§. 4. *Martin.* Hoberg (u) dabit bolum:

Bolus. ℞. Rob. sambuc. purgant. Quercet. dr. un[.] & sem.

Jalap. resin. scr. I.
cryst. tart. gr. VIII.
resin. scammon. gr. IV.
sacch. parùm, M. f. bolus.

Quomodo dolorem lateris sinistri flatulentun[m] etiam *Jalapâ* pepulerit *Grüling.*, vide apud Eun[-]dem. (w)

CAPUT IV.

DE USU JALAPÆ IN LUE VENEREA.

§. 1.

(4.) *In lue venerea.* Meritò, ceu specificum purgans, laudatur *Gia[-]lapa*, ut pote quæ, præter purgandi vim, pe[-]culiari virtute huic morbo adversatur. Ideò re[-]ctè in usum traxit *Tim. à Güldenklee*, (x) & D. *Sim. Paulli* (y) lue hac infectis commendatissiman[m] esse vult, cui adstipulatur *Schonborn* (z) & *Bla[-]sius*. (a)

§. 2. Pro

(t) C. IV. obs. 55. (u) disp. de h. m. Jen. 1681. p. 20. (w) C. II. obs. 60. (x) L. VII. cas. 1. (y) Botan. quadrip. Cl. III. p. 472. (z) de purgant. simplicib. p. m. 304. (a) in syst. mat. med. p. m. 405.

§. 2. Pro infante *unius* anni dat D. *Gokel*(b) [p]otiunculam hanc: *Potio.*

℞ Mercur. dulc. gr. V.
pulv. ſyrii gr. III.
Rad. Ialap. ſcrup. ſem.
ſir. roſ. ſol. dr. II.
aq. fl. acac. q. ſ. f. Hauſtul. pro una doſi.

[P]ro infante *bienni* hanc:

℞. Mercur. dulc. gr. VII.
pulv. R. Jalap. gr. XV.
ſir. roſ. ſol. dr. II.
aq. ceraſ. n. dr. VI. f. P. pro una doſi.

[P]ro *octenni* hanc:

℞. ſir. roſ. ſol. unc. ſem.
Mercur. dulc.
pulv. R. jalap. an. ſcr. ſem.
M. f. c. aq. cichor. potiunc. pro una vice.

§. 3. Poteſt etiam pro liberis *aqua mulſa* pur[g]ans tali modo parari: (c) *Mulſa purgans.*

℞. fol. ſen. el. ſ. ſt. unc. ſem.
rad. polyp. q. unc. ſem.
liquirit. raſæ dr. II.
Jalap. craſſiusculè contuſ. unc. ſem.
paſſul. min. dr. VI.
ſem. coriandr. præp. dr. I.
aniſ. dr. ſem.
calam. aromat. ſcr. II.
crem. tart. dr. II.
M. & conciſ. coq. in aq. mulſ. libr. VI. vel VIII.
D. ad urceum.
Doſ. unc. III. vel IV. mane jejuno ſtomacho.

§. 4. D. *Michaëli* (d) placet *bolus*: *Bolus.*

℞. Con-

(b) conſil. med. 50. p. 496. (c) Id. l. c. p. 499. (d) in colleg. MS. cit.

℞. Conserv. ros. dr. I.
scammon. sulfurat.
resin. Ialap. an. gr. VII.
arcan. corall. gr. III. M. f. B.

Gokelianus pro infante unius anni hic: (e)
℞. Mercur. dulc.
pulv. *R. Jalap.* an. gr. VIII.
magist. Ialap. gr. II.
conserv. ros. damascen. scr. II.
M. f. B. asperg. sacch.

Pro femella XIII. annorum: (f)
℞. Mercur. dulc. scr. I.
mag. Jalap. gr. X.
conserv. ros. damascen. dr. unam & sem.
M. f. B. sacch. asperg. pro una dosi.

Vel: ℞. Cons. ros. dr. I.
resin. Jalap. gr. VI.
arcan. corall. gr. VIII. f. B. (g)

Pro adulto Idem *Gokel* dabit hunc: (h)
℞. Mercur. dulc. scr. I.
turpeth. miner. gr. III.
pulv. R. Jalap. scr. sem.
cons. ros. damasc. dr. un. & sem.
M. f. B sacch. asperg.

Pilul. §. 5. D. D. *Dolæus* (i) offert *pilulas*:
℞. Terebinth. opt. q. s.
merc. dulc. gr. XV.
resin. Jalap. gr. VII. M. f. pil.

℞. Extr. panchym. Croll. scrup. sem.
resin. Jalap. gr. XV.
mercur. dulc. gr. XII.
f. c. spiritu guajaci pil. pro una dosi.

Vel:

(e) l. c. p. 496. (f) Id. l. c. (g) Dol. l. c. p. 764. (h) l. c. p. 500. (i) l. c.

Vel: ℞. Mercur. dulc. ſcr. I.
mag. Jalap. ſcr. ſem.
troch. alhand. gr. V.
M. c. tinct. tart. f. pilul. unâ vice ſumendæ.

Vel: ℞. Extr. panchym. Croll. ſcrup. I.
turpeth. mineral.
mag. Jalap. an. gr. V.
M. f. c. aq. fumar. pil XXI. cinam. aſpergendæ. (k)

Vel: ℞. Extr. elleb. n. gr. VI.
mag. Jalap. ſcr. ſem.
mercur. dulc. ſcr. I.
M. f. c. aq. roſ. pil. XIX. aſperg. cinamom. (l)

ungkeniana tales:
℞. Extract. cathol. (ſeu elleb. n.) gr. X.
mercur. dulc.
cinnab. antimon. an. gr. VI.
reſin. Jalap. gr. V.
c. ſir. roſ. F. pilul. pro doſi.

Vel: ℞. Terebinth. opt. q. ſ.
mercur. dulc gr. XV.
reſin. Jalap. gr. V.
extr. troch. alhand. gr. III. M. f. pil.

In curatione tophorum nodorumque, inprimis lue hac obortorum, mercurialia tam internè quàm xternè haud temnenda ſunt: corpus enim ab impuritatibus viſcidioribus repurgandum eſt. Quem n finem in initio dederis pilulas, quâvis ſeptimanâ epetendas.

℞. Gumm. guajac. dr. ſem.
reſin. Jalap. ſcr. I.

mer-

(k) Gokel. l. c. p. 497. (l) Id. l. c. p. 500.

mercur. dulc. gr. XV.
sal. guajac. gr. V. f. pil. pondere gr. I.

CAPUT V.

DE USU JALAPÆ IN VARIOL ET MORBILLIS.

§. 1.

(5.) *In variolis & morbillis.* VAriolas & morbillos nihil aliud esse, qua colluviem *verminosam*, acutissimus *Lang* in peculiari dissertatione, *Miscellaneis* suis *Curi* annexa, solidè probavit, cui dudum pollicem pr simus, (m) idque rariori histori comprobavim (n) Cur saniores Practici *Mercurium dulcem* ta topere in his morbis commendant? quia *putred animata* omninò adversatur. Observavit C *Grassius*, (o) si detur is in morbi suspecti principi vel præservâsse planè pusiunculos, etsi alii in e dem domo variolarum malignitate torquerent vel saltem à nimia eruptionis abundantia præse vâsse. Filia ejus decennis variolas minabatur, r frigeratione extremorum, subsequente incalesce tiâ totius, dolore capitis, nausea, ventris tormin bus & doloribus vagis extremorum. Malum i super erat communiter vagans, & filiolus ejus var olis jam scatebat numerosissimis, ita ut conjectu infallibili contagium hoc esset pertimescendun Dedit puellæ Merc. dulc scrup. I. & scammon. su furat. gr. IV. Dejecit ter, sub vesperam vomuit, s

Merc. dulc. valet.

Observ.

m

(m) in Cynograph. curios. S. IV. c. 8. §. 11. & Part. Zeitkürtz. erbaul. Lust them. 1. (n) Dec. I. Eph. curios. an 6. obs. 3. (o) Dec. I. Eph. ann. III. obs. 56.

nel enormiter, dormivit quietissimè, & sana man-
it.

§. 2. Rectè igitur, ad præservationem & cura-
ionem hujusmodi mali, *Mercur. dulc.* sed ritè præ-
aratus, (aliàs usus ejus lethalis, notante *Helvvigio,*
p)) porrigitur, tanquam singulare *veneni vario-
ci alexipharmacum.* Ille enim non tantùm visco-
am pituitam acidam potenter solvit, sed etiam ver-
niculos necat expellitque, omni intentioni meden-
s ex voto satisfaciens. Recipe ergò Mercur. dulc.
te parat. scr. sem. *Resin. jalap.* gr. VII. myrrh. elect.
r. V. lap. cancr. gr. VI. cons. ros. dr. sem. M. & da
ifanti septenni vel decenni. Potest autem dosis
Iercurii & reliquorum vel minui, seu augeri, pro
tatis ratione.

§. 3. Balneator, referente *Schopfio* nostro, *Rad.
Iap.* recèns à se contusam in scrinium reposuerat,
im ociùs vocaretur ad Nobilem, in vicina villa
ibitantem. Commendat interea uxori seriò
es pueros suos, *morbillis* graviter decumbentes.
uæ, ad mitigandum æstum, à vicinis jubetur pul-
erem *cornu cerv. ust.* potui ordinario infundere.
uærit in scrinio mariti, sed ecce arripit *Jalapam,*
mque largâ manu urceo injicit. Pueri inde pur-
intur ad deliquium ferè animi. Revocatus
Ineator, quid dederit mater, rogat? Nil, ait illa,
æter cornu cervi ustum. Reserato autem scrinio
rorem subitò animadvertens, ut te Dî Deæque
nnes perdant, vociferatur, purgans dedisti, certis-
num lethum, minimè mihi lætum. Propinato
inde *cornu cervi usto*, aliisque, quæ ad manum
ant, adhibitis, parvuli pedetentim ad se redeun-
;, mox in integrum restituebantur. Siccine quo-
tidie

(p) Vid. obs. ej[illegible]cd. 157, cum scholio Schröckiano.

tidie nascuntur monstra in Arte saluberrima? I licius certè cautiùsque Indus iste agebat cum *Gu diano.* Hic enim morbo afflictus accipit ab i farinam radicis: quâ cum modico vino sumtâ, si dolore & molestia purgabatur, ut eodem die n liùs habuerit. Secuti experientiam ejus alii Mo chi Franciscani & Hispani ægri, omnesque liber sunt. Hæc fuit inventio celeberrimæ radic (*Mechoacannam* nunc vocamus,) à *Nicolao M nar de* in *simplicium medicamentorum* historia ca te post quinquagesimum primo fideliter prom gata, repetita ex Eodem ab Inclyto *Rolfinccio* egregio suo de *Purgantibus vegetabilibus* libro.

CAPUT VI.

DE USU JALAPÆ IN ERYSIPE LATE.

§. I.

(6.) *In erysipelate.* TUtissimum censemus cum Optimo *Tim* (q) blandè laxantibus uti, & per ἐπίκρα sentinam exhaurire, id quod tali infusione ob nebis.

Nodulus. ℞. Passul min. dr. VI.
fol. sen. s. st. dr. V.
rad. cichor. unc. sem.
agaric. troch. dr. III.
Jalap.
sem. fœnic. an. dr. un. & sem.
cinamom. acutiss. dr. I. f. nodul.

§. 2. *Joann. Scultetus* (r) hunc pulverem sing

(q) L. V. epist. med. 10. (r) armament. chirurg. C. I. ol 81.

s menſibus in juſculo, radicibus cichorii alterato,
imendum dabat :

℞. Rhabarb. el. unc. I. **Pulv.**
Jalap. ſcr. I.
crem. tart. ſcr. ſem. M.

§. 3. Tutò etiam uſurpaveris pilulas *Georg. Fr. Finneri* (s)

℞. MP. de fumar. **Pilulæ.**
extr. rhabarb. an. gr. X.
reſin. Jalap. gr. VI.
croc. martis aperitiv. c. ſalib. gr. IV.
Sir. de rhabarb. parùm, M. f. pil.

4. Vel : ℞. Rob. ſambuc. unc. ſem. **Bolus.**
ſacch. alb. dr. II.
R. Jalap. ſcrup. I. (aut dr. ſem.)
macis gr. III. M. f. B.

Qui ſingulis menſibus ante novilunium unâ vi-
:, mane jejuno ſtomacho ſumatur, præſervationis
gò. (t)

§. 5. Puella, plerunque circa *plenilunium*, affectu **Obſ.**
oc aliquoties correpta cum pertinaci capitis do-
ore, me ad ſe vocari juſſit. Quæro ex matre, num
ienſes circa id tempus olim fortè fluxerint? At
ùm neſciret, ipſe ex aliis indiciis in ſuſpicione mea
onfirmatus, biduo ante plenilunium obtuli pul-
iſculum ex *ſola Jalapa* & cremore tartari compoſi-
im, & ecce, fluxus ex voto rediit, nihilque mole-
iæ ampliùs percepi. Soli Deo gloria!

§. 6. Ludimoderator in vicina villa ab eſu ovo-
im certò certiùs eôpſe die hoc malum ſentiens,
iaſu paſtoris ſui, rhabarbaro Monachorum ali-
uoties ſe purgârat. Monui, ut eligeret *Jalapam*,

Cc Lunâ

(s) diſp. de h. m. Jen. 1682. p. 15. (t) id. Gockel, conſ. 4. p. 282.

Lunâ decrescente, ex ovo sorbili sumendam. Feci ex integro nunc sanus. Nescio tamen, cujus jussu sacculum, foliis vitis & floribus verbasci refertum pedi noctu aliquamdiu circumligaverit, licèt no[n] sine successu. Mirabile verò, quòd cùm pro somn[o] conciliando, jussu uxoris, alium sacculum, recent[i]bus *rosis* albis plenum, capiti supponeret, statim *ri*[*so*]*sa* provocârunt *rosam*, eamque molestam & per[i]culosam. Dei tamen gratiâ liberatus, cautiùs me[di]cari didicit.

CAPUT VII.

DE USU JALAPÆ IN SCABIE, IMPETIGINE, ET MACULIS HEPATICIS.

§. I.

(7.) In scabie, impetigine, & maculis hepaticis.

CUm in scabie sanguis vitiosis humoribus scateat, qui non tantùm in venis majoribus, sed exilibus etiam, extremis & cutaneis continetur, una purgatio non sufficiet, sed per intervalla iterum iterumque repetenda. Cui scopo dexterrimè inserviet *Jalapa*, e.g. Decoctum, quod adultis nunquàm sine successu dedimus.

Decoctum.

℞. rad. lapath. acut. unc. I,
cichor. helen. aristol. rot. an. unc. sem.
polyp. q. liquirit. an. dr. III.
fol. salv. acut. card. ben. an. Man. I.
fumar. agrimon. chelid. maj. acetos. an. Man. sem.
fl. scabiol.
centaur. min.

bor-

borrag. an.pug. II.
bacc. Junip. dr. III.
summit. absinth. Man. sem.
sem.anis. & carv. an. dr. I. & sem.
cort. R. cappar. tamarisc. an. dr. III.
passul. min. unc. II.
Inc. & cont. aff. s. q. aq. font.
coq. ad remanent. libr. II.
Col. hujus ℞. unc. VIII. queîs adhuc ferventiss. injice incis. & cont.
f. sen. s. st. dr. VI.
rhab. el. & R. helleb. n. præp. an. dr. I.
agaric. troch. scrup. IV.
stent in loco calido per noct., Mane coq. leniter. expr. & Col adm.
Sir. fumar. comp. & ros. solut. an. unc. I. & sem. (dias. Andern.)
Pulv. R. Ialap. dr. I.
cryst. tart. scr. I. M. Dos. cochl. VI. à quibus sufficienter purgati sunt.

Priori verò decocto residuo, ad mentem Timæam, admiscui
Succ. cochlear. beccabung. cichor. fumar. depurat. an. unc. I.
M. & f. liquor clarus.

Vel loco horum succorum Oxym. scyll. & sir. ich. c. rhab. an. q. s. Huic aliquandò instillavimus ssent. nostræ antiscorbuticæ dr. II. vel aliquid sa- s fumar.

§. 2. Ipsis leprosis conducit *Jalapa*. Ecce vinum *Gokelianum*: (u) Erat puelluss unius ferè anni ædè scabiosus à vertice ad plantam, cum intolerabili pruritu, inquietudine & ejulatu continuo. *Vinum.*

 Ob-

(u) cons. med. 25. p. 310.

Obtuli nutrici pilulas *resinâ Jalapin* acuatas, à qu
bus satis purgata cùm esset, bibit deinde de hoc d
cocto pro lubitu :

Decoct. ℞. Herb. fumar. Man. I.
cuscut. fragar. an. Man. sem.
rad. acetos. taraxac. an. dr. II.
cinamom. acerrim. dr. III.
Coq. in s. q. seri tamarindinat. secundùm An
Salam parat. (w)
Colat. ℞. libr. II. pond. civil. clarif. c. albur
ovi, in quibus dissolv.
succ. inspissat. (seu Essent.) plantagin. un
sem.
sir. fumar. comp. unc. I. & sem.
berber. q. s. M.

cuncta cum levamine pusionis, scabie brevî eva
nescente. Alii nuper dedi :

Potio. ℞. Aqu. fumar. scabios. an. unc. I. & sem.
cichor. unc. II.
conf. hamech.
sir. diaser. Andern. an. dr. VI.
tart. vitriolat. scr. II.
pulv. R. Jalap. dr. sem.
troch. alhand. gr. IV.
M. Dos. cochl. IV.

§. 3. Pilulæ *Jüngkenianæ* sunt : (x)

Pilulæ. ℞. Extr. helleb. n. scrup. I.
mercur. dulc. gr. XV.
resin. Jalap. gr. IV.
c. sir. de cich. c. rhab. f. pilul. pro dosi.

Vogelianæ hæ : (y)
℞. Extr. elleb. n.

resin

(w) in append. Myrothecii S. II. §. 10. p. m. 825. (x) in
prax. med. p. m. 638. (y) im curios. Haußhelffer p. 607.

resin. Jalap. an. gr. VIII.
mercur. dulc. scr. sem.
c. essent. fumar. F. pilul.

Poligraphus de maculis quibusdam pectus dor- *Observ.*
umque occupantibus, modò evanescentibus, mo-
ò rursus emergentibus, cum aliquali cutis asperi-
ate conquerens, consuluit *Grülingium* seniorem,
ui ei dabat pilulas: (z)

℞. Extr. rhabarb. scrup. sem. *Pil.*
elleb. n. gr. IV.
resin. jalap. gr. V.
diagrid. gr. IV.
ol. anis.
tinct. martis an. gutt. II. M. f. pil. XV.

.4. Vel: ℞. pulv. purg. C. de Warvv. scr. I. *Pulv.*
Jalap. n. resinos. scrup. sem.
ol. anis. gutt. I. M. f. P.

Aut: ℞. *pulv. Jalap.* scr. I.
mag. gumm. de Peru gr. VIII.
arcan. duplic. Myns. gr. VI.
ol. fœnic. gutt. II. M. (a)

§. 5. Femina XX. annorum, diu jam *impetigine*
defœdata per totum ferè corpus, post decoctum
aliquod accepit bolum: (b)

℞. Conserv. viol. vitriol. dr. I. *Bolus.*
pulv. jalap. scr. sem.
pulv. Com. de Warvv. scr. I.
succ. citr. parùm, M. consperg. sacch. D.

Infantibus sœpe dedimus *electuarium*, de tamar. *Electuar.*
auctâ & imminutâ dosi Jalapæ, respectu ætatis eo-
rum. (c)

Cc 3 §. 6. E

(z) C. VI. obs. 25. (a) Vogel. l. c. (b) Ridlin. C III. obs.
1. (c) Vid. salv. m. S. III. P. II. c. 5. p. 369.

§. 6. E tripode *Wedelius* noster. (d) *In scabie* ait, *lue venerea ipsa, & aliis impuritatibus expecta*tissimum ex Jalapa *depromere licet auxilium. Ind*e *enim & aliàs commoda fit exturbatio cacochymiæ se*rosæ *& humorum salsorum, inprimis ante unctionem mercurialem, seu universalem, pro siphylide aver*runcanda, *seu particularem, pro scabie tollenda.*

CAPUT VIII.

DE USU JALAPÆ IN HYDROCEPHALO: ACHORIBUS, TUMORE PALPEBRARUM, ET TUBERCULIS FACIEI.

§. 1.

(8.) In hydrocephalo, achoribus &c.

VIrgo tuberculis quibusdam parvis durisque in facie & naso mirè deformabatur. Horum quædam citò resolvebantur, quædam exiguo pure turgentes maturescebant, quo expresso exsiccata evanescebant, novis tamen subinde efflorescentibus. Dolor aderat nullus, nec pruritus, aut scalpendi desiderium. Huic, ad depurandum sanguinem humoresque vitiosos alterandos & evacuandos, tale præscripsit apozema *Timæus*. (e)

Apozema.

℞. rad. cichor. dr. VI.
polyp. q. oxylapath. asparag. liquirit. an. unc. sem.
H. fumar. Man. I.
endiv. chamædr. scolopendr. agrimon. scabios. an. Man. sem.
fl. bor-

(d) cit. disp. c. 6. p. 28. (e) L. VI. cas. 19.

fl. borrag. bugloss. viol. an. pug. I.
summit. lupul. Man. sem.
cort. rad. cappar. unc. sem.
Incis. & conquass. coq. ex s. q. seri lact. caprin. ad remanent. libr. III. & sem.

℞. Col. libr. I. & sem. inf.
fol. sen. s. st. dr. VI.
rad. elleb. n. *Jalap.* an. dr. III.
tart. vitriol. scrup. I.
cinamom. acut. scr. II.
zingib. alb. dr. sem.
stent bene cooperta in loc. calid. per noct. Mane ebull., expr. fortit.
& col. add.
Sir. de fumar. comp. unc. III.
cich. c. rhab. unc. I. M.

Nobilissima Matrona hujusmodi tuberculis faciem nimis deturpatam habebat, quæ, prægresso purgante *Jalapino*, & diaphoretico, legibusque diætæ seriò dictis, *Plateri lac virginale* (f) bono cum effectu usurpabat. *Obs.*

§. 2. In *tumore palpebrarum* utere mixtura hac: *Potio.*

℞. Aq. senecion. unc. sem.
tinct. Jalap. dr. sem.
spirit. nitr. dulc. scr. sem.
sirup. de fumar. comp. dr. III. M. pro una dosi.

Præmissis præparantibus ex fumaria, borragine, cichorio &c. materiam *achorosam* cum laudato *Timæo* ita educes: (g)

℞. Decoct. nostr. laxativ. unc. II. & sem.
extr. fol. sen.

 rhab.

(f) L. III. obs. p. 585. & 588. (g) L. V. cas. 3.

rhab. an. scr. sem.
pulv. Jalap. gr. VII.
aq. cinamom. dr. I. M. f. P.

Nec incassum erit purgans *Dolaanum* pro pu[e]ro V. vel VI. annorum. (h)

℞. *Pulv. Jalap.* gr. VII.
mercur. dulc. gr. III.
antim. diaph. gr. II.
sir. ros. solut. simpl. q. v. M.

§. 3. Vel adhibe in tumore palpebrarum pilu[-]las: (i)

Pilul.

℞. Extr. diacartham. scr. I.
resin. Jalap. gr. VI.
sal. tart. gr. III.
M. c. s. q. tinct. tart. f. pil. VI. pro una dosi.

In hydrocephalo autem provectioribus ætat[e] exhiberi possunt sequentes:

℞. Calomelan. scr. I.
resin. jalap. scr. sem.
c. s. q. gumm. ammon. acet. sol. f. pil. IV.
D. manè. (k)

Timeus humores serosos eduxit *pulvisculo*: (l)

Pulv.

℞. Crem. tartar. scr. II.
mag. gumm. gamandr. gr. VII.
resin. jalap. gr. III. M.

CAPUT

(h) L. VI. Encyclop. med. c. 11. p. 430. (i) Dolæus l. c. p. 103. (k) Idem Encyclop. chirurg. L. I. c. 1. p. 9. (l) L. I. cas. 20.

CAPUT IX.

DE USU JALAPÆ IN VULNERIBUS ET ULCERIBUS.

§. 1.

D. *David Kelner*, Practicus Nordhuſanus, hoc propinabit *vinum*: (m) (9.) *In vulneribus & ulceribus. Vinum.*

℞. H. agrimon. fumar. an. Man. I.
fl. centaur. min. ſambuc. an. pug. II.
ſem. fœnic. dr. II.
cort. flav. aurant. & citr. an. dr. I.
raſ. lign. ſandal. citr. & rubr. an. ſcr. II.
rad. ariſtoloch. utr.
cichor. alb. glycyrrhiz. an. unc. ſem.
enul. camp. vincetox. an. dr. II.
Jalap. unc. ſem.
rhabarb. ver.
agaric. mundat. an. dr. III.
fol. ſen. alex. s. ſt. unc. I.
crem. tart. dr. I.
ſal. ejuſd. dr. ſem.
paſſul. min. unc. IV.
Groſſo modo conciſ. & cont. D.

§. 2. Comitiſſæ cacochymicæ XV. annorum in ulcere ſuperficiali, in cute & carne ſubjecta ſuræ dextri pedis, pro emundando corpore *D. Gockel* dedit hanc potionem: (n)

℞. *pulv. Rad. Jalap.* *Potio.*
gumm. gutt. an. gr. VII.
crem. tart. ſcrup. I.
diagrid. cort. gr. V.

Cc 5 fit.

(m) in tr. Germ. de ulcerib. c. 8. p. 27. (n) conſil. med. 3. p. 41.

ſir. de cichor. c. rhab. unc. I.
aq. cichor. q. s. ad potiuncul.

§. 3. Ob humoris pituitoſi & bilioſi abundan-
tiam *Joan. Scultetus* (o) pulverem dedit cum vin
abſinthiaco.

Pulv. ℞. pulv. rhabarb. el. ſcr. II.
mechoacann. nigr. ſcr. I. & ſem.
crem. tart. ſcrup. ſem. M. f. P.

A quo ægrotans ſepties dejecit. Bubulco U
menſi Idem (p) in vulnere tibiæ cum ejusdem fra
ctura, propter oris amaritudinem, eundem pulve
rem dedit. In antiquo cruris ulcere cum ſœviſſi
mis doloribus exhibuit *Grüling* (q) talem:

℞. *pulv. Ialap.* ſcrup. I.
rhabarb. gr. VIII.
tart. vitriolat. ſcr. I.
ol. aniſ.
fœnic. an. gutt. I. M. f. P.

Kelnerus præſcribit hunc: (r)

℞. *pulv. R. Jalap.* dr. II.
cremor. tart. dr. I.
ſal. polychreſt. incarnat. Glaſer. dr. ſem.
diagrid. ſcr. I.
antimon. martial. cacheꝺ. ſcr. ſem.
elæoſacch. aniſ. dr. I. & ſem.
f. pulv. pro diverſ. vicib. S.
zwey oder 3. Messer-Spitzen voll cum ju
ſculo.

Vel: ℞. pulv. mechoacann. alb. dr. I. & ſem.
rhab. ver. dr. I.
arcan. duplic. recentior. modo parat. dr
ſem.

fl. mar

(o) armament. chirurg. C. I. obſ. 1. (p) C. I. obſ. 94. (q
C. V. obſ. 54. (r) l. c. p. 29.

fl. martis g. XXV.
resin. Jalap. scr. sem.
elæosacch. fœnic. dr. I. & sem. M. f. p. (s)

§. 4. Dn. *Martin. Schröter*, Civis & Mercator *Obs.* nacensis, Amicus sincerus, ultera hujusmodi eumatica in pede diu habuerat, quorum affluxum no *Jalapâ* condito multis annis feliciter cohibuit. dhuc in honesta Virgine, malo hoc afflicta, *ilapinis* remediis crebriùs utimur, nec sine sucessu, utùt tanta quercus haud uno cadere velit tu.

CAPUT X.

DE USU JALAPÆ IN TUMORIBUS.

§. 1.

FEminæ cuidam temperamenti melancholici, (10.) *In tumoribus.* tumorem cum folliculo in maxilla superiori abenti, ad sanguinem serosum adustumque expurgandum, talem dedit sacculum medicatum *cultetus.* (t)

℞. Rad. polyp. unc. sem. *Nodulus.*
fœnic. dr. III.
com. absinth. pont. pug. I.
H. beton. veron. agrimon. an. pug. sem.
fl. borrag. pug. I.
f. sen. s. st. unc. I. & sem.
crem. tart.
rhabarb. an. dr. III.
Mechoacann. nigr. dr. II.

mar-

(s) Id. l. a. p. 30. (t) l. c. C. I. obs. 22.

turbit. alb. & gummoſ. dr. I. & ſem.
ſem. cartham. excort. dr. VI.
aniſ. & fœnic. an. dr. ſem.
zingib. cinamom. an. ſcr. I.
Inf. in menſ. vin. per XXIV. hor.

§. 2. In tumore aquoſo elegans potiuncula *Barbettiana* : (u)

Potio. ℞. Sir. roſ. ſol. c. ſem.
diacartham. an. unc. I.
Jalap. gr. VIII.
crem. tart. ſcr. II.
aq. petroſelin. q. s. M. f. H.

§. 3. Militi cuidam in genuum manuumque gravitate, tumore, dolore, œdematoſo potius quàm podagrico, ex magno frigore & inordinata diæta, *Höfer* dedit pulv. (w)

Pulv. ℞. Sp. diaturb. c. rhab. ſcr. II.
Jalap. ſcr. I. & ſem.
cryſt. tart. ſcr. ſem. M. f. P. pro 2. doſib.

Obſ. §. 4. Aurifaber circa genu ſiniſtrum inſignem tumorem flatulentum ultra octiduum geſtârat, cum magna difficnltate, cui in decocto fœniculi *Jalapam* cum tantillo agarici propinavi. Ipſe poſtea, juſſu barbitonſoris, cataplaſma impoſuit ex calido ſtercore vaccæ ruffæ, adſperſis floribus chamomillæ & meliloti, nec non ſemine carvi ac nuce moſchata, ruptusque tumor exploſit fœtidos halitus, cum materia albicante & mordicante. Rurſus purgato corpore, rem ſuam domi forisque egit feliciter Vir ſincerus & honeſtus.

CAPUT

(u) P. II. Chirurg. L. I. c. 6. p. 117. (w) l. c. p. 528.

CAPUT XI.

DE USU JALAPÆ IN STRUMIS ET ESSERE.

§. 1.

Ex purgantibus minimè conveniunt in strumis blandiora, & primas saltem vias evacuantia, sed quæ ex remotioribus partibus viscosos tenacesque educunt humores, e.g. *resina Jalapæ*, cujus formulam D. *Vesti*, Prof. Erfurtin., hanc dat: (x) (11.) *In strumis & essere.*

℞. Aloës. rosat. *Pilul.*
mercur. dulc.
resin. jalap. an. scr. I.
extr. colocynth. gr. V.
mosch. gr. III.
c. tinctur. tart. F. pil. XLIV. Dos. XI.
Semel vel bis in septimana.

§. 2. Virgo honestissima per triennium strumosa hebdomatim interponebat pulv. è *rad. jalap.* dr. sem. crem. tart. scr. sem. ol. dest. fœn. gutt. II. A quo licet sexies circiter saltim purgata fuerit (quod & maciei, & humorum inopiæ; seu tamen eorundem tenacitati acceptum fert D. D. *Metius*, Serenissimi nostri Medic. ordin.,) penitus tamen collo sic detumefacto læta ob id convaluit. *Jalapa* sanè non tantùm in expellendis serosis humoribus, sed etiam glutinosioribus excellens. *Pulv.*

§. 3. De vitio, quod *Essere* dicimus, bene Senior *Sebiz.* (y) ita: *Vocabulum Arabicum est, & apud* Avicennam *ac* Serapionem *legitur. Videtur autem is esse affectus, quem nostrates* die Bibelsucht *appellant.* *Essera.*

(x) disp. de struma 1685. habit. th. 24. (y) T. II. Spec. Med. Pract. P. IX. c. 11. p. 3167.

pellant. Accidit in puerili & adulta ætate multis. Tu bercula sunt modò majora, modò minora, duriuscu la, pruriginosa valde, interdiu magis quàm noctu ap parentia, evanescunt brevî, sed brevî revertuntur obsident nunc hanc, nunc illam corporis partem, præ sertim brachia, nates & femora. Aliquando totum corpus occupant, & quidem subitò ac ex improvis Nihil verò ùtplurimùm humoris eructant. Press aut fricta fortiùs subsidunt atque disparent. Sun *plerunque cuti in colore similia. Scribit tamen A vicenna, tendere quandoque aliquantulum ad rube dinem, & interdum eructare aliquid humoris.* Ecc

Obs. de Pemphinge historiam *Riedlinianam.* (z) Filiu ejus octennis de pruritu insigni hinc inde in cor poris habitu conqueritur, ut scalptione undiqua que opus haberet, à quâ pustulæ erumpebant, si millimæ iis, quæ ex cimicum morsibus apparent aderat quædam inappetentia & nausea, reliqui functionibus integris: mox sequens purgans por rexit *Riedlin*, ipsumque in lecto detinuit, & sudo rem elicuit, purgans insignem humorum peccanti um saburram eduxit, & intra biduum dictas pustu las omnes extirpavit.

Bolus. ℞. Conserv. violar. dr. sem.
pulv. jalap. gr. XV.
diagrid. gr. III.
Juleb. violar. parùm. M. f. bol. Num. II. con sperg. facch.

Agit etiam de exanthematibus hisce, ex retro pulsa gonorrhæa ortis, Exc. D. D. *Valentini*, Prof. Giesensis, Amicus honorandus. (a)

Obs. §. 4. Adolescens XVIII. annorum conquereba tur nuper de vesiculis in toto corpore subitò pro rum-

(z) C. III, obs. 48. (a) Dec. II, Eph. ann. VIII. obs. 82.

rumpentibus cum molesto pruritu & alvo pertinaciter occlusá. Ociùs applicatum est clysma, postea dedi sudoriferum ex mist. simpl. scrup. I. ess. succin. & spirit. CC. an. scr. sem. ac sp. cochlear. gutt. IV. cum aq. fumar. unc. II. A quo plurimæ disparuerunt vesiculæ. Purgatus altero die *Jalapa*, ad officia sua rediit.

CAPUT XII.

DE USU JALAPÆ IN SUDORE NOCTURNO ET PHILTRIS.

§. 1.

VIr quadragenarius temperamenti melancholici *sudores nocturnes* patiebatur à longo tempore, per quatuor aut quinque dies perseverantes & postea cessantes. Recurrebant verò bis aut ter in mense. Satis constabat, hos sudores promanare à colluvie serosa, per intervalla collecta, & à Natura postmodum per sudores expulsa. Ideò, cùm pauper esset, consuluit *Laz. River.*, (b) ut bis in mense sumeret pulv. *Jalap*. dr. sem. c. crem. tartari pari quantitate. Quibus per trium mensium spatium continuatis, à tædioso affectu liberatus est. Ego Pastori eximiè scorbutico, præmisso purgante *Jalapino*, electuarium Junioris D. *Riedlini* (c) commendavi, pro quo adhuc mihi agit gratias. (12.) *In sudore nocturno & philtris.* *Pulv.* *Elect.*

§. 2. Virgo XXVIII. annorum *sudore nocturno* valde molestata, usurpato priùs vino medicato, *Jalapâ* aucto, eodem utebatur electuario optato cum successu. Dedi idem phthisico militi in eodem sudore, & notabile inde levamen percepit. *Obs.*

§. 3. An-

(b) C. III. obs. 80. (c) Cent. obs. singular. num. 13.

§. 3. Ante biennium rusticus adolescens satis robustus acceperat à meretrice *philtrum* in forma *casei*, ex quo mira ista patiebatur symptomata. At corpore bene repurgato ἄνω καὶ κάτω, immixtâ semper *Jalapâ*, aliisque adhibitis remediis, belle restituebatur.

Alia fascinârat juvenem *succo inspissato sambuci*, immixto *sanguine menstruo*, cui circumforaneus *pulv. Jalap.* ad pondus ducati, (referente Pastore istius loci) adjectis quatuor granis (ut suspicabatur) tart. emetici, cum vino pro una dosi dedit. Horrendi inde vomitus, & ferè quadraginta secessus, postea tamen restitutus sibi, cane pejus & angue petulcam istam aversatus est. De esu *halecis* tali sanguine intoxicati lethali, vide Amici nostri D. *Gokelii* consil. medic. LX.

Epilogus. § 4 Ceterùm memineris, mi Lector, Ciceroniani istius (d) ex Ennio moniti: *Homo, qui erranti comiter monstrat viam, quasi lumen de suo accendit, facit, ut nihilominùs ipse luceat, cùm illi accenderit.*

Tu liber interea diversa per oppida cuere,
invidiam subiture gravem; nam multus ubique
oblatrator erit, cujus lacerabere morsu.
Non deerunt certè, qui cùm nil edere possint
dignum laude, tamen gaudent maledicere semper,
carpendisque aliis famam venantur inanem.
Hos tu lividulos catulos, orisque maligni,
exosus refuge, & doctos inquire bonosque,
qui pauci sunt: sed paucis potes esse beatus.
Hos reverenter adi, & merces his exere nostras,
Quas si laudârint, satis est: quid cetera dicat
turba, parùm cura, & vulgi convitia ride.

Vade

(d) L. I. Offic. (e) Palingen. in Piscib. p. 365.

Vade igitur felix liber, & longissima vive
tempora; cumque meos tellus obduxerit artus,
Tu varios populos diversaque regna superstes
quare, studeque meum latè diffundere nomen. (e)

(e) Palingen. in Piscib. p. 365.

GLORIA IN EXCELSIS DEO!

INDEX LIBRI GENERALIS

LIBER PRIMUS

Physiologico-Pharmaceuticus, Cujus

LIBER SECUNDUS

Qui

Therapevticus,

cujus

Pars prima

Continet usum *Jalapæ* specialem in affectibu[s]

CAPITIS,

seu

SUPREMI VENTRIS.

Cap.

Pars Secunda

Continet usum *Ialapæ* specialem in affectibus

THORACIS,

seu

MEDII VENTRIS.

Pars Tertia

Comprêndit usum *Jalapæ* specialem in affectibus
ABDOMINIS
seu
INFIMI VENTRIS.

Pars Quarta

Exhibet uſum *Jalapæ* ſpecialem in FEBRIBUS.

Pars Quinta.

Enarrat uſum *Jalapæ* ſpecialem in affectibus aliquot EXTERNIS.